

1026 Budapest, Riadó u. 1-3.

KRID: 213396918

Ügyszám: VJ/5/2018.

Iktatószám: VJ/5-321/2018.

Betekinthető!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a DLA Piper Posztl, Nemescsói, Györfi-Tóth és Társai Ügyvédi Iroda (KRID: 18098073, 1124 Budapest, Csörsz utca 49-51.) által képviselt **ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület** (1016 Budapest, Mészáros utca 15-17.), a dr. B. G. ügyvéd (KRID: 54936883) és a dr. T.P. igazgató által képviselt **Előadóművészi Jogvédő Iroda Egyesület** (1033 Budapest, Vörösvári út 101.), a K. Gy. elnök és dr. B.B. igazgató által képviselt **Filmjus Filmszerzők és Előállítók Szerzői Jogvédő Egyesülete** (KRID: 18160642, 1088 Budapest, Bródy Sándor utca 14.), a 224.sz. Ügyvédi Iroda (KRID: 28089148, 1055 Budapest Falk Miksa u. 30.; eljáró ügyvéd: dr. Gy. E.) által képviselt **Hungart Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesület** (1055 Budapest, Falk Miksa u. 30.) és a dr. B. G. ügyvéd (KRID: 54936883) és a Sz. L. elnök által képviselt **Magyar Hangfelvétel-kiadók Szövetsége Közös Jogkezelő Egyesület** (1113 Budapest, Harcos tér 5.) eljárás alá vont vállalkozásokkal szemben indított VJ/15/2014. számú eljáráshoz kapcsolódó utóvizsgálati eljárásban meghozta az alábbi

v é g z é s t .

Az eljáró versenytanács a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) 76. § (4) bekezdésének a) pontja alapján megállapítja, hogy az eljárás alá vontak a 2018-as év vonatkozásában nem megfelelően teljesítették a VJ/15-166/2014. számú végzésben előírt kötelezettségeik A) részében foglaltakat.

Erre figyelemmel az eljáró versenytanács a Tptv. 78. §-a alapján az eljárás alá vontakkal szemben versenyfelügyeleti bírságot szab ki, és kötelezi

- az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület 167.000.000,- Ft, azaz százhatvanhét millió forint,
- az Előadóművészi Jogvédő Iroda Egyesület 22.000.000,- Ft, azaz huszonkétfélmillió forint,
- a Magyar Hangfelvétel-kiadók Szövetsége Közös Jogkezelő Egyesület 16.000.000,- Ft, azaz tizenhatmillió-hatszázézer forint,
- a Filmjus Filmszerzők és Előállítók Szerzői Jogvédő Egyesület 5.000.000,- Ft, azaz ötmillió forint,
- a Hungart Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesület 400.000,- Ft, azaz négyszázézer forint,

versenyfelügyeleti bírság megfizetésesre.

Az eljáró versenytanács az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesületnek a 167.000.000,- Ft, azaz százhatvanhét millió forint összegű versenyfelügyeleti bírságának megfizetésére 24 havi részletfizetés engedélyez, akként, hogy

- az első havi részlet 6.000.000,- Ft (azaz hatmillió forint), amit a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül,
- a további 23 havi egyenként 7.000.000,- Ft-os (azaz hétmillió forintos) részleteket pedig az első részlet esedékességét követő hónaptól havonta, adott hónap 15. napjáig

köteles teljesíteni.

Az eljáró versenytanács az Előadóművészi Jogvédő Iroda Egyesület 22.000.000,- Ft, azaz huszonnégy millió forint összegű versenyfelügyeleti bírságának megfizetésére 12 havi részletfizetés engedélyez, akként, hogy

- az első havi részlet 1.650.000,- Ft (azaz egymillió-hatszázötvenezer forint), amit a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül,
- a további 11 havi egyenként 1.850.000,- Ft-os (azaz egymillió-nyolcszázötvenezer forint) részleteket pedig az első részlet esedékességét követő hónaptól havonta, adott hónap 15. napjáig

köteles teljesíteni.

Az eljáró versenytanács a Magyar Hangfelvétel-kiadók Szövetsége Közös Jogkezelő Egyesület 16.000.000,- Ft, azaz tizenhatmillió forint összegű versenyfelügyeleti bírságának megfizetésére 12 havi részletfizetés engedélyez, akként, hogy

- az első havi részlet 1.150.000,- Ft (azaz egymillió-százötvenezer forint), amit a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül,
- a további 11 havi egyenként 1.350.000,- Ft-os (azaz egymillió-háromszázötvenezer forint) részleteket pedig az első részlet esedékességét követő hónaptól havonta, adott hónap 15. napjáig

köteles teljesíteni.

Az eljáró versenytanács a Hungart Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesület 400.000,- Ft összegű versenyfelügyeleti bírságának megfizetésére 5 havi részletfizetés engedélyez, akként, hogy valamennyi havi részlet 80.000,- Ft (azaz nyolcvanezer forint), amelyek közül az első a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül, a további 4 havi részlet pedig az első részlet esedékességét követő hónaptól havonta, adott hónap 15. napjáig köteles teljesíteni.

Bármely részlet elmaradása esetén a még fennálló teljes tartozás egy összegben esedékessé válik. Ha a kötelezett a bírságfizetési vagy eljárás költség fizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság, az eljárás költség és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

A versenyfelügyeleti bírságot a kötelezett a Magyar Államkincstár 10032000-01037557-00000000 számú versenyfelügyeleti bírságszámlája javára köteles megfizetni a határozat közzétételétől számított 30 napon belül.

A fentiekén túl az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárásban felmerült 6.668.121,- Ft, azaz hatmillió-hatszázhatvanötezer-százhuszonegy forint szakértői díjak, mint eljárás költség egyetemleges megfizetésére kötelezi az eljárás alá vontakat, amely összeget a jelen határozat közzétételétől számított 30 napon belül kell megfizetniük a Magyar Államkincstár 10032000-01468223-00000000 számú eljárás költségbevételei számlájára.

Befizetéskor a közlemény rovatban feltüntetendő az eljárás alá vont neve, a versenyfelügyeleti eljárás száma, a befizetés jogcíme (versenyfelügyeleti bírság, illetve eljárás költség). Ha a kötelezett pénzfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, akkor az adózás rendjéről szóló törvény szerinti késedelmi pótlékkal azonos módon számított mértékű késedelmi pótlékot fizet. A bírság és az eljárás költség (és az esetleges késedelmi pótlék) meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

A végzés ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül közigazgatási per indítható. A

keresetlevelet a Gazdasági Versenyhivatalnál kell benyújtani elektronikusan az erre rendszeresített űrlap¹ használatával, mely a Gazdasági Versenyhivatal honlapján érhető el. A Gazdasági Versenyhivatal a keresetet az ügy irataival együtt továbbítja a közigazgatási perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszéknek. A törvényszék eljárásában a jogi képviselet kötelező.

INDOKOLÁS

ÖSSZEFOGLALÓ

Az üreshordozói díj

1. A magánmásolási díjat vagy más néven üres hordozói díjat (ÜHD) azoknak kell megfizetnie, akik az üres adathordozót Magyarországon forgalomba hozzák. Ez nem kizárólag a külső adathordozókra vonatkozik, hanem minden olyan termékre, amelybe be van építve adathordozó (pl.: mobiltelefon, okostv vagy bármi más, amiben van valamilyen adathordozó). Az ÜHD megfizetését az Artisjus által kibocsátott hologramos címke bizonyítja az adott adathordozón². Az ÜHD-t beépítik az adott adathordozó fogyasztói árába, így végső soron a fogyasztó fizeti azt meg. A befolyt ÜHD-t a közös jogkezelőknek (jelen eljárás az eljárás alá vontjai³) a tagjaik (jogosultak: zenészek, filmesek, előadók,...) között kell felosztaniuk az általuk meghatározott módszertan alapján, illetve saját működési költségeik fedezésére fordítják.

Az ÜHD megállapítása

2. A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szt.) alapján 90-es évek eleje óta a közös jogkezelő szervezetek jogosultak közösen meghatározni az ÜHD-t. Jelenleg öt ilyen közös jogkezelő van (Artisjus, EJI, MAHASZ, FILMJUS, HUNGART), valamennyien eljárás alá vontak.
3. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) a VJ/15/2014-es számú versenyfelügyeleti eljárásban (a továbbiakban: alapügy) megállapította⁴, hogy az Szt. alapján⁵ az eljárás alá vontak az ÜHD meghatározása vonatkozásában közös erőfőlényes pozícióban vannak, az eljárás alá vontak közül pedig az Szt. külön nevesíti⁶ az Artisjust, mint azon közös jogkezelő egyesületet, aki az ÜHD meghatározást koordinálja.
4. Az ÜHD meghatározása az alapügy által vizsgált időszakban (de jelenleg is) úgy történt, hogy az Artisjus időszakonként (általában háromévente 2012, 2015) készítetett egy piackutatást arról, hogy a fogyasztók miket és milyen adathordozóra másolnak, majd ennek feldolgozása és közgazdasági elemzése után az Artisjus meghatározta az ÜHD-ra vonatkozó következő éves jogdíjközlemény tervezetet. Az Artisjus a közlemény tervezetét megküldte a további 4 közös jogkezelőnek, akik ha egyetértésre jutottak, társadalmi vitára bocsátották azt. Mind a díjfizetők, mind a díjjogosultak jogosultak észrevételt tenni. Az észrevételek kezelése után az Artisjusnak az Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalánál (a továbbiakban: SZTNH) kell bemutatnia a jogdíj közlemény tervezetet, majd ezt követően az Igazságügyi Miniszter írja alá a tervezet, majd azt kihirdetik a Magyar Közlönyben

¹ http://www.gvh.hu//data/cms1041089/GVH_gvh_k01_19_01.jar

² <https://www.artisjus.hu/felhasznaloknak/maganmasolasi-dij/hologramos-cimke/>

³ Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesülettel (a továbbiakban: Artisjus), az Előadóművészi Jogvédő Iroda Egyesülettel (a továbbiakban: EJI), a Filmjus Filmszerzők és Előállítók Szerzői Jogvédő Egyesületével (a továbbiakban: Filmjus), a Hungart Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesülettel (a továbbiakban: Hungart) és a Magyar Hangfelvétel-kiadók Szövetsége Közös Jogkezelő Egyesülettel (a továbbiakban: MAHASZ, valamennyi eljárás alá vont együttesen eljárás alá vontak vagy közös jogkezelő szervezetek)

⁴ VJ/15-116/2014. IX.5. fejezet

⁵ Szt. 20. § (2) Az (1) bekezdésben említett díjat az irodalmi és a zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezet állapítja meg a többi jogosult közös jogkezelő szervezeteivel egyetértésben.

⁶ Szt. 20. § (2) bekezdése szerinti irodalmi és a zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezet nem más, mint az Artisjus.

és így a következő év január 1-től december 31-ig ezeket a díjakat kell megfizetni az adott évre érvényes Jogdíjközlemény alapján.

Az alapügy kötelezettségvállalási döntése

5. Az alapügy jogi értékelésében amellet, hogy kimondásra került, hogy az eljárás alá vontak közös erőfőlényvel rendelkeznek, az is megállapításra került, hogy „*az eljárás alá vontak 2007. február 20-tól az üres hordozói díjak megállapításának módszertanával és ez alapján annak mértékének meghatározásával visszaélnék közös erőfőlényükkel*”⁷. Ezen megállapítás többek között az EUB⁸ Kanal 5⁹ ügyben született ítéleten alapult, amely szerint, ha van pontosabb és jobb lehetőség az ÜHD meghatározására és az nem jár jelentős többletköltséggel, akkor az eljárás alá vontaknak kötelességük azt alkalmazni. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az ÜHD meghatározásához szükséges piackutatást (fogyasztói szokás meghatározást) és arra épülő közgazdasági elemzést kell pontosabban megcsinálni. A GVH többek között megállapította az alapügyben, hogy egy dinamikus fejlődő, és változó piacon¹⁰ eleve problémás az, hogy csak három évente van piackutatás és közgazdasági elemzés, másrészt ez a háromévenkénti kutatás és elemzés is több ponton aggályos és pontatlan volt, harmadrészt azt is megállapította, hogy a több mint 10 milliárd forint ÜHD szétosztása kapcsán teljesen indokolt egy pontosabb felmérés elkészítése¹¹.
6. Az alapügyben az eljárás alá vontak az előzetes álláspontot követően kötelezettségvállalási indítványt tettek, ami hosszas tárgyalásokat követően 2016. december 5-én elfogadásra került¹² ((a továbbiakban: Kötelezettségvállalás vagy Végzés) és négy részre épült:
- A) Az eljárás alá vontak vállalták, hogy a 2018-as évre vonatkozóan [immár 3 év helyett évente, lásd B) részt] elvégeztetik a fogyasztói piackutatást (Fogyasztói Felmérés, FF) és a közgazdasági elemzést (Tanulmányt), a kettőt együtt Vállalt Kutatásnak hívják. Ennek keretében mind az FF-re, mind a Tanulmányra vállaltak módszertani és tartalmi követelmények teljesülését, hogy a díjszabás megállapítás pontosabb legyen.
- B) Ugyanezt vállalták a 2019-es, és 2020-as évre is.
- C) Vállalták az ÜHD visszatérítés megteremtését és ehhez kapcsolódóan vállaltak egy 40 millió forintos reklámkampányt is. Ez azt jelenti, hogy egy online felületen¹³ bármely fogyasztó, aki vett bármely ÜHD-val érintett terméket és online nyilatkozik arról, hogy azon csak saját tartalmat fog tárolni, arra nem másol más jogvédett tartalmát és beküldi a termékre vonatkozó számlát akkor jogosult a termékbe beépített ÜHD-t visszakapni az általa megjelölt bankszámlára.
- D) Az eljárás alá vontak a fentiek teljesítésére vonatkozó igazolási kötelezettségek is tettek.

A jelen eljárás, a VJ/15/2014-es eljárásban tett kötelezettségvállalás utóvizsgálata (VJ/15/2018)

7. A Tptv. alkalmazandó szabályai szerint¹⁴ kötelezettségvállalás esetén kötelező utóvizsgálati eljárást lefolytatni, de ezenkívül bejelentés¹⁵ is érkezett a GVH-hoz, hogy az eljárás alá vontak nem teljesítik a kötelezettségvállalásukat, ezekre figyelemmel indult meg az eljárás a 2018-as év teljesítése vonatkozásában.
8. Itt rögtön megjegyezendő, hogy a kötelezettségvállalás első FF-e és Tanulmánya a 2017-es évben készült, tehát ennek eredményeinek a 2018-as Jogdíjközleményben kellett volna megjelennie.

⁷ VJ/15-116/2014. rendelkező rész és IX.6. fejezet

⁸ Európai Unió Bírósága

⁹ C-52/07 Kanal 5 és TV 4 ügy, EBHT 2008 I-09275. o.

¹⁰ Ezen a piacon gyors és jelentős változások voltak cd, dvd, pendrive, hdd, sdd, memóriakártya, felhő, ...

¹¹ VJ/15-116/2014.

¹² VJ/15-166/2014.

¹³ <https://maganmasolasidij.hu/>

¹⁴ Az alapügy indulásakor (2014.02.12.) hatályos Tptv. 76. § (1) a)

¹⁵ B/944/2017.

Ennek ellenére a 2017-es és 2018-as Jogdíjközlemény, nemhogy szóról-szóra, de karakterről-karakterre azonos, minden tekintetben¹⁶, tehát hiába készült azzal a dedikált céllal a kötelezettségvállalás, hogy a korábbi felmérést jobbá és pontosabbá tegye egy dinamikusan változó piacon, az alapján az eljárás alá vontak arra jutottak, hogy hiába évekkal korábban készült az előző, fejleszteni kívánt felmérés ahhoz képest változás nem állt elő.

9. Tekintettel arra, hogy a kötelezettségvállalás piackutatásra és közgazdasági elemzésére vonatkozó része szakkérdésnek tekintendő, ezért az utóvizsgálati eljárás keretében a vizsgálat a BellResearch Kutató, Tanácsadó és Szervezetfejlesztő Kft.-t (a továbbiakban: BellResearch, BR vagy Szakértő), egy nemzetközileg elismert szakértőt rendelt ki szakértőként, akinek szakvéleménye szerint több ponton sérültek a kötelezettségvállalásban tett vállalások¹⁷.
10. A BR szakvéleményét megkapták az eljárás alá vontak is, ennek elemzésére az Artisjus magánszakértőket bízott meg, akik arra jutottak, hogy nem megfelelő a BR szakvéleménye¹⁸, továbbá az eljárás alá vontak a BR-rel szemben elfogultsági és kizárási indítvánnyal is éltek (miután a szakvéleményt megismerték) és kérték a szakvélemény bizonyítékok közül való kirekesztését.
11. Abban az esetben, amikor két szakértő ellentmondó szakvéleményt ad a hatóságnak, a Ket. 59. § (5)¹⁹ bekezdése alapján kötelező egy új szakértőt kirendelni, aki az ellentmondásokat feloldja. Erre figyelemmel egy olyan új igazságügyi szakértő iroda, az Abiungo Zrt. (a továbbiakban: Abiungo) került kirendelésre, akinek két szakértő tagját is javasolta kompetens szakértőként az EJI és a MAHASZ eljárás alá vontak közös jogi képviselője. Az Abiungo a BR szakvéleményét erősítette meg, ugyanis a vizsgálat a szakértő kirendelő végzésében a BR által feltárt és az eljárás alá vont szakértői által megkérdőjelezett hibákra, hiányosságokra kérdezett rá, azaz a két szakvélemény

---

¹⁶ 2017: <https://www.artisjus.hu/wp-content/uploads/2020/03/U17.pdf>

2018: <https://www.artisjus.hu/wp-content/uploads/2020/03/U18.pdf>

¹⁷ Ekörben lásd az IV.3. fejezetben foglaltakat, de a BR főbb megállapításai a következők voltak:

- az FF mintavételének módja, válaszainak súlyozása és reprezentativitásának biztosítása nem felelt meg a szakmai standardoknak és a kutatás céljának,
- kérdőíve nem felelt meg az általános szakmai követelményeknek, az ÜHD piac jellemzőiről nem adnak megbízható képet,
- nem reprezentatív a minta és az állítások objektív alapjai sem követhetőek,
- [üzleti titok] nem megfelelő,
- az alkalmazott kérdőív csak részben felelt meg a szakmai szempontoknak. A kérdőív semmiképpen sem célirányos, nagyon hosszú, sok felesleges kérdéssel,
- nem felelt meg a felmérés az ESSNet-Culture munkacsoport ajánlásainak,
- egyértelműen nem állapítható meg, hogy helyes-e a letöltött mennyiségek mértékének megállapítása, de az eredményt illetően kétségei vannak,
- a kutatás semmilyen módon nem ad válaszokat az eszközök, kapacitások és technológiák használatának módjára és gyakoriságára, így nem alkalmas az újonnan bevonható, illetve abból elavultság okán kivenni szükséges másolásra alkalmas eszközök szűrésére
- kérdés a legális és illegális források nem lettek megkülönböztetve.

¹⁸ Álláspontjuk szerint:

- a BR az elemzés anyagának alapos vizsgálata nélkül olyan állításokat fogalmaz meg az FF-ről, amelyek az abból készült közgazdasági tanulmány tárgykörébe tartoznak
- a BR az 1. kérdésre válaszolva nem a megfelelő dokumentummal – az ESSNet-Culture munkacsoport ajánlásaival – vetette össze az FF-t, hanem egy konkrét, 2013-ban végzett Eurobarometer felméréssel
- az ICET modell igenis alkalmas a digitális fogyasztás jellemzőinek felmérésére
- a fogyasztói interjú nem túlságosan hosszú, tanulással nem bojkottálható, követi az ESSNet kérdéshierarchiát,
- az alkalmazott minta igenis reprezentatív, a kérdőív és a definíciók egyértelműek voltak a fogyasztók számára,
- a szükséges adattisztítás megtörtént és megfelelő volt,
- a szükséges klaszter(csoport) elemzés megtörtént.

¹⁹ Ha ugyanazon bizonyítandó tényre készített szakvélemények között az ügy eldöntése szempontjából lényeges szakkérdésben olyan eltérés van, amely a szakértőktől kért felvilágosítással vagy más módon nem tisztázható, a hatóság másik szakértőt rendel ki, aki abban a kérdésben foglal állást, hogy a szakvélemények közötti eltérés mire vezethető vissza, szükséges-e bármelyik szakvélemény kiegészítése.

közötti ellentmondásokat kívánta feloldani, és ezek vonatkozásában az Abiungo a BR szakvéleményét erősítette meg.

12. Az eljárás alá vontak (annak ellenére, hogy az EJI és a MAHASZ közös jogi képviselője jelölte meg az eljárást két szakértőt kompetensnek) az Abiungo szakvéleményét is támadták saját szakértőikkel (a szakvélemény megismerését követően) vele szemben is elfogultsági és kizárási indítvánnyal éltek és vele a szakvéleménynek is kérték a bizonyítékok közül való kirekesztését.
13. A fentiek alapján jutott arra az álláspontra az eljáró versenytanács, hogy az eljárás alá vontak a 2018-as év vonatkozásában nem megfelelően teljesítették kötelezettségeiket és szabott ki, kérelmüknek helyt adva részletfizetés keretében, versenyfelügyeleti bírságot.

I.

Az eljárás tárgya

I.1. A VJ/15/2014. számú versenyfelügyeleti eljárás

14. A GVH lefolytatta az alapeljárást az eljárás alá vontakkal szemben. Az eljárás 2014. február 12-én indult és annak vizsgálatára terjedt ki, hogy a közös jogkezelő szervezetek a Tpv. 21. § a) pontjába, illetve az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 102. cikkének a) pontjába ütközően visszaéltek-e gazdasági erőfölényükkel az ÜHD megállapítása során.
15. A GVH eljáró versenytanácsa az ügyben elfogadta az eljárás alá vontak által felajánlott Kötelezettségvállalást, melyben az eljárás alá vontak által felajánlott kötelezettségek elfogadásával az eljárást megszüntette.
16. Az eljáró versenytanács a Végzés alapján a jelen döntés mellékletében szereplő vállalatok teljesítését írta elő²⁰:

I.2. A Kötelezettségvállalás teljesítésének hiányára utaló információk

17. 2017. november 2-án bejelentés érkezett a GVH-hoz.²¹ A bejelentés szerint az Artisjusnak a jogdíjtömeg megállapítására alkalmazott módszertana nem átlátható, és az nem foglalja magában:
  - a jogszerű másolás mértékének műtípusonként történő figyelembevételét;
  - a különböző típusú művek esetén annak megállapítását, hogy tipikusan milyen adattárolókra másolják a műveket a fogyasztók;
  - annak megállapítását, hogy a különböző adattároló típusoknak átlagosan mekkora tárhelyét tudják a fogyasztók a szerzői jog által védett művek tárolására használni; illetve
  - azt, hogy a megállapított jogdíj-tömeget műtípusonként hogyan lehet arányosan, a használati szokásoknak megfelelően elosztani a különböző típusú adathordozók között.
18. A bejelentő szerint az Artisjus nem követi le a technológiai trendeket és a tényleges felhasználói szokásokat, nem korrigálja az üres hordozói díjakat a valós körülményeknek megfelelően, és ebből következően nem arányosan osztja meg a jogdíjterhet valamennyi potenciális kötelezett között. A mobiltelefonokba beépített adathordozók esetén az eljárás alá vontak jelentős jogdíjtételt állapítanak meg, ugyanakkor a személyi számítógépek (PC, laptop) és a beépített adathordozók (SSD, HDD) nincsenek bevonva a díjfizetésre kötelezett hordozói körbe. A bejelentő kifogásolja, hogy a GVH-nak tett Kötelezettségvállalás ellenére a 2018-as üres hordozó díjak változatlanok az előző évi díjakhoz képest, illetve a bevont adathordozók köre sem változott.
19. A bejelentő szerint továbbá az Artisjus és az Informatikai, Távközlési és Elektronikai Vállalkozások Szövetsége (vagy más néven IVSZ – Szövetség a Digitális Gazdaságért) (a továbbiakban: IVSZ) között létrejött megállapodásban szereplő, azonban valamennyi díjfizető által igénybe vehető, a mobiltelefonokba épített adathordozók után fizetendő üres hordozói jogdíj

²⁰ VJ/15-166/2014. sz. irat

²¹ B/944/2017.

kapcsán adott kedvezmény feltételei átláthatatlanok, valamint az Artisjus számára egyoldalúan előnyösek.

20. A fentiekben túl a GVH észlelte azt is, hogy a 2017. évi és a 2018. évi ÜHD Jogdíjközlemény teljes mértékben megegyezik.

I.3. Eljárási cselekmények

21. A GVH eleget téve a Tptv. 76. § (1) a) pontjában²² foglalt kötelezettségének 2018. február 22-én, VJ/5/2018. számon versenyfelügyeleti eljárást indított a Kötelezettségvállalás A) részében foglalt kötelezettségeknek, illetve a C) részében foglalt kötelezettségeknek az utóvizsgálat megindításáig teljesítendő részei vonatkozásában.
22. A GVH megállapította, hogy az eljárás alá vontak által – a Kötelezettségvállalás alapján – elvégzett FF előkészítése és lefolytatása megfelelőségének vizsgálatához, valamint az adattisztítás- és elemzés ellenőrzéséhez olyan különleges szakértelem szükség, amellyel a GVH nem rendelkezik, ezért több lehetséges szakértő megkeresését²³ követően szakértőként rendelte ki²⁴ 2018. augusztus 3-án a BR-t.
23. A vizsgálat a szakértő kirendelő végzést valamennyi eljárás alá vont számára megküldte, azt az Artisjus 2018. augusztus 7-én, Hungart 2018. augusztus 10-én, EJI 2018. augusztus 6-án, MAHASZ 2018. augusztus 9-én, a Filmjus 2018. augusztus 6-án vette át a visszaérkezett térítvény alapján. A szakértő kirendelő végzésre egyik eljárás alá vont sem tett észrevételt.
24. A BR szakvéleménye²⁵ (a továbbiakban: BR Szakvélemény) 2018. november 12-én, a szakértői díjmegállapítás iránti kérelme²⁶ 2018. november 28-án érkezett a GVH-hoz.
25. A vizsgálat 2018. december 23-án a BR kérelmével egyező összegben állapította meg a szakértői díját²⁷, amellyel szemben az Artisjus fellebbezést²⁸ nyújtott be.
26. A fellebbezés alapján másodfokon eljáró versenytanács a fellebbezést elutasította és a szakértői díjmegállapító végzést, annak indokolásának kiegészítésével helyben hagyta²⁹. Az Artisjus a másodfokú végzés ellen nem nyújtott be fellebbezést.
27. Az Artisjus a szakértői díjmegállapító végzés elleni fellebbezésével egyidejűleg 2019. január 2-án iratbetkintési kérelmet nyújtott be a BR Szakvélemény és díjjegyzék vonatkozásában, aminek a vizsgálat helyt adott³⁰.
28. Ezt követően az Artisjus a BR Szakvélemény észrevételezésére határidőt, majd határidőhosszabbítást is kért, aminek a vizsgálat helyt adott³¹.
29. Az Artisjus 2019. május 7-én benyújtotta észrevételeit³², amelyben a BR személye vonatkozásában elfogultsági kifogást is előterjesztett.
30. A vizsgálók 2019. május 29-én kelt végzésükben³³ az Artisjus BR kizárására vonatkozó indítványt elutasították.
31. Ezt követően a vizsgálat az Artisjus a BR Szakvéleményre tett észrevételeit megküldte a BR-nek, aki erre figyelemmel 2019. július 30-án benyújtott észrevételeiben reagált³⁴ az Artisjus felvetéseire.

²² Tptv. 76. § (1) bekezdésének a) pontja alapján A vizsgáló utóvizsgálatot tart a 75. § szerinti végzésben meghatározott kötelezettség teljesítésének ellenőrzése érdekében.

²³ VJ/5-5/2018., VJ/5-6/2018., VJ/5-7/2018., VJ/5-8/2018.

²⁴ VJ/5-13/2018. sz. irat

²⁵ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény

²⁶ VJ/5-24/2018.

²⁷ VJ/5-25/2018.

²⁸ VJ/5-27/2018.

²⁹ VJ/5-32/2018.

³⁰ VJ/5-28/2018.

³¹ VJ/5-34/2018. és VJ/35/2018.

³² VJ/5-36/2018.

³³ VJ/5-37/2018.

³⁴ VJ/5-44/2018.

32. A vizsgálók egy újabb adatkérési kört követően 2019. október 2-án terjesztették vizsgálati jelentésüket³⁵ a Versenytanács elé, amire figyelemmel a Tpv. 73. §-a alapján az eljárás versenytanácsi szakaszba került.
33. Az eljáró versenytanács a vizsgálati jelentést megküldte³⁶ az eljárás alá vontak számára észrevételezésre, akik iratbetekintési kérelemmel éltek a GVH virtuális adatszobája útján, amihez a hozzáférést meg is kapták. Az eljárás alá vontak, határidő hosszabbítási kérelmük előterjesztése és annak engedélyezését követően 2019 decemberében küldték meg a vizsgálati jelentésre tett észrevételüket³⁷.
34. Ezt követően, figyelemmel arra, hogy az eljárás alá vontak a BR elfogultságára és a BR Szakvélemény megkérdőjelezésére tettek előadást, az eljáró versenytanács megküldte a beadványokat a BR-nek észrevételezésre³⁸.
35. Az eljáró versenytanács a BR eljárás alá vontak beadványaira tett észrevételét³⁹ megküldte az eljárás alá vontak számára, akik azt 2020 szeptemberében észrevételezték⁴⁰.
36. Az eljáró versenytanács ezt követően még adatkérő végzéseket bocsátott ki az eljárás alá vontak és a BR irányában.
37. Azt követően, hogy az eljáró versenytanács az előzetes álláspontját kibocsátotta⁴¹, az az eljárás alá vontak az észrevételezési határidő meghosszabbítását és a tárgyalás halasztását kérték, aminek az eljáró versenytanács helyt adott. Ezt követően az eljárás alá vontak észrevételeiket írásban⁴² és a tárgyaláson⁴³ szóban is megtették.
38. A fentiekre is figyelemmel az eljáró versenytanács szükségesnek tartotta a felmerülő szakmai kérdések és a tényállás egyértelmű tisztázása érdekében a vizsgálatnak a versenyfelügyeleti eljárás iratait visszaadni⁴⁴.
39. A vizsgálat áttekintette az eljárás folyamán az eljárás alá vontaktól beérkezett magánszakértői véleményeket és az eljárás során tett nyilatkozataikat, melyek alapján azonosította azon kérdésköröket, melyekben a szakértői vélemények (hivatalból kirendelt szakértő és az eljárás alá vontak magánszakértői) eltértek.
40. A vizsgálat az azonosított ellentmondások feloldása érdekében, figyelemmel a Ket. 59.§ (5) bekezdésében⁴⁵ foglaltakra is, egy újabb, olyan igazságügyi szakértőt, az Abiungot rendelt ki, amelyet több eljárás alá vont (EJI és MAHASZ) is javasolt⁴⁶. Az Abiungo 2021. november 23-án, VJ/5-204/2018. sz. alatt nyújtotta be szakértői véleményét⁴⁷ (a továbbiakban: Abiungo Szakvélemény).
41. Ezt követően a vizsgálat lehetőséget biztosított az eljárás alá vontak számára, hogy megismerjék és véleményezzék az Abiungo Szakvéleményt, amelyet követően az eljárás alá vontak érveit figyelembe véve végezte el az Abiungo Szakvélemény és a Tanulmány tartalmi értékelését.

---

³⁵ VJ/5-61/2018.

³⁶ VJ/5-64/2018.

³⁷ VJ/5-83/2018., VJ/5-84/2018., VJ/5-85/2018., VJ/5-86/2018.

³⁸ VJ/5-87/2018.

³⁹ VJ/5-88/2018.

⁴⁰ VJ/5-92/2018., VJ/5-93/2018., VJ/5-94/2018.

⁴¹ VJ/5-114/2018.

⁴² VJ/5-124/2018. (Filmjus), VJ/5-125/2018. (EJI és MAHASZ), VJ/5-126/2018. (Hungart), VJ/5-127/2018. (Artisjus), és VJ/5/142/2018. (2021.03.12.)

⁴³ VJ/5-142/2018. (2021. március 12.)

⁴⁴ VJ/5-143/2018. (2021. április 16.)

⁴⁵ Ket. 59. § (5) Ha ugyanazon bizonyítandó tényre készített szakvélemények között az ügy eldöntése szempontjából lényeges szakkérdésben olyan eltérés van, amely a szakértőktől kért felvilágosítással vagy más módon nem tisztázható, a hatóság másik szakértőt rendel ki, aki abban a kérdésben foglal állást, hogy a szakvélemények közötti eltérés mire vezethető vissza, szükséges-e bármelyik szakvélemény kiegészítése.

⁴⁶ Lásd VJ/5-/2018. számok alatt az EJI és a MAHASZ beadványát

⁴⁷ 2021. november 23.

42. A fentiek alapján készítette el a vizsgálat a kiegészítő vizsgálati jelentését, amelyben a 2019. október 1-jén kelt vizsgálati jelentésben foglalt megállapításait továbbra is fenntartotta, az abban foglalt tényállást és jogi értékelést részben kiegészítette.
43. A vizsgálat kiegészítő vizsgálati jelentését⁴⁸ 2022. március 16-án terjesztette az eljáró versenytanács elé.
44. Az eljáró versenytanács a kiegészítő vizsgálati jelentést 2022. március 18-án a Tpvt. 73. § (1) bekezdése alapján észrevételezésre az eljárás alá vontaknak megküldte⁴⁹, akik határidő hosszabbítási kérelmüknek történő helyt adást követően arra észrevételeiket⁵⁰ 2022. május 11-ig megtették.
45. Az eljáró versenytanács 2022. június 22-én kibocsátotta a kiegészítő előzetes álláspontját⁵¹. Az eljárás alá vontak az észrevételezésre határidőhosszabbítást kértek és kérték a kitűzött tárgyalás elhalasztását is, aminek az eljáró versenytanács helyt adott. Ez alapján az eljárás alá vontak megtették észrevételeiket⁵² a kiegészítő előzetes álláspontra.
46. Ezt követően az eljárás alá vontak kérelmére az eljáró versenytanács 2022. szeptember 7-én tárgyalást⁵³ tartott.
47. Az eljárás alá vontak az Abiungo Szakvéleménye kapcsán magánszakértői véleményeket csatoltak meg, amelyet az eljáró versenytanács megküldött észrevételezésre az Abiungonak is, aki erre vonatkozó beadványát 2022. november 29-én tett meg⁵⁴, ezzel párhuzamosan, illetve ezt követően is az eljáró versenytanács az eljárás alá vontak által előterjesztett részletfizetési kérelmek vonatkozásában adott ki hiánypótlási felhívásokat.

II.

Az eljárás alá vontak

48. Valamennyi eljárás alá vont vállalkozás a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szt.) szerinti közös jogkezelő szervezet. A közös jogkezelés nyilvántartásba vételhez kötött tevékenység, amely nyilvántartást jelenleg a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (a továbbiakban: SZTNH) vezeti. Közös jogkezelő szervezet csak egyesületi formában működhet.

II.1. Artisjus

49. Az Artisjus a zenei és irodalmi szerzői jogok közös jogkezelő szervezete. Tagja és megbízója mintegy 13.000 szerzői jogosult, zeneszerző, szövegíró, irodalmi szerző és zeneműkiadó.

II.2. EJI

50. Az EJI az előadóművészeknek az SZTNH nyilvántartásában szereplő közös jogkezelő szervezete.

II.3. Filmjus

51. A Filmjus az SZTNH nyilvántartásában szereplő közös jogkezelő szervezet.

II.4. Hungart

52. A Hungart a képző-, ipar-, ipari tervező és fotóművészek közös jogkezelő szervezete, amely az előbbi alkotók műveinek másodlagos felhasználásáért járó jogdíjak szedi be az Szt. rendelkezéseinek megfelelően.

---

⁴⁸ VJ/5-246/2018.

⁴⁹ VJ/5-250/2018.

⁵⁰ VJ/5-268/2018. (FILMJUS), VJ/5-268/2018. (Artisjus), VJ/5-270/2018. (EJI, MAHASZ), VJ/5-271/2018. (Hungart)

⁵¹ VJ/5-281/2018.

⁵² VJ/5-291/2018., VJ/5-292/2018., VJ/5-293/2018.

⁵³ VJ/5-295/2018.

⁵⁴ VJ/5-311/2018.

II.5. MAHASZ

53. A MAHASZ a hangfelvétel-kiadóknak az SzTNH nyilvántartásában szereplő közös jogkezelő szervezete.

III.

Az érintett termék és piaca

54. Az alapeljárással megegyezően az érintett termékpiac a szerzői jogi művek (zenék, filmek, képek, irodalmi művek, és egyéb szerzői jogi védelem alá eső művek) magáncélú másolással érintett szabad felhasználásának piaca, amelynek földrajzi piaca, szintén az alapeljárással megegyezően Magyarország.

IV.

Tényállás

55. Az eljáró versenytanács a tényállás bemutatása keretében először ismerteti az eljárás alá vontak magatartását, majd a Kötelezettségvállalás egyes elemeinek bemutatására tér ki. Először a Kötelezettségvállalás A) fejezetébe tartozó Fogyasztói Felmérést mutatja be elsősorban a BR Szakvéleménye alapján, majd a 2017. évi Tanulmányra vonatkozó tényállást ismerteti, aminek keretében a BR és az Abiungo ekörben tett megállapításai is kifejtésre kerülnek, végül Kötelezettségvállalás C) fejezetbe tartozó ÜHD visszatérítést és edukációs kampányt mutatja be.
56. A tényállás ismertetése az alábbi struktúrát követi:
- Az eljárás alá vontak magatartásának bemutatása (IV.1.),
  - A díjszabás jóváhagyási eljárása (IV.2.)
  - A BR Szakvéleménye az FF Kötelezettségvállalás A) pontjának való megfeleléséről (IV.3.),
  - A 2017. évi Tanulmány és az Abiungo Szakértő megállapításai (IV.4.),
  - A Kötelezettségvállalás C) pontja (IV.5.).

IV.1. Az eljárás alá vontak magatartásának bemutatása

57. Az eljárás alá vontak a Kötelezettségvállalás A) pontjában foglaltak alapján a versenytanácsi döntést követően kettő beadványt nyújtottak be a GVH-hoz 2017 folyamán.
58. A 2017. július 31-én postára adott beadványuk⁵⁵ a Kötelezettségvállalás A) fejezetéhez kapcsolódik, és tartalmazza a Kötelezettségvállalás keretében elvégezni vállalt kutatást.
59. Az eljárás alá vontak 2017. szeptember 29-én postára adott beadványa⁵⁶ szintén a Kötelezettségvállalás A) fejezetéhez kapcsolódik, és tartalmazza a 2018-as üres hordozói díjakra vonatkozó jogdíjközlemény tervezetét, valamint a Kötelezettségvállalásban előírt megfelelési nyilatkozatot.
60. Az eljáró versenytanács a fenti beadványok tartalmi megfelelőségét az utóvizsgálat során értékeli, vagyis azt vizsgálja, hogy a Vállalt Kutatás ténylegesen megfelel-e a Kötelezettségvállalás szempontrendszerének, valamint, hogy az eljárás alá vontak a 2018-as jogdíjközlemény tervezetének megalkotása során a Kötelezettségvállalásban foglalt „vezérelveket” megfelelően figyelembe vették-e.
61. A Kötelezettségvállalás C) fejezete (üres hordozó díj visszatérítése és edukációs kampány) alapján az eljárás alá vontaknak ki kellett dolgozniuk egy Visszatérítési Tájékoztatót⁵⁷, amelyet határidőben, 2017. január 13-án postára adtak a GVH részére.

⁵⁵ VJ/15-180/2014. sz. beadvány

⁵⁶ VJ/15-184/2014. sz. beadvány

⁵⁷ VJ/15-171/2014. sz. beadvány

62. A C) fejezet edukációs kampányra vonatkozó rendelkezései kapcsán az eljárás alá vontak 2018. január 31-én benyújtották a kampány megvalósulásával kapcsolatos első nyilatkozatukat⁵⁸.

IV.2. Díjszabás jóváhagyási eljárása

IV.2.1. Az eljárás általános ismertetése

63. Az eljáró versenytanács indokoltnak tartja ismertetni a Kötelezettségvállalással érintett díjszabás jóváhagyási eljárás körülményeit és fontosabb dokumentumait, mivel ennek során az Artisjus többször is a Kötelezettségvállalás alapján készített Tanulmányra hivatkozott, továbbá annak eredményeivel kapcsolatban megállapításokat tett. Ezen kívül az Artisjus az eljárás korábbi szakaszában kifogásolta, hogy a vizsgálati jelentés a szakvéleményen alapuló (elsősorban az új üreshordozók azonosításával és a kérdések operacionalizálásával kapcsolatos) következtetései körében nem veszi figyelembe az üres hordozó jogdíj jogi szabályozását, szerzői jogi megállapításának kereteit.⁵⁹
64. Az Artisjusnak minden évben be kell nyújtani az SZTNH-hoz az indoklással egybefűzött díjszabás javaslatot. A szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok közös kezeléséről szóló 2016. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Kjkt.) 148. § (2) bekezdése alapján⁶⁰ a javaslatához a magáncélú többszörözés mértékét reprezentatív módon megjelenítő felmérést is csatolni kell. A felmérés módszerének meghatározásához ki kell kérni a jelentős felhasználók és felhasználói érdekképviselői szervezetek véleményét, valamint a felmérés eredményét a díjszabás jóváhagyására irányuló eljárásban részt vevők számára hozzáférhetővé kell tenni.
65. A kötelezően előírt reprezentatív fogyasztói felmérés Kjkt. 58. § (2) bekezdésének való megfelelést szolgálja, miszerint „a díjszabásban foglalt jogdíjak mértékének megállapításakor figyelembe kell venni az érintett felhasználás jellegét és terjedelmét, valamint valamennyi egyéb lényeges körülményét”. A reprezentatív felmérést az adathordozók használatáról minden évben a GFK Hungária Piackutató Kft. végzi a 15-69 éves magyarországi lakosság körében (a továbbiakban: Kjkt. szerinti reprezentatív felmérés).⁶¹
66. A rendelkezésre álló dokumentumok alapján megállapítható, hogy az Artisjus a Kjkt. szerinti reprezentatív felmérések⁶² eredményei alapján minden évben egy kárbecslést végez, amit az ÜHD rendszerbe bevont üreshordozó eszközökön keletkező vagy tárolt másolatok számából kalkulál. Majd ezt szétosztja a díjrendszer részét képező eszközök között szintén alapvetően a Kjkt. szerinti reprezentatív felmérés eredményei alapján.⁶³

IV.2.2. A 2018. évi díjszabás indoklás SzTNH felé⁶⁴

67. A 2018. évi díjszabás javaslat jóváhagyási eljárása során az Artisjus benyújtotta a Kjkt. szerinti reprezentatív felmérést, valamint a Kötelezettségvállalás teljesítéseként készített 2017. évi Tanulmányt.⁶⁵
68. A díjszabás indoklásban mind két kutatás eredményeit röviden összefoglalta.

---

⁵⁸ VJ/15-171/2014. sz. beadvány

⁵⁹ VJ/5-84/2018.

⁶⁰ Lásd a már hivatkozott Kjkt. 148. § (2) bekezdését, valamint korábban, 2013.IV.1.-től 2016.VI.27-ig az Szjt. 92/H. (4) bekezdését.

⁶¹ VJ/15-5/2014.

⁶² GFK: adatrögzítő eszközök c. felmérés

⁶³ VJ/5-2/2018. 2017. október 1-jén kelt levél az SZTNH részére, a [üzleti titok] véleményére tett észrevétel az Artisjus részéről és 2017. október 13-án kelt levél az SZTNH részére, az [üzleti titok] véleményére tett észrevétel az Artisjus részéről

⁶⁴ VJ/15-184/2014. és VJ/5-2/2018.

⁶⁵ Az indoklásban leírtak szerint a 2015. évi Tanulmányt a 2017. évi díjszabás tervezetthez csatolta.

69. Az Artisjus összefoglalva a 2017. évi Kjkt. szerinti reprezentatív felmérés⁶⁶ eredményeit megállapította, hogy [üzleti titok].⁶⁷
70. A 2017. évi Tanulmány ismertetése során az Artisjus megemlíti, [üzleti titok].
71. A díjszabás indoklásában így hivatkozik az Artisjus az általa készített Tanulmányokra: [üzleti titok]

IV.2.3. A 2018. évi díjszabással kapcsolatban érkezett észrevételek megválaszolása

72. Az Artisjusnak meg kell küldenie a díjszabás tervezetét a Kjkt. 151.§ (2) bekezdése szerinti jelentős felhasználóknak, így a 2018. évi tervezet megküldte az [üzleti titok], akik mind véleményt terjesztettek elő a díjszabástervezetekkel kapcsolatban. Ezen kívül személyes egyeztetésekre is sor került az érintettekkel.
73. Mind a négy jelentős felhasználó véleménye szerint a jogdíjtervezet súlyosan jogsértő és jellemzően a következőket kifogásolták vele kapcsolatban: [üzleti titok].
74. A véleményekre küldött észrevételekben, illetve a megbeszéléseken ugyanakkor az alábbiak hangzottak el az Artisjus részéről a Kötelezettségvállalással kapcsolatban:
[üzleti titok]⁶⁸
[üzleti titok]⁶⁹
[üzleti titok]⁷⁰
[üzleti titok],^{71 72}

IV.2.4. Évi díjszabás indoklás SZTNH felé, amikor az ACI-ADAM ügy kapcsán csökkentették a jogdíjakat

75. A 2018. évi jogdíjtervezet kapcsán érkezett jelentős felhasználói véleményekre tett észrevételekben az Artisjus többször hivatkozik a 2015. évi díjszabás kapcsán tett módosításokra, elsősorban a PC és laptop díjszabásból való kihagyásával és a jogellenes másolások mérésével kapcsolatban.
76. A 2015. évi díjszabástervezet indoklásában⁷³ az Artisjus előadta, hogy az ACI-ADAM⁷⁴ ügyben hozott európai bírósági döntésnek megfelelően [üzleti titok].
77. Az Artisjus előadta, hogy [üzleti titok].
78. A felmérés⁷⁵ alapján az Artisjus megállapította, hogy [üzleti titok]. Ugyanakkor azt is kijelentette, [üzleti titok].

---

⁶⁶ VJ/5-2/2018. és VJ/5-162/2018.

⁶⁷ VJ/5-2/2018.

⁶⁸ VJ/5-2/2018. [Személyes adat] az Artisjus részéről, 2017. szeptember 15. Egyeztetés az Ü18 díjszabás kapcsán

⁶⁹ VJ/5-2/2018. 2017. október 1-jén kelt levél az SZTNH részére, a [üzleti titok] véleményére tett észrevétel az Artisjus részéről

⁷⁰ VJ/5-2/2018. 2017. október 13-án kelt levél az SZTNH részére, az [üzleti titok] véleményére tett észrevétel az Artisjus részéről

⁷¹ VJ/5-2/2018. „[üzleti titok]

⁷² VJ/5-2/2018. 2017. október 13-án kelt levél az SZTNH részére, az [üzleti titok] véleményére tett észrevétel az Artisjus részéről

⁷³ VJ/15-56/2014. melléklete

⁷⁴ C-435/2012. sz. ügy a Hoge Raad der Nederlanden [Hollandia] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem, ACI Adam BV és társai kontra Stichting de ThuisKopie és Stichting Onderhandelingen ThuisKopie vergoeding

⁷⁵ A 2014. évi Kjkt. szerinti reprezentatív felmérést szintén a VJ/15-56/2014. melléklete tartalmazza.

IV.3. A BR szakvéleménye⁷⁶ az FF Kötelezettségvállalás A) pontjának való megfeleléséről

79. A BR a kirendelésnek⁷⁷ megfelelően kifejezetten az FF-t értékelte azzal, hogy adott esetekben ehhez szükséges volt a Tanulmány – egyes szempontok szerinti – értékelése is⁷⁸.
80. A BR Szakértő az eljárás alá vontak által elvégzett FF-t a Kötelezettségvállalásban foglalt feltételeknek való megfelelés összefüggésében vizsgálta. A kirendelés keretében a vizsgálat 18 kérdés megválaszolását írta elő, amelyek két főbb témakörbe sorolhatók:
1. A kérdések egy része az FF a Kötelezettségvállalásban meghatározott szakmai sztenderdeknek való megfelelésére, azaz az FF módszertanára vonatkozott, míg
  2. a másik része az FF tartalmi aspektusaira fókuszált, ideértve a felmérés alkalmasságára és felhasználási céljával való összhangjára vonatkozó kérdéseket. Az utóbbi megválaszolása során a Szakértő vizsgálta a Tanulmányt is, de csak olyan mértékben, ami szükséges volt az FF-re vonatkozó kérdések megválaszolásához.
81. Mivel az eljárás alá vontak által Vállalt Kutatás célja, hogy a 2015. évi kutatás és tanulmány módszertanának alapul vételével a 2012-es tanulmány ajánlásait és a 2015. évi kutatás és tanulmány eredményeit a Kötelezettségvállalás fényében továbbfejlessze, valamint mivel a 2017-es módszertan a 2015. évi kutatást követi, a megalapozott szakvélemény elkészítéséhez egyes kérdések vonatkozásában a Szakértő a 2015-ben végzett kutatást is értékelte.
82. A BR Szakvéleményét egy összefoglaló értékeléssel kezdi és a Kirendelő végzésben szereplő 19 kérdésre egyenként adja meg összegző válaszait. Az eljáró versenytanács ennek ismertetését követően tér rá a BR Szakvélemény részletes ismertetésére.
1. a Kirendelő végzés 1. pontja szerinti kérdésre⁷⁹ adott válasz: az FF részben felel meg az Eurostat ESSNet- Culture munkacsoport ajánlásainak.
  2. a Kirendelő végzés 2.1.1. pontja szerinti kérdésre⁸⁰ adott válasz: Az FF nagy valószínűséggel nem reprezentatív a hazai 15-69 év közötti lakosságra. A mintavétel során nem alkalmazta következetesen a véletlen kiválasztás elvét. A súlyozás után nem tükrözi az alapsokaság minden meghatározott szociodemográfiai ismérvi rendszerét,
  3. a Kirendelő végzés 2.1.2. pontja szerinti kérdésre⁸¹ adott válasz: Az FF egyik kiemelt célja a magáncélú másolás mértékének üreshordozó eszközspecifikus becslése. Az eszközök jelentős része nem pusztán személyi, hanem háztartási használatú, ezért az FF kutatómódszerének reflektálnia kellene erre. Elvárható lenne, hogy az FF reprezentatív legyen a háztartásokra is, azaz mind a minta kialakítása során, mind a számítások során érvényesíteni kellene a háztartást, mint megfigyelési és vonatkoztatási egységet; ebből következően a háztartások reprezentációját.
  4. a Kirendelő végzés 2.2.1. pontja szerinti kérdésre⁸² adott válasz: az FF módszere megfelelő lenne az extrém adatok kezelésének, de a feldolgozás során megvalósított alkalmazása/nem alkalmazása nem felel meg a vonatkozó általános szakmai követelményeknek. A közölt adatok

⁷⁶ VJ/5-23/2018.

⁷⁷ VJ/5-13/2018. számú végzés, a továbbiakban: Kirendelő végzés

⁷⁸ Az FF keretében a közös jogkezelők egy szakértőt megbízva vizsgálják meg a fogyasztók másolási szokásait, ami alapján egy független közgazdasági elemzést, Tanulmányt készítenek, az FF és a Tanulmány (együttesen Vállalat Kutatás) alapján határozzák meg az eljárás alá vontak ühd javaslatukat.

⁷⁹ Megfelel-e a GVH által előírt kötelezettségvállalás részeként 2017 márciusában elvégzett FF az Eurostat ESSNet-Culture munkacsoport ajánlásainak?

⁸⁰ Megfelel-e az FF a hasonló felmérésekkel szemben támasztott általános szakmai követelményeknek: Reprezentatív-e az FF hazai 15-69 év közötti lakosságra vonatkozóan, nemre, korra, településtípusra, iskolai végzettségre és régióra?

⁸¹ Észlelhető-e olyan változó, amelyre – figyelembe véve az FF célját – a reprezentativitás szintén elvárható lenne, de az nem teljesül, vagy nem ellenőrizhető? (Ha igen, akkor mely szempont(ok)ról van szó, és miért lenne az e szerinti reprezentativitás elvárható?

⁸² A vonatkozó általános szakmai követelményeknek megfelelnek-e az adattisztítás során alkalmazott módszerek (pl. kiugró értékek kezelése, üres válaszok helyettesítése stb.)?

nem tükrözik megfelelően a magáncélú másolás mértékét és az erre alapozott fogyasztói előny mértékét; sok levont következtetés nem helytálló.

5. a Kirendelő végzés 2.2.2. pontja szerinti kérdésre⁸³ adott válasz: A Tanulmány 5. fejezetének Fogyasztói Csoportokra vonatkozó megállapításainak legnagyobb hányada nem helytálló, mert az elemzés során szakmai hibákat vétettek, ezért sérültek az általános szakmai követelmények.
6. a Kirendelő végzés 2.2.3. pontja szerinti kérdésre⁸⁴ adott válasz: az FF eredményeit olyan mértékű hibák jellemzik, amelyek miatt nem tekintendő helytállónak a Fogyasztói Csoportokat illetően, s ebből következően robusztusnak⁸⁵ nem nevezhetők az eredmények. Az FF adatfelvételi és elemzési gyakorlata az FF_2015 vizsgálatot követi, de egyrészt az FF_2015-ben is hibásan lettek kialakítva a Fogyasztói Csoportok, másrésztől módszertanilag nem alátámasztott okból eltér a kialakítás módja, így az időbeli összehasonlíthatóság sem megvalósítható.
7. a Kirendelő végzés 2.2.4. pontja szerinti kérdésre⁸⁶ adott válasz: az FF, mint alapanyag nem szolgáltat kellő megbízhatóságú alapot a felépített közgazdasági modellnek. A Tanulmány az eredmények interpretációja során számos esetben nem tesz fel kérdést az adatok alakulását, értelmezését illetően; számos esetben pedig hibás adatokra alapozott, ebből következően hibás következtetéseket von le. Megállapításai többségében nem használja a statisztika eszköztárát állításai igazolására. Az eredmények értelmezésében többször tendenciózus megállapításokat tesz.
8. a Kirendelő végzés 3.1. pontja szerinti kérdésre⁸⁷ adott válasz: a Tanulmány súlyos szakmai-etikai vétséget elkövetve a szabad felhasználás, a jogosított tartalom és az illegális felhasználás mértékének megkülönböztetése helyett a másolási tevékenységet, annak összességét, „teljes mennyiséget” használja fel az adatközlésekben a szabad felhasználás keretében magáncélú másolás mértékének meghatározására. A Tanulmány minden közölt adata, a [üzleti titok] modellje együttesen „magáncélú másolásként” interpretálja a „letöltés/másolás”összetett háttérű tevékenységre kapott válaszokat.
9. a Kirendelő végzés 3.2. pontja szerinti kérdésre⁸⁸ adott válasz: A 3.1. pontból következően az FF nem alkalmas a magáncélú másolatok mértékének megállapítására az egyes hordozókon belül. Maga a mérési módszer kisebb pontosításokkal alkalmas az egyes hordozótípusok azonosítására.

---

⁸³ A vonatkozó általános szakmai követelményeknek megfelel-e a fogyasztói csoportok képzésére alkalmazott statisztikai módszer (k-közép algoritmus), valamint az annak alkalmazott specifikációja, figyelembe véve azt is, hogy az FF egyik célja olyan fogyasztói csoportok azonosítása (ha van(nak) ilyen(ek)), melyek felhasználási szokásai számottevően eltérnek a többi csoporttól)?

⁸⁴ Robusztusak-e az FF eredményei az alkalmazott adatfeldolgozási és elemzési módszerekre, különösen a k-közép algoritmusra és annak konkrét specifikációjára? Tegyen javaslatot 4 olyan alternatív adatfeldolgozási /adatelemzési scenárióra, melyből legalább 3 a k-közép algoritmus specifikációja vagy alkalmazása tekintetében tér el az eredeti FF-től, és amelyek (szintén) megfelelnek a hasonló felmérésekkel szemben támasztott általános szakmai követelményeknek. 3 scenáriót valósítsa meg és vesse össze az azokból adódó eredményeket az eredeti Fogyasztói Felmérés eredményeivel. A robusztusság ezen összevetések fényében történő értékelését szükség/lehetőség szerint egészítse ki a módszer matematikai-statisztikai jellemzőin alapuló elméleti értékeléssel?

⁸⁵ A robusztusság annak követelményét jelenti, hogy a felmérés annak eredményét nem befolyásoló mértékben képes elviselni egyes hibákat. Minél robusztusabb egy rendszer annál több hibát tud elviselni anélkül, hogy annak kihatása lenne a felmérés eredményére.

⁸⁶ Felmerül-e bármely egyéb olyan szempont vagy körülmény, amelynek következtében az FF nem, vagy nem maradéktalanul felel meg a hasonló felmérésekkel szemben támasztott általános szakmai követelményeknek, ideértve az FF fentiekben nem említett módszereit és kialakítását (pl. kérdőív – a kérdések típusai, megfogalmazása és sorrendje, a lekérdezés módszere és megvalósítása, az eredmények interpretációja)

⁸⁷ Alkalmas-e a ZFF arra, hogy azonosítsa a magáncélú másolások mértékét (pl. a másolt zeneszámok és filmek számát)?

⁸⁸ Alkalmas-e az FF arra, hogy azonosítsa a magáncélú másolások milyen eszközökre történnek, és ezen belül milyen eszközre milyen mértékben (milyen arányban) ?

10. a Kirendelő végzés 3.3. pontja szerinti kérdésre⁸⁹ adott válasz: A kérdések számának erőteljes csökkentésével az FF alkalmas lenne arra, hogy azonosítsa, hogy a magáncélú másolások milyen tartalom típusokat érintenek, és ezen belül melyiket milyen mértékben. Az audiovizuális tartalom letöltés/másolás értékeinek csökkenése mögött véleményünk szerint nem szisztematikus mérési hiba áll.
11. a Kirendelő végzés 3.4. pontja szerinti kérdésre⁹⁰ adott válasz: az FF és a Tanulmány nem az elvárható gondossággal készült, és nem felel meg a Kötelezettségvállalásnak, illetve nem alkalmas arra, hogy azonosítsa a magáncélú másolással szerzett tartalmak fogyasztása szempontjából releváns tartalomfogyasztási és felhasználói szokásokat
12. a Kirendelő végzés 4. pontja szerinti kérdésre⁹¹ adott válasz: Feszesebb és tartalmilag helyes konceptualizálással, a kérdőív jelentős lerövidítésével, valamint az audiovizuális és zenei tartalmakra vonatkozó kérdőívblokkok sorrendjének randomizálásával a felmérés alkalmas lehetne a zenei és az audiovizuális tartalmak fogyasztásának azonos mélységű és részletezettségű vizsgálatára. Jelen formájában azonban akkor sem alkalmas rá, ha eltekintünk az egyébként a 3. kérdés megválaszolása során már részletesen bemutatott adatfeldolgozási és elemzési hibáktól.
13. a Kirendelő végzés 5.1. pontja szerinti kérdésre⁹² adott válasz: az FF módszere alkalmas új tartalomtípusok azonosítására, azzal a megszorítással, hogy a kérdőív terjedelme és struktúrája már jelen tartalmakat tekintve is erősen gyengíti a válaszok validitását.
14. a Kirendelő végzés 5.2. pontja szerinti kérdésre⁹³ adott válasz: a tanulmány nem vizsgálja kellő részletezettséggel a különböző Over-the-Top típusú, online streaming és letöltés alapú fogyasztási formákat, illetőleg ezen formák vizsgálata nem egyfoma súllyal jelenik meg a zenei és az audiovizuális fogyasztási formák vizsgálata esetén; különböző adat- és feldolgozási hibák következtében tévesen helyezi el ezen formákat a tartalomfogyasztás egészének struktúrájában – és ebből adódóan téves, megalapozatlan következtetéseket von le. Az összesített bemutatáson túl nem tesz kísérletet a tartalomfogyasztási típusok karakterisztikus mintázatainak feltérképezésére. Mindebből adódóan az FF nem alkalmas arra, hogy azonosítsa az esetleges új tartalomfogyasztási szokásokat.
15. a Kirendelő végzés 5.3. pontja szerinti kérdésre⁹⁴ adott válasz: az FF_2015 és az FF a hordozókat vizsgálta mindkét évben, tehát értelmezése szerint nem tapasztalható olyan jelenség, amely új magáncélú másolatkészítésre használt eszköz megjelenését mutatná. A mérési módszer kisebb pontosításokkal alkalmas az egyes hordozótípusok azonosítására. Ugyanakkor az FF nem méri az új tartalomfogyasztási eszköztár három kiemelkedően fontos elemét - NAS, médiabox, Cast eszközök , s ezáltal a nem alkalmas az audiovizuális tartalomfogyasztásban bekövetkezett változások mérésére.
16. a Kirendelő végzés 6.1. pontja szerinti kérdésre⁹⁵ adott válasz: a zene esetében – ha csak formailag vizsgáljuk a kérdőívet – alkalmas, az audiovizuális tartalom esetében alkalmatlan új tartalomfogyasztási szokások detektálására

⁸⁹ Alkalmas-e az FF arra, hogy azonosítsa, hogy a magáncélú másolás milyen tartalom típusokat érint, és ezen belül melyiket milyen mértékben?

⁹⁰ Alkalmas-e az FF arra, hogy azonosítsa a fentiek szempontjából releváns tartalomfogyasztási és felhasználási szokásokat?

⁹¹ A(z) 3. kérdés kapcsán térjen ki arra, hogy az FF alkalmas-e az audiovizuális tartalom-fogyasztási szokások a zenéhez hasonló, vagy azt érdemben közelítő mélységű vizsgálatára?

⁹² Alkalmas-e az FF arra, hogy azonosítsa az esetleges új tartalom-típusokat?

⁹³ Alkalmas-e az FF arra, hogy azonosítsa az esetleges új tartalom-fogyasztási szokásokat?

⁹⁴ Alkalmas-e az FF arra, hogy azonosítsa az esetleges új terméktípusokat (üres hordozó típusokat)?

⁹⁵ Alkalmas-e az FF a magáncélú másolatkészítések legális forrásaként megjelenő új tartalomfogyasztási szokások (pl. streaming szolgáltatások, legális letöltéses szolgáltatások) mérésére?

17. a Kirendelő végzés 6.2. pontja szerinti kérdésre⁹⁶ adott válasz: az FF nem méri azon eszközök összességét, melyek bekerülhetnének a díjszabásba. Elterjedtség alapján egyetlen olyan hordozó van, aminek díjrendszerbe való beemelése óriási változást hozhatna az ÜHD díjrendszerben, a díjterhelés változásában: a számítógépekbe vagy egyéb adattárolásra alkalmas berendezésbe (pl.: NAS) épített merevlemez, hiszen a merevlemez tárhelykapacitása révén rendkívül nagy adatmennyiség tárolására alkalmas. A felhő technológia fejlődése, a felhőben lévő tárhelykapacitások nem képezhetik az ÜHD díjrendszer elemét, de a tárolás szempontjából, mint helyettesítő termék, egyre nagyobb jelentőségre fog szert tenni.
18. a Kirendelő végzés 6.3. pontja szerinti kérdésre⁹⁷ adott válasz: az FF adatainak robusztusságra és megbízhatóságra megkérdőjelezhető, ezért nem alkalmas arra, hogy kellő validitással azonosítsa azokat az eszközöket, amelyek elterjedtségük alapján bekerülhetnének a díjszabásból.
19. a Kirendelő végzés 7. pontja szerinti kérdésre⁹⁸ adott válasz: az FF jelen formájában egyáltalán nem alkalmas arra, hogy azonosítson olyan csoportokat, amelyek tartalomfogyasztási és felhasználási szokásai jelentősen eltérnek a többi csoporttól. Az FF eredményeit olyan mértékű hibák jellemzik, amelyek miatt egyáltalán nem tekintendő helytállóknak a Fogyasztói Csoportokat illetően. A kutatási és elemzési koncepció, valamint az alkalmazott gyakorlat teljes újragondolására és megváltoztatására van szükség.

IV.3.1. A Vállalt Kutatás módszertanára vonatkozó kötelezettségek (Kötelezettségvállalás 1.2. fejezete) BR általi megítélése

83. A BR Szakértő elsőként a Kötelezettségvállalás 1.2. fejezetében szereplő a_Vállalt Kutatás módszertanára vonatkozó kötelezettségek teljesítését elemezte.

IV.3.1.1. Kulturális statisztikai ajánlások követése⁹⁹ (Kötelezettségvállalás 1.2.1. és 1.2.2. pontja)

84. Az eljárás alá vontak által vállalt Kötelezettségvállalás 1.2.1. és 1.2.2. pontjai alapján a Vállalt Kutatásban az elérhető és releváns európai statisztikai adatok feldolgozása szükséges, az adatfelvétel során az Eurostat ESSNet-Culture¹⁰⁰ munkacsoport ajánlásai alkalmazandók, illetve a Vállalt Kutatásnak követnie és értékelnie kell az ühd rendszereknek, valamint azok elemzésének legjobb nemzetközi gyakorlatait – így az Eurostat által fejlesztett legfrissebb európai kulturális statisztikai ajánlásokat¹⁰¹ és az az alapján készült felméréseket¹⁰² – továbbá figyelemmel kell lennie a változó jogszabályi környezetre.
85. Az ESSnet-Culture ajánlásaiban nagy szerepet kap a standardítás szükségessége, mivel annak megállapításai szerint a választott adatfelvételi módszerek (minta, kérdőív, kérdések megfogalmazása, érthetősége, adatgyűjtés módja) esetleges különbözőségei erősen befolyásolják a kapott eredményeket. A BR Szakvélemény szerint az FF nagyrészt figyelembe veszi az Eurostat ESSNet-Culture ajánlásait, de több helyen kis mértékben eltér attól.

⁹⁶ Alkalmas-e az FF arra, hogy azonosítsa azokat az eszközöket, amelyek elterjedtségük alapján bekerülhetnének a díjszabásba?

⁹⁷ Alkalmas-e az FF arra, hogy azonosítsa azokat az eszközöket, amelyek elterjedtségük alapján bekerülhetnének a díjszabásból?

⁹⁸ Alkalmas-e az FF arra, hogy azonosítson olyan csoportokat, amelyek tartalomfogyasztási és felhasználási szokásai jelentősen eltérnek a többi csoporttól (például ha vannak olyan fogyasztói csoportok, amelyeket – fogyasztói magatartásuk alapján – túlzottan terhel az üres hordozó díj, és így eltérő feltételekkel vagy díjakkal lennének terhelendők)?

⁹⁹ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 26-30. o., 1. kérdésre adott válasz

¹⁰⁰ Az EU tagállamai számára az Európai Statisztikai Rendszer (European Statistical System, ESS) szervezeteiből létrehozott ESSnet-Culture nevű kultúrastatisztikai hálózat alkotott az UNESCO keretrendszerével kompatibilis új kulturális statisztikai rendszert.

¹⁰¹ ESSNet-Culture munkacsoport ajánlásai

¹⁰² 399. sz. speciális Eurobarométer felmérés

86. Egyrészt, [üzleti titok]¹⁰³ [üzleti titok].
87. Továbbá, [üzleti titok]
88. Összességében a BR Szakvéleménye alapján az FF – mivel nem alkalmazza következetesen az ajánlásokat – **csak részben felel meg az Eurostat ESSNet-Culture munkacsoport ajánlásainak.**

IV.3.1.2.1. Adatfelvétel, reprezentativitás¹⁰⁴ (Kötelezettségvállalás 1.2.3. és 1.2.4. pontja)

89. Az eljárás alá vontak a Kötelezettségvállalás 1.2.3. és 1.2.4. pontjaiban vállalták, hogy kizárólagos kérdőív készül, amely kizárólag az FF-ben szereplő kérdéseket vizsgálja az adatfelvétel során, és a legjobb nemzetközi gyakorlatokat alkalmazza. A vállalás szerint az FF-el egy elismert közvélemény-kutató vállalkozást bíznak meg, amely legalább 1000 fős mintán, többlépcsős rétegzett mintavétellel, reprezentatív kutatást fog végezni, és az FF a hazai 15-69 év közötti lakosságra, nemre, korra, településtípusra, iskolai végzettségre és régióra reprezentatív lesz.
90. Az Artisjus [üzleti titok]¹⁰⁵ [üzleti titok]¹⁰⁶.
91. [üzleti titok].
92. A BR előadta, hogy a reprezentativitás a sokaság valamely jellemzője szerinti megoszlásának mintabeli reprodukálását jelenti. A mintavétel során ugyanis úgy szükséges az elemeket kiválasztani, hogy a sokaságból vett minta statisztikai jól leírják a sokaság tulajdonságait. Ez különösen akkor fontos, ha az adott kutatás kérdései összefüggésben állnak a sokaság valamely jellemzőjével, mivel ekkor a becslés várhatóan megbízhatóbb lesz a jellemző szerinti reprezentativitás esetén. A reprezentativitás biztosításának kulcsa a véletlen kiválasztás, ami azt jelenti, hogy minden elem mintába kerülésének esélye – függetlenül a kiválasztási eljárás más eseményeitől – egyenlő. Egy mintából tehát akkor vonhatók le következtetések a teljes sokaságra vonatkozóan, ha a mintának lényegében ugyanolyan az összetétele, mint az alapsokaságnak.
93. A Szakértő rendelkezésére álló közvetett információk alapján [üzleti titok].
94. A szakértői vélemény szerint [üzleti titok]:

1. táblázat [üzleti titok]¹⁰⁷

95. A Szakértő [üzleti titok].
96. A szakvélemény alapján [üzleti titok].
97. [üzleti titok].

2. táblázat [üzleti titok]¹⁰⁸

98. A BR szakvéleményében megállapította, hogy a Vállalt Kutatás dokumentációja **nem tartalmaz mintavételezési tervet**, ezért a mintavételre vonatkozó megállapításait közvetett feltételezésekre alapította.¹⁰⁹ Ezt követően az Artisjus a szakvéleményhez tett észrevételeihez csatolta a [üzleti titok] nyilatkozatát, és úgy nyilatkozott,¹¹⁰ más dokumentum nem áll rendelkezésére a mintavételezéssel kapcsolatban.

---

¹⁰³ Ez a statisztikában megkülönböztetett 4 mérési szint egyike, amely más néven: sorrendi skála, amelynél az egységekhez hozzárendelt számértékek sorrendje az adott egységek valamilyen szempontból vett sorrendjét mutatja. Vagyis az egyes attribútumok a vizsgált tulajdonsággal relatíve kisebb vagy nagyobb mértékben rendelkeznek. Az értékek ábrázolása oszlopdiagrammal és kördiagrammal végezhető.

¹⁰⁴ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 31-43. o., 2.1.1. és 2.1.2 kérdésre adott válaszok

¹⁰⁵ VJ/5-2/2018. sz. adatszolgáltatás 6.3. sz. melléklete

¹⁰⁶ VJ/5-2/2018. sz. adatszolgáltatás 6.4. sz. melléklete

¹⁰⁷ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 34. o.

¹⁰⁸ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 40. o.

¹⁰⁹ VJ/5-44/2018. 5. oldal

¹¹⁰ VJ/5-162/2018. és VJ/5-184/2018.

99. A GVH által korábban közvetlenül megkeresett [üzleti titok] adatszolgáltatásában úgy nyilatkozott,¹¹¹ hogy a [üzleti titok] meghatározásának módszereit az általa benyújtott táblázat tartalmazza. Megállapítható azonban, hogy a táblázat nem tartalmaz információt a [üzleti titok] szempontok meghatározására vonatkozóan, abban a fent idézett információk szerepelnek ismételt.
100. A minta összetételével kapcsolatban az alábbi táblázatban összefoglalt adatok állnak rendelkezésre. Ez alapján látható, hogy [üzleti titok].

3. táblázat [üzleti titok]¹¹²¹¹³¹¹⁴

101. Összességében **a szakértői vélemény szerint az FF nem reprezentatív a magyarországi magánháztartásokban élő 15-69 év közötti lakosságra**. A mintavétel során a véletlen kiválasztás elve nem kerül következetesen alkalmazásra, és a minta súlyozás után nem tükrözi az alapsokaság minden meghatározott szociodemográfiai ismérvét. Az FF tehát jelen formájában nem alkalmas az adott korosztály kultúrafogyasztásának, ezen belül a magáncélú másolás mértékének korrekt és megbízható statisztikai becslésére.

IV.3.1.2.2. Reprezentativitás biztosítása egyéb szempontok szerint¹¹⁵

102. A GVH a reprezentativitással kapcsolatban kikérte a BR Szakértő véleményét arról, hogy – figyelembe véve az FF célját – vannak-e olyan változók, amelyek vonatkozásában, bár a Kötelezettségvállalás nem specifikálta, a reprezentativitás szintén elvárható lenne.
103. A BR Szakértő szerint az FF célja egyrészt a másolatkészítésre alkalmas hordozók vonatkozásában statisztikai becslések készítése a magáncélú másolás mértékéről; valamint a fogyasztói csoportok díjterhelésének vizsgálata, azaz annak az értékelése, hogy az érvényben lévő ÜHD tarifarendszer tartalmaz-e olyan belső torzításokat, amelyek a versenyjog által elfogadott indok nélkül egyes fogyasztókat jelentősen kisebb, más fogyasztókat jelentősen nagyobb díjjal terhelnek. Ahogy az eljáró versenytanács a végzés¹¹⁶ indoklásában is kitér rá, a zenei és audiovizuális tartalmak fogyasztása több szempontból is eltér, melynek egyik fontos dimenziója, hogy a zenei tartalom inkább „személyes”, míg az audiovizuális tartalom fogyasztása – bár perszonalizálódik, de jelenleg – inkább „családi-háztartási” jellegű. Ez hasonlóan igaz a díjazás körébe vont üres hordozók esetében is, hiszen míg például a Flash Drive¹¹⁷ vagy a Phone¹¹⁸ jellemzően „személyi”, addig a különböző média device-ok¹¹⁹ vagy a külső HDD jellemzően „családi-háztartási” jellegű üres hordozók. A jogosultan megvásárolt kulturális javak (könyvek, CD-k, DVD-k) jelentős hányada sem csupán „személyi” felhasználású, hanem a „családi-háztartási” polcra kerül. Ugyanez igaz a magáncélú másolás során képződő gyűjteményekre.
104. A fentiek fényében a BR szakvélemény [üzleti titok].

---

¹¹¹ VJ/5-188/2018.

¹¹⁵ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 44-49. o., 2.1.2 kérdésre adott válaszok

¹¹⁶ VJ/15-166/2014. sz. irat

¹¹⁷ Audio, illetve audiovizuális tartalom tárolására alkalmas, mozgó alkatrészszel nem rendelkező, külső, hordozható háttértároló (pl. pendrive, USB Flash Drive, külső SSD).

¹¹⁸ Audio, illetve audiovizuális tartalom lejátszására alkalmas mobiltelefon készülékekbe integrált tárolóegységek.

¹¹⁹ Audio, illetve audiovizuális tartalom tárolására szolgáló, szórakoztató elektronikai eszközökbe integrált tárolóegységek [pl. beépített tárolóegységgel rendelkező videó felvevő-lejátszó készülékek, médialejátszók, beépített tárolóegységgel rendelkező televíziókészülék, set-top-box, stb.

105. Az FF tárgyát képező üres hordozói eszközök felülbecslésének aránya nagyban függ [üzleti titok]¹²⁰¹²¹
106. Összességében a szakvélemény megállapítja, hogy az FF becslése – főként a személyi projekciós súly használata miatt – az adott eszköz személyi vagy háztartási jellegétől függően **mintegy 1,3-2,5-szörös mértékben túlbecsüli az üres hordozói eszközök számát és ezen keresztül a rajtuk tárolt tartalmat.** Mivel az FF egyik kiemelt célja a magáncélú másolás mértékének üres hordozó eszköz specifikus becslése, és mivel az eszközök jelentős része nem pusztán személyi, hanem háztartási használatú, **a Szakértő álláspontja alapján szükséges, hogy az FF reprezentatív legyen a háztartásokra is.**

IV.3.1.3. Adatfeldolgozás és tisztítás¹²²

107. Az eljárás alá vontak a Kötelezettségvállalás 1.2.1. pontjában vállalták, hogy az FF – és így az adatfeldolgozás és adattisztítás is – minden esetben követi és értékeli az üres hordozó díj rendszerek elemzésének legjobb nemzetközi gyakorlatait. A BR Szakértő ennek vonatkozásában vizsgálta az adattisztítás során a kiugró értékek kezelésére, valamint ezek helyettesítésére alkalmazott módszerek megfelelőségét.
108. A kiugró értékek kezelése azért fontos, mert az extrém magas (vagy alacsony) értékek előfordulása nagyon kis valószínűségű, és ezért nem alkalmasak statisztikai általánosításra. Ez azért fontos a másolás mértékének meghatározása esetében, mivel a másolás jellemzője – mint ahogy a kulturális fogyasztásnak általában – hogy sok a kisfogyasztó, így sokkal több kisfogyasztói válasz áll rendelkezésre, míg a nagyfogyasztók esetében két probléma is jelentkezik. Egyrészt, a nagyfogyasztók kevesen vannak, másrészt pedig a fogyasztásuk legtöbbször extrém magas. Mivel az extrém másolás ritka, ezért – ahogy a Tanulmány egy példán keresztül jól szemlélteti¹²³ – ha minden 100.000 főből csak egy fő lemásol teljes zenetárakat, az jelentős kárt okoz, viszont ezek az esetek ritkán kerülnek bele egy 1000 fős mintába. Amennyiben azonban belekerülnek, és az elemzés felteszi, hogy minden 10.000 főre jutna egy hasonló extrém másolás, akkor túlzott jelentőséggel fognak bírni, míg ha a fogyasztásuk nincs figyelembe véve, akkor az általuk okozott jogosulti hátrány mértéke alulbecslésre kerül.
109. Összességében tehát az extrém értékek detektálása és kezelése vonatkozásában a Szakértő három típusú hibára hívja fel a figyelmet az elemzésben:
- 1) az extrémérték-kezelés elmaradása,
  - 2) hibás detektálás,
  - 3) nem megfelelő behelyettesítés,
- így – habár a módszer önmagában megfelelő lenne **az extrém adatok kezelésére – az FF feldolgozása során megvalósuló konkrét alkalmazása nem felel meg a vonatkozó általános szakmai követelménynek. Így a közölt adatok nem tükrözik megfelelően a magáncélú másolás mértékét és az erre alapozott fogyasztói előny mértékét.**

IV.3.1.4. Fogyasztói csoportok képzése¹²⁴

110. Az eljárás alá vontak a Kötelezettségvállalás 1.2.1. és 1.3.3. pontjaiban vállalták, hogy a reprezentatív minta további almintáit elfogadott, a nemzetközi gyakorlatnak is megfelelő statisztikai módszerekkel fogják vizsgálni annak ellenőrzése érdekében, hogy a fogyasztói szokások változásával nem alakultak-e ki olyan fogyasztói csoportok, amelyek eltérő feltételekkel vagy díjakkal lennének terhelendők, tekintettel az esetlegesen kialakuló fogyasztói szokásbeli, illetve egyéb változásokra is. Továbbá, a Kötelezettségvállalás 1.3.4. pontja szerint egyrészt a

¹²⁰ <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/tav/tav1706.pdf>

¹²¹ <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/jelszall/jelszall16.xls>

¹²² VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 50-57. o., 2.2.1. kérdésre adott válaszok

¹²³ VJ/15-180/2014. sz. beadvány 43. oldal

¹²⁴ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 58-67. o., 2.2.2 kérdésre adott válaszok

Tanulmány értékeli, hogy a 2015. évi kutatás és tanulmány végkövetkeztetéseit mennyiben szükséges módosítani a bekövetkezett változásokra tekintettel, másrészt biztosítja a korábbi eredmények új eredményekkel való összevethetőségét azzal, hogy a vizsgálat módszere a 2015. évi kutatásban alkalmazott, azonos adattartalom alapuló fogyasztói csoportképzés lesz. Ennek ellenőrzésére a vizsgálat megbízta a Szakértőt, hogy értékelje, hogy a vonatkozó általános szakmai követelményeknek megfelel-e a fogyasztói csoportok képzésére alkalmazott statisztikai módszer, és annak alkalmazott specifikációja, valamint az azok fényében leírt következtetések figyelemmel a 2015-ös kutatásra is.

111. A csoportok képzésének célja a vizsgált populáción belül olyan alcsoportok azonosítása, amelyek a vizsgálni kívánt jellemzőket (pl.: élethelyzet, használati szokás, elvárások vagy attitűdök) tekintve minél homogénebbek. A klaszterelemzés egy széles körben használt klasszifikáló eljárás, amelynek során a változók – azaz a vizsgált dimenziók – alapján az egyének homogén csoportjai kerülnek kialakításra. A szegmensek optimális számát az határozza meg, hogy hány szegmens esetén lesz a legnagyobb a csoportok közötti távolság, miközben nem nő meg lényeges mértékben a csoportokon belüli inhomogenitás.
112. A Szakértő megállapította, hogy [üzleti titok]¹²⁵
113. A 2015-ös és a 2017-es elemzést összevetve látszik, hogy [üzleti titok]
114. Az elemzés által használt [üzleti titok]
115. A Szakértő azonban felhívta a figyelmet arra, hogy [üzleti titok]
116. A 2017. évi Tanulmányban készített klaszterezésnél a BR által azonosított bizonyos problémákkal az Artisjus által felkért szakértők is egyetértettek, úgymint: [üzleti titok]¹²⁶
117. A klaszterek értékelésére a 2017. évi Tanulmány egyáltalán nem tér ki, és másolási károkat sem jelenít meg. A Tanulmány azonban kiemeli, hogy a [üzleti titok],¹²⁷. Az alkotók fogyasztásának felmérésével kapcsolatban a 2015. évi Tanulmány egyébként megállapítja, hogy [üzleti titok], azonban megállapítja, hogy a 2015. évi FF-ből rendelkezésre álló adatok alapján [üzleti titok]
118. A Szakértő ezt követően megkísérelte [üzleti titok].
119. Összességében a Szakértő véleménye szerint a [üzleti titok] az alkalmazott k-közép klaszter-eljárás megfelelő módszer lenne a fogyasztók csoportosítására, azonban nincs világosan látható koncepció az elemzés mögött, amely meghatározná azokat a változókat, amelyek alkalmasak a klaszterek kialakítására. Továbbá az egyes klaszterek értelmezése hibás, mivel a korábbi kutatás alapján mechanikusan hozzárendelt címkék nem a klaszter jelentését fejezik ki (pl.: [üzleti titok]). Jelentős hiba a súlyváltozó szerepeltetése a klaszterképző változók között, [üzleti titok]. Mindezek következtében a Szakértő szerint a Tanulmány fogyasztói csoportokra vonatkozó megállapításainak nagy része nem helytálló, mert az elemzés során sérülnek az általános szakmai követelmények, és ezen hibák kihatottak a Tanulmányra ([üzleti titok]) és annak érdemi megállapításaira is.

IV.3.1.5. Robosztusság¹²⁸

120. A GVH továbbá megbízta a BR-t, hogy értékelje, hogy az FF eredményei robusztusak-e az alkalmazott adatfeldolgozási és elemzési módszerekre, különösen a k-közép algoritmusra és annak konkrét specifikációjára, valamint, hogy valósítson meg három alternatív adatfeldolgozási/adatelemzési szcenáriót, és vesse össze az azokból adódó eredményeket az FF eredményeivel, annak érdekében, hogy mutakozik-e érdemi, az ÜHD-t befolyásoló eltérés.
121. A robusztusság jellemzőnek két értelmezését vizsgálta a Szakértő. A kérdés elsőként annak a vizsgálatára terjedt ki, hogy az elemzés által kapott eredményhez (nagyban) hasonló eredmény adódna-e, ha az alkalmazottól eltérő vagy más paraméterezésű statisztikai módszerrel történik a

¹²⁵ A 2015-ös fogyasztói felmérés egyáltalán nem kezelte az extrém értékeket.

¹²⁶ VJ/5-36/2018. M5. melléklet, VJ/5-84/2018. E3. melléklet, VJ/5-93/2018. M1. melléklet

¹²⁷ 2017. évi Tanulmány 69. oldal

¹²⁸ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 68-76. o., 2.2.3. kérdésre adott válaszok

csoportosítás. Ebben a tekintetben a válasz a fentiek alapján – mivel a Tanulmány fogyasztói csoportokra vonatkozó megállapításainak legnagyobb hányada nem helytálló – hogy az biztosan nem robusztus. Így a Szakértőtől kért három alternatív scenárió összevetése az elemzés eredményeivel ennek fényében értelmetlen, (mivel az FF és a Tanulmány fogyasztói csoportképzése és így az azokra vonatkozó megállapítások hibásak, nem helytállóak), mivel attól eredmény nem is várható.

122. Másrészt, a robusztusság értelmezhető arra vonatkozóan is, hogy az FF és a Tanulmány egységes szemléletben valósítja-e meg a célját, egységes módszereket használ-e az elemzés során, az egyes időpontokban végzett vizsgálatok eredményei összehasonlíthatóak-e, a mérési eredmények változásából levont következtetések helytállóak-e, a változások detektálására alkalmas módszertani eszközökkel operál-e. Ennek megválaszolásához BR szerint a következő lépések szükségesek:

- kiindulópontként a 2015-ös fogyasztói felmérés elemzése során kialakított klaszter struktúra alkalmazása,
- az adatállományból az egyes csoportokhoz tartozó magpontok elmentése,
- az FF adatállományából a 2015-össel megegyező változókészlet összeállítása (amelyek meghatározzák a csoportokat),
- az extrém értékek megfelelő kezelése,
- kiindulópontként a 2015-ös magpontok beolvasása annak érdekében, hogy azokat ne a véletlen határozza meg,
- a szegmentálás elvégzése,
- az eredmények összevetése a 2015-ös eredményekkel és az eltérések elemzése, valamint
- a robusztusság értékelése.

123. Ahogy a fentiekben kifejtésre került, a Tanulmány elemzése [üzleti titok].

124. Összességében, a szakvélemény alapján **a fogyasztói csoportképzést olyan mértékű hibák jellemzik, amelyek miatt nem robusztusak az eredmények.** A Szakértő továbbá azt találta, hogy ugyan az FF adatfelvételi és elemzési gyakorlata a 2015-ös vizsgálatot követi, de egyrészt a 2015-ös fogyasztói felmérésben is hibásan lettek kialakítva a fogyasztói csoportok, másrésztől módszertanilag nem alátámasztott okból eltér a kialakítás módja, így az időbeli összehasonlíthatóság sem megvalósítható.

IV.3.1.6. Egyéb szempontok a szakmai követelményeknek való megfelelés vonatkozásában¹²⁹

125. A Szakértő továbbá megvizsgálta, hogy felmerül-e bármely egyéb olyan szempont – ideértve az FF fentiekben nem említett módszereit és kialakítását (pl. a kérdések típusai, megfogalmazása és sorrendje, a lekérdezés módszere és megvalósítása, az eredmények interpretációja) – amelynek következtében az FF nem, vagy nem maradéktalanul felel meg a hasonló felmérésekkel szemben támasztott általános szakmai követelményeknek, tekintettel a Kötelezettségvállalás 1.2.4. pontjára is, mely szerint az adatfelvétel során a legjobb nemzetközi gyakorlatok alkalmazandók.

IV.3.6.1. Adatrögzítési hibák

126. A BR szakvélemény alapján [üzleti titok].

4. táblázat „[üzleti titok]”¹³⁰

127. A Szakértő szerint [üzleti titok]¹³¹.

¹²⁹ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 77-91. o., 2.2.4 kérdésre adott válaszok

¹³⁰ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 77. o.

¹³¹ [üzleti titok] olyan személyes megkérdezés, ahol a kérdezőbiztos a kérdéseket a nála lévő hordozható számítógépbe programozott kérdőívről olvassa fel, a kapott válaszokat pedig azonnal e számítógépen rögzíti.

[üzleti titok]¹³²

128. A Szakértő álláspontja alapján [üzleti titok].

IV.3.1.6.2. A kérdőív problémái

129. Az FF rendkívül [üzleti titok].

130. A Szakértő szerint [üzleti titok]

131. A kérdőív [üzleti titok]¹³³.

132. A Szakértő szerint megfontolandó lenne a kérdőív alapos átdolgozása, erőteljes lerövidítése a kutatási spektrum szűkítésével, feszesebb konceptualizálással, mert az FF így nem szolgáltat kellő megbízhatóságú alapot a Tanulmányban felépített közgazdasági modellnek.

IV.3.1.6.3. Az interpretáció problémái

133. A Szakértő véleménye szerint a Tanulmány az egyes eredmények interpretációja során számos esetben nem tesz fel kérdést az adatok alakulását, értelmezését illetően; számos esetben pedig hibás adatokra alapozott, helytelen következtetéseket von le. Megállapításai többségekor nem használja a statisztika eszköztárát állításai igazolására. Az eredmények értelmezésében többször tendenciózus megállapításokat tesz annak ellenére, hogy csak két évet, a 2015. és 2017. évi eredményeket hasonlítja össze. A következő példák ezt hivatottak szemléltetni.

1. ábra A [üzleti titok].¹³⁴

134. Az ábráról [üzleti titok]¹³⁵

135. Ahogy olvasható, [üzleti titok].

5. táblázat [üzleti titok]¹³⁶

136. Az értékeket megvizsgálva látszik, hogy [üzleti titok]

137. Az előzőhöz hasonló [üzleti titok]¹³⁷.

2. ábra [üzleti titok]¹³⁸

138. A szakvélemény szerint [üzleti titok].

139. Továbbá, egyes esetekben [üzleti titok]¹³⁹

6. táblázat [üzleti titok]¹⁴⁰

140. A Szakértő szerint a Tanulmány az eredmények interpretációja során számos esetben nem keresi az adatok alakulásának okát, számos esetben pedig hibás adatokra alapozott következtetéseket von le. Megállapításai többségekor nem használja a statisztika eszköztárát állításai igazolására. Az eredmények értelmezésében tendenciózus megállapításokat tesz két adatpont alapján, amelyek

---

¹³² VJ/5-2/2018. sz. adatszolgáltatás 3.1. sz. melléklet 17. o.

VJ/5-2/2018. sz. adatszolgáltatás 3.1. sz. melléklet 8. o.

¹³⁴ VJ/15-180/2014. sz. beadvány 32. o.

¹³⁵ VJ/15-180/2014. sz. beadvány 32. o.

¹³⁶ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 83. o.

¹³⁷ VJ/15-180/2014. sz. beadvány 34. o.

¹³⁸ VJ/15-180/2014. sz. beadvány 34. o.

¹³⁹ VJ/15-180/2014. sz. beadvány 37. o.

¹⁴⁰ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 86. o.

adott esetekben – az adatok nem megfelelő kezelése következtében – önmagukban sem megbízhatóak (például, sokszor alkalmazza az [üzleti titok]vonatkozó érvelést, amely a fentiek alapján hibás outlier-kezelésen alapszik). A Szakértő álláspontja szerint az érvkészlet az ÜHD díjrendszer jelenlegi struktúráját igyekszik alátámasztani.

141. Összességében, a szakmai követelményeknek való megfelelés egyéb szempontjai vonatkozásában a Szakértő három csoportba sorolja a kifogásolható tényezőket. Egyrészt, felmerülnek adatrögzítési hibák, melyek következtében az adatbázisok hibás adatokat tartalmaznak, így kifogásolható az FF megbízhatósága. Másrészt, a kérdőív szerteágazó kérdéskörei és a sokszor nehezen megválaszolható kvantifikációs kérdések magas száma frusztrációs kérdeési szituációt teremt, és felmerül annak a kockázata, hogy nem a valós tények lesznek leképezve az adatállományban. Végül, a Tanulmány az eredmények interpretációja során sok esetben hibás, megalapozatlan következtetéseket von le anélkül, hogy vizsgálná az azok háttérében álló jelenségeket.

IV.3.2. A Vállalt Kutatás tartalmi szempontjainak elemzése (Kötelezettségvállalás 1.3. fejezete)

142. A BR ezt követően a Kötelezettségvállalás 1.3. fejezetében szereplő a Vállalt Kutatás tartalmi szempontjaira vonatkozó kötelezettségek teljesítését elemezte.

IV.3.2.1. Magáncélú másolások mértékének azonosítása¹⁴¹ (Kötelezettségvállalás 1.3.1. pontja)

143. A Kötelezettségvállalás 1.3.1. pontja szerint az FF részletesen felméri a magáncélú másolatkészítéssel és az üres hordozó díj kompenzációval érintett tartalmak típusait, illetve a kultúrafogyasztási szokásokat, különös tekintettel a magáncélú másolások mértékével kapcsolatos és az elmaradt jogosított fogyasztás fajtájával kapcsolatos kérdésekre. Ezért a GVH megbízta a Szakértőt annak ellenőrzésére, hogy alkalmas-e az FF arra, hogy azonosítsa a magáncélú másolások mértékét. A Szakértő a kérdés megválaszolásához azt feltételezte, hogy a magáncélú másolás mértékének elemzése reprezentatív mintán, adekvát elemzési egységekre vonatkoztatva, megfelelő súlyozással és adatkezelési technikákkal kezelt adatbázis alapján történt.
144. A BR előadta, hogy az alkalmazott kutatási módszert és statisztikai eszköztárat mindig a kutatás lényegi kérdéséhez szükséges igazítani. A magáncélú másolás egy igen bonyolult jogi kategória, amely kizárólag a törvényes úton megszerzett zene/film/sorozat/TV programokat foglalja magában, viszont a kérdezettek ezt feltehetően nehezen értelmezik. Ezért, a Szakértő szerint a magáncélú másolás csak megszorításokkal, a kérdések gondos megfogalmazásával, helyesen alkalmazott kutatásmódszertani elemekkel mérhető korrekt módon reprezentatív mintán végzett survey statisztika módszerrel. Továbbá, ezek fényében szem előtt szükséges tartani, hogy – mivel **a letöltés/másolás fogalma a köznyelvben az utóbbi években egybeolvadt a szerzői jog szempontjából törvénytelennek minősülő tevékenység (pl. torrentezés) végzésével** – az adatok feltehetően nem a jogi értelemben vett magáncélú másolás mértékét tükrözik, hanem az egy „közmegegyezésen alapuló globális becslés”, amibe a kérdezettek beleérthetnek akár illegálisan, akár legálisan, díjfizetés útján megszerzett tartalmakat. [üzleti titok]¹⁴²
145. A Szakértő álláspontja alapján [üzleti titok]¹⁴³.
146. Ezen táblázatban szereplő adatokból a BR megállapította, hogy [üzleti titok].
147. Ami azonban a Szakértő álláspontja szerint nagyobb súlyú hiba, hogy [üzleti titok].
148. Továbbá megjegyzendő, hogy a [üzleti titok].
149. Összességében a Szakértő véleménye alapján az FF jelen formájában nem alkalmas a magáncélú másolás mértékének azonosítására, mert elmulasztja megfelelően operacionalizálni,

¹⁴¹ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 92-97. o., 3.1. kérdésre adott válaszok

¹⁴² VJ/5-2/2018. sz. adatszolgáltatás 3.1. sz. melléklet 18-19. o.

¹⁴³ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 95. o.

megmagyarázni, a fogyasztók (kérdőívet kitöltők számára) megértetni a kérdést. Továbbá alapvető és az ÜHD-ra kiható hiba, hogy a Tanulmány a szabad felhasználás, a jogosított tartalom és az illegális felhasználás mértékének teljes mennyiségét használja fel az adatközlésekben a szabad felhasználás keretében magáncélú másolás mértékének meghatározására, ami nyilvánvalóan növeli a fogyasztók által eszközölt másolások mennyiségét, hiszen az ÜHD meghatározásába kizárólag a legális másolások tartozhatnak bele, azonban tekintettel arra, hogy az FF és így a tanulmány sem tett különbséget a legális/illegális tartalom másolás között az ÜHD meghatározásának alaptényezője (másolt adatmennyiség) jóval magasabb lett

IV.3.2.2. Magáncélú másolásokkal érintett hordozók¹⁴⁴

150. A Kötelezettségvállalás 1.3.1. pontja szerint az FF részletesen felméri a magáncélú másolatkészítéssel és az üres hordozó díj kompenzációval érintett tartalmak típusait, illetve a kultúrafogyasztási szokásokat, különös tekintettel olyan kérdésekre, hogy egyes eszközökre hány zeneszámot, illetve filmet másolnak. Ezért a vizsgálat megbízta a Szakértőt annak ellenőrzésére, hogy alkalmas-e az FF annak azonosítására, hogy a másolások milyen eszközökre történnek, és ezen belül milyen eszközre milyen mértékben (milyen arányban).
151. A kérdőív vizsgálja [üzleti titok].
152. A Szakértő szerint **elvárható lenne**, [üzleti titok].
153. A szakvélemény szerint továbbá, [üzleti titok].
154. Összességében a Szakértő szerint annak ellenére, hogy a mérési módszer kisebb pontosításokkal alkalmas az egyes hordozótípusok azonosítására, az FF jelen formájában azonban nem biztosítja az információk teljességét, valamint statisztikai módszerek alkalmazása nélkül detektál rendkívül nagymértékű változásokat az egyes hordozókra letöltött/másolt mennyiségek vonatkozásában 2015-2017 összevetésében. Ezenkívül [üzleti titok]

IV.3.2.3. Magáncélú másolásokkal érintett tartalom típusok¹⁴⁵

155. A Kötelezettségvállalás 1.3.1. pontja szerint az FF részletesen felméri a magáncélú másolatkészítéssel és az ÜHD kompenzációval érintett tartalmak típusait, ezért a GVH megbízta a Szakértőt annak ellenőrzésére, hogy alkalmas-e az FF a magáncélú másolásokkal érintett tartalom típusok azonosítására.
156. Az FF [üzleti titok].
157. A Szakértő főként azt kifogásolta, hogy [üzleti titok]
158. Összességében a Szakértő álláspontja szerint a kérdések számának erőteljes csökkentésével az FF alkalmas lenne arra, hogy azonosítsa a magáncélú másolásokkal érintett tartalom típusokat.

IV.3.2.4. Tartalomfogyasztási és felhasználási szokások¹⁴⁶

159. A Kötelezettségvállalás 1.3.1. pontja szerint az FF a tartalomfogyasztási szokásokat kiegyensúlyozottan fogja mérni. A Szakértő ezért megvizsgálta, hogy az FF alkalmas-e a releváns tartalomfogyasztási és felhasználási szokások azonosítására.
160. A Szakértő szerint a kérdés alatt annak a vizsgálata szükséges, hogy miként illeszkedik a médiafogyasztás egészébe a másolás útján megszerzett tartalom élvezete. A jogosított felhasználásból, a szabad felhasználású magáncélú másolásból, valamint az illegális beszerzési forrásokból szerzett tartalom együttesen képezi a teljes tartalomfogyasztást, így annak vizsgálata nem korlátozódhat a magáncélú másolás jelenségkörére, hanem a tartalomfogyasztás egészének vizsgálata is szükséges.

¹⁴⁴ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 98-106. o., 3.1 kérdésre adott válasz

¹⁴⁵ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 107-109. o., 3.3. kérdésre adott válasz

¹⁴⁶ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 110-117. o., 3.4. kérdésre adott válasz

161. [üzleti titok]¹⁴⁷¹⁴⁸

3. ábra[üzleti titok]¹⁴⁹

162. A Tanulmány [üzleti titok]¹⁵⁰.

163. Ezek az [üzleti titok]

164. A Szakértő az FF alkalmasságára vonatkozó kérdések kapcsán minden esetben kiemeli, hogy a [üzleti titok]

165. A Szakértő továbbá felhívja a figyelmet arra, hogy [üzleti titok]^{151 152}.

166. A Szakértő szerint [üzleti titok]¹⁵³.

167. Habár a kirendelés tárgyát [üzleti titok].

168. Továbbá, a Tanulmány [üzleti titok].

169. A szakvélemény szerint a Tanulmány [üzleti titok].

170. A Szakértő szerint összességében az FF és a Tanulmány nem felel meg a Kötelezettségvállalásnak, mivel nem az elvárható gondossággal készült, és **nem alkalmas arra, hogy azonosítsa a magáncélú másolással szerzett tartalmak fogyasztása szempontjából releváns tartalomfogyasztási és felhasználói szokásokat.**

IV.3.2.5. Az audiovizuális tartalomfogyasztási szokások vizsgálata¹⁵⁴

171. A Kötelezettségvállalás 1.3.1. pontja szerint az FF részletesen felméri a fogyasztói szokásokat a zenei és audiovizuális tartalmakra vonatkozóan egyaránt, ezért a vizsgálat megbízta a Szakértőt annak ellenőrzésére, hogy alkalmas-e az FF az audiovizuális tartalomfogyasztási szokások a zenékhez hasonló, vagy azt érdemben közelítő mélységű vizsgálatára.

172. A Szakértő az előző, az FF alkalmasságára vonatkozó kérdések során több esetben is kitért a zenei és az audiovizuális tartalmak fogyasztására vonatkozó kérdésekkel kapcsolatos konceptuális, operacionalizálási és elemzési hibákra (nem reprezentatív felmérés, a valid fogyasztói csoportképzés hiánya, illetve a nem megfelelő fogyasztói csoportképzés, a robosztusság hiánya, ...), amelyek miatt a Szakértő álláspontja szerint az FF nem alkalmas a digitális tartalomfogyasztási szokások vizsgálatára sem.

173. Az FF [üzleti titok].

174. A kérdőívből hiányzik [üzleti titok].

175. A Szakértő megállapította, hogy **a mérési eredmények egyrészt nem illeszkednek más forrásból származó, a médiapiacra hitelesnek és megbízhatónak tekintett információkhoz (Nielsen Közönségmérés), másrészt pedig nem követik a médiafogyasztás struktúrájának átalakulását.**

176. Összességében a Szakértő szerint szigorúbb konceptualizálással, a kérdőív jelentős lerövidítésével, valamint az audiovizuális és zenei tartalmakra vonatkozó kérdőívblokkok sorrendjének randomizálásával az FF alkalmas lehetne a zenei és az audiovizuális tartalmak fogyasztásának azonos mélységű és részletezettségű vizsgálatára.

¹⁴⁷ VJ/5-2/2018. sz. adatszolgáltatás 3.1. sz. melléklet 29-30. o.

¹⁴⁸ VJ/5-2/2018. sz. adatszolgáltatás 3.1. sz. melléklet 30. o.

¹⁴⁹ VJ/15-180/2014. sz. beadvány 64. o.

¹⁵⁰ VJ/15-180/2014. sz. beadvány 63. o.

¹⁵¹ VJ/15-180/2014. sz. beadvány 64. o. (Treemap ábra: A fatérképek hierarchikus (fa-[strukturált](#)) adatokat egymásba ágyazott téglalapok halmazaként jelenítenek meg. A fa minden ága kap egy téglalapot, amelyet ezután kisebb téglalapokkal burkolnak, amelyek az alágakat képviselik. A levél csomópontjának téglalapjának területe arányos [az adatok meghatározott méretével](#). A levél csomópontjait gyakran színezzük, hogy az adatok külön dimenzióját mutassák.

¹⁵² VJ/15-180/2014. sz. beadvány 65. o.

¹⁵³ „PCR_total_market_model_2014.xlsx”

¹⁵⁴ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 118-121. o., 4. kérdésre adott válasz

IV.3.2.6. Új tartalomtípusok azonosítása¹⁵⁵

177. A Kötelezettségvállalás 1.3.1. pontja szerint a Vállalt Kutatás kiterjed az esetleges új tartalomtípusokra. A Szakértő ezért megvizsgálta, hogy alkalmas-e az FF arra, hogy ezeket azonosítsa.
178. Az FF hat tartalomtípus használatának jellemzőit vizsgálja, eltérő súllyal: a zenei és a filmes tartalmakat, a sorozatokat, a TV élő műsorfolyamából felvett műsorokat, a hangoskönyveket, valamint az e-bookot. A Szakértő szerint az FF módszere alkalmas új tartalomtípusok azonosítására, azzal a megszorítással, hogy a kérdőív terjedelme és struktúrája már jelen tartalmakat tekintve is erősen gyengíti a válaszok érvényességét.

IV.3.2.7. Új tartalomfogyasztási szokások azonosítása¹⁵⁶

179. A Kötelezettségvállalás 1.3.1. pontja szerint az FF mérni fogja a tartalomfogyasztási szokásokat, amely kiterjed a magáncélú másolatkészítések legális forrásaként megjelenő új tartalomfogyasztási szokások mérésére is.
180. Az esetleges új tartalomfogyasztási szokások azonosításához az FF-nek megfelelően kell felmérnie az online fogyasztási formák – a letöltés illetve a stream (Over-the-Top) típusú tartalomfogyasztás – mértékét a különböző tartalomtípusok esetében. Ezt követően kerülhet sor annak vizsgálatára, hogy ezen új tartalomfogyasztási formák milyen hatással vannak a hagyományos tartalomfogyasztásra, átalakítják-e – és ha igen, milyen mértékben – annak struktúráját.
181. A Szakértő [üzleti titok].
182. A Tanulmány [üzleti titok].
183. Összességében a Szakértő álláspontja szerint az FF **nem alkalmas arra, hogy azonosítsa az esetleges új tartalomfogyasztási szokásokat, mivel nem vizsgálja kellő részletettséggel** – és egyenlő súllyal a zenei és az audiovizuális fogyasztási formák tekintetében – **az online fogyasztási formákat**. A különböző adat- és feldolgozási hibák következtében tévesen helyezi el ezeket a tartalomfogyasztás egészének struktúrájában, mely következtében megalapozatlan következtetéseket von le.

IV.3.2.8. Új üres hordozó típusok azonosítása¹⁵⁷

184. A Kötelezettségvállalás 1.3.1. pontja szerint a Kutatás kiterjed az esetleges új terméktípusokra (üres hordozó típusokra) is, és így az FF-nek vizsgálnia kell a különböző hordozókon tárolt tartalom mennyiségének változását, dinamikáját. A Szakértő ezért megvizsgálta, hogy alkalmas-e az FF arra, hogy ezeket azonosítsa.
185. Az FF [üzleti titok]¹⁵⁸.
186. A Szakértő szerint a mérési módszer kisebb pontosításokkal alkalmas az egyes hordozótípusok azonosítására, ugyanakkor **az FF egy dinamikus változó fogyasztói szokásokkal érintett piacon nem méri az új tartalomfogyasztási eszköztár egyes fontos elemeit (megmarad a 3 évvel korábbi felmérés eszközei mellett, pl.: nem vizsgálja a digitális adattárolás (pl.: felhő) eszközeit), és ezáltal nem alkalmas az audiovizuális tartalomfogyasztásban bekövetkezett változások mérésére.**

IV.3.2.9. Díjszabásba potenciálisan bevonható eszközök azonosítása¹⁵⁹

¹⁵⁵ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 122. o., 5.1. kérdésre adott válasz

¹⁵⁶ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 123-124. o., 5.2. kérdésre adott válasz

¹⁵⁷ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 125-127. o., 5.3. kérdésre adott válasz

¹⁵⁸ Network Attached Storage, egy olyan számítógép, amely olyan hálózathoz csatlakozik, amely csak fájl alapú adattárolási szolgáltatásokat nyújt a hálózaton lévő egyéb eszközök számára.

¹⁵⁹ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 130-131. o., 6.2.. kérdésre adott válasz

187. A Kötelezettségvállalás 4.1. pontjából következik, hogy az FF-nek azonosítania kell az olyan új, magáncélú másolatkészítésre használt eszköz megjelenését, amelyhez bizonyíthatóan jelentős szerzői jogi jogosultat érő vagyoni hátrány köthető. Így az FF-nek figyelemmel kell lennie a különböző hordozókon tárolt tartalom mennyiségének változására, dinamikájára.
188. Ezzel a vállalással kapcsolatban az előző, az új üres hordozó típusok azonosítására vonatkozó rész megállapításai is érvényesek. Továbbá, a BR szerint az elterjedtség alapján egy hordozó – a számítógépekbe épített merevlemez, mely tárkapacitása révén nagy adatmennyiség tárolására alkalmas – díjrendszerbe való beemelése jelentős változást hozhatna a díjterhelésben.
189. A Szakértő szerint összességében **az FF nem méri azon eszközök összességét, melyek bekerülhetnének a díjszabásba.**

IV.3.2.10. Díjszabásból potenciálisan kivonható eszközök azonosítása¹⁶⁰

190. A Kötelezettségvállalás 4.2. pontjából következik, hogy az FF-nek azonosítania kell az olyan, korábban magáncélú másolatkészítésre használt eszköz megjelenését, amelyhez az eszköz elavultsága miatt bizonyíthatóan nem köthető szerzői jogi jogosultat érő vagyoni hátrány. Így az FF-nek figyelemmel kell lennie a különböző hordozókon tárolt tartalom mennyiségének változására, dinamikájára.
191. A Szakértő szerint az ÜHD rendszer komplex vizsgálatához szükség volna a különböző eszközökön tárolt tartalom időbeli változásának elemzésére, vagyis idősort kellene vizsgálni, míg a 2015-ös és 2017-es fogyasztói felmérések nem alkotnak idősort. A piac dinamikussága sűrűbb időszakú, nagyobb mintán végzett méréseket tenne szükségessé.
192. A Szakértő ez alkalommal is kiemeli, hogy a technológiai fejlődésnek köszönhetően a felhőszolgáltatások rövid időn belül kiválthatnak bizonyos hordozókat. Például, a szolgáltatók által jelenleg forgalmazott set-top-boxok többségéhez külső HDD szolgáltatja a tárkapacitást, amelyen csak az élő tévéműsor rögzíthető. A UPC Magyarországon 2016-ban vezette be a Horizon platformra épülő szolgáltatását. A szolgáltatás bevezetéséhez többek között szükséges volt a funkciók nagy részének átköltöztetése a felhőbe. Mindennek alapja, hogy a UPC egy csehországi szerveren folyamatosan, 7 napra visszamenőleg rögzíti bizonyos tévécsatornák műsorait, vagyis a rendszer a néző helyett mindent felvesz és internetkapcsolat révén a Horizon médiabox hozzáfér különböző lekérhető tartalmakhoz.
193. Összességében a Szakértő véleménye szerint megkérdőjelezhető az FF adatainak robusztussága és megbízhatósága, ezért **nem alkalmas arra, hogy kellő validitással azonosítsa azokat az eszközöket, amelyek elterjedtségük alapján kikerülhetnének a díjszabásból.**

IV.4. A 2017. évi Tanulmány és az Abiungo Szakértő megállapításai

194. A VJ/5-61/2018. számon iktatott vizsgálati jelentés nem tért ki a Kötelezettségvállalásban előírt 2017. évi Tanulmány¹⁶¹ tartalmának teljes körű értékelésére, mert a szakértőként kirendelt BR olyan szakmai hibákat talált a 2017. évi FF-ben, mely alapján a vizsgálat és az eljáró versenytanács szükségtelennek tartotta a Tanulmány következtetéseinek értékelését, mivel azok nem megbízható, adott esetben hibás, sokszor nem megfelelő módszerrel feldolgozott adatokon alapultak.
195. Az eljárás alá vontak által megbízott magánszakértők azonban azon a véleményen voltak, hogy a BR által beazonosított egyes hibák alapvetően nem, vagy nagyon kis mértékben befolyásolják a kutatás célját, ezenkívül vitatták is a BR megállapításait. Erre figyelemmel egyrészt a Ket. 59. § (5) bekezdése alapján szükség volt a BR és a magánszakértők előadásai között lévő ellentmondások feloldására, Ahhoz azonban, hogy az egyes hibák [itt jegyzi meg az eljáró versenytanács, hogy egyes a BR által azonosított hibákat az Artisjus magánszakértői is elismertek: a bizonyos problémákkal az Artisjus által felkért szakértők is egyetértettek és elismertek, [üzleti

¹⁶⁰ VJ/5-23/2018. sz. szakvélemény 132-133. o., 6.3. kérdésre adott válasz

¹⁶¹ VJ/15-180/2014. (a továbbiakban: 2017. évi Tanulmány vagy Tanulmány)

titok]¹⁶²] hatásait megfelelően lehessen megítélni, szükséges volt a korábinál részletesebben is értékelni a 2017. évi Tanulmány tartalmát. Így az eljáró versenytanács a Tpv. 72. § (1) bekezdésének b) pontja alapján az iratokat visszaadta vizsgálatnak. A vizsgálat által pedig szakértőként kirendelésre került az eljárás alá vontak (EJI és MAHASZ közös jogi képviselője¹⁶³) indítványára és javaslatára is figyelemmel az Abiungo (az EJI és a MAHASZ többek között az Abiungo-nál dolgozó [személyes adat] és [személyes adat] szakértőket jelölte meg, mint kompetens szakértőket). Ennek megfelelően az eljáró versenytanács elsőként magát a 2017. évi Tanulmányt (IV.4.1.), majd ezt követően az Abiungo megállapításait, szakvéleményét (IV.4.2.) mutatja be.

IV.4.1. A 2017. évi Tanulmány tartalma

196. Az FF célja a magáncélú másolások volumenének meghatározása, aminek az értékét (forintban) a Tanulmány igyekszik megbecsülni. Ennek a nehézségét az okozza, hogy a magáncélú másolásoknak nincs explicit ára. A Tanulmány a 2015-ös tanulmány módszertanát alapul véve kétféleképpen határozza meg az ÜHD rendszerek kompenzációs igényét, vagyis a fogyasztói előnyök és a jogosultak közötti méltányos kompenzációt létrehozó díjbevételi tömeget, mégpedig
- 1) [üzleti titok]^{164,165}, valamint a
  - 2) [üzleti titok]^{166,167}.
197. A Kötelezettségvállalás által hivatkozott 2015. évi Tanulmány egyébként nem kettő, hanem összesen 3 modellt mutatott be:
- a. [üzleti titok],
  - b. [üzleti titok] és
  - c. [üzleti titok].
198. A 2017. évi Tanulmány tulajdonképpen elhagyja a [üzleti titok] modelljét és a [üzleti titok] modellt, a változtatást azonban a Tanulmány nem indokolja.
199. A következőkben ezek a modellek kerülnek bemutatásra, de általánosságban az alábbiakban összegezhetőek a modellek:
- A [üzleti titok] modellje külön-külön bemutatja azokat az értékeket (Ft-ban), amiket *szükséges kompenzációnak* számolt ki a [üzleti titok]¹⁶⁸
  - A [üzleti titok].

IV.4.1.1.A [üzleti titok] modellje a Tanulmányban

200. [üzleti titok]¹⁶⁹
201. [üzleti titok]
202. [üzleti titok].
203. Ahogy a Tanulmány is megjegyzi, [üzleti titok]
204. A Tanulmány [üzleti titok].
205. [üzleti titok].
206. Ennek megfelelően [üzleti titok].

IV.4.1.2. A [üzleti titok] modellje a Tanulmányban

207. [üzleti titok].

---

¹⁶² VJ/5-36/2018. M5. melléklet, VJ/5-84/2018. E3. melléklet, VJ/5-93/2018. M1. melléklet

¹⁶³ Lásd a VJ/5-125/2018. számú beadvány 1.6. pontját

¹⁶⁴ VJ/15-84/2014. 39-45. oldal

¹⁶⁵ VJ/15-180/2014. sz. beadvány 43-50. o.

¹⁶⁶ VJ/15-84/2014. 48-54. oldal

¹⁶⁷ VJ/15-180/2014. sz. beadvány 51-67. o.

¹⁶⁸ [üzleti titok] (2012. évi Tanulmány 62. oldal)

¹⁶⁹ [üzleti titok]

208. [üzleti titok]¹⁷⁰ [üzleti titok]¹⁷¹ [üzleti titok].
 209. [üzleti titok]¹⁷²
 210. [üzleti titok].
 211. [üzleti titok]¹⁷³
 212. [üzleti titok]¹⁷⁴
 213. [üzleti titok]¹⁷⁵
 214. [üzleti titok]
 215. A Tanulmány [üzleti titok].
 216. [üzleti titok].

IV.4.1.3. Méltányos jogdíjtömeg becslése

217. A 2012.¹⁷⁶ és 2015.¹⁷⁷ évi, valamint a Kötelezettségvállalás alapján készített éves Tanulmányokban (2017-2019.) ismertetett számítások célja az volt, hogy megbecsüljék a magánmásolás okozta kár éves mértékét. A Tanulmányok az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló (ún. Infosoc) 2001/29/EK irányelvben és a Padawan döntésben¹⁷⁸ foglaltakra hivatkozva a magánmásolás által okozott kár alapján tartották indokoltnak a jogosultaknak járó méltányos díjazás kiszámítását. A Kötelezettségvállalás 1.3.2. része ezen kárszámítást tette kötelezővé az eljárás alá vontak számára a 2017. és 2019. közötti időszakra.
218. A Tanulmányokban alkalmazott, FF-en alapuló becslési módok utólagos ellenőrzésre szolgálnak, segítségükkel a ténylegesen beszédett ÜHD összevethető a méltányosnak becsült összegekkel. Ezt az összevetést a Tanulmányok nem mutatják be, a ténylegesen beszédett ÜHD-ra vonatkozóan nem tartalmaznak információt, mindazonáltal a 2015. évi Tanulmány megállapítja, hogy [üzleti titok] A 2017. évi Tanulmány mellesleg ilyen megállapítást már nem is tesz.
219. A 2015. és 2017. évi modellek egyaránt a Vállalt Kutatással kapcsolatban megbízott [üzleti titok] által elkészített [üzleti titok] típusú FF adatain alapszanak a fogyasztói szokásokkal kapcsolatban.

IV.4.1.4. A 2017. évi kárszámítási modellek

220. A 2017. évi Tanulmány a kárszámítás becslését a fentebb ismertetett (IV.4.1.) két modell segítségével végzi, az egyik a [üzleti titok] modellje a másik pedig a [üzleti titok] modell, a Tanulmány bevezeti a korábban nem alkalmazott [üzleti titok] fogalmát:

[üzleti titok]

221. A Tanulmány szerint a [üzleti titok] bevezetésének oka [üzleti titok]¹⁷⁹¹⁸⁰¹⁸¹¹⁸²

¹⁷⁰ [üzleti titok]

¹⁷¹ [üzleti titok]

¹⁷² [üzleti titok]

¹⁷³ A modellekhez fűzött magyarázatot tartalmazó dokumentum 90. oldal

¹⁷⁴ [üzleti titok]

¹⁷⁵ VJ/15-180/2014. sz. beadvány 51. o.

¹⁷⁶ VJ/15-5/2014. (a továbbiakban: 2012. évi Tanulmány)

¹⁷⁷ VJ/15-84/2014. (a továbbiakban: 2015. évi Tanulmány)

¹⁷⁸ C-467/2008. sz. ügy az Audiencia Provincial de Barcelona [Spanyolország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem, Padawan SL kontra Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE)

¹⁷⁹ A vállalkozás akkori cégneve [üzleti titok] volt.

¹⁸⁰ 2017. évi Tanulmány 26. oldal

¹⁸¹ VJ/5-158/2018. (a továbbiakban: A modellekhez fűzött magyarázatot tartalmazó dokumentum) 19. oldal

¹⁸² 2017. évi Tanulmány 15. és 23. oldal

222. A [üzleti titok] számítására vonatkozó fejezet a 2017. évi Tanulmányban [üzleti titok]. A 2017. évi Tanulmányból és A modellekhez fűzött magyarázatot tartalmazó dokumentumból nem derül ki, hogy a Tanulmány készítője [üzleti titok] értékekének meghatározásához.
223. A számítások alapján megállapítható, hogy a [üzleti titok].¹⁸³

IV.4.1.5. Becslések és ÜHD bevételek összevetése

224. Ha a 2017. évi háromféle becslést egymás mellé rendezzük zenei és audiovizuális tartalom szerinti bontásban az alábbi táblát kapjuk.

	[üzleti titok]	[üzleti titok]	[üzleti titok]
[üzleti titok]	[üzleti titok]	[üzleti titok]	[üzleti titok]
[üzleti titok]	[üzleti titok]	[üzleti titok]	[üzleti titok]
[üzleti titok]	[üzleti titok]	[üzleti titok]	[üzleti titok]

7. táblázat 2017. évi becslések eredményei, milliárd Ft (forrás: vizsgálat, a 2017. évi Tanulmány alapján)

225. Látható, hogy a becslések alkotta alsó és felső határ között [üzleti titok] milliárd Ft különbség mutatkozik. A becsléseket maga a Tanulmány is egyfajta [üzleti titok] értelmezi.¹⁸⁴
226. Az Artisjus adatszolgáltatásai¹⁸⁵ alapján a beszedett ÜHD az alábbiak szerint alakult 2007 és 2017 között. Ez alapján megállapítható, hogyha a 2017. évben összesen beszedett ÜHD-t összevetjük a becslések eredményével, [üzleti titok].

2007	3 062 974 000 Ft
2008	2 551 971 000 Ft
2009	2 463 796 000 Ft
2010	2 644 350 000 Ft
2011	2 877 398 000 Ft
2012	3 656 178 000 Ft
2013	5 924 098 000 Ft
2014	8 866 777 000 Ft
2015	6 842 039 000 Ft
2016	8 029 130 000 Ft
2017	8 649 277 000 Ft

8. táblázat Beszedett ÜHD éves bontásban (forrás: vizsgálat, adatszolgáltatások alapján)

IV.4.1.6.. Fogyasztói csoportok azonosítása

227. A Kötelezettségvállalás előírja annak vizsgálatát, hogy a fogyasztói szokások változásával nem alakultak-e ki esetlegesen eltérő feltételekkel vagy díjakkal terhelendő fogyasztói csoportok.¹⁸⁶ Amennyiben a vizsgálat során bizonyos fogyasztói csoportok túlzott terhelése mutatkozik, a

¹⁸³ A modellekhez fűzött magyarázatot tartalmazó dokumentum 115. oldal. Az eljáró versenytanács megjegyzi: a [üzleti titok] %-os arány forrására a dokumentum nem hivatkozik, a 2015. évi Tanulmányban azonban megjelenik, hogy a [üzleti titok]

¹⁸⁴ 2017. évi Tanulmány 49. oldal

¹⁸⁵ 2007-2013. vonatkozásában: VJ/15-5/2014., 2014. vonatkozásában: VJ/15-56/2014., 2015. vonatkozásában: VJ/15-100/2014., 2016. vonatkozásában: VJ/5-5/2018., 2017. vonatkozásában: VJ/5-55/2018.

¹⁸⁶ A Kötelezettségvállalás 1.3.3. része.

Kötelezettségvállalás a díjmértékek vagy a díjszabás egyéb feltételeinek felülvizsgálatát, illetve esetlegesen a csoportképzés idejétmúltságának vizsgálatát irányozza elő.¹⁸⁷

228. A fogyasztói csoportok képzését már a 2015. évi Tanulmány is elvégezte, a szöveg szerint [üzleti titok].¹⁸⁸ A Tanulmány ismerteti, hogy a csoportképzés során két szempontot kiemelten szem előtt tartottak: [üzleti titok].
229. A 2015. évi Tanulmány arra nem tér ki, hogy miért pont [üzleti titok] klaszter azonosítása mellett dönt, illetve a klaszterek értelmezhetőségének, robosztusságának elemzésébe sem bocsátkozik. Az alábbi tábla bemutatja, hogy a 2015. évben hány fő tartozott az egyes klaszterekbe, melyet a jellemzőik szerint az alábbiak szerint nevezett el a Tanulmány készítője. A Tanulmány egyes fogyasztói csoportokra bemutatja a [üzleti titok], valamint klaszterenként szerepelteti az [üzleti titok] és a [üzleti titok] jellemzőjére utaló értéket. Megállapítható, hogy a kár számításánál nem tesz különbséget az [üzleti titok] között, azonban a Tanulmányban található egy, a szerző által nem bizonyító erejűnek tartott táblázat arról, hogy az egyes klaszterekben milyen arányban oszlik meg a [üzleti titok] alapján a másolási tevékenység. (Ez alapján megállapítja, hogy mind a [üzleti titok] elemezhető klaszterben többszöröse a [üzleti titok].)

klaszter elnevezése	létszám
[üzleti titok]	[üzleti titok]
[üzleti titok]	[üzleti titok]
[üzleti titok]	[üzleti titok]
[üzleti titok]	[üzleti titok]
[üzleti titok]	[üzleti titok]
[üzleti titok]	[üzleti titok]
[üzleti titok]	[üzleti titok]
[üzleti titok]	[üzleti titok]
[üzleti titok]	[üzleti titok]
[üzleti titok]	[üzleti titok]
[üzleti titok]	[üzleti titok]
[üzleti titok]	[üzleti titok]

9. táblázat 2015. évi klaszterekkel kapcsolatos adatok (forrás: vizsgálat, a 2015. évi Tanulmány alapján)

230. A 2015. évben végzett klaszterezés során felhasznált változókat¹⁸⁹ a BR összevetette a 2017. évi klaszterezés során felhasznált változókkal.¹⁹⁰ Ez alapján látható, hogy [üzleti titok]¹⁹¹.

IV.4.1.7. Üreshordozóeszközök felmérése

231. A Kötelezettségvállalás 1.3.1. pontja alapján az FF-nek az esetleges új terméktípusokat (üres hordozó típusokat) be kell vonnia a vizsgálat körébe a költség-haszon elemzési szempontok alapján. Továbbá ehhez a témához kapcsolódik, hogy a kötelezettségvállalás 1.2.5. pontja külön kiemeli, hogy olyan adattároló eszközöket ne érintsenek a kérdések, amelyek használata elenyésző.
232. A Kötelezettségvállalás 1.2.5. pontja leírja, hogy „amennyiben a Fogyasztói Felmérésből megállapítható, hogy valamely adathordozó eszköz elavulttá vált, az elavult eszközök kikerülhetnek a díjszabásokból. Továbbá szintén a Fogyasztói Felmérés alapján megállapítható lehet, ha újabb adathordozó eszközök már megfelelően elterjedtek (és így azok kapcsán a kompenzációra érdemes szerzői jogi jogosultat érő vagyoni hátrány mértéke pontosan

¹⁸⁷ A Kötelezettségvállalás 4.3. része.

¹⁸⁸ 2015. évi Tanulmány 64. oldal

¹⁸⁹ VJ/15-83/2014. Fogyasztói vizsgálat dokumentálása és módszertani leírás c. dokumentum

¹⁹⁰ VJ/5-2/2018. log/fogyasztói_adatok.csv fájl

¹⁹¹ VJ/5-23/2018. BR szakvélemény 60. oldal

bizonyítható), így az új eszközök bekerülhetnek a díjszabásba. Ezzel biztosítható a rendszer dinamikája.” Ezt a gondolatot viszi tovább a Kötelezettségvállalás 4.1. és 4.2. pontja, ami kifejezetten előírja a díjszabás javaslat kialakítása során az előbbieket szerint kimutatott elavult és bevonható eszközök alapján a díjszabás módosítását.

IV.4.1.7.1. Az ÜHD alá bevont eszközök

233. A vizsgálati jelentés 1. számú mellékletként csatolt táblázat tágabb időperiódusban, a 2016-2020. közötti időszak tekintetében mutatja be az üreshordozó díjszabásokat. A táblázat alapján megállapítható, hogy a jelen utóvizsgálati eljárással érintett 2018. évi díjszabás teljes mértékben megegyezik az azt megelőző, 2017. évi díjszabással, a tabletek kapcsán minimális változtatást tartalmaz a 2016. évi díjszabáshoz képest. A táblázat alapján továbbá egyértelműen látható, hogy mely üreshordozók voltak bevonva adott években az ÜHD alá. Ezek 2018-ban a következő eszközök voltak: audiokazetta, videokazetta, CD, DVD, optikai lemez, minidiszk, memóriakártya, USB, zenelejátszó, mobiltelefon, STB, HDD, tablet.

IV.4.1.7.2. Az FF-be bevont üreshordozó eszközök

234. Az eljárás alá vont által 2017. évben a (azaz a 2018. évi díjszabáshoz kapcsolódóan) a Kötelezettségvállalás alapján készített Fogyasztói Felmérésben az alábbi másolásra/tárolásra alkalmas eszközökre vonatkozó használati szokásokra kérdez rá a zenei és audiovizuális tartalmakhoz kapcsolódóan: [üzleti titok].¹⁹² Ezek mellett a külön fejezetet alkotó [üzleti titok] használatára vonatkozóan megjelenik még [üzleti titok] kapcsolódó eszközök kapcsán nyitott válaszadási lehetőség is rendelkezésre állt a kérdőívben az egyéb kategóriák megnevezésére, míg megállapítható, hogy a zenei és audiovizuális tartalmaknál ilyen nem volt.
235. A fenti felsorolás alapján látható, hogy olyan eszközök használatára is rákérdez az FF, amik nem voltak 2017-ben ÜHD alá vonva [üzleti titok]
236. Megállapítható az is, hogy az ÜHD-ba bevont [üzleti titok] használatára viszont egyik FF sem kérdez rá. A vizsgált kutatással párhuzamosan futó Kjkt.148. §-a alapján elvégzett kutatásban a másolt alkotások tárolásának helyére vonatkozó kérdésben egyébként további elemként megjelenik [üzleti titok], melyek az FF-ben nem szerepelnek. A Tanulmány nem tér ki arra, hogy milyen szempontokat vett figyelembe azzal kapcsolatban, hogy melyik új üreshordozó eszközöket vont be az FF-be.
237. A Tanulmány készítője a modellekhez fűzött magyarázatot tartalmazó beadványában¹⁹³ kitér arra, hogy a [üzleti titok]. A 2017. évi Tanulmányban közzétett zenei letöltések alakulását bemutató diagram¹⁹⁴ alapján [üzleti titok].

IV.4.1.7.3. Az üreshordozó eszközök használatára vonatkozó adatok

238. 2017. évi Tanulmányban közzétett zenei letöltések alakulását bemutató diagram¹⁹⁵ alapján [üzleti titok]. Filmek estében a [üzleti titok] a vezető eszköz, amire a legtöbb filmet töltik/másolják. Az adatok azt mutatják, hogy [üzleti titok] másolják a legtöbb sorozatot, azonban [üzleti titok].¹⁹⁶

IV.4.1.8. Tartalomtípusok felmérése

239. A Kötelezettségvállalás 1.3.1. pontja alapján az FF-nek részletes kérdéseket kell tartalmaznia az üres hordozó díj kompenzációval érintett tartalmak típusaira vonatkozóan. Az esetleges új tartalomtípusokat az FF-nek be kell vonnia a vizsgálat körébe a költség-haszon elemzési szempontok alapján.

¹⁹² VJ/5-2/2018. Fogyasztói Felmérés Q10.2., Q29.3.1., Q40. kérdések

¹⁹³ A modellekhez fűzött magyarázatot tartalmazó dokumentum 65. oldal

¹⁹⁴ 2017. évi Tanulmány 32. oldal

¹⁹⁵ 2017. évi Tanulmány 32. oldal

¹⁹⁶ VJ/5-84/2018. M4. melléklet

240. Az FF kérdőíve alapján megállapítható, hogy az a 2015. évi Fogyasztói Felméréssel egyező módon, ugyanazokat a tartalomtípusok fogyasztását mérte fel. Az FF külön szekciókban tartalmaz kérdéseket a zenei, audiovizuális és [üzleti titok] tartalmakra vonatkozóan. Az audiovizuális tartalmak vonatkozásában a kérdések három altartalom típusra vonatkoznak: [üzleti titok].

IV.4.1.9. Tartalomfogyasztási szokások felmérése

241. A Kötelezettségvállalás 1.3.1. pontja alapján az FF-nek részletes kérdéseket kell tartalmaznia kultúrafogyasztási szokásokra vonatkozóan. E körben két dolgot emel ki a Kötelezettségvállalás:
- különös tekintettel a magáncélú másolások mértékével kapcsolatos és az elmaradt jogosított fogyasztás fajtájával kapcsolatos kérdésekre,
  - valamint különös tekintettel olyan kérdésekre, mint például az, hogy egyes eszközökre hány zeneszámot, illetve filmet másolnak.
242. A Kötelezettségvállalás ugyanezen pontja előírja a fogyasztói szokások részletes értékelését a zenei és audiovizuális tartalmakra vonatkozóan; valamint előírja, hogy a kutatás kiterjedjen a magáncélú másolatkészítések legális forrásaként megjelenő új tartalomfogyasztási szokások (pl. streaming szolgáltatások, legális letöltéses szolgáltatások) mérésére is.
243. A Tanulmány a 2.3 fejezetben foglalkozik a zenei és audiovizuális tartalmakra vonatkozó fogyasztói szokásokkal, [üzleti titok]. Ha már az FF indokolt módon szélesebb körben próbálta meg a fogyasztói szokásokat vizsgálni akkor azt be kellett volna építeni a Tanulmányba, különben az FF felmérésnek így nincs haszna, az csak l'art pour l'art történt meg.
244. A [üzleti titok] mennyiségeket oszlop diagramok mutatják be, ahol a tengelyeken már a teljes lakosságra vonatkoztatott értékeket olvashatók, ezzel szemben pl. az átlagosan egy főre eső adatokkal, ahol csak részsokaságok.¹⁹⁷ A zenei tartalmakhoz kapcsolódó ábrák alapján azonban látszódnak a 2015. évi és 2017. évi eredmények közötti hatalmas különbség, mely a Tanulmány készítője szerint¹⁹⁸ esetleg a kérdőív áttekinthetőbb voltával magyarázható és egyéb iránt nem foglalkozik a problémával. Az [üzleti titok] eredmények szöveges és/vagy statisztikai értékelése, valamint [üzleti titok] értékekkel való összevetése kimarad a Tanulmányból, ehelyett az [üzleti titok] vonatkozóan szerepel egy rövid bekezdés,¹⁹⁹ melynek forrását nem jelöli meg, ugyanakkor megállapítható, hogy az FF ilyen adatokat nem mért, így nem tudni honnan származnak ezek az adatok és így azok ellenőrizhetősége, és végső soron így a Tanulmány hitelessége is sérül.
245. Az egyes eszközök különböző tartalmak másolásában, tárolásában betöltött szerepét összehasonlító szöveges elemzés szintén nem szerepel a Tanulmányban, ezzel kapcsolatosan szintén csak diagramok adnak információt. Itt azonban, ahogy arra a BR rámutatott és az Artisjus által felkért magánszakértő²⁰⁰ is elismert, [üzleti titok]. A feltűnően kiugró érték megbízhatóságát a Tanulmány szerzője nem kérdőjelezi meg, sőt szövegesen is rögzített konklúziót von le belőle.
246. A hallgatási szokásokat a Tanulmány kizárólag treemap²⁰¹ ábrakon²⁰² mutatja be, tehát itt már alapvetően csak az arányok vizuális megtekintésére ad lehetőséget, ami alapján az adatok nem egyértelműen megállapíthatóak, és így nem visszaellenőrizhetőek.

IV.4.1.10. A legjobb ÜHD gyakorlatok követése

247. A Kötelezettségvállalás 1.2.1. pontja alapján a Vállalt Kutatás minden esetben követi és értékeli az üres hordozó díj rendszerek elemzésének legjobb gyakorlatait.

¹⁹⁷ Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy a 2017. évi Tanulmány 3.1 fejezetében [üzleti titok].

¹⁹⁸ 2017. évi Tanulmány 32. oldal

¹⁹⁹ 2017. évi Tanulmány 32. oldal

²⁰⁰ VJ/5-84/2018. M4. melléklet

²⁰¹ „Fatérkép”: „A teret felbontjuk tartományokra a kiválasztott attribútum alapján, a tartomány nagysága az attribútum értékét fejezi ki. A tartományt tovább bontjuk egy másik attribútum alapján. Színekkel a felbontásban nem szereplő attribútumok értékét fejezhetjük ki.

²⁰² 2017. évi Tanulmány 52-53. oldal, 64. oldal

248. Az Artisjus úgy nyilatkozott, hogy a 2017. évi Tanulmány a korábbi (2015. és 2012. évi) Tanulmányokban már feltüntetett hazai és nemzetközi gyakorlatokat újra figyelembe vette, oly módon, hogy a Tanulmány készítője azok esetleges változásának a tényét vizsgálta és a Kötelezettségvállalásnak megfelelően értékelt. Utóbb kialakult legjobb gyakorlatokról nem bírt tudomással. Adatszolgáltatásában az Artisjus a kérdés ellenére nem jelölte meg azt, hogy konkrétan milyen üreshordozó díjak elemzésére vonatkozó nemzetközi gyakorlatokat vett(ek) figyelembe a Tanulmány(ok).²⁰³ Az eljáró versenytanács nem talált olyan részt a 2017. évi Tanulmányban, ami a korábbi Tanulmányokban már feltüntetett nemzetközi gyakorlatokra reflektált volna.
249. A 2015. évi Tanulmány a bemutatott kárbecslési modellek közül a [üzleti titok] modell vonatkozásában ismerteti, hogy annak egy egyszerűbb verzióját már a 2012. évi Tanulmányban is alkalmazta, melyet a hollandiai TNO jelentés²⁰⁴ alapján készített. [üzleti titok].²⁰⁵ (ti. a GVH 2012. évi tanulmánnyal kapcsolatos kritikája arra vonatkozott, hogy az csak a zenei tartalmak fogyasztására vonatkozó adatok alapján számolt.) Az interneten angol nyelven is elérhető TNO jelentés kifejezetten az illegális másolatok (file-sharing) okozta károk becslését végezte. A 2015. évi Tanulmányban ismertett [üzleti titok] modell egyébként ehhez hasonlóan szintén explicit módon számol a [üzleti titok].²⁰⁶ Ami azért problémás, mert az ÜHD hatálya kizárólag a legális másolásokra terjedhet ki, így ha a felmérés egy olyan kutatáson alapul, ami az illegális felhasználás okozta károkkal is számol, az nyilvánvalóan rontja az ÜHD pontos meghatározását.
250. A 2012. évi Tanulmányban foglaltak alapján megállapítható, hogy a kiszámított kár felezése (fogyasztók és jogosultak között) szintén a TNO jelentésből átvett módszer, valamint valószínűsíthetően a fogyasztók felmérésére (survey) alapított kárbecslés is.²⁰⁷

IV.4.2. Az Abiungo szakvéleménye

251. A vizsgálat a jelen végzés IV.1. fejezetében rögzített indok [Ket. 59. § (5) bekezdés szerinti ellentmondások feloldása] alapján szakértőként rendelte ki²⁰⁸, az EJI és a MAHASZ által is megjelölt, javasolt Abiungo-t. Az Abiungo szakvéleménye²⁰⁹ 2021. november 23-án érkezett a GVH-hoz. Az alábbiakban az eljáró versenytanács összefoglalja a szakvélemény legfontosabb megállapításait.
252. A vizsgálat 11 szakmai kérdést tett fel az Abiungo-nak, ezek a kérdések a BR által a szakvéleményében megtett és az Artisjus magánszakértői által vitatott megállapításokra vonatkoztak.
253. Az Abiungo szakvélemény²¹⁰ az alábbi (a BR szakvéleményben tett megállapításokkal egyetértő) összefoglaló megállapításokat teszi az egyes kérdések vonatkozásában:
- 4/A. számú kérdés²¹¹: A Tanulmányban bemutatott empirikus felmérés mintavétele nem felel meg az elvárt reprezentativitásnak. A kutatási célnak részben felel meg, mivel a kutatás fókuszában a kulturális fogyasztás áll, nem pedig az üres adathordozók használata.

²⁰³ VJ/5-180/2018.

²⁰⁴ Huygen et al, 2009. Economic and cultural effects of file sharing on music, film and games, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1350451

²⁰⁵ 2015. évi Tanulmány 7. oldal

²⁰⁶ 2015. évi Tanulmány 62. oldal

²⁰⁷ 2012. évi Tanulmány 56. és 62. oldal

²⁰⁸ VJ/5-179/2018. sz. végzés

²⁰⁹ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény

²¹⁰ VJ/5-204/2018.

²¹¹ A 2017. évi Fogyasztói Felmérés mintavételének módja, válaszainak súlyozása és reprezentativitásának biztosítása megfelel-e a szakmai standardoknak és a kutatás céljának?

- 4/B. számú kérdés²¹²: A Tanulmány elkészítése során alkalmazott [üzleti titok] nem megfelelő, amint azt már korábban is jeleztük. Így a modellek elkészítéséhez sem felel meg.
- 5. számú kérdés²¹³: az alkalmazott kérdőív csak részben felel meg a szakmai szempontoknak. A kérdőív semmiképpen sem célirányos, nagyon hosszú, sok felesleges kérdéssel
- 6. számú kérdés²¹⁴ „Ebben a kérdésben is alapvetően egyetértünk a BR által megfogalmazott állításokkal²¹⁵: A kérdések egyszerűbb és érthetőbb megfogalmazása mindenképpen segítette volna a hatékonyabb válaszadás elérését.
- 7. számú kérdés²¹⁶: Véleményünk szerint ezen helyzet valós megismerése 100%-os biztonsággal nem lehetséges, itt az önbevallás lehet jó megközelítés, jól feltett kérdésekkel. Végig néztük a lehetőségeket és valójában nincs más módszer. Többféle módszer együttes alkalmazásával jó közelítéseket lehetne készíteni, de az sem volna 100%-os biztonságú, mivel a vásárló laikus, és sokszor nem is tudja, hogy tevékenysége (letöltés) illegális, vagy sem.
- 8. számú kérdés²¹⁷: A modellek alkotása esetén az esetleg előforduló adatrögzítési hiba nem befolyásolja a modellek értékét. A rendelkezésünkre álló adatokból az esetleges adatrögzítési hibák nem állapíthatók meg.
- 9. számú kérdés²¹⁸: A BR által leírt értékelésben foglaltak alapján látszik, hogy a Tanulmány milyen módon kezelte a kiugró értékeket, és ezt a BR hogyan értékelte. Az ott leírtakkal egyetértünk²¹⁹.

²¹² Az elvégzett aránytalanul súlyozott [üzleti titok] megfelelőnek tekinthető-e a 2017. évi Tanulmányban bemutatott két modell adatszükségletének vonatkozásában?

²¹³ Álláspontja szerint a 2017. évi Fogyasztói Felmérés kérdőíve megfelel-e az általános szakmai követelményeknek? Kérjük, mindenképpen térjen ki arra, hogy az alábbi tényezők milyen mértékben befolyásolják az adatok megbízhatóságát! Amennyiben jelentősebb mértékben, akkor milyen lehetőségek álltak volna rendelkezésre a kiküszöbölésükre?

- Kérdőív szerkezete (pl. rátanulás a hosszú kérdéscsoportok elkerülésére vagy az ismétlődő kérdések megválaszolását segítő tanulási folyamat),

- kérdések randomizáltsága,

- kérdőív hossza (különösen a két modell és a klaszterelemzés által felhasznált adatok függvényében).

²¹⁴ Megfelel-e a 2017. évi Fogyasztói Felmérés az Eurostat ESSNet-Culture munkacsoport ajánlásainak, különös tekintettel a BellResearch Kft. által kiemelt alábbi szempontok vonatkozásában:

- nyitott kérdésfeltevés ordinális skála használata helyett,

- szűrőfeltételek megváltoztatása,

- kérdések szövegének változtatása.

²¹⁵ Lásd Abiungo szakvélemény (VJ65-204/2018.) 30. oldal utolsó előtti bekezdés megállapítása és azt követő a BR szakvéleményből vett szövszerű idézetet

²¹⁶ Álláspontja szerint a birtokolt zenék eredetere (legális és illegális források) vonatkozó kérdések az érthetőség szempontjából megfelelően kerültek-e feltevésre a 2017. évi Fogyasztói Felmérés kérdőívében, illetve megfelelőségüket milyen módon lehetne ellenőrizni (pl. Q11 kérdések)? Milyen piackutatási gyakorlatokat ismer a birtokolt digitális tartalmak forrásának megismerésére?

²¹⁷ Azonosítható-e adatrögzítési hiba a zenei letöltések értékének mérésénél a 2017. évi Fogyasztói Felmérésben? Amennyiben igen, milyen hatással lehet a Tanulmányban foglalt következtetésekre, a két modell becslésének eredményeire?

²¹⁸ Megfelelő-e a 2017. évi Fogyasztói Felmérés adatai közötti extrém értékek kezelése (különösen a változók – melyeken az extrém érték kezelést végezték – esetleges összetettségére és a válaszok számára tekintettel)? Amennyiben felmerülnek problémák az extrém érték kezeléssel kapcsolatban, ezeknek mekkora hatása van a 2017. évi Tanulmányban bemutatott két modell számítására?

²¹⁹ Lásd Abiungo szakvélemény (VJ65-204/2018.) 35. oldal első bekezdését azt követő a BR szakvéleményből tett szövszerű idézetet: „A fentiek; valamint a tanulmány 36. és 37. oldalán bemutatott ábrákat előállító R-programkódok vizsgálata alapján egyértelműen megállapítható, hogy a tanulmány a vizsgálat egyik kulcskérdését - mennyi audiovizuális tartalmat töltenek le a felhasználók tartalomtípusonként és eszközönként - a kiugró értékek kezelését teljes mértékben mellőző adatok alapján válaszolja meg, és ezekből vonja le következtetéseit.” (BellResearch elemzés, 2.2.1.11. pont, 53. oldal)”

- 10. számú kérdés²²⁰: „nem lehet ellenőrizni a Tanulmányban foglaltakat”²²¹, „egyértelműen nem állapítható meg, hogy helyes-e a letöltött mennyiségek mértékének megállapítása, de az eredményt illetően vannak kétségeink”, az egész felmérés alapvetően nem az illegálisnak tekinthető másolások, letöltések mérésére, és annak alapján az üreshordozói díjkompenzáció megállapítására irányult, így az egyes részekről sem várhatjuk el a pontosságot.”
- 11. számú kérdés²²²: A klaszterelemzés alkalmas eltérő fogyasztói csoportok meghatározására, azonban az „eltérő díjterhelésű csoport” jelen kutatásban nem értelmezhető, a kutatás eredeti kérdése, illetve a kutatást végzők vállalása téves és felesleges volt.
- 12. számú kérdés²²³: „Helyes következtetés volt, mivel a kutatás semmilyen módon nem ad válaszokat az eszközök, kapacitások és technológiák használatának módjára és gyakoriságára. Ugyanakkor nem is szűri ki a díjjal terhelt eszközök közül a technológiai duplikációkat és a szinte kizárólag saját audiovizuális tartalom létrehozás eszközeiként használt eszközöket sem. Nem tartjuk valószínűnek, hogy a kutatásnak ez célja lett volna.”
- 13. számú kérdés²²⁴: A modellek számítási módjai követhetőek a leírás szerint, és nincs okunk kételkedni a megbízhatóságukban külön-külön. A megbízhatóság alatt itt azt értjük, hogy a leírtaknak megfelelően készültek el a modellek. A kérdés inkább az, hogy jó-e a modellek kialakításának megközelítése, valamint, hogy hétköznapi tapasztalatainkkal összhangban vannak-e a modellek eredményei?
- 14. számú kérdés²²⁵: A két modell becslése közötti eltérés óriási, így nem ad valós segítséget a megbízónak a piac és a kompenzációs igény meghatározására. (A közvetlen értékelés modellje 50,9 milliárd Ft kompenzációról beszél.)

254. A fentiekén kívül az alábbi általános megállapításokat teszi az Abiungo:

- Az elvégzett kutatás az üres adathordozói piac felmérése tekintetében nem célirányos, mert a kutatás a magyar lakosság kultúra fogyasztási szokásait vizsgálja, holott a feladat az üreshordozói piac felmérése, és az üreshordozók felhasználásnak vizsgálata lett volna.
- Az eredeti felmérés ([üzleti titok]) a kultúrafogyasztásról szól. Ennek célja felmérni a válaszadók kultúrafogyasztási szokásait, és ebben a felmérésben csak marginális szerep jut az üres adathordozók használati gyakoriságának, mennyiségének és a saját zene letöltéseknek, filmletöltésnek, vagy pld. saját album elkészítésének.
- A legutóbbi levelezés ([üzleti titok], 2021. szeptember 21-én átküldött iratai szerint) azt rögzíti, hogy a megrendelő-jelen esetben az Artisjus, illetve az általa képviselt társaságok - többszörös egyeztetést követően hagyta jóvá a kérdőívet. Ez a kérdezőbiztosokat, a kérdezést lebonyolító [üzleti titok] céget részben „felmenti” a szakmai felelősség alól, de semmiképpen sem menti fel a Visegrád Investment-et, aki nem hívta fel a figyelmet arra, hogy ezzel a kérdőívvel történő megkérdezéssel nem a releváns kérdésekre kap majd választ a megrendelő.
- A minta nem tartalmazza az ÜHD fő befizetőit, a vállalkozásokat. A kutatás saját megállapítása szerint perszonális alapon reprezentálja az üreshordozók vásárlóit/felhasználóit, de nem foglalkozik az üreshordozók nagy fogyasztóival, a

²²⁰ Megfelelően értékeli-e a 2017. évi Tanulmány a zenei és filmes letöltések számának alakulását, figyelembe véve mind a 2017. évi, mind a 2015. évi Fogyasztói Felmérés ide vonatkozó adatait?

²²¹ Abiungo szakvélemény 39. oldal utolsó bekezdés

²²² A 2017. évi tanulmányban bemutatott klaszterelemzés alkalmas-e eltérő díjterhelésű csoportok azonosítására?

²²³ Helyes következtetés volt-e a 2017. évi Fogyasztói Felmérés eredményei alapján az, hogy nem azonosított a Tanulmány az üres hordozói díjszabásba újonnan bevonható, illetve abból elavultsága okán kivenni szükséges másolásra alkalmas eszközt?

²²⁴ Követhető-e, az elvárható általános szakmai szempontoknak megfelel-e a 2017. évi Tanulmány, és a benne foglalt két modell? Megbízhatók-e a modellek végeredményei, illetve milyen bizonytalanságot foglalnak magukban a bemutatott módszerek?

²²⁵ Összevethető-e a 2017. évi Tanulmányban foglalt két modell a 2015. évi Tanulmányban foglalt modellekkel?

vállalati/intézményi/vállalkozási felhasználókkal. E kör jellemzően a saját adatait tárolja a digitális eszközökön, de kényszerűen részt vesz az üreshordozók árában megjelenő ÜHD megfizetésében. Így a mintának ki kellett volna terjednie a vállalkozásokra is nemcsak a természetes személyekre.

IV.4.2.1. Vállalt Kutatás általános értékelése

255. A szakvélemény a Vállalt Kutatást első körben célja és használhatósága alapján közelítette meg. A szakvélemény szerint az elvégzett kutatás az üres adathordozói piac felmérése tekintetében azért nem célirányos, mert a kutatás a magyar lakosság kultúra fogyasztási szokásait vizsgálja, holott a feladat az üreshordozói piac felmérése, és az üreshordozók felhasználásnak vizsgálata lett volna.²²⁶
256. Az Abiungo álláspontja szerint a [üzleti titok], egy általános célú felmérés, de nem célzottan irányul arra, amit a Kötelezettségvállalás kér. Véleménye szerint, ha mindenki ezt használja, akkor megfelelő és használható is, de nem látni – és szövegszerűen sem alátámasztott, – hogy jelen kutatási cél eléréséhez miért ezt a formát tartották alkalmasnak. A szakvélemény megállapítja, hogy egy rövidebb, de célirányosabb kutatás és kérdőív megbízhatóbb eredményekre vezetett volna.²²⁷
257. Álláspontja szerint a Tanulmány címe („A szabad felhasználások, a jogosított tartalmak és az illegális felhasználások versenye a zenék és audiovizuális alkotások hazai piacán.”) és a Tanulmány Vezetői Összefoglalójában meghatározott alábbi célja nem fedi egymást.²²⁸ (A szakvélemény ugyanakkor rögzíti, hogy magában a Tanulmányban²²⁹ nincsen definiálva a kutatás célja és nincsenek kiinduló hipotézisek sem.)²³⁰ Tehát rögzíthető, hogy ellentmondás van a Vezetői Összefoglaló és a Tanulmány között.
[üzleti titok] (2017. évi Tanulmány vezetői összefoglaló, 1. oldal, 2. bekezdés)
258. A szakvélemény szerint ugyan a Tanulmány több adatforrást is megnevez, de a későbbiekben már nem látni, hogy hol, milyen formában vették ezeket a forrásokat figyelembe.²³¹ Hiányolja a bevezető leírást is, minthogy hány válaszadó van, mekkora a minta mérete, a kiválasztás módja, a [üzleti titok] megállapítása stb. Ezek csak részben vannak leírva a Tanulmányban, indoklás nélkül, nehezen követhető és néhol zavaró módon. (pl.: [üzleti titok].)²³²
259. A Tanulmány mellől hiányzik az a statisztikai adatbázis, amely megmutatná – az empirikus adatfelvételnél – az egyes kérdésekre adott válaszokat, azok összességét és megoszlását, ami miatt a szakvélemény szerint az adatok teljeskörűen nem ellenőrizhetőek. A Tanulmány nem tünteti fel, hogy egy adott kérdésre összesen hány válasz érkezett, a levont következtetést és megállapítást milyen adatokra támaszkodva (hány válasz alapján) fogalmazza meg. Ezt a szakértő döntő fontosságú adatnak tartja, mert, ha egy adott kérdésben a választ megtagadók/visszautasítók aránya a statisztikai hibahatár fölé emelkedik, akkor valójában az arra a kérdésre adott válaszok értékelhetetlenek.²³³ Mivel az adattábla nem összesített, így az olvasó döntésére van bízva, hogy elhiszi-e a kutatónak/elemzőnek a leírtakat, vagy elkezd magá összesíteni, ellenőrizni az adatokat és a levont következtetéseket. Álláspontja szerint az adatok ilyen közlése, az összesítések mellőzése, tudatos is lehet, amennyiben szokatlanul sok volt a válasz visszautasítás, amelyet így „el lehet kenni”, nem kell a miértekkkel, a visszautasítások okával foglalkozni.²³⁴

²²⁶ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 9. oldal. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy a Kötelezettségvállalás 1.3.1. pontja ugyan a kultúrafogyasztási szokások felmérését is kijelöli, de megállapítható, hogy ezt elsősorban a magánmásolással és elmaradt jogosított fogyasztással kapcsolatban teszi.

²²⁷ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 19. oldal

²²⁸ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 17. oldal

²²⁹ Két külön, egymástól elkülönülő dokumentum a vezetői összefoglaló és maga a Tanulmány.

²³⁰ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 10. oldal

²³¹ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 18. oldal

²³² VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 19. oldal

²³³ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 11. oldal

²³⁴ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 12. oldal

IV.4.2.2. Klaszterelemzés

260. Az „eltérő díjterhelésű csoport” a szakvélemény szerint az adathordozókra értelmezhető. A fogyasztói csoportra nehezen kezelhető a kifejezés, ráadásul nincs információ arra vonatkozólag, hogy az egyes „fogyasztói csoportok” bármely formában „eltérő díjterhelést” viselnének. Sem az erre alkotott fogalom, („eltérő díjterhelésű csoport”), sem az erre a célra a választott klaszterelemzés nem alkalmas e csoport/ok kezelésére. Ugyanakkor, amennyiben a klaszterelemzés alapján olyan csoportképzéseket kapnánk, hogy vannak olyan csoportok, akik csak és kizárólag pendrive-ra töltenek rá valamit, míg más csoportok csak okostelefonon tárolnak és töltenek le tartalmakat, és ezeket az eltérő csoportokat határozná meg a Tanulmány, akkor érthető lenne a kérdésfeltevés.²³⁵
261. Az Abiungo álláspontja szerint a „*Tanulmány_2017-ben megfogalmazott eredményt nem nyilváníthatjuk sikeresnek. Nem valódi klaszterelemzés az, hogy vannak nagy fogyasztók, meg vannak, akik sosem másolnak semmit illegálisan. Ezt valójában már a kérdés feltevésekor tudni lehetett. A Tanulmány_2017 ezen felül nem rögzíti ezen fogyasztói csoportok egyéb jellemzőit, így - ahogy már az előzőekben is utaltunk rá - véleményünk szerint felesleges volt a feladat maga is, de a végső klaszterelemzés is*”²³⁶.

IV.4.2.3. Modellek

262. Az Abiungo Szakvélemény rögzíti, hogy a 2017. évi Tanulmány nagyon fontos része a modellalkotás. Jelen esetben – a 2017. évi Tanulmányban – két modell készült²³⁷. A modellekkel kapcsolatban a szakvélemény kijelenti, hogy kialakítási logikájuk megfelelő, a céljuk érthető.²³⁸
263. Az Abiungo Szakvélemény rámutat arra, hogy a modellek által meghatározott [üzleti titok] között nagy mértékű, mintegy [üzleti titok]²³⁹ az eltérés. Erre az eltérésre a Tanulmány semmiféle magyarázatot nem ad, nem kínál feloldást. Álláspontja szerint ebben az esetben vagy a modell számítási módszer nem jó, vagy nem helyesen alkalmazták azt. Ha jó a módszer és jól is alkalmazták, akkor szükséges lett volna egy harmadik modell kidolgozása is.²⁴⁰ Az Abiungo Szakvélemény szerint a 2017. évi Tanulmány nagy hiányossága, hogy nem oldja fel ezt az ellentmondást, nem foglal állást egyik modell mellett sem, és nem is javasolja újabb – a realitást jobban megközelítő – modell létrehozását.²⁴¹
264. Az Abiungo Szakvélemény kitér arra, hogy álláspontja szerint fontos lett volna – ha már a 2015. és 2017. évi Tanulmányt azonos személyek készítették – hogy elkészítsenek egy olyan modellt, amely több éven keresztül, azonos elvek alapján mér, és így több éven keresztül is alkalmazható. Jelen esetben ez nem így történt, és ennek nem látni sem okát, sem magyarázatát. (Noha a szakvélemény is felhívja rá a figyelmet, hogy a Kötelezettségvállalás explicit nem rögzíti a modellek összevethetőségét.) Így viszont a tényleges összehasonlíthatóság ellehetetlenítése álláspontja szerint jogos kétségeket ébreszthet az érdekeltek körében.²⁴²
265. Az Abiungo szerint fontos kérdés, hogy jó-e a modellek kialakításának megközelítése, valamint, hogy hétköznapi tapasztalatainkkal összhangban vannak-e a modellek eredményei. Amennyiben a modellek alapján becslült érték ezektől nagyságrendileg eltér, akkor érdemes valamely ellenőrző mechanizmust is beépíteni a rendszerbe. A 2017. évi Tanulmány hiányossága, hogy ezt a

²³⁵ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 46. oldal

²³⁶ VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 11. számú kérdésre adott válasz, Abiungo Szakvélemény VJ/5-204/2018. 12. oldal utolsó előtti bekezdés

²³⁷ [üzleti titok]modellje (lásd jelen végzés IV.3.1.2.1. fejezetét) és a [üzleti titok] modell (lásd jelen végzés IV.3.1.2.2. fejezetét)

²³⁸ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 50. oldal

²³⁹ Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy álláspontja szerint [üzleti titok]

²⁴⁰ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 13. oldal

²⁴¹ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 50. oldal

²⁴² VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 51. oldal

dilemmát, nemcsak, hogy nem oldja fel, de nem is kezeli. Egyszerűen közli a modellek alapján becsülhető eredményt. Álláspontja szerint önmagában már ez a hiányosság is megkérdőjelezi az egész kutatás és a Tanulmány értelmét és értékét.²⁴³

IV.4.2.4. Reprezentativitás

266. Az Abiungo álláspontja szerint statisztikailag megszokott és elfogadott, hogy különféle súlyozásokkal teszik reprezentatívvá a mintát, jelen esetben viszont ez több lépcsőben, követhetetlen logikával történt, így az nem elfogadható. A reprezentativitás ilyen ide-oda súlyozással módosított módja indokolatlan, és nem is igazán érthető, miért pont úgy és oly mértékben súlyozták, ahogyan. Természetesen minden sokaság reprezentál valamit, és jelen esetben a súlyozás célja az lehetett, hogy a feltételezett nagy felhasználói csoport – a fiatalok – nagyobb arányban szerepeljenek a mintában.²⁴⁴
267. Az Abiungo Szakvéleményében rögzíti, hogy az adatok reprezentativitásának kérdésében egyetért a BR által leírtakkal:²⁴⁵
- „*Véleményünk ebben a kérdésben megegyezik a BellResearch által a 2.1.1. pontban leírtakkal.*”
  - „*A Tanulmányban bemutatott empirikus felmérés mintavétele nem felel meg az elvárt reprezentativitásnak*”
  - „*Statisztikailag megszokott és elfogadott, hogy különféle súlyozásokkal teszik reprezentatívvá a mintát, jelen esetben viszont ez több lépcsőben, követhetetlen logikával történt, így nem elfogadható*”.
  - „*Sokféle állítás van az idézetben, nehéz közöttük eligazodni, mivel ezek részben egymásnak is ellentmondanak. De mindez azt igazolja, hogy a minta erősen módosított, sokszorosan változtatott, így már nem lehet reprezentatív, és az állítások objektív alapjai sem követhetőek.*”²⁴⁶
268. Az Abiungo Szakvélemény továbbá röviden kitér arra, hogy ugyan a 2017. évi Tanulmány a súlyozás során a KSH 2017. évi adataival dolgozott, az FF adatai nem reprezentálják a KSH digitális írástudásra vonatkozó adatait.²⁴⁷

IV.4.2.5. Extrém értékek kezelése

269. Az Abiungo ekörben a BR Szakvéleményre hivatkozott és előadta, hogy „*A BellResearch által leírt értékelésben foglaltak alapján látszik, hogy a Tanulmány milyen módon kezelte a kiugró értékeket, és ezt a BellResearch hogyan értékelte. Az ott leírtakkal egyetértünk*” Ezt követően az Abiungo a BR Szakvéleményt idézi.)²⁴⁸:
- „*A fentiek; valamint a tanulmány 36. és 37. oldalán bemutatott ábrákat előállító R-programkódok vizsgálata alapján egyértelműen megállapítható, hogy a tanulmány a vizsgálat egyik kulcskérdését - mennyi audiovizuális tartalmat töltenek le a felhasználók tartalomtípusonként és eszközönként - a kiugró értékek kezelését teljes mértékben mellőző adatok alapján válaszolja meg, és ezekből vonja le következtetéseit. (BellResearch elemzés, 2.2.1.11. pont, 53. oldal)*”

IV.4.2.6. Adatrögzítési hibák

270. Az Abiungo álláspontja szerint a „*modellek által meghatározott [üzleti titok]. Erre az eltérésre a Tanulmány_2017 semmiféle magyarázatot nem ad, nem kínál feloldást. Ebben az esetben vagy a*

²⁴³ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 51. oldal

²⁴⁴ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 14. oldal

²⁴⁵ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 30. oldal

²⁴⁶ VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 4/A. számú kérdésre adott válasz, VJ/5-2204/2018. 19. oldal 5. bekezdés, 16. oldal második bekezdés. 2. bekezdés, b21. oldal 2. bekezdés

²⁴⁷ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 44. oldal

²⁴⁸ VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 9. számú kérdésre adott válasz, Abiungo Szakvélemény VJ/5-204/2018. 35. oldal első bekezdés

modell számítási módszer nem jó, vagy nem helyesen alkalmazták azt.” „A Tanulmány elkészítése során alkalmazott [üzleti titok]nem megfelelő, amint azt már korábban is jeleztük. így a modellek elkészítéséhez sem felel meg.”²⁴⁹.

271. Ezenkívül az Abiungo azt is rögzítette, hogy a mintavétel, a reprezentativitás a súlyozás és a visszakereshetőség, ellenőrizhetőség kapcsán nem felel meg a Vállalt Kutatás a szakmai követelményeknek. Megállapítása szerint:
- a Tanulmányból „nem állapítható meg, hogy a minta hogyan állt össze, ill., hogy az egyes válaszok milyen adatbázisból táplálóztak.”
  - „Mindezek alátámasztják, hogy a Tanulmány_2017-ben foglalt állítások ellenőrizhetetlenek.”
  - „a Tanulmány_2017-hez nem csatlakozik egy statisztikai áttekintő/összesítő tábla, viszont a dokumentum sem önmagában, sem esetleg mellékletben vagy Függelékben sem közli az egyes kérdésekre beérkezett érvényes válaszokat, ill. a válaszok összegzését. Ennek alapján a tanulmány és a levont következtetések erősen megkérdőjelezhetőek. (Ezt a hiányosságot már a BellResearch is jelezte.)”²⁵⁰ „nem lehet ellenőrizni a Tanulmányban foglaltakat”²⁵¹,
  - „egyértelműen nem állapítható meg, hogy helyes-e a letöltött mennyiségek mértékének megállapítása, de az eredményt illetően vannak kétségeink”, az egész felmérés alapvetően nem az illegálisnak tekinthető másolások, letöltések mérésére, és annak alapján az üreshordozói díjkompenzáció megállapítására irányult, így az egyes részekről sem várhatjuk el a pontosságot.”²⁵²

IV.4.2.7. Kérdőív

272. Az Abiungo álláspontja szerint az ESSNET csak tematikai és szemléletbeli ajánlásokat fogalmaz meg, az ICET modellre, így erre hivatkozva nem lenne szükség ilyen nehéz és bonyolult kérdéssor összeállítására.²⁵³ A kérdőív hosszúsága/bonyolultsága előre vetíti a válaszok bizonytalanságát, kérdésessé teszi a válaszok valóságtartalmát.²⁵⁴
273. Az Abiungo Szakvélemény kitér arra, hogy az FF nyitott kérdéseket, pontosabban olyan kérdéseket alkalmaz, ahol a válaszadó emlékezetére támaszkodik elsősorban. Ez nagyban hosszabbítja a munkát, nehezíti a válaszadást, és a későbbiekben a standardizálást is. A nyitott kérdéseket elsősorban szakmailag a kifejtős, indokoló, szubjektív válaszokat, miérteket tartalmazó kérdéseknél szokás alkalmazni. Itt konkrét esetekre, számokra irányul a kérdés, ez könnyebb, gyorsabb lett volna skálázva. A kérdések egyszerűbb és érthetőbb megfogalmazása mindenképpen segítette volna a hatékonyabb válaszadás elérését.²⁵⁵
274. Az Abiungo megjegyzi, hogy összesen több, mint 60 kérdés van – plusz az alkérdések –, amelyekből az eredeti kutatási cél – az üreshordozói piac megismerése – eléréséhez mindössze a harmada visz közelebb. A statisztikai és demográfiai kérdések válaszainak feldolgozása véleménye szerint nem található a 2017. évi Tanulmányban, holott ezek a kérdések közel felét teszik ki a teljes kérdőívnek.²⁵⁶ Álláspontja szerint sok olyan kérdés szerepel, amely nem releváns. Pl.: [üzleti titok].²⁵⁷

²⁴⁹ VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 4/B. számú kérdésre adott válasz, Abiungo Szakvélemény VJ/5-204/2018. 13. oldal első és 21. oldal utolsó bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.4.2.3. fejezete

²⁵⁰ 19. oldal 6. bekezdés 20. oldal és 16. oldal

²⁵¹ Abiungo szakvélemény 39. oldal utolsó bekezdés

²⁵² VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 10. számú kérdésre adott válasz, Abiungo Szakvélemény VJ/5-204/2018. 39. oldal utolsó bekezdés

²⁵³ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 26. oldal

²⁵⁴ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 14. oldal

²⁵⁵ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 31. oldal

²⁵⁶ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 15. oldal

²⁵⁷ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 24. oldal

275. Az Abiungo előadta, hogy a kérdések jellemzően nem az eldöntendő (igen/nem) kategóriába tartoznak, hanem önmagukon belül is több tényezőből, több választási lehetőséget tartalmaznak, egyszóval nem egyszerű a válaszadás. Álláspontja szerint kutatási tapasztalat, hogy a válaszadók figyelme egy ilyen hosszú kérdezés, beszélgetés alatt kb. a kérdőív közepe táján lankad, és türelmük is elfogy, ami a válaszok megbízhatóságát erősen megkérdőjelezi. Miután elég sok kérdésnél a válaszadó emlékezetére hagyatkoztak [üzleti titok] nagy a tévesztés lehetősége, ami alapvetően megbízhatatlanná teszi a válaszokat. Ezen válaszok megbízhatóságát a szakvélemény szerint csak a válaszok egymáshoz viszonyított arányából lehetne ellenőrizni.²⁵⁸
276. Az Abiungo nem érti, hogy miért született [üzleti titok], azonban pár ponton eltérést tartalmaznak, miközben a válaszok összesítetten kerülnek csak felhasználásra.²⁵⁹
277. A birtokolt digitális tartalmak forrásának megismerésével kapcsolatban az Abiungo előadta, hogy erre az alkalmazott megkérdezés, önbevallással megfelelő lehet. Többféle módszer együttes alkalmazásával jó közelítéseket lehetne készíteni, de az sem volna 100%-os biztonságú.²⁶⁰
278. Az Abiungo megállapítja, hogy „Összegezve; az alkalmazott kérdőív csak részben felel meg a szakmai szempontoknak. A kérdőív semmiképpen sem célirányos, nagyon hosszú, sok felesleges kérdéssel. Korábban már említettük, hogy a kérdőív hossza és tartalma nem felel meg az eredetileg meghatározott célnak, így az adatok megbízhatósága is kérdéses lehet, mivel a válaszadók „elunják” a válaszadást, pontatlan válaszokat adnak.”²⁶¹

IV.4.2.8. Az Abiungo észrevételei²⁶² az eljárás alá vontak által az Abiungo Szakvéleményére tett észrevételre, elfogultsági kifogásaira

279. Tekintettel arra, hogy az eljárás alá vontak elfogultsági és kizárási indítvánnyal éltek a BR Szakértőt követően az Abiungo Szakértővel szemben is, így az eljáró versenytanács a Ket. 58. § (6) bekezdésébe és a Ket. 54. § (1) bekezdésébe²⁶³ foglaltakra is figyelemmel az eljáró versenytanács nyilatkozattételre hívta fel az Abiungot az elfogultsági, kizárási indítványok kapcsán, illetve tekintettel arra, hogy az észrevételek (annak ellenére, hogy az Abiungo szakértőit az EJI és a MAHASZ konkrétan megjelölte²⁶⁴, mint kompetens igazságügyi szakértőket) szakmai kompetenciáját is megkérdőjelezték az ezeket és az érdemi magánszakértői indítványok észrevételezésére is felhívta²⁶⁵. Az eljáró versenytanács tekintettel az indítványok és az észrevételek igen nagy mennyiségére nem látta eredményre vezetőnek, hogy egy tárgyaláson, meghallgatáson kerüljön sor, ezért erre írásban biztosított lehetőséget.
280. Mindenekelőtt az Abiungo kijelentette, hogy a 2021. november 22-én kelt szakvéleményét²⁶⁶ változatlan formában fenntartja, az abban foglalt állításokat helyesnek és a valóságnak megfelelőnek tartja, a leghatározottabban visszautasította azt, hogy bármely ponton megsértette volna a MISZK²⁶⁷ Etikai Szabályzatát, illetve hogy bármely szereplővel meg nem engedett módon vette volna fel a kapcsolatot, ekörben kizárólag kiegészítő információkat igényelt, szigorúan a

²⁵⁸ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 24. oldal

²⁵⁹ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 29. oldal

²⁶⁰ VJ/5-204/2018. sz. szakvélemény 33. oldal

²⁶¹ VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 5.2. számú kérdésre adott válasz, Abiungo Szakvélemény VJ/5-204/2018. 29. oldal utolsó két bekezdés

²⁶² VJ/5-296/2018.

²⁶³ Ket. 58. § (6) Szakértőként nem járhat el az, akivel szemben az ügyintézőre vonatkozó kizárási ok áll fenn, aki tanúként nem hallgatható meg, vagy aki a tanúvallomást megtagadhatja.

Ket. 54. § (1) A meghallgatás kezdetén meg kell állapítani a tanú személyazonosságát. A tanúnak nyilatkoznia kell arról, hogy az ügyfelekkel milyen viszonyban van, nem elfogult-e. A tanú esetleges elfogultságát megalapozó tény a nyilatkozat alapján a jegyzőkönyvben rögzíteni kell. A tanút figyelmeztetni kell jogaira, kötelességeire és a hamis tanúzás jogkövetkezményeire

²⁶⁴ VJ/5-125/2018.

²⁶⁵ VJ/5-294/2018.

²⁶⁶ VJ/5-204/2018.

²⁶⁷ Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara

- törvény megszabta keretek között. Ugyancsak visszautasította, hogy a szakvélemény elfogult és ily módon aggályos lenne, amint ezt az Artisjus állítja. Álláspontja minden kérdésben objektív volt, amelyet az is igazol, hogy az elfogultságra az észrevételeket készítő ügyvédi irodák sem mutattak be megalapozott példákat.
281. A legfontosabb állításának azt tekinti az Abiungo, amely szerint a Tanulmány az eredetileg feltett kérdésre „*az üreshordozói piac helyzete*” nem ad választ, véleménye szerint ezt egyik fél sem vitatja. Álláspontja szerint rész kérdésekben természetesen lehetnek eltérések, de az alapkérdésben szerinte nincs vita, ugyanis az eredeti cél a Tanulmány alapján, ahogy az fentebb ismertetésre került az volt, hogy *a hazai magáncélú másolás mértéke, valamint a másolatok értékének a meghatározása abból a célból, hogy az ÜHD megfelelő értéken legyen megvalósítható*”²⁶⁸.
282. Az Artisjus által megbízott [személyes adat] magánszakértő azon kifogása²⁶⁹ kapcsán, hogy a kutatási kérdést és tartalmat is vizsgálta a mintavétel és a reprezentativitás kapcsán, és ez helytelen volna előadta, hogy soha nem helytelen, ha a kutatási kérdést és tartalmat is vizsgálja egy szakértő, hiszen ezek egymással összefüggenek. [személyes adat] a kifogásban nem határozza meg, hogy a szakértői anyagban pontosan hol van ez a megállapítás, így ezt pontosabban nem tudta értelmezni.
283. Azon Artisjus felvetésre, hogy az Abiungo a kutatási célt félreértette, előadta, hogy a szakértői véleményében azonnal felhívta a figyelmet arra, hogy a Tanulmány címe és a kutatási cél nincs összhangban egymással, így nem tudható pontosan, mi is volt a cél²⁷⁰. Ezt a megállapítását az Abiungo továbbra is fenntartotta.
284. Az Artisjus azon álláspontja²⁷¹ szerint, hogyha egy adott reprezentatív fogyasztói kutatás kérdéseire a megkérdezettek csak egy kis hányada ad értékelhető választ, semmilyen minőségi következtetés nem vonható le a kutatásra és az abból készített elemzésre előadta, hogy fontosnak tartotta - a sok megjegyzés közül - ezt kiemelni, amellyel kapcsolatban józan ésszel is belátható, hogy nem felel meg a valóságnak. Egy kutatás minőségét annak megbízhatósága határozza meg és a megbízhatóságot pedig igen erősen befolyásolja a válaszadók száma, hiszen egyértelmű, hogy egy teljes populációra vonatkozó következtetések nagyobb biztonsággal vonhatók le egy nagyobb, mint egy kisebb minta esetén.
285. A Modellek kapcsán előadta, hogy a Szakértői vélemény rögzíti, hogy a modellek kialakítási folyamata, szempontjai logikusak, egyúttal azt is rögzíti²⁷², hogy a 2015. és a 2017. évi modellek összehasonlíthatósága nem volt elvárás. Csak a kirendelő kérdés feltevése kapcsán fogalmazta meg a Szakértői vélemény, hogy szerencsés lenne/lett volna olyan modelleket alkotni, amelyek egymással összevethetők.
286. Változatlanul fenntartotta és fontosnak tartotta azt a megfogalmazott állítását, hogy a 2017. évi két modell becslése közötti eltérést valamilyen módon értelmezni, magyarázni kellett volna, különös tekintettel a modellek és az eredmények gyakorlati használhatóságára, hiszen maga a Tanulmány is azzal a céllal született, hogy gyakorlati munkához és kérdésekhez adjon fogódzót²⁷³. Értelenségének adott hangot az Artisjus azon véleménye kapcsán, hogy ez nem különösen nagy eltérés, és mindössze az alsó és a felső értékeket mutatja.
287. Az extrém értékek kezelése kapcsán azt az Artisjus állítást, hogy „nem megfelelően értelmezte” azt az Abiungo, akár még lehetségesnek is tartja, de ez a végső megállapításait, mely szerint a Tanulmány nem felel meg a célnak, nem befolyásolja.
288. A klaszterelemzés kapcsán elfogadta azt a megállapítását az Artisjusnak, hogy azt a GVH vizsgálata írta elő, mindösszesen csak - szakmai véleményét mondta el, amely szerint, ha csak ez

²⁶⁸ Tanulmány_2017 vezetői összefoglaló, 1. oldal, 2. bekezdés

²⁶⁹ VJ/5/281/2018. 146. pont

²⁷⁰ Lásd Szakértői Véleményének (VJ/5-204/2018) 16. oldalát

²⁷¹ VJ/5/281/2018. 165. pont

²⁷² Lásd Szakértői Véleményének (VJ/5-204/2018) 51. oldalát

²⁷³ Lásd Szakértői Véleményének (VJ/5-204/2018) 60. oldalát

- a két klaszter (nagyfogyasztó, és nem fogyasztó) állapítható meg, akkor az elemzés felesleges volt, hiszen még ezen csoportoknál sem határoztak meg további jellemzőket²⁷⁴.
289. Azon véleményét, hogy a fogyasztói szokások részletes értékelése a zenei és audiovizuális tartalmakra vonatkozóan összegzés hiányzik és erre csak egy diagram nem elegendő, annak ellenére, hogy az Artisjus azt jelezte, hogy elegendő, továbbra is fenntartotta. Véleménye szerint a kérdésnél az Artisjus is ellentmondásba kerül önmagával, mivel leírja, hogy ezt a Tanulmány-
_2017-t nem piackutató készítette, és amit számon kér az Abiungo az piackutatási elvárás, majd néhány sorral lejjebb közli az Artisjus, hogy az Abiungo elvárása a tudományos kutatásokkal kapcsolatban lenne csak elvárás. Itt csak megjegyezte, hogy az elemző közgazdász is táblázatokból, adatbázisokból dolgozik.
290. Az Artisjus kiegészítő előzetes álláspontban rögzített észrevételei²⁷⁵ kapcsán az Abiungo az alábbi előadásokat tette:
291. A kiegészítő előzetes álláspont 145.-173. pontjai²⁷⁶ kapcsán előadta, hogy véleménye szerint [személyes adat] véleménye - illetve a véleménykülönbsége - a „szokásos” szakmai megközelítések közötti különbségeket illusztrálja. Az extrém értékeket illetően említi, hogy eltér a szakvélemény a BR álláspontjától. (Ezzel mintegy cáfolja azt az ügyvédi megállapítást, hogy a szakvélemény teljesen alátámasztja a BR vizsgálatát).
292. Előadta, hogy nem ért egyet azzal a 156. pontban található észrevétellel, amely szerint „*a szakvélemény az ellentmondások feloldását meg sem kísérelte, továbbá a szakértők nem rendelkeznek a szükséges szerzői jogi és statisztikai szakismeretekkel, szakértelmük nem terjed ki átfogó, kulturális piacokat érintő közgazdasági modellezésre.*”, ugyanis a kiválasztás több lépcsős, meghívásos alapon történt. Ennek során részletesen bemutatta eddigi gyakorlatát (referenciáit) és tudását. A kirendelő hatóság (GVH) ennek ismeretében választotta ki, feltehetően a kiválasztáskor nem a statisztikai tudás, jártasság volt az elsődleges szempont, hanem a piackutatás, piaci gyakorlatok ismerete. A kirendelésben feltett kérdések megválaszolásához megfelelő szakmai tudással rendelkezik. Megjegyezte, hogy olyan konkrét tévedést, amely szaktudása hiányára utalt, az eljárás alá vontak nem neveztek meg. Álláspontja szerint a szakvélemény megfelelő szakmai ismereteket és közérthető nyelvezetet használt. Egyetlen kérdés sem merült fel, amelynek megválaszolásához a - viszonylag egyszerű, szabadon letölthető és használható - R-kód professzionális ismerete lett volna szükséges.
293. A 157. pont²⁷⁷ kapcsán előadta, hogy teljes félreértés az Artisjus kiegészítő előzetes álláspont ezen pontjában szereplő állítása, pont ellenkezőleg: azt állítja, hogy a Kötelezettségvállalásban előírt feladat az üreshordozókkal kapcsolatos felmérést kellett /volna/ céloznia. A kérdőívvel kapcsolatban a szakvéleménye példákkal szolgál annak közvetett voltára.
294. A 164. pont²⁷⁸ kapcsán hivatkozott arra, hogy nem „elvárnánk” egy harmadik modell létrehozását, mindössze célszerűnek, és a későbbiekben követhetőnek javasolta.
295. A 165-166-168.²⁷⁹ pontok kapcsán leírta, hogy a mintavétel, súlyozás, reprezentativitás kapcsán tett megállapításait fenntartja; érti, hogy mivel magyarázzák az eljárás alá vontak a helyzetet és a

²⁷⁴ Lásd Szakértői Véleményének (VJ/5-204/2018) 46-47. oldalát

²⁷⁵ A kiegészítő előzetes álláspont (VJ/5-281/2018) III. fejezetében szereplő az eljárás alá vontak által az Abiungo szakvéleményére tett észrevételek.

²⁷⁶ [személyes adat] szakértő véleménye szerint a szakértő több ponton nem a feltett kérdésekre ad választ, állításait nem alapozza meg tényekkel, illetve félreértelmezi a Tanulmányt és néhány ponton szakmailag megkérdőjelezhető állításokat tesz.

²⁷⁷ Abiungo rosszul értelmezte a Vállalt Kutatás célját, így vizsgálati kiindulópontja hibás, vizsgálatát olyan prekonceptió mellett folytatta le, mely a szakvéleményt tartalmilag tévessé és aggályossá teszi.

²⁷⁸ Kifogásolja, hogy az Abiungo a modellek megbízhatóságát külön-külön elismeri, mégis elvárná egy harmadik modell kidolgozását. Álláspontja szerint a szakértő indoklás nélkül hagyja azt a kijelentését, hogy a két modell eredménye közti [üzleti titok] eltérés nem elfogadható

²⁷⁹ Az Artisjus szakértője szerint abból, hogy egy adott reprezentatív fogyasztói kutatás kérdéseire a megkérdozettek csak egy kis hányada ad értékelhető választ semmilyen minőségi következtetés nem vonható le a kutatásra és az abból készített elemzésre. Álláspontja szerint az, hogy az Abiungo az adatok súlyozását nem tudta követni, szakértelmének

- módszert, de véleménye szerint ez nem felel meg a kutatási célnak. Arra mondatra pedig, hogy „Előadja, ([személyes adat]) hogy egy bővebb populációból - egyébként a szakma szabályainak megfelelő véletlen mintavétellel vett minta alapján - egy szűkebb populációra vonatkozóan is lehet következtetéseket levonni.” nem tud reagálni, hiszen ilyesmit nem állítottunk.
296. A 170. ponthoz²⁸⁰ kapcsolódóan előadta, hogy nem véletlen, hogy utóiratban szerepelnek a szakértőink által jogosnak ítélt problémafelvetések, ugyanis nem volt feladata - bár indokolni is tudná – a javaslatok megfogalmazása.
297. A 172. pont²⁸¹ kapcsán az „eljárás alanyaival” csak büntetőeljárás esetében van kötelezettsége a szakértőnek. Jelen esetben a kirendelőnek címzett 2021.10.22.-én küldött levelében kérte további - bekérendő - adatokat. Az Isztv 39. § (1) szerint: A szakértő a hatóságtól, valamint az eljárásban részt vevő személyektől a szakvélemény elkészítéséhez szükséges, a kirendelésben közölt adatokon felül további adatok közlését, iratok, vizsgálati tárgyak rendelkezésre bocsátását kérheti. E szerint álláspontja szerint nem a MISZK Etikai Kódexe, hanem a vonatkozó törvény idézett helye a releváns, amely nem kötelezettségként, hanem lehetőségként fogalmazza meg az „eljárás alanyaival” való kapcsolatfelvételt, egészen pontosan adatok, iratok, tárgyak bekérését.
298. Az Artisjus kiegészítő előzetes álláspontra tett észrevételei kapcsán²⁸² az alábbi előadásokat tette az Abiungo:
299. Az Abiungo álláspontja szerint a beadvány 2. oldalának 4. bekezdésében²⁸³ feltett kérdésekre adandó válaszok nem indokolták újabb számítások elvégzését. Az 5. oldal 11. bekezdése²⁸⁴ kapcsán előadta, hogy a szakkonzultáns bevonásának terve nem abból adódott, mert kétségei lettek volna a témát illető szakértelmét illetően. A bevonás célja az volt, hogy az előírt határidőt megtartsa, az egyéb kötelezettségei teljesítése mellett. A szakkonzultáns visszalépése miatt pedig saját szakértő bevonása lett szükséges, itt kívánta tisztázni, hogy a kirendelt szakértő az Abiungo Szakértő Iroda Zrt, és ebben az esetben a Zrt. felelős vezetője jelöli ki a szakvélemény készítésére a saját igazságügyi szakértőit, így az a kérdés okafogyott, hogy melyik szakértő melyik kérdésre készít választ, illetve melyik vesz részt szakkonzultánsként. Ennek ellenére - a kirendelő előírásának megfelelően - tájékoztatta a kirendelő GVH-t, aki a tájékoztatást tudomásul vette. A 7. oldal 17. bekezdése²⁸⁵ kapcsán előadta, hogy számára értelmezhetetlen az „Eredeti Végzés” átértelmezésére tett kijelentés. Szakvéleményében a feltett kérdésekre adott választ. A 8. oldal 22. pontjának²⁸⁶ első bekezdése kapcsán előadta, hogy Szakvéleménye nem kívánt jogi értelmezést adni a legális, illetve az illegális források definícióinak. Mindössze megjegyzést tett arra, hogy a letöltést végző nem lehet minden esetben tisztában azzal, hogy amit letölt, az legális, vagy illegális

---

hiányára utal; a szakvélemény szakmai indoklás nélkül jelenti ki, hogy a válaszok bizonytalanok, valóságtartalmuk megkérdőjelezhető, továbbá figyelmen kívül hagyja a korábbi szakértők véleményét a kérdőív terjedelméről és a válaszok ebből adódó jellegéről; a szakértő nem támasztja alá indoklással miért nem felel meg az elvárt reprezentativitásnak az adatok. Álláspontja szerint az Abiungo szakvélemény nem hivatkozhat a BR által leírtakra, mivel a BR szakvéleményét a korábban általa kifejtett indokok alapján nem lehet figyelembe venni. Álláspontja szerint kétséges, hogy a Bellresearch korábbi véleményét az Abiungo felülvizsgálta volna.

²⁸⁰ Az Abiungo utóirat című fejezete álláspontja szerint a szakvélemény részeként nem vehető figyelembe, mivel azok indokolással és szakértői módszerekkel alá nem támasztott problémafelvetések.

²⁸¹ EJI és MAHASZ jogi képviselője szerint az Abiungo megsértette a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara Etikai Kódexét, mivel olyan módon tartotta a kapcsolatot az eljárás alanyaival, hogy arról az eljárás többi alanya nem értesülhetett.

²⁸² VJ/5-290/2018.

²⁸³ Az Abiungo szakvéleménye aggályos (szakmaiatlan, bármilyen módszertant, számításokat nélkülöző, a magánmásolási díj intézményének lényegét nem értő, a Vállalt Kutatás célját félreértő, illetve félreértelmező)

²⁸⁴ Az Artisjus szerint az Abiungo nem rendelkezett a kellő szakismerettel, ezért is akart szakkonzultánst bevonni.

²⁸⁵ Az Abiungo szakvéleményének kialakítása során olyan mértékben átértelmezte, eltért a Kötelezettségvállalásban foglaltaknak megfelelő vizsgálattól, hogy szakvéleménye aggályos és a jelen eljárásban nem lett volna alkalmazható

²⁸⁶ Az Artisjus szerint az Abiungo szerzői jogi szakkérdésekben is megállapítást tesz (pl. mi a legális és illegális forrás, vagy mi a magánmásolási kompenzációval fedett másolat, melyek a díjszabás megállapításának és jóváhagyásának szerzői jogi szempontjai) és ezzel hatáskörét, illetve szakmai kompetenciáját túllépi.

forrásból származik. A 9. oldal 24. bekezdésében²⁸⁷ foglaltak kapcsán előadta, hogy semmi sem indokolja azt a megállapítást, hogy a kirendelt szakértő elfogult lenne. Ezt az állítást ismételtén visszautasította. A 14. oldal 45. bekezdése²⁸⁸ kapcsán előadta, hogy az Abiungo a BR szakvéleményét nem erősítette meg „kifejezetten”. Volt, ahol egyet értett egy-egy megállapítással, volt, ahol nem²⁸⁹.

IV.5. A Kötelezettségvállalás C) pontja

300. A Kötelezettségvállalás C) pontja az üres hordozó díj visszatérítési jogintézményének bevezetéséhez és a visszatérítési igényhez kapcsolódó szerzői jogi edukációs kampány lefolytatásához kapcsolódik.

IV.5.1. Visszatérítés

301. Az Ü2017 és az Ü2018 közlemény tartalmazza a visszatérítésre vonatkozó szabályokat (II. fejezet 3.8. pont), illetve az eljárás alá vontak a Kötelezettségvállalás C) 9. pontja szerinti Visszatérítési Tájékoztató²⁹⁰, amely közzétételre is került²⁹¹.
302. A Visszatérítési Tájékoztató röviden ismerteti a szerzői jogi szabályozást, valamint a magánmásolási díjakra vonatkozó díjszabást, amelyet követően ismerteti a professzionális alkotótevékenységet folytató természetes személy részére történő visszatérítés feltételeit, ideértve a:
- jogosult személyek körét;
  - a visszatérítési igénnyel érintett hordozók körét;
  - az igény bejelentésének határidejét és a visszaigénylés időbeli hatályát;
  - a visszatérítés hordozók megszerzésére, a díj megfizetésére és összegére vonatkozó feltételeit;
  - a visszatérítés hordozók használatára, illetve az azokon rögzített tartalomra vonatkozó feltételeit;
  - a visszatérítés teljesítésének további feltételeit; valamint
  - a visszatérítési igény bejelentésére és Artisjus általi megvizsgálására vonatkozó szabályokat.
303. A Tájékoztató továbbá tartalmazza a visszatérítési igény bejelentéséhez szükséges űrlapok és dokumentumok fellelhetőségéhez kapcsolódó információkat, egyéb információk kérése vonatkozásában felkereshető ügyfélszolgálat elérhetőségi adatait, valamint panaszkezelésről és jogorvoslati lehetőségekről szóló tájékoztatót. A panaszkezelési tájékoztató tartalmazza az Egyeztető Testületi eljárás, mint alternatív vitarendezési eljárás igénybe vételének lehetőségéről, módjáról, egyéb jellemzőiről és a jogorvoslati lehetőségekről szóló információkat, kihangsúlyozva, hogy amennyiben az igénylő az Egyeztető Testület eljárását igényli, az Artisjus az eljárásban részt vesz, és az eljárás teljes díját megfizeti.

IV.5.2. Az edukációs kampány

---

²⁸⁷ Az Artisjus szerint a BR és az Abiungo is elfogult, így a szakvéleményük nem vehető figyelembe.

²⁸⁸ Az Artisjus szerint az Abiungo nem erősített meg kifejezetten a Bellresearch szakvéleményét, ez a megállapítás szerinte iratellenes. Az Abiungo nem tett a Bellresearch egész szakvéleményét megerősítő nyilatkozatot. Néhány rész kérdésben értett egyet az Abiungo a Bellresearch által megfogalmazottakkal, ugyanakkor a Bellresearch megállapításait nem vizsgálta meg az Abiungo szakértői módszerekkel, ehelyett csak idézett néhány helyen a Bellresearch-tól, majd módszertanilag, számításokkal alátámasztott indokolás nélküli véleményét fogalmazott meg. Ezt az Abiungo Szakvéleményére Adott Nyilatkozatában az Egyesület részletesen kifejtette véleményét fogalmazott meg. Ezt az Abiungo Szakvéleményére Adott Nyilatkozatában az Egyesület részletesen kifejtette.

²⁸⁹ Lásd a 145-173 ponthoz fűzött megjegyzését.

²⁹⁰ VJ/15-171/2014. sz. beadvány

²⁹¹ <https://www.artisjus.hu/felhasznaloknak/maganmasolasi-dij/visszaigenyles/>

304. Az eljárás alá vontak 2018. január 31-én kelt beadványukban²⁹² bemutatták a szerzői jogi kommunikációs és edukációs kampány részleteit.
305. Az eljárás alá vontak hivatalos honlapjaikon közzétették a Visszatérítési Tájékoztatót, valamint a Kötelezettségvállalás C) 12.4. pont szerinti Dedikált Honlapon további fogyasztói tájékoztató anyagokat és „gyakran ismételt kérdések”-et jelentettek meg a visszatérítési igénnyel kapcsolatban, amelyek elérhetősége folyamatosan biztosított. A Dedikált Honlapra az eljárás alá vontak hivatalos honlapjairól link vezet át.
306. Az eljárás alá vontak közül a közösségi média felületet üzemeltető Artisjus²⁹³ Facebook posztban tette közzé tájékoztatását a Visszatérítési Tájékoztatóról 2017. január 31-én. Az Artisjus továbbá telefonos és személyes ügyfélszolgálatot biztosít hetente 3 munkanapon 2-2 órás ügyfélfogadási időben azzal, hogy személyes ügyintézés időpontfoglalás után lehetséges.
307. Az eljárás alá vontak létrehozta egy Dedikált Honlapot, amely 2017. január 31-től érhető el, és amelyre az eljárás alá vontak hivatalos honlapjairól link vezet át. A honlap fogyasztói tájékoztató anyagokat tartalmaz az üres hordozó díjjal kapcsolatban, valamint a díj visszatérítésére vonatkozóan. Mind a Dedikált Honlapon, mind az eljárás alá vontak hivatalos honlapjain megtalálható a Kötelezettségvállalási végzés rendelkező része, valamint a végzésre vezető link.
308. Az eljárás alá vontak bemutatták a 2017. évi reklámkampányt, melynek keretében bemutatták a nyomtatott sajtómegjelenések, illetve az online megjelenések részleteit. A beszámoló tartalmazza a megjelenések helyét, tartalmát (csatolt képek), a megjelenés időpontját, a megjelenés számát és elérési számokat, ahol ilyen adat rendelkezésre állt.
309. Az eljárás alá vontak összesen körülbelül 14 millió forintot fordítottak a kampányra.

V.

Eljárás alá vontak álláspontja

310. Az eljáró versenytanács az eljárás alá vontak álláspontjának bemutatása keretében először ismerteti az eljárás alá vontak álláspontját a BR Szakvéleménye kapcsán, az előzetes álláspont tett észrevételeiket, az Abiungo Szakvélemény és a kiegészítő előzetes álláspont kapcsán
311. Az eljárás alá vontak álláspontjának ismertetése az alábbi struktúrát követi:
- Az eljárás alá vontak észrevételei a BR Szakvéleményre és a BR Szakértő erre adott válaszai (V.1.),
  - Az eljárás alá vontak észrevételei a vizsgálati jelentésre (V.2.),
  - Az eljárás alá vontak észrevételei az előzetes álláspontra (V.3.),
  - Az eljárás alá vontak észrevételei az Abiungo Szakvéleményére (V.4.),
  - Az eljárás alá vontak észrevételei a kiegészítő vizsgálati jelentésre és a kiegészítő előzetes álláspontra (V.5.)

V.1. Az eljárás alá vontak észrevételei²⁹⁴ a BR Szakvéleményre és a BR Szakértő erre adott válaszai²⁹⁵

312. Az Artisjus álláspontja szerint a szakértői vélemény nem vehető figyelembe az utóvizsgálatban, mivel a Szakértő szakértői tevékenységét az Artisjusszal és a többi eljárás alá vont közös jogkezelő szervezettel szembeni érdekcsoport(ok) megbízásából látja el, így – gazdasági érdekelttségénél fogva – a Szakértő pártatlansága nem állapítható meg.

²⁹² VJ/15-171/2014. sz. beadvány

²⁹³ A többi eljárás alá vont nem üzemeltet közösségi média felületet.

²⁹⁴ VJ/5-36/2018. sz. beadvány

²⁹⁵ VJ/5-36/2018. sz. beadvány 2-4. o.

313. A fentiek alátámasztására az Artisjus előadta, hogy a Szakértő együttműködésben²⁹⁶, valamint tagsági jogviszonyban²⁹⁷ is áll az IVSZ-vel. Az Artisjus nyilatkozata szerint az IVSZ Digitális Munkacsoportja a jelen utóvizsgálati eljárás tárgyát képező üres hordozói díjakkal is foglalkozott, és álláspontjuk szerint a túlzottan magas jogdíjak akadályozzák a digitális szolgáltatások és jogszerű felhasználások terjedését. A kérdés rendezése érdekében az IVSZ az Artisjussal 2017 végén megállapodást kötött.²⁹⁸
314. Az Artisjus továbbá előadta, hogy az IVSZ, mint díjfizetői érdekképviselői szervezet, és egyes tagjai, mint díjfizetők, a Kjkt. 148. § (2) bekezdése és a 151. § (2), (3) és (4) bekezdése alapján jogosultak az Artisjus jelen eljárás tárgyát is képező, az Szjt. 20. §-a alapján a magánmásolási díjigény alapján a jogosultakat illető díjszabásának véleményezésében részt venni. Az Artisjus nyilatkozata alapján az IVSZ, valamint önállóan annak tagjai is véleményt adtak az elmúlt évek díjszabásainak vonatkozásában a Kjkt. 148.§ (2) bekezdése szerinti felmérés módszertanának meghatározásához, és a Kjkt. 151.§(2) bekezdése alapján a díjszabások jóváhagyására irányuló eljárásban a díjszabás ellenérdekű véleményezőjeként részt is vettek.
315. A fentiek alapján az Artisjus a Ket. 58. § (6) bekezdése alapján irányadó Ket. 42. § (1) bekezdés szerinti kizárási okot jelöli meg a BR Szakértő jogaira, illetve jogos érdekeire hivatkozással, másodlagosan pedig a Ket. 42. § (3) bekezdés szerinti egyéb okból való elfogultságra hivatkozik, és így véleménye szerint az eljárás Bellresearch szakvéleménye bizonyítékként nem vehető figyelembe az utóvizsgálatban.

Az eljárás alá vont álláspontja²⁹⁹

316. Az Artisjus előadta, hogy meglátása szerint [üzleti titok].

A BR Szakértő álláspontja³⁰⁰

317. A BR Szakértő válaszában kifejtette, hogy [üzleti titok].

V.1.1. Észrevétel az 1. kérdésre adott szakértői válaszhoz

V.1.1.1. Általános észrevételek

Az eljárás alá vont álláspontja³⁰¹

318. Az Artisjus elsősorban azt kifogásolja, hogy [üzleti titok]³⁰². [üzleti titok]
319. Az Artisjus szerint a Szakértőnek [üzleti titok].
320. Az Artisjus álláspontja szerint [üzleti titok].³⁰³
321. Az Artisjus szakértői anyaga bemutatja [üzleti titok].

A BR Szakértő álláspontja³⁰⁴

322. A BR Szakértő bemutatta, [üzleti titok].
323. A BR Szakértő előadta, hogy a szakvélemény elkészítése során a fentieknek megfelelően [üzleti titok].

---

²⁹⁶ <http://ivsz.hu/oktatas/kutatas-az-informatikus-munkaerohianyrol/>

<http://ivsz.hu/ivsz-tudasbazis/>

<http://ivsz.hu/oktatas/>

²⁹⁷ <http://ivsz.hu/az-ivsz-tagjai/>

²⁹⁸ <http://ivsz.hu/hirek/jelentes-kedvezmeny-az-ureshordozok-jogdijaira/>

²⁹⁹ VJ/5-36/2018. sz. beadvány 4. o.

³⁰⁰ VJ/5-44/2018. sz. beadvány 3. o.

³⁰¹ VJ/5-36/2018. sz. beadvány 5-7. o.

³⁰² Eurobarometer 399. sz. felmérés, http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/ebs/ebs_399_en.pdf

³⁰³ VJ/5-36/2018. sz. beadvány 3. sz. melléklete

³⁰⁴ VJ/5-44/2018. sz. beadvány 3-6. o.

324. A BR Szakértő megerősítette álláspontját, miszerint [üzleti titok].

V.1.1.2. A digitális részvétel és az audiovizuális terület felmérése

*Az eljárás alá vont álláspontja*³⁰⁵

325. Az Artisjus szakértője szerint [üzleti titok].

326. [üzleti titok].

*A BR Szakértő álláspontja*³⁰⁶

327. A BR Szakértő előadta, hogy [üzleti titok]³⁰⁷.

328. Az Artisjus [üzleti titok].

V.1.1.3. A mérés pontossága – személyi vs. háztartási szemlélet

*Az eljárás alá vont álláspontja*³⁰⁸

329. Az Artisjus szakértőjének álláspontja szerint [üzleti titok].

330. [üzleti titok].

331. Az Artisjus szakértője kifejti, hogy [üzleti titok]³⁰⁹.

332. Összességében az eljárás alá vont szakértője [üzleti titok].

*A BR Szakértő álláspontja*³¹⁰

333. A Szakértő előadta, hogy [üzleti titok].

334. [üzleti titok].

V.1.1.4. A mérés pontossága – a priori ismeretek és műszeres mérés felhasználása

*Az eljárás alá vont álláspontja*³¹¹

335. A BR Szakértő [üzleti titok]³¹².

336. Az eljárás alá vont szakértője továbbá előadta, hogy [üzleti titok].

*A BR Szakértő álláspontja*³¹³

337. A Szakértő az észrevételt tényellenesnek tekinti, mivel [üzleti titok].

V.1.1.5. A mintakérdőív alkalmazása és attól való eltérések

*Az eljárás alá vont álláspontja*³¹⁴

338. Az eljárás alá vont szakértője előadta, hogy [üzleti titok].

339. Az eljárás alá vont kifogásolja, hogy.

340. A fentiek alapján az Artisjus szakértője szerint.

341. Az eljárás alá vont szakértője szerint³¹⁵.

³⁰⁵ VJ/5-36/2018. sz. beadvány 3. melléklet 2-3. o.

³⁰⁶ VJ/5-44/2018. sz. beadvány 17-18. o.

³⁰⁷ A GVH által feltett kérdés: „A Fogyasztói Felmérés alkalmas-e az audiovizuális tartalomfogyasztási szokások a zenékhez hasonló, vagy azt érdemben közelítő mélységű vizsgálatára?”

³⁰⁸ VJ/5-36/2018. sz. beadvány 3. melléklet 3-7. o.

³⁰⁹ „A következő javak közül melyekből hány darab található meg az Ön háztartásában?”

³¹⁰ VJ/5-44/2018. sz. beadvány 18-19. o.

³¹¹ VJ/5-36/2018. sz. beadvány 3. melléklet 3-8. o.

³¹² VJ/5-13/2018. sz. adatkérés 3.1. kérdése

³¹³ VJ/5-44/2018. sz. beadvány 19. o.

³¹⁴ VJ/5-36/2018. sz. beadvány 3. melléklet 8-12. o.

³¹⁵ VJ/5-13/2018. sz. adatkérés 3.1. kérdése

342. Továbbá, az eljárás alá vont szakértője szerint [üzleti titok].
343. A Fogyasztói Felmérés összevetése [üzleti titok].
344. Az eljárás alá vont szakértője megjegyzi, hogy [üzleti titok].
345. Összefoglalva, az eljárás alá vont szakértője kifogásolja, hogy [üzleti titok].

A BR Szakértő álláspontja³¹⁶

346. A Szakértő válaszában előadta, hogy [üzleti titok].
347. A Szakértő [üzleti titok]

V.1.1.6. A kérdőív tanulhatósága, hosszúsága és bojkottálhatósága

Az eljárás alá vont álláspontja³¹⁷

348. Az eljárás alá vont szakértője szerint [üzleti titok].
349. [üzleti titok]
350. [üzleti titok]
351. [üzleti titok]
352. [üzleti titok]
353. [üzleti titok]

A BR Szakértő álláspontja³¹⁸

354. A BR Szakértő álláspontja szerint az adatokban kimutatott tendenciák nem illeszkednek a piaci folyamatokhoz, a válaszolók nagyon alacsony száma pedig bizonytalanná teszi a becsléseket.

V.1.2. Észrevétel a 2. kérdésből a 2.1. alkérdésre adott szakértői válaszhoz

355. Az Artisjus benyújtotta saját, valamint a kutatást végző [üzleti titok] észrevételeit³¹⁹.

V.1.2.1. A mintavétel típusa, módja, a minta reprezentativitása

Az eljárás alá vont álláspontja³²⁰

356. [üzleti titok].
357. [üzleti titok].
358. [üzleti titok].
359. [üzleti titok].
360. [üzleti titok].
361. [üzleti titok].
362. [üzleti titok].
363. [üzleti titok].

A BR Szakértő álláspontja³²¹

364. [üzleti titok].
365. [üzleti titok].

10. táblázat [üzleti titok]

366. [üzleti titok]

³¹⁶ VJ/5-44/2018. sz. beadvány 19-20. o.

³¹⁷ VJ/5-36/2018. sz. beadvány 3. melléklet 12-15. o.

³¹⁸ VJ/5-44/2018. sz. beadvány 20. o.

³¹⁹ VJ/5-36/2018. sz. beadvány 2. sz. melléklete

³²⁰ VJ/5-36/2018. sz. beadvány 2. sz. melléklete

³²¹ VJ/5-44/2018. sz. beadvány 6-11. o.

- 367. [üzleti titok]
- 368. [üzleti titok]
- 369. [üzleti titok]
- 370. [üzleti titok]
- 371. [üzleti titok]

V.1.3. Észrevétel a 2. kérdésből a 2.2.-2.4. alkérdésekre adott szakértői válaszhoz

V.1.3.1. Az adattisztítás

Az eljárás alá vont álláspontja³²²

- 372. [üzleti titok]
- 373. [üzleti titok]
- 374. [üzleti titok]
- 375. [üzleti titok]
- 376. [üzleti titok]

---

³²² VJ/5-36/2018. sz. beadvány 7-14. o.

- 377. [üzleti titok]
- 378. [üzleti titok]
- 379. [üzleti titok]

*Az eljárás alá vontak által felkért szakértő álláspontja*³²³

- 380. [személyes adat] [üzleti titok]
- 381. [személyes adat] [üzleti titok]
- 382. [személyes adat] [üzleti titok]
- 383. [személyes adat] [üzleti titok]

*A BR Szakértő álláspontja*³²⁴

- 384. [üzleti titok]
- 385. [üzleti titok]
- 386. [üzleti titok]
- 387. [üzleti titok]
- 388. [üzleti titok]
- 389. [üzleti titok]
- 390. [üzleti titok] a BR szerint az FF módszere megfelelő lenne az extrém adatok kezelésére, de a feldolgozás során megvalósított alkalmazása/nem alkalmazása nem felel meg a vonatkozó általános szakmai követelmények. A közölt adatok nem tükrözik megfelelően a magáncélú másolás mértékét és az erre alapozott fogyasztói előny mértékét; sok levont következtetés nem helytálló³²⁵.

V.1.3.2. A klaszterelemzés

*Az eljárás alá vont álláspontja*³²⁶

- 391. [üzleti titok]
- 392. [üzleti titok]
- 393. [üzleti titok]
- 394. [üzleti titok]

*Az eljárás alá vontak által felkért szakértő álláspontja*³²⁷

- 395. [üzleti titok] [személyes adat]
- 396. [üzleti titok] [személyes adat]
- 397. [üzleti titok] [személyes adat] [üzleti titok]
- 398. [személyes adat] [üzleti titok]
- 399. [üzleti titok] [személyes adat]³²⁸)
- 400. [üzleti titok] [személyes adat]
- 401. [üzleti titok] [személyes adat]
- 402. [üzleti titok] [személyes adat]
- 403. [személyes adat] [üzleti titok].

*A BR Szakértő álláspontja*³²⁹

- 404. [üzleti titok]

---

³²³ VJ/5-36/2018. sz. beadvány 4. sz. melléklete

³²⁴ VJ/5-44/2018. sz. beadvány 11-13. o.

³²⁵ Lásd a VJ/5-23/2018. 2.2.1. kérdése adott választ.

³²⁶ VJ/5-36/2018. sz. beadvány 14-16. o.

³²⁷ VJ/5-36/2018. sz. beadvány 5. melléklete

³²⁸ Megmutatja, hogy az adott változó varianciájának mekkora részét magyarázza a létrehozott klaszterstruktúra.

³²⁹ VJ/5-44/2018. sz. beadvány 13-14., 20-23. o.

- 405. [üzleti titok]
- 406. [üzleti titok]
- 407. [üzleti titok]
- 408. [üzleti titok]
- 409. [üzleti titok]
- 410. [üzleti titok]
- 411. [üzleti titok]
- 412. [üzleti titok]

V.1.3.3. Észrevétel a 3.-7. kérdésekhez adott szakértői válaszhoz

*Az eljárás alá vont álláspontja*³³⁰

- 413. [üzleti titok].³³¹
- 414. [üzleti titok]
- 415. [üzleti titok]
- 416. [üzleti titok]
- 417. [üzleti titok]
- 418. [üzleti titok]
- 419. [üzleti titok]
- 420. [üzleti titok]
- 421. [üzleti titok]
- 422. [üzleti titok]
- 423.
- 424. [üzleti titok]³³²
- 425. [üzleti titok]

*A BR Szakértő álláspontja*³³³

- 426. [üzleti titok]
- 427. [üzleti titok]
- 428. [üzleti titok]
- 429. [üzleti titok]
- 430. [üzleti titok]
- 431. [üzleti titok]

V.2. Az eljárás alá vontak észrevételei a vizsgálati jelentésre³³⁴

V.2.1. Az Artisjus észrevétele

- 432. Az Artisjus észrevételeiben³³⁵ elsődlegesen a BR Szakértő eljárásjogi helyzetére tett észrevételeket. Véleménye szerint a BR Szakértő kirendelésére annak ellenére került sor, hogy tőle a kirendelés tárgyát képező vizsgálat tárgyilagossága okán nem várható,

---

³³⁰ VJ/5-36/2018. sz. beadvány 17-18. o.

³³¹ Az Artisjus jelezte, hogy a GVH felhívására készek külön észrevételt tenni a 3-7. kérdésekre adott szakértői válaszok vonatkozásában is.

³³² VJ/5-36/2018. 20. oldal „A Szakértő a 6.2.8 pontban helyesen állapítja meg, hogy egyetlen olyan eszköz van, a számítógépek merevlemeze, amely szerepel a felmérésében is, és az elemzésben is. A Szakértő azt is helyesen állapítja meg, hogy a felhőszolgáltatások elvileg helyettesítő terméké válhatnak, de a jelenlegi szabályozási környezetben nem biztos, hogy bekerülhetnek a magyar ÜHD rendszerbe.”

³³³ VJ/5-44/2018. sz. beadvány

³³⁴ Artisjus VJ/5-84/2018., EJI VJ/5-83/2018., Filmjus VJ/5-85/2018., Hungart VJ/5-86/2018., MAHASZ VJ/5-83/2018.

³³⁵ VJ/5-84/2018.

azaz a Szakértővel szemben kizárási ok áll fenn, szerinte ennek oka, hogy a vizsgált tárggyal, az ÜHD-val kapcsolatosan az eljárás alá vontakkal nyilvánvalóan ellenérdekű. Álláspontja szerint a kizárási ok ellenére eljárás Szakértő szakvéleménye bizonyítékként nem vehető figyelembe, annak figyelembevétele súlyos eljárási szabálysértést jelent. A vizsgálati jelentés elmarasztaló megállapításait kizárólag a kizárási ok ellenére figyelembe vett Szakértői Jelentés és Szakértői Jelentés Kiegészítése alapján teszi a GVH, és az ennek alapján hozandó határozat is súlyos eljárásjogi szabálysértést alapján szülnetne.

433. Elsődleges kizárási okként azt jelöli meg, hogy a Szakértő tagja az IVSZ-nek és szervezetben való tagsága okánál fogva közvetlenül érintett abban, hogy az Artisjus miként és mennyiben tesz eleget a Kötelezettségvállalásban foglaltaknak. Álláspontja szerint az IVSZ- többek között - a jelen utóvizsgálati eljárás tárgyát képező üres hordozói díjakkal összefüggésben is kifejezetten eljárás, azzal aktívan foglalkozott, és saját elérendő céljait az Artisjus jelen eljárásban is érintett korábbi gyakorlatával szemben határozta meg³³⁶. Az IVSZ az üres hordozó díjszabások jóváhagyására irányuló eljárásban a Kjkt. 150.§-a szerint eljáró érdekképviseleti szervezet, amely az eljárásokban rendszeresen rész is vesz, és ott a díjszabást, illetve az üres hordozó díjrendszert támadó véleményt fogalmaz meg. A díjszabások jóváhagyására irányuló eljárások SzTNH-nál rendelkezésre álló iratai ezt igazolják.
434. Az IVSZ és az Artisjus az utóvizsgálati eljárást megelőzően egymással a díjközlemény tárgyában egyeztetést folytatott a Kjkt. 148. § (2) és 151. § (2)-(4) bekezdése alapján, ideértve a Kjkt. 148. § (2) bekezdés alapján kifejezetten a felmérés módszertanát is. Az érintett tárgykörben ráadásul az IVSZ és az Artisjus között megállapodás is született, amelyről az IVSZ maga is hírt adott, „komoly sikerként” interpretálva azt.²
435. Az Artisjus szerint a Szakértő egyéb okból is elfogultnak minősül a Ket. 42. § (3) bekezdés alapján, és erre tekintettel is kizárt az eljárása, ugyanis a Szakértői Jelentés, illetve a Szakértői Jelentés Kiegészítése számos olyan, az Artisjus (illetve az Artisjus által felkért szakértővel) kapcsolatos kijelentést tesz, amelyek egyrészt nyilvánvalóan meghaladják a szakértői vizsgálat körét és tárgyát és a Szakértő kompetenciáját, másrészt a Szakértő személyes és szakmai okokból fennálló elfogultságát mutatják.
436. A Szakértői Jelentés kijelentései ugyanis összességében arra engednek következtetni, mintha az Artisjus (illetve szakértője) a fennálló díjszabás fenntartása érdekében járt volna el, ami éppen a Szakértő hozzá nem értését mutatja a fennálló és valós tényekhez képest. Önmagában ugyanis abból, hogy az Artisjus maradéktalanul követte az általa igénybe vett magánszakértő iránymutatásait, és megbízott annak szakmai álláspontjában és módszertanában, nem következik, például hogy az Artisjus vagy az általa megbízott szakértők ellenérdekeltek lettek volna a fennálló díjszabásrendszer módosításában.
437. Megjegyezte továbbá, hogy éppen a Szakértő nem volt érdekmentes a díjszabásrendszer valamilyen konkrét irányba történő módosítását (értsd: csökkentését és átstrukturálását) illetően, míg ehhez képest az Artisjusnak az érdeke értelemszerűen az volt (különös tekintettel épp a GVH jelen utóvizsgálati eljárására és az abban alkalmazható szigorú szankciókra), hogy a díjszabásrendszer maradéktalanul megfeleljen a Kötelezettségvállalásban foglaltaknak és a jogszabályoknak (természetesen a rendelkezésre álló szakvéleményben foglalt információk

³³⁶ Az IVSZ álláspontját idézve:

Az IVSZ álláspontja szerint a streaming audio és videó szolgáltatások terjedésével egyre kevésbé tartható az az álláspont, hogy az üreshordozók után a digitális szolgáltatások és a jogszerű felhasználások terjedését akadályozó mértékű, aránytalanul magas jogdíjat kelljen fizetni.

„a streaming audio és videó szolgáltatások az álláspont. hogy az üreshordozók után a digitális szolgáltatások és a jogszerű felhasználások terjedését akadályozó mértékű, aránytalanul magas iggdíjgt kelljen fizetni. a kérdésről a felek [ti. az IVSZ tagjai és az Artisjus] között, hogy vajon milyen arányban használják jogdíjköteles anyagok tárolására az egyes eszközöket.”

<https://ivsz.hu/hirek/jelentos-kedvezmeny-az-ureshordozok-jogdijaira/>

- fényében). Ennek kapcsán előadta, hogy az észrevételük II. pontjában végig hivatkoztak a Szakértőnek azokra az állításaira, amelyek - a későbbi, az általuk felkért szakértők véleményének fényében - jól mutatják a Szakértőnek túlzó, a szakmai standardokon ésszerűtlen mértékben túlmutató állításait és elvárásait.
438. Előadta, hogy a Ket. 58. § (6) bekezdése utaló szabályán keresztül alkalmazandó a Ket. 42. § (1) és (3) bekezdése, e jogszabályi követelményeknek való meg nem felelésre pedig nem az Artisjusnak kell bizonyos határidőn belül hivatkoznia, hanem a közigazgatási szervnek kell a kizárási szabályrendszer megtartására - mint lényeges eljárási szabályra - hivatalból és külön határidő nélkül, folyamatosan ügyelnie. A közigazgatási szerv olyan határozata ugyanis, amely kizárt szakértő szakvéleményén alapszik - abban a nem várt esetben, ha közigazgatási perre kerül sor-, szükségképpen jogsértő és megalapozatlan lesz a közigazgatási bíróságok esetjoga alapján (KGD2015.139.). Szakkérdésre vonatkozó, a megelőző eljárásban hozott határozatot alátámasztó, bizonyítékként figyelembe vehető szakértői bizonyítás hiánya pedig a GVH eljárásának jogszerűségét kérdőjelezi meg. A fentiekre figyelemmel új szakértő kirendelését indítványozta.
439. Előadta továbbá, hogy két szakmailag elismert magánszakértőt bízott meg egyrészt a Szakértő szakvéleményében foglaltak vizsgálatával, másrészt annak értékelésével, hogy a Vállalt Kutatás megfelel-e a Kötelezettségvállalásnak. Előadta, hogy a megbízott magánszakértők olyan független, sem az eljárás alá vont közös jogkezelő szervezetekkel, sem az ellenérdekű, üres hordozó díjfizetésre kötelezett vállalkozásokkal, illetve azok érdekképviselői szervezeteivel kapcsolatban nem álló szakemberek, akik egyetemi oktatói, kutatói tevékenységük és a vizsgálat tárgyát képző jelentős szakértelmük és szakmai tapasztalatuk alapján független és pártatlan szakvélemény kialakítására alkalmasak.
440. Továbbra is fenntartotta, hogy a Vállalt Kutatás elkészítésében közreműködő piackutató vállalkozás és közgazdász-elemző szakértelme is megfelelő a Kötelezettségvállalás teljesítéséhez, ezért kiválasztásukkal az eljárás alá vont közös jogkezelő szervezetek az elvárható legnagyobb gondossággal jártak el a Kötelezettségvállalás teljesítése körében, és a kiválasztott szakértők által az utóvizsgálat körében előadottakat értékelni kell az utóvizsgálat lefolytatása során.
441. Hivatkozott arra, hogy a vizsgálati jelentés 305. bekezdésében foglalt álláspontja az alábbiak szerint hibás a Kötelezettségvállalás nem tartalmazta azt a kötelezettséget, hogy a Vállalt Kutatásban az „399. *Special Eurobarometer Survey on Cultural Participation*” c. felmérés alapján kellett volna elkészíteni az FF-t.
442. A Kötelezettségvállalás ugyanis egy lábjegyzetben hivatkozta azt, hogy „a Vállalt Kutatás az Eurostat által fejlesztett, legfrissebb európai kulturális statisztikai ajánlásoknak megfelelően készítjük el (jelenleg: Eurostat-ESSNet 2012-es ajánlások), figyelembe véve az elérhető, annak alapján készült legfrissebb európai felméréseket is (jelenleg: 399. sz. speciális Eurobarometer felmérés).”
443. A Kötelezettségvállalás kiindulópontja ezen kívül az a 2015-ös felmérés és tanulmány volt, amelyet az alapeljárás egy korábbi szakaszában az Artisjus a GVH rendelkezésére bocsátott, és azt 1.1. pontjában a Kötelezettségvállalás is hivatkozta. Az ebben foglalt kérdőív megfelelt az Eurostat- ESSNet 2012-es ajánlásoknak, azonban a vizsgált Vállalt Kutatáshoz hasonlóan nem módszertani értelemben követte, hanem - ahogy a Kötelezettségvállalás is fogalmaz - „figyelembe vette” az egyébként egészen más kutatási célt (a kulturális részvételt) szolgáló „399. *Special Eurobarometer Survey on Cultural Participation*” felmérést.
444. Megjegyezte, hogy az eljárás alá vontak részére az előrelátható elvárások körén kívül esett, azaz nem is lehettek tudatában annak, hogy az utóvizsgálat során a GVH - Szakértőnek véleményére alapozva - konkrétan az „399. *Special Eurobarometer Survey on Cultural Participation*” felmérésnek való megfelelést („követést”) fogja számon kérni. Ezen követés kötelezettsége a Kötelezettségvállalásban sem szerepelt, és a Kötelezettségvállalást előkészítő, a GVH döntését megalapozó előzetes felmérés sem ennek a követelménynek felelt meg.
445. Előadta, hogy a vizsgálati jelentés (Szakvélemény alapján) tévesen kéri számon a standarditás követelményét a Vállalt Kutatáson a „399. *Special Eurobarometer Survey on Cultural*

Participation'' kérdőívvel összefüggésben. Az Eurostat-ESSNet 2012-es ajánlások a különböző kulturális fogyasztási szokások felmérésére ad ajánlást, amelyek különböző célú és kiindulópontú kutatások elvégzésére, az adott kutatási célra szabott kérdőívvel valósíthatóak meg. A standarditást ebben az esetben nem a különböző célú kérdőívek között kell biztosítani, hanem az adott kutatási célon belüli kérdőívek között. A „399. *Special Eurobarometer Survey on Cultural Participation*” kérdőív egy omnibusz kutatás része, e tekintetben sem illeszkedik a Vállalt Kutatáshoz. A Fogyasztói Felmérést az eljárás alá vontaknak kifejezetten nem omnibusz kutatásként kellett elvégezniük, a kutatás tárgyát tekintve és emiatt is indokolatlan lett volna ezt a kérdőívet lemásolni.

446. A BR Szakértő a 150. pontban ajánlja az SE 399 kutatás kérdőívének felhasználását, azonban ez az eltérő körülmények és célok miatt véleménye szerint nem célszerű, ugyanis álláspontja szerint az ESSnet-Culture riport standardizálásra vonatkozó ajánlásai elsősorban az Európai szintű összehasonlítást célozzák, míg az FF a magyar piacon fellépő jelenségeket kívánta minél pontosabban mérni. Mindazonáltal a standardizálásnak több rétege létezik: koncepcionális standardizálás, amikor azonos fogalmak mérését tűzik ki célul, adatfelvételi standardizálás, amikor azonos adatfelvételi módszereket alkalmaznak, illetve mérési standardizálás, amikor azonos mérőeszközt használnak. Ezek közül a koncepcionális és adatfelvételi standardizálás szintjén megfelel az ESSnet-Culture ajánlásainak az FF, míg a mérés tekintetében nem is létezett olyan standard kérdőív, amely alkalmazható lett volna, az ajánlásban megjelenő kérdéseket pedig az FF is átvette, adaptálta.
447. Hivatkozott arra, hogy a Szakértő a Szakértői Jelentés Kiegészítésében (1.6. pont 3. bekezdés) szakértői véleményének fenntartása során úgy nyilatkozik, hogy a Kötelezettségvállalás vizsgált megvalósítása „*összességében nem illeszkedik megfelelően az ESSNet szabványosítási és standardítási ajánlásainak szellemiségéhez.*”. Ezen a meglehetősen általános, a „szellemiségre” történő utaláson kívül a Szakértői Jelentésre adott észrevételekben foglaltakra, miszerint a Kötelezettségvállalás teljesítése során alkalmazott megoldások valamely szakmai szabályba ütköznek-e, véleménye szerint a Szakértő nem adott kielégítő magyarázatot; konkrétan nem jelölt meg semmilyen olyan szakmai szabályt, amelynek a Kötelezettségvállalás teljesítése ellentmondott volna.
448. Hivatkozott arra, hogy a vizsgálati jelentés 306. bekezdésében foglalt megállapítás a Szakértő adatrögzítési hibákra vonatkozó megállapításán alapul. Ekörben előadta, hogy az általa felkért [személyes adat] szakértő megállapítja, hogy a Szakértő egyes hibákat ténszerűen ír le, mértéküket, előfordulásuk gyakoriságát és súlyát, a hibák hatását azonban lényegesen és a szakmai szabályokat, illetve hazai gyakorlatokat figyelmen kívül hagyva eltúlozza.
449. Előadta, hogy a vizsgálat a vizsgálati jelentés 307. bekezdésében a Kötelezettségvállalás 1.2.1 és 1.2.2. pontjának összefüggésében hibaként állapítja meg az elemzés és adatfeldolgozás egyes kérdéseit. (307. Az elemzés és adatfeldolgozás kapcsán a 47-57., valamint a 200-219. bekezdések alapján a vizsgálat álláspontja szerint az eljárás alá vontak nem követték minden téren a legjobb nemzetközi gyakorlatokat. Az extrém értékek detektálása és kezelése egyes esetekben elmaradt, más esetekben a detektálás hibás, valamint előfordul nem megfelelő behelyettesítés, így - habár az eljárás alá vontak által használt módszer önmagában alkalmas lenne az extrém adatok kezelésére és így megfelelne a legjobb nemzetközi gyakorlatoknak - az FF feldolgozása során megvalósuló konkrét alkalmazása nem felel meg a vonatkozó általános szakmai követelményeknek, és így a Kötelezettségvállalásnak sem.)
450. Véleménye szerint azonban a Kötelezettségvállalás hivatkozott pontjai nem ezeket a kötelezettségeket írják elő, ugyanis álláspontja szerint a Kötelezettségvállalás az alábbiakról szól

kulturális statisztikai ajánlások követése (1.2.1.)	ez az ESSNet 2012-es ajánlásoknak megfelelő kutatással megtörtént, más
---	--

esetlegesen változó statisztikai ajánlások követése (1.2.2.)	elérhető kulturális statisztikai ajánlások tudomása szerint nem léteznek
az elérhető és releváns európai statisztikai adatok feldolgozása (1.2.1)	a Tanulmányban annak tárgyát tekintve releváns és költséghatékonyan elérhető statisztikai adatok feldolgozása megtörtént
az esetlegesen változó jogszabályi környezet (magyar és uniós jog) követése (1.2.2.)	- a Vállalt Kutatás az üres hordozó díj I európai és magyar jogi szabályozásának keretei között készült, az FF megtervezésének a kereteit az üres hordozó díj szabályozásának jogi kerete adta; - a vizsgálati jelentés ezt a követelményt nem érinti, sőt a Szakértőnek olyan megállapításait fogadja el, amely az üres hordozó jogi szabályozásával ellentétes, annak ismeretét nélkülözi.
az üres hordozó díjakkal kapcsolatos legjobb gyakorlatok követése (1.2.2.)	a Vállalt Kutatás mindkét része ennek eleget tesz ennek, azonban ezt a vizsgálati jelentés szintén nem vizsgálja, a Szakértő sem szól ezekről, továbbá szakvéleménye egyéb megállapításait tekintve, láthatóan nem rendelkezik kellő ismeretekkel ezekről.

11. táblázat Az Artisjus álláspontja a Kötelezettségvállalás tartalmáról

451. Előadta, hogy az eljárásban a VJ/5-13/2018. sz. szakértő kirendeléséről szóló végzés a 307. bekezdésben értékelt kérdéseket általános szakmai módszertani kérdésként tartalmazza és teszi fel a Szakértőnek, azonban ezek a kérdések nem képezik a Kötelezettségvállalásban foglalt kötelezettségek részét. Véleménye szerint ebből következően, ha ilyen általános módszertani hibák akár megállapíthatók is a Vállalt Kutatás bármely részének az elvégzésében, e hibák önmagukban nem értékelhetők akként, hogy az eljárás alá vontak nem teljesítették a Kötelezettségvállalásban foglaltakat. Meghatározott módszerek alkalmazása ugyanis álláspontja szerint nem volt a Kötelezettségvállalás része. Ezzel ellentétesen azonban a vizsgálati jelentés a VJ/5-13/2018. sz. szakértő kirendeléséről szóló végzésben feltett általános módszertani kérdéseket és a Szakértőnek arra adott válaszát a Kötelezettségvállalásban foglalt egyes konkrét kötelezettségek teljesítése körében értékeli. A vizsgálati jelentés további hibája véleménye szerint, hogy ezen a téves következtetésen haladva a vélt hibák hatásának a vizsgálatát egészében elveti, a Szakértőtől ezt nem követeli meg, és Szakértő pedig - álláspontja szerint saját elfogult nézőpontjából kiindulva - az általa hibának detektált eltérések hatásáról hallgat.
452. E kérdésben fenntartotta a BR Szakértői Jelentésre adott észrevételeinek 11. oldalán kezdődő 2.5. pont alatt előadottakat és nyilatkozott, hogy a Szakértő megállapításával szemben észrevételei nem önellentmondásosak, mivel [személyes adat] szakértő arra a következtetésre jutott, hogy csak pár, nem szignifikáns és a fogyasztói felmérések hazai legjobb gyakorlatából nem kirívó adatrögzítési hiba található, amelyeket a Szakértő indokolatlanul felnagyít. Véleménye szerint a másik hibaként megjelölt esetben a Szakértő rossz fájlt vizsgált és ha a jó fájlt („üzleti titok”) vizsgálat volna akkor más eredményre juthatott volna. A jó fájlt vizsgálva [személyes adat] szakértő nem talált összetett változókon végzett outlier szűrést, illetve a Szakértőnek konkrét megállapításait alátámasztó más hibát sem. [személyes adat] szakértő továbbá rámutatott még arra is, hogy „A Szakértői jelentés elsősorban azt találja hibának, hogy az extrém értékek kezelésére alkalmazott módszert nem elég alaposan, illetve nem minden esetben az alapváltozókon alkalmazták. Erre a letöltéseket bemutató változókat használja példának. A kérdőívben 12 eszközt és 4 műnemet (film,

sorozat, tv program, zene) kombináló, 48 változóból álló kérdéscsoport tartozik ide. A válaszok szinte az összes változónál nagyon ritkák. Megvizsgálva a Szakvéleményben is használt tábla (2.2.1.13) adatait, azt látta, hogy a változók többségénél a válaszok száma 50 alatt van, és elsősorban a zene esetében találunk nagyobb gyakoriságokat. [személyes adat] álláspontja szerint ilyen kis gyakoriságoknál korlátozott az eloszlás alapú outlier szűrés alkalmazhatósága, hiszen a becslés megbízhatósága rendkívül alacsony lesz. Vagyis az Artisjus véleménye szerint a Szakértő által megjelölt esetekben az egyes itemeknél a kiugró értékek kezelésének elhagyása szakmai alapon is magyarázható.

453. Az Artisjus előadta, hogy a BR Szakértő érvelése szerint hiba csak az összesített értékre érvényesíteni a kiugró értékek kezelését, ez azonban szerinte a fenti érvelés mellett nem állja meg a helyét, ugyanis szakmai szempontból azonos jellegű tartalmak összegzett mennyiségénél alkalmazható a kiugró érték kezelés, amennyiben a részösszegek esetén a kezelés nem megbízható módon végezhető el.
454. Összességében álláspontja szerint a BR Szakértő által hozott példa nem mutat olyan lényeges problémát az extrém értékek kezelésében, mint ahogyan azt a Szakértő bemutatja. Álláspontja szerint bár a naplófájlokból megállapítható, hogy egyrészt valóban a Szakértő által idézett függvény meghívásával történt az extrémérték kezelés, másrészt azonban a helyettesítési érték a becsült eloszlásban 9. tized határát jelző érték, ami kérdésenként eltérő és az adott kérdésre jellemző érték. Ez véleménye szerint bár valóban automatikusan került kiszámításra, de alátámasztja azt az állítást, hogy az extrém értékek vizsgálata statisztikán kívüli, a szakterülethez értő elemző szaktudását tükrözi, így a Szakértő a fenti ellentmondást a Szakértői Jelentés Kiegészítésében nem oldotta fel, pedig erre az észrevételei alapján már minden lehetősége megvolt, abban az esetben is, ha eredetileg a vizsgálandó dokumentáció eltérését valamilyen nem érzékelte.
455. Az Artisjus külön nyilatkozott a BR Szakértő a vizsgálati jelentés 50-53. pontjában bemutatott példájára, amelyben a Szakértő először egy adatsorból (10 eszközre és 4 féle tartalomtípusra összesen 40 darab adatmezőből) kiválasztja egy mező kiugró értékét, arra bemutatja az outlier kezelés feltételezett hiányát. Ezt követően azonban azt állítja a Szakértő, hogy „*A bemutatott számítás nem csak az okostelefon-sorozatok kombináció, hanem az összes, a 4. táblázatban bemutatott hordozótartalomtípus kombináció esetében érvényes.*” és „*így a Szakértő álláspontja alapján a Tanulmány a kutatás egyik kulcskérdését - mennyi audiovizuális tartalmat töltenek le a felhasználók tartalomtípusonként és eszközönként - a kiugró értékek kezelését teljes mértékben mellőző adatok alapján válaszolja meg, és ezekből vonja le következtetéseit.*” (Vizsgálati jelentés 53. bekezdés). Ez a következtetés álláspontja szerint azonban téves, ugyanis a kiválasztott kiugró érték egy számítási hiba eredménye, amely az okostelefonok esetében valóban fennáll, azonban ez a táblázat többi adatára nem igaz.
456. [személyes adat] szakvéleményének 4. mellékletében megállapítja, hogy a nyers és elemzett adatok összevetése alapján úgy tűnik, hogy az extrémérték kezelés csak az okostelefonon tárolt adatok esetén nem történt meg itt. Ez a probléma kezelhető, az ismételt extrémérték kezeléssel az adatok pontosíthatók, ez a probléma azonban elsősorban az okostelefonra letöltést érintette és legjelentősebb hatást a sorozatok becsült értékénél hozott.
457. Az Artisjus véleménye szerint a vizsgálati jelentésnek az alkalmazott statisztikai adatkezelési, adatfeldolgozási módszertanra és annak a megvalósítására vonatkozó részei az alábbiak szerint nem vehetőek figyelembe:
- a Kötelezettségvállalásnak nem volt része egy adott, általános statisztikai módszertan, adott módon történő alkalmazása, ezért, ha a Vállalt Kutatás valamely általános módszertani megoldást alkalmazna hibásan, akkor annak megállapítása körében, hogy ez a Kötelezettségvállalás teljesítésére kiterjedő hiba-e, és, ha igen, azt milyen mértékben befolyásoló hiba, vizsgálni kellene a hiba jellegét, mértékét, nagyságrendjét és a Kötelezettségvállalás teljesítésére gyakorolt hatását, ennek az értékelését pedig a vizsgálati jelentés nemhogy nem tartalmazza, hanem éppen elveti;

- a vizsgálati jelentés jelenlegi dokumentációjából nem állapítható meg, hogy a Szakértő megfelelő dokumentáció vizsgálatával jutott-e az általa leírt eredményre. Az Artisjus magánszakértői véleménye pedig éppen ennek az ellenkezőjét támasztja alá, így véleménye szerint a vizsgálati jelentésben leírtak hitelessége ebben a tekintetben vitatható;
  - a Szakértő egyes eltérésekből levont téves vagy szándékosan eltúlzott következtetéseit a vizsgálat értékelési köréből ki kell zárni.
458. Összefoglalásként előadta, hogy a fentiek alapján a vizsgálati jelentés azon megállapításai (305., 306. és 307. bekezdés és abban hivatkozott bekezdések), amelyek a Vállalt Kutatás, illetve Fogyasztói Felmérés Kötelezettségvállalás 1.2.1. és 1.2.2. pontjainak való megfelelésre vonatkozik, nem vehetők figyelembe, mert az eljárás alá vontak a Kötelezettségvállalásban rögzített kötelezettséget nem szegtek meg, nem vétettek a kötelezettségek megvalósítása során számokérhető szakmai szabály ellen, a vizsgálati jelentés nem a Kötelezettségvállalás megvalósulását, hanem egyéb hibákat állít, amelyeknek a Kötelezettségvállalás teljesítésére vonatkozó hatását nem értékeli és a vizsgálati jelentésben hivatkozott BR Szakvélemény hitelessége nem állapítható meg.
459. Előadta, hogy a vizsgálati jelentés 310. bekezdése tartalmazza a legsúlyosabb kifogásokat az FF-el kapcsolatosan, amely eleve azt a látszatot kelti, hogy az FF teljes mértékben alkalmatlan lenne a Kötelezettségvállalás megvalósítására. („310. *Reprezentativitás tekintetében ugyanakkor a 31-41. és 184-199. bekezdésekre tekintettel a Fogyasztói Felmérés nem felel meg a kötelezettségvállalásnak, ugyanis egyrészt a mintavétel során a véletlen kiválasztás elve nem kerül következetesen alkalmazásra, másrészt a minta súlyozás után nem tükrözi az alapsokaság minden meghatározott szociodemográfiai ismérvét. A Fogyasztói Felmérés így a vizsgálat álláspontja szerint nem alkalmas az adott korosztály kultúrafogyasztásának, ezen belül a magáncélú másolás mértékének korrekt és megbízható statisztikai becslésére.*”)
460. Ehhez képest az Artisjus véleménye szerint az FF
- a hazai fogyasztói kutatási gyakorlatnak megfelel;
  - egyes pontatlanságok, amelyeket a Szakértő kategorikusan jelentős hibaként értékel, ehhez a piackutatási gyakorlathoz igazodnak, és a kutatás tárgyát tekintve nem bírnak jelentőséggel vagy az elfogadott hibahatárok között maradnak, és ezért nem befolyásolják a végeredményt;
  - a véletlen kiválasztás elve nem sérült;
  - a minta az alapsokaság ismérveit minden vállalt kategóriában („nemre, korra, településtípusra és régióra”) megfelelően tükrözi, eltérés csak az iskolai végzettségre vonatkozóan azonosítható;
  - az iskolai végzettségre vonatkozó reprezentativitásban valóban fennállnak olyan eltérések, amelyeket a Szakértő megállapított, azonban ezek a hazai piackutatási gyakorlatban általában elfogadott hibahatáron (5%) belül maradnak; ez a hibahatáron belül megállapított hiba is javítható, azaz önmagában nem teszi a Kötelezettségvállalás céljára alkalmatlanná a Fogyasztói Kutatás felhasználását, a hiba a minta újrasúlyozásával teljesen kijavítható., i.) A Kötelezettségvállalásnak (tekintettel annak 1.2.5. „Költség - haszon elemzés pontjára) az eljárás alá vont közös jogkezelő szervezetek azzal eleget tettek, hogy egy, a magyar piackutatói gyakorlatban szokásos megrendeléssel, a Kötelezettségvállalásban rögzítettek szerint egy elismert közvélemény-kutató vállalkozást bíztak meg a Fogyasztói Kutatás elkészítésével. A Kötelezettségvállalásban közreműködő szakértő, amely a közvélemény-kutató vállalkozással e megbízás során kapcsolatot tartott, az a szakértő volt, akinek a munkájára (a 2012-es tanulmány és a 2015-ös kutatás és tanulmány) a Kötelezettségvállalás 1.1. pontja utal.
461. A Kötelezettségvállalás teljesítése során nem volt előrelátható az eljárás alá vont szervezetek részére az, hogy ezt a speciális szakértelmet igénylő feladatot szakmailag ennél alaposabban felül

- kellene vizsgálniuk, és azzal például más szakértőket kellene megbízniuk. Ilyen emelt szintű ellenőrzési kötelezettséget a Kötelezettségvállalás sem írt elő részükre.
462. Az eljárás alá vont szervezetek a piackutató/közvélemény-kutató vállalkozás kiválasztásában elvárható módon jártak el. A kiválasztott közvélemény-kutató az egyetlen vállalkozás, amely Magyarországon az ESSNet ajánlásokon alapuló Eurobarometer felméréseket végzi, feltehetően azonos szakmai gondossággal, a hazai gyakorlatoknak megfelelően eljárva, mint ahogy a Fogyasztói Kutatást elvégezte. Az eljárás alá vont szervezeteknek és megbízott szakértőjüknek sem volt és nincs tudomása arról, hogy a kiválasztott közvélemény kutató munkáját az Eurobarometer vagy más jelentős és nyilvános eredményű kutatással kapcsolatban bármilyen minőségi kifogás érte volna. A kiválasztás szempontja volt még az, hogy a közvélemény-kutató vállalkozás Magyarországon hosszú idő óta a piacvezető vállalkozások között szerepel, valamint az, hogy egy olyan nemzetközi vállalatcsoport tagja, amelynek egy másik, hollandiai tagja a hollandiai üres hordozó díjrendszerrel kapcsolatos fogyasztói kutatásokat végzi.
463. A közvélemény-kutató vállalkozás kiválasztásával az eljárás alá vontak a tőlük elvárható leggondosabb magatartást tanúsították, annak érdekében, hogy a Kötelezettségvállalás teljesítése során a náluk nyilvánvalóan nem meglévő, közvéleménykutatói szakmai kompetenciát biztosítsák.
464. Előadta, hogy ezen túlmenően a jelen eljárásban megbízta [személyes adat] szakértőt a Fogyasztói Kutatással kapcsolatos vizsgálatok elvégzésére, a magánszakértő amelyre a 1. sz. alatti szakvéleményt csatolta. Hivatkozott arra, hogy magánszakértője szerint
„Végső konklúzióként le kell szögezni, hogy a vizsgálat tárgyát képező kutatás módszertanilag minden szempontból megfelel a hazai és a külföldi professzionális (üzleti) kutatási gyakorlatnak. Amiből következik, hogy a professzionális kutatás sztemerd gyakorlata nem mentes bizonyos mértékű pontatlanságoktól és adattorzításoktól. Az a kutatás megrendelője és szállítója közötti megállapodás tárgya lehet, hogy milyen mértékű pontosságra, megbízhatóságra és reprezentativitásra stb. kell törekedni. Ennek idő- és költségvonzatát azonban a megrendelőnek kell vállalni. Mindazonáltal azt is le kell szögezni, hogy a kutatás jóságának fejlesztése többnyire aránytalan idő- és költségterhet eredményez, azaz egy nem feltétlenül megtérülő kiadás. Miután a szokásos kutatási gyakorlat is a legtöbb esetben olyan eredményeket tud szállítani, melyekre alapozva nagy biztonsággal lehet jó döntéseket hozni, a pontosság és egyéb jósági tényezők erőltetett fejlesztése nem szokásos. Ez alól kizárólag azok a kutatási feladatok képeznek kivételt, ahol egyes outputok az átlagosnál érzékenyebbek a pontosságra. A jelen szakvélemény tárgyát képező fogyasztói magatartás vizsgálat azonban nem tekinthető ilyennek.”
465. Az Artisjus a magánszakvéleményéből a vizsgálati jelentés 310. pontjára vonatkozóan kiemelte, hogy a kutatás a fenti feltételeket [itt: a Kötelezettségvállalás 1.2.3 pontjának feltételeit] zömében hiánytalanul teljesítette, míg néhány elemében - a későbbiekben részletezett módon - kisebb százalékos eltéréssel teljesíti. Ennek kapcsán egy táblázatba foglalta a vizsgálati megállapításokat és [személyes adat] szakértő erre adott reflexióját.
466. Hivatkozott arra, hogy a reprezentativitás ilyen - vizsgálati jelentés szerinti - értelmezése azonban ellentétes a közvéleménykutatói szakma szabályai szerint elvárt reprezentativitási követelménnyel. Ezekon túlmutató, objektivizált felelőssége a reprezentativitás biztosítására pedig az eljárás alá vont vállalkozásoknak a Kötelezettségvállalás teljesítése körében nincsen. Véleménye szerint ezt támasztják alá a [üzleti titok] által adott észrevételek és ezt támasztja alá [személyes adat] szakvéleménye is.
467. Összefoglalásként előadta, hogy a vizsgálati jelentés 310. bekezdésében foglaltak nem alkalmasak arra, hogy a Kötelezettségvállalás 1.2.3. pontjának megsértését alátámasszák. Az Artisjus által felkért magánszakértő az FF iskolai végzettség dimenzióban megvalósuló reprezentativitásában megállapítható, de hibahatáron belüli eltérést igazolt. A hibahatáron belüli eltérés javítása valószínűsíthetően a Vállalt Kutatás végeredményein nem fog érdemi változást eredményezni.
468. Meglátása szerint a vizsgálati jelentés 312. bekezdése a Kötelezettségvállalás 1.2.1. és 1.2.2. pontjainak értékelése alapján állapítja meg az 1.2.4. pontnak való részbeni meg nem felelést, azonban véleménye szerint a 1.2.1. és 1.2.2. pont vizsgálatánál fent előadott észrevételei alapján

- ezek a kifogások nem megalapozottak, ezért ezek alapján a Kötelezettségvállalás 1.2.4. pontjának a sérelme sem állapítható meg.
469. Álláspontja szerint a vizsgálati jelentés 314., 321., 326. és 327., valamint 328. és 329. bekezdései a Kötelezettségvállalás fenti, 1.2.5., 1.3.1., 4.1. és 4.2. pontjai alapján arra vonatkozóan tartalmaznak megállapításokat, hogy az FF a Kötelezettségvállalásnak megfelelően megvalósította-e az üres hordozó díjrendszerbe bekerülő, illetve az abból kikerülő hordozók azonosítását, illetve, hogy erre alkalmas volt-e egyáltalán.
470. Ekörben hivatkozott arra, hogy a vizsgálati jelentés e megállapításait egyrészt arra az általános kifogásra alapozza, amely szerint az FF adatai ne lennének robusztusak és megbízhatóak. (4.2. pontnak való megfelelés körében, a 329. bekezdés). Ezt azonban véleménye szerint a fentebb, a vizsgálati jelentés a Kötelezettségvállalás 1.2.1-1.2.4. pontjának értékelését tartalmazó részéhez adott észrevételeiben cáfolta. Külön utalt az 1. sz. alatt benyújtott szakvéleményre, amely álláspontja szerint kimutatta, hogy az FF a magyar közvéleménykutatói gyakorlatnak megfelelő, reprezentatív felmérés. A szakvélemény cáfolja azokat a feltételezéseket is, amelyek szerint az FF kérdőíve vagy felvételének módja a felmérés alkalmasságát a vállalt elemzések elvégzésére megkérdőjelezné (bővebben ezt a Kötelezettségvállalás 1.3.1. pontjához adott észrevételeinél fejtt ki).
471. A vizsgálati jelentés ráadásul a robusztusság és a megbízhatóság összefüggésére a Kötelezettségvállalás 4.2. pontjának való megfelelésnél utal (a Szakértőnek észrevétele alapján, 139. bekezdés *„Összességében a Szakértő véleménye szerint megkérdőjelezhető a Fogyasztói Felmérés adatainak robusztussága és megbízhatósága, ezért nem alkalmas arra, hogy kellő validitással azonosítsa azokat az eszközöket, amelyek elterjedtségük alapján kikerülhetnének a díjszabásból.”*)
472. Ez a megállapítás azonban súlyos logikai tévedést és önellentmondást tartalmaz: azokat az elavult eszközöket, amelyekhez bizonyíthatóan nem köthető a jogosultakat az üres hordozó díjrendszerben kompenzálható hátrány, az azonosítja, hogy nem kerülnek magánszemélyek birtokába és ezért nem lehetséges rájuk magáncélú másolat készítése. Ez abban az esetben jelenik meg az FF eredményében, ha egy, a kérdőívben kért üres hordozónál a válaszadók válaszaiból a hordozó magánmásolati használatának a megszűnése kimutatható. Ilyen jelenség a 2017-es felmérésben kért hordozók esetében azonban egyértelműen nem volt azonosítható. (Ez a felméréssel kapcsolatos bármely kifogás mellett is megállapítható a felmérés adataiból.)
473. Előadta, hogy a vizsgálati jelentés ezen felül a Kötelezettségvállalás vizsgált pontjait a BR Szakértő értelmezése alapján kiegészíti, amely így egy olyan feltételezéssel kerül vizsgálat alá, amely az eredeti megfogalmazásból nem következik. Ennek feltételezhető oka, hogy a Szakértő nem ismeri, a vizsgálati jelentés a szakvéleményen alapuló következtetései körében pedig nem veszi figyelembe az üres hordozó jogdíj jogi szabályozását, szerzői jogi megállapításának kereteit és azt sem, hogy az FF mennyiben alkalmas és használható önmagában új hordozók megjelenésének a megállapítására, a hordozókról rendelkezésre álló piaci és egyéb adatok mellett.
474. A Kötelezettségvállalás a Vállalt Kutatás céljaként azt tűzte ki, hogyha abban a fogyasztói percepción alapuló az FF esetlegesen új magáncélú másolatkészítésre használt hordozó megjelenését mutatja ki, vagy egy korábbi hordozó ilyen célú használatának az eltűnését mutatja ki, akkor azt az eljárás alá vont szervezetek a díjmegállapítás során követik. A Kötelezettségvállalás, szemben a vizsgálati jelentés 326. és 328. bekezdésével, nem azt teszi kötelezővé, hogy az FF-nek ezeket a jelenségeket önmagában, más adatokra tekintet nélkül kellene megtalálnia. Ennek az az oka, hogy a hordozók megjelenése elsődlegesen piaci, forgalmazási adatokkal igazolható, és amennyiben ilyen adatok a megjelenést igazolják, akkor szükséges a hordozók magánmásolási használatának a jellemzőit, az erre alkalmas fogyasztói megkérdezés útján felmérni (például tudomással bírunk a [üzleti titok] emelkedő használatáról, erre az FF ki is terjedt, majd, amikor annak adataiból látható, hogy a használat szignifikáns, erre újabb felmérés készült, illetve a részletes kérdések beépülnek a következő évi kutatásba). Fordított logikai kapcsolat itt nem mutatható ki, mert a kérdőíves fogyasztói felmérés önmagában nem alkalmas

arra, hogy új, nem ismert jelenségeket a kérdőív tervezésekor figyelembe vett előismeretek nélkül tárjon fel. A Kötelezettségvállalás ezért feltételes módban fogalmaz, az FF esetleges eredményének kezelését írja elő. Hasonlóképpen a Kötelezettségvállalásban nem szereplő előírás a 326. és 328. bekezdés utolsó mondata. Ennek kiterjesztése és átfogalmazása szintén nincs tekintettel egy hordozó díjrendszerbe be- vagy kikerülése esetén az üres hordozó díj alkalmazásának szerzői jogi jogcímére, és a díjmegállapítási módszerére.

475. Az Artisjus szerint a Kötelezettségvállalás szövege igazodik az üres hordozó díj szerzői jogi szabályozásához, amely szerint az üres hordozó díjat akkor kell és lehet megállapítani, ha egy hordozót magáncélú másolásra használhatnak, azaz az a másolatkészítésre alkalmas hordozó a magáncélú másolatkészítés kivételével kedvezményezett természetes személy birtokába kerül és ezáltal arra ő magáncélú másolatot készíthet. (Szt. 35.§ (1) bek, 20.§ és az Infosoc Irányelv, valamint az EUB Padawan-döntése) A díjmegállapításhoz ad támpontot a hordozó fogyasztói kutatással kimutatott használata, ennek elsődleges kutatása azonban a szerzői jogi szabályozás díjszabás megállapítására vonatkozó szabályai körében előírt fogyasztói kutatás keretében valósul meg (Kjkt. 13148.§ (2) bek.), amely a díjak állami jóváhagyására irányuló eljárásának kötelező eleme, és amely emiatt részletesen méri az egyes hordozók magánmásolási használati szokásait. Ez a mérés más szempontú, mert korlátozottan alkalmas a kulturális fogyasztási szokások mérésére, és annak alapján a méltányos kompenzációs igény becslésére (Kötelezettségvállalás 1.3.2. pont) és az esetlegesen elkülönülő fogyasztói csoportok vizsgálatára (Kötelezettségvállalás 1.3.3. pont), azonban alkalmas arra, hogy egyes hordozók használatát kimutassa és azokra vonatkozó részletes adatokkal szolgáljon.
476. A Kötelezettségvállalásban szereplő az FF-re vonatkozó 4.1. és 4.2. pont szerint előírás az FF szerzői jogi díjmegállapítási szabályokba való illeszkedését biztosítja és annak a versenyjogi szempontú kutatással való alátámasztását valósítja meg. Erre utal az, hogy a Fogyasztói Kutatás ilyen eredményét akkor kell figyelembe venni, ha annak alapján „bizonyíthatóan” ki vagy bekerül egy hordozó az üres hordozó díjrendszerbe. Ez a fogyasztói kutatások bizonytalanságát is tükrözi: ha a fogyasztói percepció vagy a mintába kerülés alapján bizonyossággal nem állapítható meg ez, akkor az üres hordozó díjrendszer vagy a másolatkészítésről való tudomás egyéb forrásait kell figyelembe venni, és ezzel bizonyítani a ki-, vagy bekerülés okát.
477. Álláspontja szerint a vizsgálati jelentésben - a Szakvélemény alapján - rögzített elvárás nem egyezik meg a Kötelezettségvállalás 4.1. és 4.2. pontjával, és ezért az azzal kapcsolatos megállapítások az eljárás alá vont szervezetek magatartása körében nem értékelhetők. Ugyanis a vizsgálati jelentés 314. bekezdése a Kötelezettségvállalás 1.2.5. pontjának a vizsgálata során jut arra a megállapításra, hogy „a Fogyasztói Felmérés ugyanazon hordozótípusokat vizsgálja, mint a 2015-ös felmérés.” és „Az eljárás alá vontak tehát nem vizsgálják az esetleges új hordozótípusokra vonatkozó kérdések bekerülésének költségét és hasznát és így nem biztosítják a kötelezettségvállalásnak való megfelelést.” Ez a megállapítás azonban véleménye szerint téves. Az FF és a Vállalt Kutatás kialakítása során az eljárás alá vontak mérlegelték a költség és haszon szempontokat, és erre tekintettel hozták meg a Vállalt Kutatás elkészítésével kapcsolatos egyes döntéseket. Például érzékelve azt, hogy az FF eredményei szerint, azok megfelelő elemzéséhez az online tartalomfogyasztási szokásokra vonatkozóan a Youtube szolgáltatásának használatát külön adatfelvétellel kell kiegészíteni, ezt megtették. Hasonló értékelés eredménye az is, hogy miért azonosak a 2015. évi kérdőívben és a 2017. évi kérdőívben szereplő hordozók: a korábban is eltűnő, már a 2015. évi kérdőívben sem szereplő hordozókkal a 2017-es kérdőívet nem volt indokolt kiegészíteni, a Szakértőnek álláspontjával ellentétben pedig az üres hordozó díjigény érvényesítését és a magánmásolási kivétel szempontjából releváns felhasználásokat ismerő közös jogkezelő szervezetek és a szakértő álláspontja szerint olyan új hordozó nem jelent meg a hazai piacon, amelynek költség-haszon elemzés alapján indokolt lett volna az FF-be foglalása. (A nem releváns, vagy eleve elenyésző használatú hordozókra vonatkozó kérdés pedig csak a kérdőív hosszát növelte volna.)

478. A költség-haszon döntések egyes indokait [személyes adat] szakértő is kiemeli 1. sz alatt csatolt szakvéleményében.
479. A vizsgálati jelentés azonban ezeket nem érinti, hanem a Kötelezettségvállalás 1.2.5. pontjában írt *példára* alapozva a Szakértőnek a 2015-ös és 2017-es kérdőív azonos hordozótípusaira vonatkozó - álláspontja szerint megalapozatlan módon hibának értékelt - állításából von le okszerűtlen következtetést arra, hogy az eljárás alá vontak a Kötelezettségvállalás 1.2.5. pontját („Költség-haszon elemzés: A Vállalt Kutatást költség-haszon elemzés mellett végzik el, aminek a szempontjai a mérhetőség, a pontosság és a relevancia.) " általában nem teljesítették.
480. Előadta, hogy a Szakértő azon megállapítása, hogy „*A Fogyasztói Felmérés ugyanazon hordozótípusokat vizsgálja, mint a 2015-ös felmérés, vagyis nem azonosít olyan jelenséget, amely új magáncélú másolatkészítésre használt eszköz megjelenését mutatná.*” (131. bekezdés) logikailag nem állja meg a helyét:, ugyanis abból, hogy a 2017-es felmérés ugyanazokat a hordozótípusokat vizsgálja, mint a 2015-ös felmérés, nem következik, hogy nem azonosít új magánmásolási eszközt. Az ilyen eszköz felsorolásának ugyanis a kérdőív szerkesztésekor kellett volna bekerülnie a kérdések közé, azonban, mivel ilyen új eszköz mérését egyéb adatok alapján nem látta a kutató indokoltnak, ilyen eszköz nem került a kérdések közé. A Szakértő három eszközt és a digitális adattárolás általában történő mérését hiányolja a kérdések közül, ezek kihagyása azonban a kutatás tárgyát és a Kötelezettségvállalást tekintve is indokolt volt.
481. A Szakértő azon megállapítása kapcsán, hogy „*A Szakértő véleménye szerint az ÜHD díjrendszer vizsgálatának magában kellene foglalnia a digitális adattárolás - például felhőben történő tárolás - teljes spektrumát, függetlenül attól, hogy az képezheti-e tárgyát díjkivetésének.*” (131. bekezdés) előadta, hogy a Kötelezettségvállalás alapján nem állapítható meg az, hogy az eljárás alá vont szervezeteknek az üres hordozó díjrendszeren és a magáncélú másolatkészítés forrásain kívüli „digitális adattárolás” „teljes spektrumának” felmérésére lett volna kötelezettsége. A Kötelezettségvállalás tartalmi szempontjait 1.3.1. pont írja elő, amely a vizsgálatot nem terjeszti ki a magáncélú másolatkészítéssel és az üres hordozó díj kompenzációval érintett tartalmak és hordozók körén túlra: „A Vállalt Kutatás tartalmi szempontjai: 1.3.1. Tartalom-típusokkal és fogyasztói szokásokkal kapcsolatos kérdések: Az FF-ben a magáncélú másolatkészítéssel és az üres hordozó díj kompenzációval érintett tartalmak típusaira, illetve a kultúrafogyasztási szokásokra részletes kérdések vonatkoznak (különös tekintettel a magáncélú másolások mértékével kapcsolatos és az elmaradt jogosított fogyasztás fajtájával kapcsolatos kérdésekre is) majd. (...)”
482. Ebből következően véleménye szerint téves az a megállapítás, hogy az FF-nek olyan jelenségeket is vizsgálnia kellett volna, amelyekre az üres hordozó díjrendszer, illetve a magánmásolási kivétel nem terjed ki.
 „*Ezen kívül a Szakértő szakmai ismerete szerint három olyan releváns eszközt nem vizsgál a Fogyasztói Felmérés, amelyek alkalmasak különböző zenei vagy audiovizuális tartalmak tárolására, továbbítására, illetve lejátszására, ezek pedig a NAS , a médiabox és a különböző CAST (AirPlay, ChromeCast) eszközök.*” (131. bekezdés)
483. Kiemelte, hogy a Szakértő ezzel a megállapításával egyetlen olyan üres hordozó eszközt sem tudott megnevezni, amely az FF-ből indokolatlanul hiányozna. Ez azt is alátámasztja, hogy olyan üreshordozó eszköz, amelyet az FF a Kötelezettségvállalásba ütköző módon nem mért fel, nem lehetett azonosítani.
484. A „*különböző CAST (AirPlay, ChromeCast) eszközök*” olyan eszközök, amelyek egy hordozható eszköz képernyőjén megjelenő képet viszik át, tipikusan, egy televíziókészülék képernyőjére, vezeték nélküli kapcsolaton keresztül. Köztudomású - és egyszerűen ellenőrizhető is -, hogy ezek az eszközök belső, tartós másolat készítésére alkalmas memóriával nem rendelkeznek, ezért nem lehetnek tárgyai a hazai üres hordozó díjrendszernek. Ilyen eszköz használatnak a mérésére a Kötelezettségvállalás nem terjed ki, a Szakértőnek megállapítása ebben nyilvánvalóan téves.
485. A NAS és a médiabox eszközök olyan csekély számban kerülnek Magyarországon forgalomba (a 2017- es évben, de még a következő években is), hogy a más szórakoztatóelektronikai vagy

- számítástechnikai eszközök forgalmazási piaci statisztikáiban sem érhető el hazai forgalmazásokról adat.
486. Előadta, hogy a Szakértő a díjterhelésre vonatkozó, kirendelésén messze túlmutató, feltételezésekre alapított megállapítást tesz, amikor azt a látszatot kelti, hogy számítógépek tárhelyének üres hordozó díjrendszerbe való bevonása a díjrendszer jelentős átalakítását jelentené. A Szakértő álláspontja itt kísértetiesen tükrözi az IVSZ és üres hordozó díjfizetésre kötelezett tagvállalatainak az üres hordozó díjrendszerrel kapcsolatos álláspontját. A személyi számítógépekbe épített magáncélú másolatkészítésre alkalmas tárolók mérését a Fogyasztói Kutatás megvalósította. Az eljárás alá volt szervezetek a díjrendszer kiterjesztését erre a hordozótípusra folyamatosan vizsgálták és a 2020. évre vonatkozóan a kiterjesztésre javaslatot is tettek. Ezek a díjszabások jóváhagyására irányuló eljárások irataiban megtalálhatóak.
487. A Szakértőnek az a feltételezése, amely szerint ez a „beemelés” a díjterhelésben jelentős változást hozna, véleménye szerint téves, mivel az ezekre az eszközökre eső jogosulti hátrányt a jogosultak más eszközök használoira nem terheltek rá.
488. *„A Szakértő szerint az ÜHD rendszer komplex vizsgálatához szükség volna a különböző eszközökön tárolt tartalom időbeli változásának elemzésére, vagyis idősort kellene vizsgálni, míg a 2015-ös és 2017-es fogyasztói felmérések nem alkotnak idősort. A piac dinamikussága sűrűbb időszakú, nagyobb mintán végzett méréseket tenne szükségessé.”* (138. bekezdés)
489. A Kötelezettségvállalás az egyes kutatások összehasonlíthatóságát követeli meg, álláspontja szerint ennek a 2015-ös és a 2017-es kutatás eleget tesz, a Kötelezettségvállalás az „összevethetőség megalapozását” követeli meg (Kötelezettségvállalás 1.3.4. pont), de nem ír elő idősoros elemzést. Kevés számú felmérés amúgy sem alkothatna idősoros eredményeket, mert az nagyobb gyakoriságú és több eredménnyel érhető csak el. A Kötelezettségvállalás azonban sem sűrűbb időszakú, sem nagyobb mintán végzett felmérést nem ír elő. A Szakértő a kirendelésen nagymértékben túlterjeszkedik ezekkel az értékelő megállapításaival, amelyet a vizsgálati jelentésnek eleve ki kellett volna zárnia az indokolásából.
490. *„A Szakértő ez alkalommal is kiemeli, hogy a technológiai fejlődésnek köszönhetően a felhőszolgáltatások rövid időn belül kiválthatnak bizonyos hordozókat. Például, a szolgáltatók által jelenleg forgalmazott set-top-boxok többségéhez külső HDD szolgáltatja a tárhelykapacitást, amelyen csak az élő tévéműsor rögzíthető. A UPC Magyarországon 2016-ban vezette be a Horizon platformra épülő szolgáltatását. A szolgáltatás bevezetéséhez többek között szükséges volt a funkciók nagy részének átköltöztetése a felhőbe. Mindennek alapja, hogy a UPC egy csehországi szerveren folyamatosan, 7 napra visszamenőleg rögzíti bizonyos tévécsatornák műsorait, vagyis a rendszer a néző helyett mindent felvesz és internetkapcsolat révén a Horizon médiabox hozzáfér különböző lekérhető tartalmakhoz.”* (138. bekezdés)
491. A Szakértő által felhozott példa nem áll összefüggésben a kirendelés tárgyával, azon jelentősen túlterjeszkedik és a vizsgált magánmásolási kivétel - üres hordozó díjigény jogi szabályozásával sincsen tisztában. A meglepően részletesen leírt egyedi szolgáltatás (UPC Horizon) az ún. npvr (network personal video recording) szolgáltatás, amelyet a műsorterjesztő (IPTV) szolgáltató nyújt, és amelyet a magyar üres hordozó díjrendszerben nem lehet a magáncélú másolatkészítés hatálya alá tartozó szabad másolatkészítésnek tekinteni (Szjt. 35.§ (3) bekezdés SZJSZT 31/07/115).
492. Az üres hordozó díjrendszer és a magánmásolási kivétel hatályán kívül eső szolgáltatások jellemzőinek a vizsgálatára a Kötelezettségvállalás nem terjed ki. A Szakértő által leírt szolgáltatás-kiváltás egyébként a gyakorlatban az üres hordozó díjak bevételeit egyértelműen csökkenti, tehát a jelenség a rendszert maga is korrigálja: ameddig a szolgáltató az üres hordozó díjrendszer hatálya alá tartozó hordozókat (set-top-boxokba épített, magánmásolásra alkalmas tárhelyet) értékesít az előfizetőinek, addig erre a díjigényt alkalmazni kell, amikor azonban a szolgáltatásban olyan megoldást választ, amelyre a díj hatálya nem terjed ki, akkor az üres hordozó díjat sem ő, sem közvetetten ügyfelei nem fogják viselni. Az ilyen szolgáltatásban elérhető - a

- szolgáltató által ellenőrzött felhő tárhely - pedig nem tartozhat az üres hordozó díjrendszer hatálya alá, ezért annak a használatát az FF-ben nem kell felmérni.
493. A vizsgálati jelentés 316-321. bekezdése kapcsán előadta, hogy az FF tartalmi kérdéseinek az értékelésénél a vizsgálati jelentés szintén teljes egészében a Szakértő véleményére támaszkodik. Ez azonban a tartalmi kérdéseket téves kiindulópontból vizsgálja.
494. Ezzel kapcsolatban fenntartotta a Szakvéleményre adott észrevételeiben foglaltakat, ezek közül kiemelte, hogy a tartalmi kérdésekben
- Az ESSNet munkacsoport ajánlásainak való megfelelés vizsgálatának a hiánya ezeket a Szakértői észrevételeket hibássá teszi, a Szakértő és a vizsgálati jelentés sem képes megfelelően értékelni az ESSNet ajánlások és az ICET modell FF-ben leképezett megvalósulását, e tekintetben Szakértői Jelentésre Adott Artisjus Észrevételek 3. sz. mellékletében foglaltakat fenntartjuk és kérjük figyelembe venni a jelen észrevételekhez csatolt 2. sz. mellékletben írtakat.
  - Az FF a magánmásolási kompenzáció helyes mértékének megbecsülésére és arra szolgál, hogy detektálja azt, hogy léteznek-e hátrányosan érintett, kulturális fogyasztási szokásaik szempontjából elkülöníthető és azonosítható csoportok a fogyasztók között. Szakmailag helytelen (a mögöttes jogi szabályozásnak ellentmond és a Kötelezettségvállalással jóváhagyott szakmai célokkal ellentétes) a vizsgálat akként történő meghatározása, hogy annak hordozókkal rendelkező és nem rendelkező, valamint másolatokat készítő és nem készítő fogyasztói csoportokat kellene feltételeznie és vizsgálni.
495. A Kötelezettségvállalás a 2012-es tanulmány ajánlásai alapján a 2015-ös kutatás és tanulmány továbbfejlesztését írta elő (Kötelezettségvállalás 1.1. pont). A vizsgált problémát és annak vizsgálati keretét - a fogyasztói csoportok képzésére vonatkozó elveket - ezek a GVH által ismert módon fogalmazták meg, a Kötelezettségvállalás pedig ennek a továbbfejlesztett megismétlését írta elő. Nem volt az eljárás alá vont szervezetektől elvárható vagy általuk egyáltalán előrelátható, hogy a kérdést a Szakértő elvei alapján vizsgálják, így például a fogyasztói csoportképzés elsődleges szempontja ne a kultúrafogyasztási és másolatkészítési szokások vizsgálata, hanem a hordozó használati szokásai legyenek (pl. Szakértő'i Jelentés 3.2.5 és következő' pontok, Szakértői Jelentés Kiegészítése 1.18. pont, 1.26. pont).
496. Ennek teljes mértékben ellentmond az, a Szakértő által feltehetően nem értékelt tény, hogy a Kötelezettségvállalás C.) része (C.) 8. pont) azon alapul, hogy a 2015. évi tanulmány által a kultúrafogyasztási és másolatkészítési fogyasztói magatartást azonosítva a 2017. évi díjszabás jogdíjvisszatérítési esetet határozott meg azon fogyasztóknak, akiket másolatkészítési szokásaik alapján az üres hordozó díjak egy részének a viselése alól mentesíteni indokolt. Mivel semmilyen körülmény nem utal arra, hogy e fogyasztói másolatkészítési szokások eszközspecifikusak lennének, a C.) részben tett Kötelezettségvállalás nem a hordozóhasználat, hanem a másolatkészítési jellemzők alapján, azok teljesülése esetén bármely hordozóra biztosítja a mentesítést.
497. A Szakértő által javasolt hordozóspecifikus vizsgálat jellemzően a díjfizetésre kötelezett vállalkozások, így az IVSZ tagvállalatai számára bír jelentőséggel. Sem a Kjekt. alapján készített felmérések (amelyeknek hordozókra koncentrált megközelítését az alapeljárásban kritika is illette, mert az nem tükrözte a más módszerekkel mérhető kultúrafogyasztási jelenségeket), sem a Kötelezettségvállalás alapján készített kutatások nem mutatnak olyan jelenséget, hogy léteznének olyan fogyasztói csoportok, amelyek speciális másolatkészítési szokásaikat egy-egy speciális hordozó használatával valósítják meg. (Ez legfeljebb csak a hordozók professzionális, üres hordozó díjrendszeren kívüli használatra jellemző.) Ezzel szemben az igazolt, hogy a fogyasztók jellemzően többféle hordozót birtokolnak és áll fenn ezekkel kapcsolatban a másolatkészítés lehetősége számukra.
498. A fentiek alapján az FF vizsgálati tartalmi követelményeit a Kötelezettségvállalás és az annak 1.1. pontjában hivatkozott 2012-es tanulmány ajánlásai és a 2015-ös tanulmány módszertani keretei

- adják meg. A Szakértő ezt a kirendelése kereteit túllépve módosította. A vizsgálati jelentés erre alapozott megállapításai ezért nem vehetők figyelembe.
499. A vizsgálati jelentés 316. bekezdése a vizsgálati jelentés 101-104. bekezdéseiben leírt Szakvélemény alapján azt kifogásolja, hogy a kérdőív túl hosszú, valamint a 89-95. bekezdések alapján a kérdések nem megfelelő operacionalizáltságát tekinti hibának. (316. „*A vizsgálat álláspontja szerint az i. pont vonatkozásában a 101-104. bekezdések alapján általánosságban megállapítható, hogy a Fogyasztói Felmérés alkalmas lenne arra, hogy azonosítsa a magáncélú másolásokkal érintett tartalom típusokat, ehhez azonban szükséges a kérdések számának csökkentése. Ezen belül azonban az i. a. pont vonatkozásában a 89-95. bekezdések alapján a Fogyasztói Felmérést a vizsgálat nem tartja maradéktalanul alkalmasnak a magáncélú másolás mértékének azonosítására, mert a kérdés nem megfelelően operacionalizált.*”)
500. A 101-104. bekezdések közül a fő kifogások a 103. bekezdésben vannak összefoglalva, majd ebből vonja le a következtetést a Szakértő, hogy a „*a kérdések számának erőteljes csökkentésével a Fogyasztói Felmérés alkalmas lenne arra, hogy azonosítsa a magáncélú másolásokkal érintett tartalom típusokat*” (104. bekezdés) A Szakértő azonban véleménye más pontjain az FF kérdései számának a növelésére tesz javaslatokat, amikor egyes jelenségek részletesebb és mélyebb mérésének a hiányát kifogásolja. Ez az önellentmondás rámutat arra, hogy a Vállalt Kutatásban vizsgált komplex jelenségeket (magáncélú másolatkészítés és kultúrafogyasztás) csak összetett módon lehet vizsgálni, amely egy fogyasztói kutatásban akár hosszabb és bonyolultabb kérdésfeltevéseket is eredményez. Álláspontja szerint a 103. bekezdésben leírtakból logikailag sem következik a 104. bekezdésben foglalt leegyszerűsítő megállapítás, amely érdemben is hibás: a kitűzött cél szerinti jelenség helyes mérése nem akkor valósulhat meg, ha az alkalmazott kérdőív rövid.
501. Az Artisjus szerint a Szakértőnek a 103. bekezdésben leírt álláspontja azonban önmagában is téves. Bár a randomizálásra vonatkozó javaslat szakmailag helytálló lehet, mert az javíthat egy adatfelvétel minőségén, az FF nem szenved a Szakértő által feltételezett hibákban:
- 1) az FF kérdőíve nem kirívóan hosszú, ehhez hasonló hosszúságú kérdőívek alkalmazása teljesen elfogadott;
„*Az alkalmazott kérdőív sem szerkezetileg, sem lekérdezhetőségét, sem hosszúságát tekintve nem rendkívüli a hazai professzionális kutatási gyakorlatban. Az megalapozott felvetés, hogy mindhárom szempontból célszerű lenne fejleszteni, továbbá kérdéscsoportonkénti random rotációt alkalmazni, ettől függetlenül nem bizonyítható, hogy jelen formájában nem alkalmas a kellő megbízhatóságú felhasználásra.*”³³⁷
  - 2) a kérdőív átlagos kitöltésére fordított idő sem kirívó a piackutatói gyakorlatban; és
  - 3) a felvett adatok vizsgálata egyáltalán nem támasztja alá a Szakértőnek a válaszadók kifáradására vagy a relevancia csökkenésére vonatkozó feltételezéseit.
502. Álláspontja szerint ez utóbbi két állítás a felvett adatok vizsgálatával megállapítható, ahogyan a Szakértő a kérdőív felvételére fordított időt megállapította, azonban ennek alapján élt feltételezésekkel a válaszadói kifáradás és az érvényes válaszok relevanciájának a feltételezett csökkenése tekintetében. Az adatok vizsgálatával azonban erre is tudott volna érvényes szakvéleményt adni, azonban ez nem támasztja alá feltételezéseken alapuló megállapításait. [személyes adat] szakvéleményében ezt a második szempontot is megvizsgálva az alábbi eredményre jutott:
- „A GVH eredeti kérdése szerint a „Fogyasztói Felmérés egyik célja olyan fogyasztói csoportok azonosítása, amelyek fogyasztási szokásai számottevően eltérnek a többi csoportétól”. Ilyen csoportok azonosítására elsősorban részletes adatok birtokában van lehetőség, ezért a Szakértő álláspontja a „részletes kérdéssorra” és a „kvantifikációs kérdések magas számára” vonatkozóan nehezen értelmezhető, és éppen ezzel az elvárással ellentétes. A Szakértő álláspontját a kérdőív hosszúságával kapcsolatban a tisztított adatbázisban elérhető első és utolsó időpecsét különbsége

³³⁷ [személyes adat] szakvéleménye 9. oldal

sem támasztja alá (az átlagos különbség 29,5 perc, tekintettel arra, hogy az időbélyeg előtt és után is található kérdések az átlagos kitöltési idő 35 perc körül lehet). A Szakértő itt csak arra utal, hogy a kérdőív alapján téves adatok kerülhettek az adatbázisba, az eredeti szakértői vélemény 2.2.4.7-es pontjában azonban úgy fogalmaz, hogy „általános kutatási tapasztalat, hogy az interjú előrehaladtával az egyes kérdésekre adott válaszok validitása csökken (...) megnő a válaszhiányok, válaszmegtagadások száma”. Ez a minőségi paraméter azonban szintén könnyen vizsgálható az adatok segítségével, amit a Szakértő nem tesz meg. Ez a vizsgálat pedig a szakértő megállapításait nem támasztja alá: A kérdőív elején található Q2 kérdés első két és utolsó két kérdése alapján 0,3-05% a válaszhiány, míg a kérdőív végén található Q28 kérdés televízióezésre vonatkozó adatai alapján a tényleges adathiány 0,8%. Ez nem utal a válaszok validitásának a csökkenésére." ([személyes adat] 3. sz. melléklet), (...) a válaszadók fáradásának hatása könnyen vizsgálható az adatok segítségével, amit a Szakértő nem tesz meg. A kérdőív elején található Q2 kérdés első két és utolsó két kérdése alapján 0,3-05% a válaszhiány, míg a kérdőív végén található Q28 kérdés televízióezésre vonatkozó adatai alapján a tényleges adathiány 0,8%. Ez azt jelenti, hogy kérdés elején és végén nem tér el számottevően a válaszhiányok aránya, nem jellemző a válaszadók fáradása vagy háritása, vagyis a kérdőív e tekintetben alkalmasnak tekinthető a magáncélú másolás mérésére." ([személyes adat] 4.sz. melléklet)

503. A 89-95. bekezdésekben a Szakértőnek a véleményét összefoglalva a vizsgálati jelentés foglalkozik a magáncélú másolás és a magáncélú másolatkészítés kivételének hatályán kívül eső másolással, és az erre adott vélemények tükrében állapítja meg a kérdések nem kellő operacionalizálását.
504. A Szakértő véleménye szerint a Tanulmány téves abban a tekintetben, hogy mit tekint magáncélú másolatkészítésnek, és a tekintetben mely adatokat használ fel az FF-ből, (94. bekezdés), ez a vélemény azonban téves és a kirendelés tárgyán, valamint feltehetően a kirendelt szakértő szakmai ismeretein is túlterjeszkedik. A magáncélú másolatkészítés kivételének értékelése szerzői jogi szakkérdés, amelyet - ideértve a Kjkt. 148.§ (1) bek. szerinti felmérés elkészítése körében a fogyasztói felmérésben való a közvélemény-kutatási szakmai szabályok és lehetőségek szerinti operacionalizálást is - az üres hordozó díjmegállapítás állami felügyeletét ellátó állami hatóságok vizsgálják a díjszabások jóváhagyására irányuló eljárásban. Ezt a vonatkozó eljárások iratai tartalmazzák. A Fogyasztói Felmérés ezzel azonos operacionalizálása a Kötelezettségvállalás teljesítése során sem kifogásolható. A Tanulmány e tekintetben pontosan megfelel e szerzői jogi szakkérdés díjszabások jóváhagyására irányuló eljárásokban elfogadott kezelésének, és így az illegális forrásból történő másolatkészítésnek a fájlcsere hálózatokból származó másolatokat tekinti. Ezekre vonatkozóan az FF jól érthető és kellő mélységű kérdéseket tartalmaz.
505. Mindezek mellett fenntartja a Szakértői Jelentésre adott Artisjus Észrevételekben e tárgyán előadottakat, mert álláspontja szerint e kérdések operacionalizálásával kapcsolatosan a Szakértő szakértői jelentésében éppen a közvélemény-kutatás szakmai megfontolásaival ellentétes javaslatokat tett, amelyek így a vizsgálati jelentésben is téves következtetések levonására vezettek:
506. A kérdést azért emeli ki, mert az Artisjus szerint ezen a ponton a Szakértői Jelentés álláspontja - a fenti 2.1 fejezetben írtak alapján egyáltalán nem meglepő módon - megegyezik a magánmásolási díjfizetésére kötelezett vállalkozások és érdekképviseleti szervezetük, az IVSZ álláspontjával, amelyet a díjszabás véleményezése során képviselnek is. A jogellenes másolatkészítések mérésének módszere és megoldása az Artisjus és az eljárás alá vont többi szervezet és a díjfizetői oldal közötti érdekellentétet takar, amelynek nem versenyjogi, hanem szerzői jogi relevanciája van, és értékelése a díjszabások Kjkt. szerinti jóváhagyási rendjére van utalva. Ezért egyrészt ez a pont az eljáró Szakértő elfogultságát támasztja alá, másrészt vitatjuk, hogy ezt és ehhez hasonló kérdéseket a jelen eljárás tárgyának lehet tekinteni." (Szakértői Jelentésre adott Artisjus Észrevételek 2.6. pont.)
507. Az operacionalizáltság kifogásolásának másik forrása a Szakértő 92. bekezdésben leírt álláspontja. Ez azonban azon az egyszerű tévedésen alapul, hogy a Szakértő az FF-nek egy olyan kérdésénél,

ahol az egy válaszadó által adott válaszok összességének eleve nem kellett 100%-ot kiadnia, ennek a hiányát állítja be hibaként.

508. A 317. bekezdésben hivatkozott 97. bekezdésben leírt álláspont egyértelműen téves és nem következik a Kötelezettségvállalásból. Valóban létezik olyan fogyasztói csoport, amely nem birtokol hordozókat, azonban ennek a vizsgálata és kimutatása a vállalás tárgyát nem képezte. Ez a fogyasztói csoport fogalmilag nem viselhet aránytalan terhet az üres hordozó díjrendszerben, mivel hordozót nem birtokol és arra nem is másol. A Kötelezettségvállalás egyetlen előírásából sem vezethető az le, hogy a Vállalt Kutatásnak, illetve az FF-nek ilyen csoportot kellett volna keresnie és vizsgálnia. Ezért az arra vonatkozó vélemény, hogy egy ilyen csoport miatt kellene az FF kérdőívét másként megfogalmazni, alaptalan, a Kötelezettségvállalásból nem következik - annak a vizsgálatán túlterjeszkedik-, ezért a vizsgálati jelentés értékeléséből ki kell zárni.
509. A vizsgálati jelentés 318. bekezdése a Szakértőnek kategorikus, azonban a Kötelezettségvállalás tartalmának ellenmondó véleményén alapulva azt mondja ki, hogy „A *ii. ponttal kapcsolatban a vizsgálat a 105-122. és 176-182. bekezdések alapján megállapítja, hogy a Fogyasztói Felmérés nem felel meg a kötelezettségvállalásnak, mivel nem az elvárható gondossággal készült, és nem alkalmas arra, hogy azonosítsa a magáncélú másolással szerzett tartalmak fogyasztása szempontjából releváns tartalomfogyasztási és felhasználói szokásokat. A zenei és audiovizuális tartalmakra vonatkozóan a vizsgálat megállapítja, hogy a kérdőívblokkok sorrendje valószínűsíthetően hatással van a két területen kapott eredményekre, a „tanulási folyamat” hatásának iránya nem releváns.*”
510. Előadása szerint a 117-122. bekezdések kifogásai az FF-el kapcsolatosan visszautalnak a Szakértő által állított „*konceptuális*”, operacionalizálási és elemzési, illetve adatfelvételi, kérdésfeltevési és a válaszok validitásának vélt hibáira (117-118. és 122. bekezdések), amelyeket véleménye szerint fentebb már cáfolt, így ezek a Kötelezettségvállalás 1.3.1. pontjának értékelésekor sem vehetőek kategorikus hibaként figyelembe.
511. Előadta, hogy a Szakértő hibaként állítja be a Youtube-ra vonatkozó audiovizuális fogyasztási szokások felmérését (120. bekezdés). Ez az észrevétel hibás és figyelmen kívül hagyja azt, hogy miután az elemző az FF eredményei alapján észlelte, hogy a Szakértő által over-the-top szolgáltatásként kérdezett szolgáltatások közül a Youtube felhasználása mutat jelentős eredményt, az adatok pontosítása miatt egy külön felmérést készített (amely a GVH rendelkezésére bocsátott dokumentációban szerepel), amelyben az audiovizuális és a zenei felhasználás is szerepelt. Az elemzésre vonatkozóan meg kell jegyezni, hogy a videoklipek, zenei klipek -bár audiovizuális tartalmak-szerzői jogi jogosult szerkezete (jogosultja a hangfelvétel kiadója) miatt elemzésekben a zenei tartalomhoz számítanak, márpedig a Youtube felhasználásának jelentős részét adja az ilyen tartalom.
512. A többi over-the-top szolgáltatással kapcsolatosan a Szakértő feltehetően pontos adatai állnak rendelkezésére a hazai, általa felsorolt szolgáltatásokról, mivel ezeket jellemzően az IVSZ tagvállalatai nyújtják, amíg az ezek versenytársának számító Netflix-ről vagy HBO GO-ról feltételezhetően ilyen adat nem áll a rendelkezésére. A szerzői jogosultakat képviselő közös jogkezelő szervezetek azonban ezekről a szolgáltatásokról csak a jogosítási tevékenységük alapján és a fogyasztói felmérésekből ismerik, amelyek, ahogyan 2017-ben a vizsgálat Fogyasztói Felmérés ezek rendkívül alacsony elterjedtségét és ismeretét mutatják. (A Fogyasztói Felmérés esetén az 1000 fős mintából, 1- 2., vagy akár nulla válaszadó válaszolt úgy, hogy használja ezeket a szolgáltatásokat: Netflix: 2, HBO Go: 1, VodafoneRed: 0, TV Go: 3, TelenorMyTv: 2, ugyanitt a Youtube:42, Fogyasztói Felmérés Q7c. kérdés, spontán válaszadással).
513. A vizsgálati jelentés 319. pontja kapcsán előadta, hogy megállapításait egyrészt a korábban hivatkozott adat és feldolgozási hibára alapítja, amelyeket észrevételük korábbi részében cáfolt. Másrészt az, hogy az FF tartalmában helyesen közelíti meg a kitűzött célt, nem függ attól, hogy a feldolgozása során - a szokásos, piackutatói gyakorlatban előforduló, illetve hibahatáron belüli eltéréseket tartalmaz-e.

514. A vizsgálati jelentés 319-321. pontjaiban a Kötelezettségvállalás szövegétől eltérve azt kéri számon, hogy az FF alkalmas-e arra, hogy azonosítsa az új tartalomfogyasztási szokásokat, új tartalomtípusokat vagy hordozókat. Ahogyan azt a 321. bekezdésre tett észrevételnél kifejtettük, a kérdőíves fogyasztói kutatás általában nem alkalmas új jelenségek megtalálására, hanem az új jelenségek mérésére alkalmas.
- „Ha a hatóság előtt nem ismert tartalmak, illetve hordozók mérését a fogyasztói kutatással kellene csak megvalósítani - mert például ezeknek az a kutatást megelőző adatai a tervezéshez előzetesen nem állnak megfelelően rendelkezésre -, akkor kutatás-módszertani szempontból erre a kutatás tervezésénél lenne esély. Ennek eszköze a kérdőív kialakítását megelőző interjú vagy fókuszcsoporthoz adatfelvétel lehet. Ennek alkalmazása kérdőíves adatfelvétel előkészítésénél szintén nem sztenderd gyakorlat a hazai piackutatási szakmában.” ([személyes adat] 3. sz. melléklet).
515. Az „azonosítás” abszolutizált követelményének az előírása a Kötelezettségvállaláson és az abban megfogalmazott - helyes - szakmai célokra túlmutat, a piackutatási szakmai szabályok alapján nem is kivitelezhető a Kötelezettségvállalásban előírt fogyasztói felmérés útján. A Kötelezettségvállalás előzetes interjúkat vagy fókuszcsoporthoz kutatást nem ír elő, ez azonban nem tekinthető hiányosságnak: Az új jelenségek azonosítását (megjelenését) az eljárás alá vont szervezetek és szakértők a kutatáson kívül számukra elérhető piaci, jogosítási adatok alapján egyébként is végzik.
516. A 125-129. bekezdésekkel kapcsolatban előadjuk, hogy a Szakértő eltúlzott módon emeli ki a video-streaming szolgáltatások súlyát. Ezek alakítják a fogyasztói szokásokat, azonban nem róható fel az FF-nek az, hogy a fogyasztói percepciók alapján ezeknek a súlya nem éri el a Szakértő által, és feltehetően hazai, IVSZ tag szolgáltatók által elvárt szintet. A Fogyasztói Felmérés a Szakértő álláspontjával ellentétben kiegyensúlyozottan és az ESSNet ajánlásának megfelelően méri a digitális kulturális fogyasztásokat (lásd [személyes adat] szakvéleménye a 2. sz. mellékletben), és nem kérhető rajta számon, hogy ezeknek a hazai fogyasztók teljessége között még alacsonyabb az ismertsége, és a piac e tekintetben még nem fejlett.
517. A 127. bekezdéssel kapcsolatban megerősítjük észrevételünket: a Szakértő téved a Youtube mérésében, hiszen erre a magasabb penetráció és a fogyasztási szokásokat alakító hatás Fogyasztói Felmérés alapján történt észlelése után külön kiegészítő kutatás készült. Nem kérhető számon az eljárás alá vont szervezeteken az, hogy az FF-ből szerzett ismereteket nem tudták az FF-ben érvényesíteni. Ez a külön kutatás az összes audiovizuális tartalomtípusra kiterjedt (17ZS7366_Youtube_Omnibusz_2017Junius.xls)
518. A 128. bekezdés a Tanulmányra vonatkozó megállapítást tartalmaz, amely az FF-re vonatkozó megállapításnak nem lehet az alapja.
519. A vizsgálati jelentés 320. pontján kapcsán előadta, hogy a kérdőív lerövidítésére vonatkozó észrevételre kíván reagálni és az megegyezik a fentebb előadottakkal.
520. A Kötelezettségvállalás kapcsán előadta, hogy a vizsgálati jelentés 323. bekezdésében a fogyasztói csoportképzésre irányuló eljárás koncepcióját nem tekinti megfelelően alátámasztottnak.
521. Előadta, hogy a vizsgálati jelentés Szakvélemény 58-71. bekezdésekben leírt álláspontjára a Szakértői Jelentésre adott Artisjus Észrevételek 5. és 6. mellékletében részletes válaszokat nyújtott be. Ebből kiemelte [személyes adat] észrevételének (5. melléklet) azt a részét, amelyben a Szakértőnek a 2017-es fogyasztói csoportképzés elvégzésében detektált hibákat értékeli:
- „Az alkalmazott dimenziók eltérése a hibás súlyváltozó mellett csak két esetben állapítható meg, ez a végeredményt és az összehasonlíthatóságot sem befolyásolja: „(...) a Szakértői jelentés 60. oldalának ábrájából kiderül, hogy - bár a dimenziók számában volt változás, amit a Szakvélemény nem kifogásol önmagában - de a mért jelenségek a hibásan bekerült súlyváltozó és a kulturális televízió, illetve rádió tartalomfogyasztás kivételével megegyeztek, így a szerzők állításának második része, azaz az azonos adattartalom lényegét tekintve teljesül.”
522. A hibás súlyváltozónak érdemi hatása nincs: „Amennyiben hibás változót is felhasználó eljárást közelítő mérésnek tekintenénk, ez a közelítés összességében 94,6 %-os szenzitivitással és 99,4 %-

- os specificitással képes a hibás változó használata nélkül létrehozható klaszterek azonosítására. Tehát bár a hiba szerencsétlen, a hatásai az elemzés szempontjából másodlagosak."
523. A klaszterelnevezések kérdése nem érdemi, csak legfeljebb értelemzavaró hiba: „A Szakértői jelentés 2.2.2.14-es pontja szerint a létrehozott klaszterek elnevezése téves. Ez az állítás megállja a helyét és javasolt garanciális javítás keretében ezt az értelemzavaró hibát kiküszöbölni."
524. Hivatkozott arra hogy ezt a javítást a BR Szakvéleményre adott Artisjus Észrevételek 6. melléklete tartalmazza táblázatszerűen, amely táblázatból az is látható, hogy a csoportképzés a kulturális fogyasztási és részvételi adatok (v.ö. ICET modell) mellett az összes másolatkészítési jellemzőt („store” és „download” megjelölésű változók) is figyelembe vette. Ez megfelel a Kötelezettségvállalás célkitűzésének: az ugyanis, hogy egy-egy fogyasztó mikor és mennyi üres hordozót vásárol, valamint, hogy ezek árában áthárítva mennyi díjat fizet, nem állapítható meg. A díjterhelés Kötelezettségvállalásban vállalt és a 2015-ös tanulmányban először megkísérelt vizsgálata ezért választotta azt a módszert, amely a másolatkészítési szokásaiban eltérő fogyasztói csoportokat keresi. Ha a másolatkészítési szokásokban eltérő fogyasztók díjterhelése aránytalan, azt az utólagos díjvisszatérítéssel lehet orvosolni, a detektált csoportban lévő fogyasztók tulajdonságai, mint a díjvisszatérítés feltételét megalapozó feltételek szerint. Azaz az ilyen tulajdonságnak megfelelő fogyasztók a rájuk áthárított üres hordozó díjat az üres hordozó fajtájától függetlenül igénylik vissza. (Ezt a megoldást választotta a 2017. évre, a Kötelezettségvállalás C.) 8. pontjában írt díjszabás.)
525. A fogyasztói csoportképzés részletes koncepciója a 2015-os kutatás és tanulmány esetében a GVH-hoz a versenyfelügyeleti alapeljárásban benyújtásra került. (2015. október 30-án, VJ/15-79/2014. számon, amelynek „Fogyasztói vizsgálat dokumentálása és módszertani leírás”, valamint „Üreshordozó adatok fogy csoportokkál.csv” mellékleteire utalt.) Ebben előadása szerint részletesen bemutatásra került az, hogy a fogyasztói csoportok képzése milyen elvek alapján, milyen eredményekkel és folyamat alapján (csoportképzés, ideális csoportszám kiválasztása) történt. A 2017- es kutatás a 2015-ös kutatásnak ezt a részét ismételte meg, ezért ehhez ugyanilyen részletességű, a koncepció kialakításáról szóló dokumentáció nem készült, a 2017-es Tanulmány 5. fejezete ugyanakkor a 2017-es csoportképzést bemutatta.
526. A fordított megoldásnak - tehát a hordozónkénti, előzetes mentesítésnek - sem jogi, sem praktikus szempontból nincsen alapja. Az ÜHD-t akkor kell megfizetni, amikor a hordozó úgy kerül forgalomba, hogy a magánmásolási kivétellel kedvezményezett magánszemély birtokába fog kerülni. Ez a magánszemély a vásárláskor fizeti meg a rá áthárított díjat, és a hordozó birtokába kerülésével arra a magánmásolásra lehetősége nyílik. Ekkor a hordozó még üres, felhasználása csak később következik be. Ezért ekkor még sem egyedileg, még kevésbé egy fogyasztói kutatás adatából nem lehet megtudni, hogy az adott személy a magánmásolás lehetőségével élni fog-e, vagy másolatkészítése valamely olyan mintát fog-e mutatni, amely miatt valamely csoportszinten feltárt feltétel alapján a díj visszafizetésére lesz jogosult. Ebből következően nincsen értelme a Szakértő állítása szerint az egyes hordozók mentén végezni a csoportképzést, hanem azt az üres hordozók magánmásolási igénybe vétele, azaz a konkrét másolatkészítési és kultúrafogyasztási szokások alapján kell elemezni.
527. A fogyasztói csoportképzés validálásának elmaradását a korábbi észrevételünkben sem vitattuk, ezt az felkért magánszakértő is valószínűsítette. A vizsgálati jelentés azonban a Szakértő eltúlzott észrevételei alapján abból indul ki, hogy a fogyasztói csoportképzés olyan hibában szenved, amely felhasználását és összehasonlíthatóságát is kizárja, azaz a csoportképzés végeredménye használhatatlan. Véleménye szerint a fent bemutatottak szerint azonban ez nem állja meg a helyét, vagyis egy kisebb szakmai hiányosságokat mutató, de használható végeredményű fogyasztói csoportképzési eredményt vizsgál a jelen eljárás. Ennek pedig önmagában a validálási hiányosságai a Kötelezettségvállalás megszegésének megállapítására nem adnak alapot. A fogyasztói csoportképzés validálása és a 2015. évi csoportképzéssel való összehasonlítása megvalósítható, az FF iskolai végzettség dimenzióban történő javítása után indokolt és okszerű is lehet, azonban vélhetően a Vállalt Kutatás végeredményére jelentős hatást nem fog gyakorolni.

528. Előadta, hogy a vizsgálati jelentés a 325. bekezdésben az összevethetőség és a dinamika hiányának tekintetében tett megállapításait a 323. bekezdésnél vizsgált megállapításokra, azaz arra alapozza, hogy a 2015-ös tanulmányban és a 2017-es tanulmányban bemutatott fogyasztói csoportképzés az elemzési eltérések miatt nem összehasonlítható. Ez azonban a 323. bekezdésnél leírtakkal azonos módon egy téves, illetve eltúlzott álláspont, mert a fogyasztói csoportképzésben lévő eltérések nem olyan jellegűek, hogy az összevethetőséget befolyásolják. Ezen felül pedig az összehasonlíthatóság adott, ahogyan azt a vizsgálati jelentés 60. bekezdése is rögzíti. Véleménye szerint a vizsgálati jelentés ezért a Kötelezettségvállalás 1.3.4. pontjának való megfelelés hiányát alaptalanul állapítja meg.

V.2.2. Az EJI és a MAHASZ észrevételei³³⁸

529. Közösén előadták, hogy a GVH a VJ/5-13/2018. számú, 2018. augusztus 3. napján kelt végzésében tájékoztatta az EJI- t és a MAHASZ-t arról, hogy az utóvizsgálat keretei között - Tpv. 44.§-a alapján a Ket. rendelkezéseit alkalmazva - eseti szakértőként a BR-t rendeli ki. A BR által 2018. november 9. napján készített szakértői jelentést (a továbbiakban: „Szakértői vélemény”) az EJI és a MAHASZ jogi képviselője - a Versenytanács iratbetekintési engedélye alapján - 2019. november 15. napján ismerhette meg.
530. Hivatkozott a Ket. 58. §-a alapján, hogy ki járhat el szakértőként, majd ismertette, hogy a GVH az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (továbbiakban: Szaktv.) 4.§-e alapján gazdasági társaságot bízott meg a feladat elvégzésére, mivel bejegyzett szakértői intézet nem állt rendelkezésre. E körben jelezte, hogy a kirendelő végzés nem jelölte meg, hogy az utóvizsgálatot végzők szerint egész pontosan mely szakterületen szükséges jártasság a szakvélemény elkészítéséhez, így a kirendelő végzés ezen állítását ellenőrizni nem lehetett. Ennek álláspontja szerint azért van jelentősége, mivel eseti szakértő kirendelésére az Szaktv. 4. § (1) bekezdése szerint elsősorban akkor kerülhet sor, ha igazságügyi szakértő a területen nincsen bejegyezve.
531. A Szakvélemény kapcsán előadta, hogy az alaki hibás, nem felel meg a hatályos jogszabályok által meghatározott minimális követelményeknek, ezért az eljárás során azt nem lehet figyelembe venni. Előadta, hogy az Szaktv. 28. § (1) bekezdése szerint az „ügyben eljáró igazságügyi szakértőt a társaság vezető tisztségviselője az igazságügyi szakértői tevékenységre feljogosított tagjai vagy alkalmazottjai közül jelöli ki.” A hivatkozott jogszabályhely (2) bekezdése szerint „nem jelölhető ki a társaságnak az a tagja vagy alkalmazottja, akivel szemben jogszabályban meghatározott kizáró ok áll fenn. Az Szaktv. 48. § (1) bekezdése szerint a szakvéleményt az igazságügyi szakértő írja alá, a szakvéleményben fel kell tüntetni a szakvéleményt készítő igazságügyi szakértő nevét és szakterületét. A (2) bekezdés szerint ez irányadó arra az esetre is, ha az igazságügyi szakértői intézmény alkalmazásában álló igazságügyi szakértő természetes személyként kerül kirendelésre.
532. A fentiek alapján hivatkozott arra, hogy a BR Szakvélemény és annak kiegészítése nem jelöli meg a BR Szakvéleményt készítő szakértő nevét, vagyis azt, hogy szakértőként a gazdasági társaság mely tagja vagy mely alkalmazottja járt el és nem jelöli meg a szakvéleményt készítő igazságügyi szakértő szakterületét sem. Ez álláspontja szerint súlyos, az egész a BR Szakvélemény eljárásjogi alapját érintő alaki hibának minősül. Ugyanis a Szakvélemény kötelező tartalmi elemeit az Szaktv. 48. §-a mellett részben a 47. § részletezi, amely szerint - egyebek mellett - meg kell jelölni, hogy az igazságügyi szakértő mely szakterületen jogosult szakvéleményt adni, illetve az arra való utalást, hogy az igazságügyi szakértő vagy más személy eseti szakértőként járt el. Erre vonatkozó utalást a szakvélemény egyáltalán nem tartalmaz.
533. Hivatkozott arra is, hogy a fenti alaki hiba nem csupán formai, hanem tartalmi okok miatt is szükségessé teszi a Szakvélemény kizárását az eljárásból. Az említett adatok hiányában
- a) nem állapítható meg az eljáró szakértő személye;
  - b) nem állapítható meg, hogy az eljáró szakértő rendelkezik-e a feltett kérdések tekintetében megfelelő és igazolt szakértelemmel, továbbá

³³⁸ VJ/5-83/2018.

c) nem állapítható meg, hogy az eljáró szakértővel szemben objektív vagy relatív kizárási (elfogultsági) ok fennáll-e.

534. Előadta azt is, hogy a Szakvélemény fenti hiányosságai súlyosan sértik az eljárás alá vontak tisztességes eljáráshoz fűződő garanciális, az Alaptörvény XXIV. cikkében, illetve a Ket. I. fejezetében rögzített jogait. A tisztességes eljáráshoz fűződő jog érvényesüléséhez nélkülözhetetlen, hogy az eljárás alá vontak megfelelő módon ellenőrizhessék, hogy az eljárásban nem vett-e olyan személy részt, aki nem rendelkezett megfelelő szakértelemmel, illetve akitől nem várható el az ügy tárgyilagossága megítélése; így véleménye szerint a jelen eljárásban az eljárás alá vontak - a Szakértői vélemény hiányosságai miatt - e jogukat nem gyakorolhatták.
535. Álláspontja szerint a fenti eljárásjogi hibákat két ok miatt is különös súllyal kell figyelembe venni. Ilyen ok, hogy a vizsgálati jelentés lényegében kizárólag egy alaki hibás szakvéleményen alapul, másrészt, mivel a szakértőként kirendelt gazdasági társaság esetében olyan körülmények merültek fel, amelyek a szakértő elfogultságát támasztják alá. A fentiek alapján kezdeményezte a Szakvélemény kizárását az eljárásból, valamint, hogy a Versenytanács a Tptv. 72. § (1) bekezdés a) pontja alapján adja vissza a vizsgálónak az iratokat a tényállás tisztázása érdekében. Ezenkívül, mivel a kirendelt eseti szakértő és az Artisjus által felkért magánszakértők szakvéleménye között az ügy eldöntése szempontjából lényeges szakkérdésben van különbség, a GVH-nak - az eseti szakértő, illetve a Szakértői jelentés kizárására vonatkozó indítvány elutasítása esetén – véleménye szerint e különbségek feloldására másik szakértőt kell kirendelnie.
536. Álláspontja szerint a Ket. 42. § (1), (3) és az 58. (6) bekezdése alapján az eseti szakértőként kirendelt gazdasági társaság elfogult, így az eljárásban nem vehet részt. Ugyanis a szakértőként kirendelt gazdasági társaság a legnagyobb díjfizetők reprezentatív érdekképviselői szervezetének, az IVSZ-nek tagja, ennek alapszabályának pedig a 4. § d) pontja³³⁹ szerint az IVSZ elsődleges célja a tagok, mint felhasználók szakmai képviselete, különösen a közös jogkezelő szervezetek díjszabásának véleményezése során. A Szakértő tehát olyan civil szervezet tagja, amely elsődleges céljaként határozta meg a díjszabások véleményezési eljárása során a felhasználói érdekek kialakítását, megjelenítését, képviseletét. A felhasználói érdekképviselő célja a díjak szintjének leszorítása, a jogérvényesítés elnehezítése, ami nyilvánvaló ellentétben áll a díjban részesülő művészek és más jogosultak érdekeivel.
537. Az IVSZ útján nem csak a díjszabások véleményezése során, hanem önálló sajtóközlemények útján is azt a véleményét hangoztatja, hogy az „IVSZ álláspontja szerint a streaming audio és videó szolgáltatások terjedésével egyre kevésbé tartható az az álláspont, hogy az üreshordozók után a digitális szolgáltatások és a jogszerű felhasználások terjedését akadályozó mértékű, aránytalanul magas jogdíjat kelljen fizetni”. A szakértőként kirendelt gazdasági társaság tehát egy olyan érdekképviselői szervezet tagja, amely határozottan és élesen a fennálló jogdíjrendszerrel szemben határozza meg magát, ebből következően elfogulatlanak nem lehet tekinteni.
538. Előadta, hogy a Szakértő saját magát az IVSZ kutató partnereként határozza meg. Hivatkozott arra, hogy a státus valóban fedi a valóságot, a BR rendszeresen készít kutatásokat az IVSZ partnerségében, amely jelzi, hogy milyen szoros, a tagsági jogviszonyt messze meghaladó tartalmú kapcsolat van a Szakértő és a jelenlegi jogdíjrendszer legfőbb kritikusaként megjelenő érdekképviselő között. E tevékenység keretében készített a BR kutatást az IVSZ partnerségében 2019-ben például a felhőalapú gazdaságról, miközben a felhőben készített magánmásolatok díj terhelésének kérdése hangsúlyosan megjelent a Szakértői véleményben. Az említett kutatás negyedik alkalommal készült el 2019-ben, így az együttműködésük bizonyítottan tartós. Véleménye szerint a fentiek alapvetően igazolják, hogy a Szakértő nem csak tagi jogviszonyban

---

³³⁹ 4.§ A Szövetség feladatai:

(...)

d) az érintett Tagok, mint szerzői jogi védelem alá eső művek felhasználóinak szakmai képviselete, különösen a szerzői és szomszédos jogok kezelését végző szervezetek díjszabásainak véleményezése során,

- áll az IVSZ-szel, hanem az együttműködés közös kutatások készítésére is kiterjed, ezért nem várható el tőle az ügy tárgyilagossága, prekonceptióktól mentes megítélése.
539. Előadta azt is, hogy álláspontja szerint az eljárás alá vontak önkéntes kötelezettségvállalás keretei között tett vállalásai teljesítésének nem megfelelőségét az eljárás során a GVH-nak kell bizonyítani, ha erre döntést kíván alapítani, a bizonyításhoz szakkérdésben szakértőt vehet igénybe. Véleménye szerint a jelen ügyben kirendelt eseti szakértő feladata az eljárásban az, hogy a jogi értékeléshez szükséges szakmai tényanyagot szolgáltatassa. E körben, ha az általa vizsgált tárgyról valamilyen ténymegállapítást kíván tenni, azaz például jelen esetben azt kívánja állítani, hogy az FF vagy a Vállalt Kutatás nem volt megfelelő, akkor ezt úgy kell megtennie, hogy
- a) le kell írnia, az adott kérdésben álláspontja szerint mi lenne a megfelelő felmérési vagy elemzési módszer,
  - b) ezt az állítást alá kell támasztania a Kötelezettségvállalás vonatkozó részével és/vagy a széles körben alkalmazott módszertan ismertetésével, vagyis be kell mutatnia, hogy mire alapozza állítását/elvárását,
  - c) ezt követően össze kell vetnie az általa helyesnek ítélt eljárást az eljárás alá vont tényleges tevékenységével, vagyis összehasonlítást kell végeznie,
  - d) majd ezután le kell vonni a tényekkel alátámasztott konklúziót az eltérésről vagy annak hiányáról, ennek keretében pedig ki kell mutatni, hogy az esetleges eltérés érdemi eltérést eredményezett-e az FF, illetve a Vállalt Kutatás következtetései tekintetében.
540. Hivatkozott arra, hogy az EJI és a MAHASZ az adott helyzetben általában elvárható legnagyobb gondosságot tanúsítva vett részt a Vállalt Kutatás és az FF elkészítése során az Sztj. 20. § (2) bekezdése értelmében a magánmásolással okozott kár kompenzálását szolgáló díjat az irodalmi és a zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezet, tehát az Artisjus állapítja meg a többi jogosult közös jogkezelő szervezeteivel egyetértésben. A szabályozási logika egyértelmű abban a tekintetben, hogy a díjmegállapítás folyamatában elsődleges szerepe az Artisjus-nak van. A gyakorlatban a közös jogkezelő szervezetek a magánmásolási díjakkal összefüggő kapcsolataikat a felmerült kérdésektől függő módon, tehát nem egységesen rendezik. Azokban a kérdésekben, amelyek kapcsán az Sztj. 20. § (4)-(5) bekezdései a felek megállapodását írják elő, a felek formális, írásos megállapodást kötnek egymással. Az egyéb kérdésekben, így a díj megállapítása, a díj érvényesítése, a beszedett díjakkal való elszámolással összefüggő kérdésekben a felek között nincsen formalizált együttműködési megállapodás, a döntéseket - szükség esetén - az Artisjus készíti elő és a javaslatokat rövid határidővel, szűk indokolással küldik meg a többi közös jogkezelő szervezetnek. Az ügyintézés ezen módja azon alapul, hogy a magánmásolási díjakat magyarországi bevezetése óta az Artisjus érvényesíti, így az Artisjus-nál halmozódott fel leginkább az a szakmai kompetencia, amely az ügyek viteléhez szükséges.
541. Ennek keretében előadta azt is, hogy a díj érvényesítéssel összefüggő adatok a gyakorlatban az Artisjus-nál keletkeznek, a jogérvényesítéssel összefüggő piaci adatok jelentős részét az Artisjus nem adja át a többi eljárás alá vont részére. Az Artisjus érvelése szerint alapvetően azért, mivel az adatok átadása részint a díjfizetők üzleti titkát képezi, másrészt pedig a jogszabályok nem teszik kötelezővé ezen adatok átadását. Tényszerű, hogy az Artisjus az eljárás alá vontak részére ütemezetten kizárólag a díjak típus (pl. memóriakártya, DVD) szerint aggregált adatait adja át. Ezen túlmenő adatszolgáltatásra csak eseti, szigetszerű módon került sor. Összegezve arra hivatkozott, hogy az eljárás alá vontak információs szempontból aszimmetrikus helyzetben vannak. A jogszabály az Artisjus feladatává teszi a díj megállapítását és érvényesítését, vagyis a területen az Artisjus domináns helyzetben van a többi eljárás alá vonttal szemben, ezt pedig az ügy megítélése során figyelembe kell venni.
542. Álláspontja szerint a Szakvélemény alapvetően azt állítja, hogy a Vállalt Kutatás, illetve az FF nem felelt meg az eljárás alá vontak Kötelezettségvállalásának. E megállapításokat az EJI és a MAHASZ vitatja, ugyanakkor tényszerű, hogy az EJI és a MAHASZ az adott helyzetben általában elvárható legnagyobb gondosságot tanúsította a Kötelezettségvállalás teljesítése során.

543. A Kötelezettségvállalás alapján az eljárás alá vontak azt vállalták, hogy elkészítik az FF-t és a Vállalt Kutatást. [üzleti titok].
544. Előadta, hogy az FF-t [üzleti titok].
545. Arra is hivatkozott, hogy a Szakértő hibásan értelmezi a Kötelezettségvállalást, mert a Szakértő - tévesen - abból indul ki, hogy az eljárás alá vontak feladata a 399. számú speciális Eurobarometer felmérés replikálása volt. A Kötelezettségvállalás azonban nem azt mondta, hogy azt eltérés nélkül kell alkalmazni (ami lehetetlen is lenne), hanem azt, hogy „követnie és értékelnie” kell az „Eurostat által fejlesztett legfrissebb európai kulturális statisztikai ajánlásokat és az az alapján készült felméréseket”. Ennek a vállalásnak eleget tett az FF, a Szakértő által feltárt különbözőség (nyitott kérdés alkalmazása a kidolgozott válaszadási alternatívák helyett) elenyésző jelentőségű, a felmérés módszertani helyességét nem érinti).
546. Véleménye szerint a Szakvélemény teljesen következtelen abban a kérdésben, hogy a 399. számú speciális Eurobarometer felmérést változatlanul követni kell, vagy épp attól el kell térni. A Szakvélemény 1.6. pontjában hibaként jelzi, hogy a 2017-es Fogyasztói Felmérés 9 helyett 20 tevékenységre kérdez rá, ami „növeli a kérdezettek frusztrációját”. A Szakértő ezen véleményét a vizsgálati jelentés 28. pontja elfogadja, ugyanakkor a vizsgálati jelentés 29. pontja szerint a szakértő azt állítja, hogy az FF „csak érintőlegesen vizsgálja a [ti. az internet és a digitális korszak kultúrafogyasztásra gyakorolt hatásának] kérdéskör[é]t.” A két állítás élesen egymásnak feszül, nem lehet egyszerre túl részletezőnek, másrészt hiányosnak tekinteni az FF-t, mint ahogyan nem lehet egyszerre az eltérést, másszor pedig az eltérés hiányát az eljárás alá vontak terhére értékelni. Állítása szerint a Kötelezettségvállalás arra vonatkozott, hogy az említett Eurobarometer jelentést figyelembe kell venni, de nem tiltotta meg az attól való eltérést, mint ahogyan nem is tette kötelezővé az eltérés kivitelezését. A Kötelezettségvállalásnak való megfelelés szakmai kérdés, azonban a Kötelezettségvállalásnak való megfelelés nem egyetlen szakmai úton biztosítható. Pusztán az a körülmény, hogy a Szakértő egy ilyen komplexitású kérdésben mást gondol helyes megoldásnak, mint az FF összeállítója, nem eredményezi a Kötelezettségvállalás megsértését.
547. Előadta, hogy a Szakvélemény alapján a vizsgálati jelentés 39. pontja - helyesen - rögzíti, hogy a Kötelezettségvállalás a 15-69 év közötti korosztályra írja elő a reprezentativitást, ugyanakkor ezen belül nem határozza meg a belső korhatárokat. A Szakvélemény alapján a vizsgálati jelentés ezt követően - feltevéseken alapulva - megállapítja, hogy az FF milyen belső korhatárokkal dolgozott, igazolva ezzel, hogy a felmérés reprezentativitása biztosított volt abban a körben, amelyre nézve a Kötelezettségvállalás előírást tartalmazott, mivel a Kötelezettségvállalás nem zárta ki a szélesebb körű reprezentativitást („A Fogyasztói Felmérés a hazai 15-69 év közötti lakosságra (...) reprezentatív lesz”), így ezen Kötelezettségvállalás teljesítése nem kérdőjelezhető meg egy olyan felméréssel, amely a 15-69 év közötti lakosságon túl, a társadalom egyéb részeire is reprezentatív. Mivel pedig a belső korcsoportok szerinti bontás vonatkozásában a Kötelezettségvállalás semmilyen előírást nem tartalmaz, e kérdésben az FF készítő szakembereknek szabad kezük volt. Pusztán azért, mert az FF nem a szakértő ízlése szerinti belső osztást alkalmazott, nem lehetséges megállapítani a Kötelezettségvállalás megsértését.
548. Álláspontja szerint a Szakértő szubjektív véleményét, sejtését megállapításként rögzíti arról, hogy az egyes témákról milyen részletezettségű kérdőívet kell összeállítani, a követendő ajánlások nem adnak egyértelmű eligazítást. Ehhez képest a vizsgált kulturális tevékenységek számára (item) vonatkozó nem megfelelés alátámasztásként a Szakvélemény mindösszesen annyit tartalmaz, hogy azok „nem feltétlenül kapcsolódnak a kulturális fogyasztáshoz” (Szakvélemény 1.6. pontja). Ehhez hasonlóan az itemek kapcsán a Szakvélemény csupán annyit rögzít, hogy azok száma „meghaladja a kvantifikációs kérdések esetében alkalmazandó optimumot”. Ugyancsak ehhez hasonlóan mindenféle alátámasztás, indokolás és hivatkozás nélkül állapítja meg szerinte a Szakértő, hogy az FF-ben alkalmazott „szűrőfeltételek megváltoztatása, a kérdések típusának és szövegének változtatása összességében nem illeszkedik megfelelően az ESSNet szabványosítási és standardítási ajánlásainak szellemiségéhez”. Mindeközben az ESSNet szabványosítási és

- standarditási ajánlások szellemiségét egyetlen dokumentum sem írja le, így az annak való megfelelés kapcsán a Szakértő legfeljebb véleményt formálhat, de megállapítást nem tehet.
549. A vizsgálati jelentés 76. pontja kapcsán előadta, hogy a Szakvéleményre hivatkozva azt állapítja meg, hogy a „kérdőív nem veszi figyelembe azt a körülményt, hogy ha az interjúalanyt sokadszorra próbára teszik nehezen megválaszolható kérdésekkel, akkor megtanulja háritani a szituációt, amely egyre nagyobb torzulást okoz”. A Szakértő semmilyen módon nem igazolta azonban, hogy az FF ténylegesen próbára tette volna a válaszadókat, nem igazolta, hogy a felmérés akár csak egyetlen nehezen megválaszolható kérdést is tartalmazott volna. Ennek hiányában a szakértő leírása nem értékelhető az eljárás alá vontak terhére. A nem „feltétlenül” kapcsolódó tevékenységek, az objektív módon nem leírható „optimális megoldás” vagy „szellemiség” egyike sem alapozhat meg nem megfelelést. Az a körülmény, hogy a Szakértő esetleg másként állította volna össze a kérdőívet, mint az FF megalkotója, önmagában nem eredményezi, hogy az FF ne felelne meg a Kötelezettségvállalásnak.
550. Előadta, hogy a vizsgálati jelentés 103. pontja szerint a Szakvélemény arra utal, hogy „*kevésbé valószínű, hogy a válaszadó ennyi idő [ti. 31,5 perc] után érvényes választ tud adni a kérdésekre, ami szerepet játszhat az audiovizuális tartalom letöltés/másolás értékeinek csökkenésében*”. Álláspontja szerint a Szakértő e sejtetését azonban nem lehet olyan megállapításként értékelni, amely a Kötelezettségvállalás megsértését megalapozhatná.
551. A vizsgálati jelentés 120. pontja szerint a Szakvélemény tényként rögzíti, hogy a „*hazai piacon a Netflixnél nagyobb szereplő a Telekom (TVGo), a Telenor (MyTV), az FIBO (HBOGo) vagy a Vodafone (Redmozi)*.” E megállapítását a szakértő semmilyen módon nem támasztja alá, egyetlen adatforrást sem jelöl meg. Jelezte, hogy a piacméretre vonatkozó információkat a szolgáltatók a legszigorúbban védik, így olyan nyilvános jelentés nem ismert, amely alapján az említett szolgáltatók mérete megbecsülhető lenne. Véleménye szerint a Szakértő továbbá teljesen összemossa a különböző szolgáltatásokat: míg például a Netflix és a HBOGo on-demand szolgáltatást nyújtanak, addig a Telenor MyTV szolgáltatása egy televízióműsorok (egyidejű, változatlan, csonkítatlan) terjesztésére kiépített infrastruktúra. A két szolgáltatás mind jogi természetét, mind jogosítási útvonalt, mind az igénybe vevők körét tekintve elkülönül egymástól, eltérő igényeket elégít ki, így azok nem keverhetők össze.
552. Előadta, hogy miközben a Szakvélemény tudományos kritikát fogalmaz meg a Vállalt Kutatással szemben, több esetben a legalapvetőbb szakmai standardoknak sem felel meg. Nem lehetséges egy a vizsgált időszakot megelőzően készült sajtóinterjúval alátámasztani egy szakértői megállapítást, mint ahogyan nem lehetséges egy olyan felméréssel igazolni állítását, amelynek módszertana (mérési szolgáltatás használata szemben a piackutatással) és reprezentativitása (településméret szerinti reprezentativitás, szemben a településtípus szerinti reprezentativitással) élesen eltér a vizsgált módszertantól.
553. A Szakvélemény alapján a vizsgálati jelentés 131. pontja kifogásolja, hogy az FF nem tér ki a NAS, a mediabox és a CAST típusú eszközökre. Ennek kapcsán rögzíteni kívánta, hogy a CAST eszközök semmilyen módon nem tárolnak tartalmat, így azoknak kizárólag technológiai szerepük van a tartalomfogyasztás során (praktikusan a kábeles kapcsolatot váltják ki kábel-nélküli kapcsolatra), így ezeknek az eszközöknek semmilyen relevanciája nincsen a magánmásolási díj kapcsán. A mediaboxokra jelenleg is kiterjed a magánmásolási díjszabás hatálya, a NAS-t pedig csak elenyésző mértékben használnak magáncélra; a Szakértő tehát ebben a kérdésben hibásan feltárt tényállásból von le hibás következtetéseket.
554. Előadta, hogy a Szakvélemény (lásd például vizsgálati jelentés 70. és 71. pontja, szakértői jelentés 2.2.3.6. pontja, a szakértői jelentés 3.4.11.) a 2015-ös Fogyasztói Felmérés és a Vállalt Kutatás kapcsán állapít meg hibát. Ez pedig szerinte a Szakértő kirendelésben megfogalmazott feladatán túlmutat, és az utóvizsgálat kapcsán relevanciával nem bír ugyanis a 2015-ös az FF és a Vállalt Kutatás eredményeit a GVH korábban azonban már megvizsgálta, azokat elfogadta és a Kötelezettségvállalásban az eljárás alá vontak azt vállalták, hogy a 2015-ös Fogyasztói Felmérés és Vállalt Kutatáshoz igazodó dokumentumokat készítik, e vállalásukat pedig teljesítették.

555. Hivatkozott arra is, hogy a vizsgálati jelentés 90-92. pontjai szerint a Szakvélemény kifogásolja azt a módszertant, amely a magánmásolással okozott kár megmérését célozza. E módszertant azonban véleménye szerint a GVH a Kötelezettségvállalás részeként elfogadta, ennek kapcsán a Szakértőnek tehát nem az eljárás alá vontakkal, hanem a GVH-val van szakmai vitája. Így szerinte elmondható, hogy a Szakvélemény egy sor esetben olyan szempontokat is a mérlegelés tárgyává tesz, amelyek nem következnek a Kötelezettségvállalásból. E szempontok az előrelátható elvárások körén kívül estek, az eljárás alá vontak ezek kapcsán nem lehettek annak tudatában, hogy az utóvizsgálat során ezek a megfelelő teljesítés megítélésének szempontjaként kerülnek majd beszámításra.
556. Végezetül előadta, hogy az EJI és a MAHASZ megismerte az Artisjusnak a vizsgálati jelentéssel kapcsolatban tett észrevételeit és ezen észrevételekkel az EJI és a MAHASZ egyetért, azokat saját előadásként is kéri figyelembe venni.

V.2.3. A Filmjus észrevételei³⁴⁰

557. Kifogásolta magát a vizsgálatot, azt abszurdnak tartja, mivel az üreshordozó díjak meghatározása és beszédese semmiképpen sem lehet a piaci versenyre semmilyen kihatással, hiszen az az egyes adathordozókra és a piaci szereplőkre egyformán terjed ki. Annak mértéke ennek tükrében nem befolyásolhat sem piaci folyamatokat, sem szereplőket.
558. Ismételten hangsúlyozta azt is, hogy a Filmjus ellen nem ez az első ilyen vizsgálat, maga a GVH Versenytanácsa 2004-2005-ben már lefolytatott egy hasonló eljárást, melynek során egyértelműen azt állapította meg, hogy a tevékenysége ebben a vonatkozásban **sem** jogsértő (97/2004. VJ határozat). A FilmJUS, illetve a további vizsgálat alá vont közös jogkezelő szervezetek tevékenysége, a rájuk vonatkozó jogi környezet érdemben azóta sem változott. A vizsgálati jelentés gyakorlatilag a korábbi GVH döntésnek mond ellent.
559. Kifogásolta a BR szakértői kijelölését, mivel a vizsgálati jelentés megállapításai gyakorlatilag kizárólag ezen szakértő megállapításain alapulnak, ez igen fontos, álláspontunk szerint ügydöntő kérdés.
560. Előadta, hogy mint azt az eljárásban korábban az Artisjus, és a többi eljárás alá vont jogkezelő is jelezte, a szakértőnek kirendelt társaság legkevésbé sem nevezhető pártatlannak a kérdésben. Saját nyilvános honlapján közzétett adatok alapján aktív tagja az IVSZ-nek, melynek (egyik) ismert célja az un. „digitális akadálymentesítés”, melynek egyik eleme az üreshordozó jogdíjak csökkentése vagy eltörlése. Nem látta szükségesnek az IVSZ és az ARTISJUS kapcsolatának bemutatását, mivel azt az Artisjus jelen eljárásban részletekbe menően többször is megtette, ebből azonban egyértelműen látszik, hogy a Szakértő legkevésbé sem nevezhető pártatlannak, álláspontja szerint egyértelműen elfogult, tőle nem várható el megfelelő szakvélemény.
561. Álláspontja szerint ugyanezen elfogultság olvasható ki például az Artisjus által szintén ezen eljárásban is bemutatott azon tények alapján, hogy a Szakértő közreműködésével az üreshordozó jogdíjközleményekkel kapcsolatos SzTNH előtti véleményezési eljárásában az IVSZ állásfoglalásai egyértelműen a jogdíj rendszerét támadó álláspontot fogalmaztak meg.
562. Előadta, hogy mivel a kérdés összetettsége és specialitása, a vizsgálati jelentés által is kiemelten, olyan szakértelmet kíván, mellyel a GVH nem rendelkezik, így a jelentést gyakorlatilag ezen szakértői véleményre alapozza, ami azonban így részrehajló, egyoldalú, elfogult. A fentiek alapján álláspontja szerint a Szakértő jogellenesen járt el, érintettségét jeleznie kellett volna, illetve azt a GVH az Artisjus korábbi beadványa alapján maga is észlelhette volna, így Szakvéleménye jelen eljárásban nem használható fel [Ket. 42.§ (1) és (3) bek., valamint 58.§ (6) bek.]].
563. Előadta, hogy a Szakvélemény általa ismert része nem koherens, logikailag sokszor nem következetes, nem tesz eleget az alapos és körültekintő vizsgálat követelményeinek, így következtetései vitathatóak, tehát nem alkalmasak az eljárásban történő döntés meghozatalára. Álláspontja szerint a vizsgálat módszerét csupán kritizálja, azonban azt nem mutatja be, hogyan,

³⁴⁰ VJ/5-85/2018.

milyen módszerrel és egyéb jellemzőkkel lenne helyes egy ilyen vizsgálat. Ennek bemutatása nélkül pedig szerinte nem lehet alkalmas egy ilyen súlyos döntés meghozatalának megalapozására, szakértelme éppen arra szükséges, hogy bemutassa az esetleges hibás pontokat, és rámutasson a helyes megoldásra. Amennyiben ennek nem tesz, vagy nem tud eleget tenni - szakértősége kérdéses.

564. Hivatkozott arra, hogy a vizsgálat alá vont szervezetek a Kötelezettségvállalásnak mindenben lehetőségeik szerint eleget tettek. A Szakvéleményben kimutatott esetleges minimális eltérés nem befolyásolja a kutatás érdemi eredményét és megbízhatóságát sem. A szakértői vélemény egyes megállapításai szubjektívek - néhol sajtó interjúra hivatkozik - tehát nem kellően megalapozottak, hibásak, és így az ennek alapján hozott döntés is megalapozatlan lesz.
565. Álláspontja szerint a Versenytanácsnak ebben az esetben a Tpv. 72.§ (1) bekezdése alapján a vizsgálati jelentést vissza kell adnia, hogy valóban megalapozott, támadhatatlan szakértői vélemény beszerzése után születhessen meg egy új jelentés. Egyben jelezte, hogy a további eljárás alá vont szervezetek nyilatkozataival, észrevételeivel egyetértünk, kérjük, hogy azokat a Filmjus részéről előadott nyilatkozatokként és állításokként vegyék figyelembe.

V.2.4. A Hungart észrevételei³⁴¹

566. A HUNGART előadta, hogy a vizsgálati jelentéssel kapcsolatban megismerte az Artisjus vizsgálati jelentéssel kapcsolatban tett észrevételeit és ezen észrevételekkel egyetért, azokat saját előadásaként is kéri figyelembe venni.

V.2.5.1. A BR Szakértő beadványa³⁴² az eljárás alá vontak vizsgálati jelentésre tett észrevételükben megfogalmazottakra

567. A BR előadta, hogy nem minősül igazságügyi szakértőnek, így az eljárás alá vontak által hivatkozott rendelkezéseket rá nem kell alkalmazni.
568. Az IVSZ tagsága miatti elfoglaltsági indítvány kapcsán előadta, hogy nem vett vagy vesz részt az IVSZ Digitális Jogi Munkacsoportjának munkájában; nem érintett abban, hogy az eljárás alá vontak miként és mennyiben tesznek eleget a Kötelezettségvállalásban foglaltaknak; nem áll érdekében a díjszabásrendszer bármilyen konkrét irányba történő módosítása. Hivatkozott arra, hogy szakmai alapokon, önállóan, függetlenül és semlegesen látja el jelen szakértői tevékenységet: a GVH kirendelése és konkrét kérdései alapján; egyéb kutatási, elemzési projektektől, feladatoktól elhatárolva; az eljárás bármely más szereplője vagy érintettje, egyéb ügyfelei, partnerei, szakmai szervezetek és azok tagjai álláspontjától, érdekeitől és befolyásától függetlenül, elfoglaltság nélkül.

V.2.5.2. Az Artisjus észrevétele³⁴³ a BR Szakértői beadványra

569. Hangsúlyozta, hogy a BR Szakértőnek nem feladata jogkérdésekben álláspontot nyilvánítani, sőt e tekintetben kifejezett törvényi tilalom áll fent a szakértőkre nézve. Az pedig, hogy egy adott törvény rendelkezései mely eljárási szereplőkre vagy milyen követelmények mellett vonatkoznak, jogkérdésnek minősül, így az abban való állásfoglalás a szakértők részéről nemcsak irreleváns, de a törvény rendelkezései alapján tilalmazott is.
570. Előadta, hogy abból, hogy a BR Szakértő, nem igazságügyi szakértő nem következik, hogy rá - mint a Szaktv. szerinti eseti szakértőre - ne vonatkoznának a Ket. és a Szaktv. irányadó, a kirendeléséről szóló végzésben feltüntetett rendelkezései, ugyanis a Ket. 58. §-a nem tesz különbséget a tekintetben, hogy a Szaktv. rendelkezései szerinti igazságügyi szakértő vagy eseti szakértő kirendelésére kerül sor, csak annyit rögzít, hogy „a hatóság egyéb esetben az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvény szerint igazságügyi szakértői tevékenység végzésére

---

³⁴¹ VJ/5-86/2018.

³⁴² VJ/5-88/2018.

³⁴³ VJ/5-93/2018.

- jogosult szakértőt rendelhet ki" [Ket. 58. § (3)]. Az eseti szakértő pedig szintén igazságügyi szakértői tevékenységet végez a törvény rendelkezései értelmében [Szaktv. 3. § (4)].
571. Fenntartotta a 2019. december 17-én kelt beadványában szereplőket, mely szerint nem várható el az ügy kívülállóként történő megítélése egy olyan szakértőtől, aki már eleve az eljárás alá vonttal szembehelyezkedő állásponttal rendelkezik, az ilyen álláspont érdekében közvetve vagy közvetlenül fellép és eljár, illetve tagja annak a szervezetnek (IVSZ), amely ellenérdekű félként tárgyalásokat folytat és megállapodásokat köt az eljárás alá vonttal az ügy tárgyát képező tárgykörben.
572. Ekörben hivatkozott arra, hogy az IVSZ honlapja alapján a BR aktív résztvevője a szervezet érdekképviselői és kutatási csoportjainak és nincs annak jelentősége, hogy egy másik munkacsoportnak (nevezetesen a BellReseach által hivatkozott, a Jogdíjközlemények véleményezésében résztvevő munkacsoportnak nem tagja.)
573. Véleménye szerint BR tehát egy olyan szervezet tagja, amely - a korábbiakban írtak szerint - aktív érdekképviselői tevékenységet fejtett ki és fejt ki az üreshordozói díjrendszer csökkentése és átstrukturálása érdekében. Ennek ékes és friss példája a Visegrádi országok digitális piaci szervezetei - így az IVSZ - által kiadott 2020. szeptember 1-jei nyilatkozat, amelynek éppen az üres hordozói díj „reformja” mellett tör lándzsát, és amely kijelenti: „Álláspontunk szerint a jelenlegi jogi megoldás alapvető átalakítása elengedhetetlen”, így álláspontja szerint a BR nyilvánvalóan érintett abban a kérdésben, hogy az eljárás alá vontak mennyiben tesznek eleget az üres hordozói díjrendszerre vonatkozó (és adott esetben éppen annak módosítását jelentő!) Kötelezettségvállalásnak.
574. Előadta, hogy a BR Szakértői észrevételekben a magánszakértői által korábban is részletesen cáfolt egyéb állítások mellett két olyan állítás található, amely a Szakértőnek korábbi megállapításai között is szerepel, és amelyeknek helyes értékelése további számítások alapján valósítható meg. Ezeket a szükséges számításokat azonban a Szakértő nem végezte el, annak ellenére, hogy az általa feltételezett hibát mindkét esetben javíthatónak értékelte. Ezek a Szakértői Észrevételek 2.3 pontja (2.1.1. ponthoz, a minta súlyozása korcsoportok és iskolai végzettség tekintetében) és a 2.6. pontja (2.2.2. ponthoz, a csoportképzés alátámasztottsága, robosztussága). A hiányzó számításokat tartalmazza 2. sz. alatt benyújtott kiegészítő számítások c. dokumentum.
575. Erre figyelemmel hivatkozott arra, hogy a 2. sz. melléklet 1. pontja a súlyozással kapcsolatos kérdéseket vizsgálja meg részletesen, és a minta súlyozásának megisméltésével igazolja, hogy a BR által megállapított kifogások, illetve az abból fakadó statisztikai jellegű eltérések „szakmai szempontból nem nevezhetők jelentősnek, irányuk adathordozónként eltérő. A tapasztalt különbségek nem indokolják a tanulmány lényegi következtetései módosítását.
576. A 2. sz. melléklet 2. pontja kapcsán pedig előadja az Artisjus, hogy a fogyasztói csoportképzést ismétli meg, amellyel igazolja, hogy a Tanulmányban alkalmazottakkal azonos bemeneti adatokkal elvégzett csoportképzés koherens, a Szakértő által használt értelemben robosztus, és alátámasztja, hogy a Kötelezettségvállalás teljesítését képező Tanulmány végkövetkeztetései ebben a kérdésben is helyesek: „Annak érdekében, hogy a koherenciát megőrizzük az eredeti elemzéssel, a főkomponensek kialakításánál azonos adatokat alkalmaztunk (a Szakértői Jelentés 2.2.2.11-12 szerint a klaszterelemzés esetén az extrém érték kezelés megtörtént, ezzel kapcsolatban ott ellenőrző számítások is találhatóak, a jelen számítások a tanulmány extrém érték kezelést követő standardizált bemenő változóiból indultak ki). (...) A kapott eredmények érvényességét alátámasztja, hogy a Szakértői Jelentés 2.2.3.12 pontjában szereplőtől némileg eltérő módszertannal, de hasonló eredményre jutott. Ez és az alkalmazott két véletlen kezdőpontú klaszterezés együttesen igazolják a csoportképzés robosztusságát abban az értelemben, hogy eltérő módszerrel, eltérő kiindulópontok mellett is azonos eredmény érhető el. Így véleménye szerint a létrejött és alátámasztott csoportok alapján elmondható, hogy a vizsgált népesség döntő többsége egyetlen csoportba sorolható részletesen vizsgált fogyasztási szokásai alapján, így nem különböztethető meg olyan jelentősebb speciális fogyasztói csoport, amelyet a többiektől jelentősen eltérő fogyasztási szokások jellemeznének. Az azonosításra került kisebb csoportok

(résztevő, alkotó, letöltő, tároló) összességében mindössze a vizsgált népesség 9,6%-át teszik ki, alacsony esetszámuk miatt azonban eltérő fogyasztási szokásaikkal kapcsolatos megkülönböztetés az ÜHD rendszerben nem vizsgálható. Összességében az Artusjus megállapította, hogy véleménye szerint a klaszterelemzés megismétlése nem vezet a tanulmánytól eltérő végkövetkeztetésre.

V.2.5.3. Az EJI és a MAHASZ észrevétele³⁴⁴ a BR Szakértői beadványra

577. Az EJI és a MAHASZ közös álláspontja szerint a BR tévesen állítja a Szakértői észrevétel 1.2. pontjában, hogy szakértői tevékenységére ne vonatkozna az igazságügyi szakértőkre vonatkozó szabályrendszer. Ezzel szemben véleménye szerint tény, hogy a BR kirendelésére az Szaktv. 4. §-a alapján került sor, amely tényt a GVH VJ/5-13/2018. számú végzése egyértelműen igazol, így a BR eseti szakértőnek minősül. Az Szaktv. 1. § b) pontja szerint a törvény hatálya kiterjed az eseti szakértőkre is, az Szaktv. 4. § (5) bekezdése szerint pedig az eseti szakértő jogaira és kötelezettségeire [az Szaktv.] rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Azzal, hogy a Szakvélemény nem felel meg az Szaktv. előírásainak, az eljárás alá vontakat olyan joghátrány érte, amely csak úgy reparálható, ha a Szakvéleményt az eljárás során nem veszik figyelembe.
578. Az EJI és a MAHASZ észrevételezte, hogy a Szakértői észrevétel 2. pontja szerinti összegzés érdemben eltér a Szakvélemény összefoglaló fejezetében található összegzéstől.
579. Álláspontja szerint azt kell megállapítani, hogy a Szakvélemény ellentétes a Szakértői észrevétellel, a Ket. 59. § (4) bekezdése szerint ezen ellentmondás feloldására a Szakértőt fel kell hívni.
580. Változtatás nélkül fenntartotta azt a korábbi észrevételét, amely szerint
- a) a Szakvélemény alaki hibás,
  - b) a kirendelt eseti szakértő elfogult,
  - c) a Szakvélemény aggályos,
  - d) az eseti szakértő hibásan értelmezte a Kötelezettségvállalást,
  - e) az eseti szakértő szubjektív véleményét, sejtését rögzítette megállapításként a Szakvéleményben,
  - f) az eseti szakértő nem megfelelően feltárt tényállás alapján formált véleményt a Szakvéleményben,
  - g) az eseti szakértő a Szakvéleményben túlterjeszkedett a vizsgálat körén.
581. A fenti okok miatt az EJI és a MAHASZ álláspontja szerint a BR Szakértőt az eljárásból ki kell zárni, Szakvéleményét pedig az eljárás során nem lehet figyelembe venni.

V.3. Az eljárás alá vontak észrevételei az előzetes álláspontra

582. Tekintettel arra, hogy az eljárás alá vontak az előzetes álláspontra tett észrevételeikben³⁴⁵ megismételték és továbbra is fenntartották a vizsgálati jelentésre és a BR Szakvéleménye kapcsán tett előadására tett fentebb már ismertetett álláspontjukat, valamint tekintettel arra, hogy az előzetes álláspontra tett észrevételeik a kiegészítő előzetes álláspontra tett észrevételeikben továbbra is fenntartották és ismételten előadták, valamint azokat az összefoglaló beadványukban is ismertették, így az eljáró versenytanács eltekint az előzetes álláspontra tett észrevételek külön ismertetésétől és a kiegészítő előzetes álláspontra tett észrevételeik ismertetése kapcsán rögzíti azokat.

V.4. Az eljárás alá vontak álláspontja az Abiungo szakvélemény kapcsán

³⁴⁴ VJ/5-94/2018.

³⁴⁵ VJ/5-124/2018. (FILMJUS), VJ/5-125/2018. (EJI, MAHASZ közös beadvány), VJ/5-126/2018. (HUNGART), VJ/5-127/2018. (Artisjus)

583. Az Abiungo szakvéleményéhez kapcsolódóan észrevételt terjesztett elő az Artisjus,³⁴⁶ melyhez a többi eljárás alá vont is csatlakozott,³⁴⁷ és melyet a MAHASZ és EJI közös beadványában további észrevételekkel egészített ki.³⁴⁸ A Hungart és a Filmjus a MAHASZ és EJI közös beadványához is csatlakozott és az abban foglaltakat saját véleményeként fogadta el.³⁴⁹ Az Artisjus beadványának részét képezi [személyes adat] magánszakértő véleménye a szakvéleménnyel kapcsolatban.³⁵⁰

V.4.1. Az Artisjus álláspontja³⁵¹ az Abiungo szakvéleményével kapcsolatban

584. Az Artisjus (melynek véleményéhez a FILMJUS és a HUNGART is csatlakozott³⁵²) az Abiungo Szakvéleményével kapcsolatban magánszakértőként [személyes adat] bizta meg, aki írásbeli beadványa mellett a tárgyaláson³⁵³ szóban is előadta véleményét az Abiungo Szakvéleményével kapcsolatban.
585. [személyes adat] magánszakvéleményében³⁵⁴ előjáróban megfogalmazza, hogy véleménye szerint a szakértő több ponton nem a feltett kérdésekre ad választ, állításait nem alapozza meg tényekkel, illetve félreértelmezi a Tanulmányt és néhány ponton szakmailag megkérdőjelezhető állításokat tesz. Ezt követően a szakértő számára feltett kérdések sorrendjében fejt ki véleményét a szakvéleményről.
586. Álláspontja szerint a szakvélemény a mintavétel módjával, a súlyozással és a reprezentativitással kapcsolatos kérdésre olyan választ ad, ami helytelenül a kutatási kérdés és a kutatás tartalmának kapcsolatát is vizsgálja. Előadja, hogy egy bővebb populációból – egyébként a szakma szabályainak megfelelő véletlen mintavétellel vett minta alapján – egy szűkebb populációra vonatkozóan is lehet következtetéseket levonni. Előadja, hogy a szakvélemény téved abban, hogy nem került átadásra részére a [üzleti titok] kutatás eredményei, illetve, hogy a Tanulmány 2.1.1. és 2.1.2. fejezetei világosan leírják az FF és a [üzleti titok] kutatás mintáját. Ezen fejezetek álláspontja szerint nem tartalmaznak utalást arra, hogy [üzleti titok] történt volna. Ezt követően kifejti, hogy a piackutatási gyakorlatban gyakran hibásan alkalmazzák a [üzleti titok] kifejezést a rétegzett véletlen mintavételre.
587. A kérdőív hosszával kapcsolatban megismétli korábbi álláspontját,³⁵⁵ hogy az átlagos különbség a két időbélyeg között [üzleti titok] perc volt, mely egyáltalán nem számít rendkívüli hosszúságúnak. Ezt azzal is alátámasztja, hogy a módszertanilag egyik legalaposabban előkészített társadalomtudományi kutatás, a European Social Survey személyes kérdezésének átlagos hossza 67,4 perc. Továbbá ismételten³⁵⁶ összehasonlítja a Q2³⁵⁷ kérdés egyes alkérdéseinek és Q28³⁵⁸ kérdés televíziónézésre vonatkozó alkérdésének adathiányát a célból, hogy alátámassza: a figyelemcsökkenés nem volt jelentős. A három korosztály különböző kérdőíve kapcsán előadja, hogy ennek célja az volt, hogy a kérdezés lehetőség szerint minden válaszadó esetén azonos módon történjen, a kérdezőbiztos még a tegezés átfogalmazását se végezze szabadon.
588. [személyes adat] leghosszabban az ESSNet-Culture ajánlásokkal foglalkozik. Álláspontja szerint a mennyiségekre irányuló nyitott kérdések (mint pl. az FF kérdései) alkalmazása általánosan elfogadott. Amennyiben a válaszadó nem tudja pontosan válaszolandó értéket, akkor nincs eltérés

³⁴⁶ VJ/5-240/2018.

³⁴⁷ VJ/5-241/2018. és VJ/5-243/2018.

³⁴⁸ VJ/5-242/2018.

³⁴⁹ VJ/5-241/2018 és VJ/5-243/2018.

³⁵⁰ VJ/5-240/2018. melléklete

³⁵¹ VJ/5-240/2018.

³⁵² VJ/5-241/2018. és VJ/5-243/2018.

³⁵³ VJ/5-295/2018.

³⁵⁴ VJ/5-240/2018. melléklete

³⁵⁵ VJ/5-84/2018. 3. sz. melléklete és VJ/5-93/2018. 1. sz. melléklet

³⁵⁶ VJ/5-84/2018. 3. sz. melléklet és VJ/5-93/2018. 1. sz. melléklet

³⁵⁷ Q2. Az elmúlt 12 hónapban hányszor...

³⁵⁸ Q28. Átlagosan mennyi időt tölt filmek, sorozatok, TV programok nézésével a következő csatornákon?

- az ordinális mérési szintű válaszok és a nyitott kérdések alkalmazásának megbízhatósága között. Megismétli korábbi véleményét,³⁵⁹ amit a BR Szakvéleményében foglaltak kapcsán adott elő az SE 399 kutatással³⁶⁰ kapcsolatban.
589. [személyes adat] felhívja a figyelmet arra, hogy az Abiungo extrém érték kezelésével kapcsolatosan megfogalmazott állításai a BellResearch Szakvéleményével ellentétes.
590. A szakvéleményben bemutatott film, illetve sorozat letöltésének mennyiségéhez kapcsolódó alacsony válaszadási arányhoz kapcsolódóan [személyes adat] előadta, hogy a kérdéseket csak azoktól kérdezték meg, akik az adott eszközzel rendelkeztek. Az Abiungo KSH adatokra történő hivatkozását nem tartja világosnak, ugyanakkor az adatforrásban szereplő rendszeres internethasználók aránya álláspontja szerint közel megegyezik az FF-ben mért aránnyal így a szakértő által felvetett problémát nem találja megalapozottnak.
591. A klaszterelemzés kapcsán véleménye szerint a szakvélemény a vállalás célszerűségét kérdőjelezi meg, ami álláspontja szerint nem tárgya jelen vizsgálatnak. A 2017 és 2015. évi modellek összevethetősége és az időbeli változás követése álláspontja szerint nem volt a kutatás célja.
592. A 2017. évi Tanulmány követhetőségével kapcsolatos szakértői vélemény tekintetében előadja, hogy a szakértői vélemény önmagának ellentmondó.
593. A modellek összevethetősége kapcsán előadja, hogy a szakmai szabályok szerint a modellek összevethetősége elsősorban akkor feltétele a becsléseknek, ha az eltérő időpontokra vonatkozó becslések célja az időbeli változás követése, azonban a vállalt kutatásnak ez nem volt célja.
594. Az alábbiakban csak a fenti magánszakértői szakvéleményben kifejtetteken túlmenő észrevételeket ismerteti az eljáró versenytanács.
595. Az Artisjus álláspontja szerint a VJ/12/2020. (Reckitt Beckinser) sz. ügyben³⁶¹ meghatározottak alapján az Abiungo szakvéleménye nem fogadható el aggálytalan szakvéleményenként, és ezért kéri a GVH-t, hogy azt ne fogadja el.
596. Az Artisjus beadványában megismétli a szakértő kirendelése kapcsán benyújtott vizsgálati kifogásait (ld. vizsgálati jelentés 7. fejezete), melyben foglaltak álláspontja szerint mind beigazolódottak. Véleménye szerint a szakvélemény jelentősen növelte az eljárás költségét és idejét, miközben az ügy eldöntését nem segítette, mivel álláspontja szerint az nem vehető figyelembe. A szakvélemény az ellentmondások feloldását meg sem kísérelte, továbbá a szakértők nem rendelkeznek a szükséges szerzői jogi és statisztikai szakismeretekkel, szakértelmük nem terjed ki átfogó, kulturális piacokat érintő közgazdasági modellezésre. Az Artisjus megismételte, hogy álláspontja szerint a Szerzői Jogi Szakértő Testület (SzJSZT) kirendelése lenne szükséges, a szakvélemény olvasata alapján levont következtetése szerint a szakértő nem rendelkezik az R statisztikai programozási nyelv ismeretével. Az Artisjus álláspontja szerint súlyos eljárási hiba, hogy a GVH nem győződött meg a szakértők szükséges speciális szaktudásáról, és a szakértő erről nem nyilatkozott. A szakvélemény nem felel meg a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara Etikai Kódexének, mivel a benne foglalt megállapítások nem ellenőrizhetők, az indoklások hiányoznak vagy jelentősen hiányosak. Kifogásolja, hogy a szakvélemény szakirodalmi hivatkozást nem tartalmaz, illetve egy olyan dokumentumot használ fel (szakvélemény mellékletét képező KSH statisztika), ami a Vállalt Kutatás elkészítése után keletkezett. Álláspontja szerint a szakértő több helyen feltételezésekbe bocsátkozik, és indoklás nélkül hibát sugall, így a szakvélemény hiányosnak tekinthető.
597. Az Artisjus a szakvélemény megfelelőségének hiányát elsősorban arra vezeti vissza, hogy az rosszul értelmezte a Vállalt Kutatás célját, így vizsgálati kiindulópontja hibás, vizsgálatát olyan prekoncepció mellett folytatta le, mely a szakvéleményt tartalmilag tévessé és aggályossá teszi. Nem ért egyet azzal, hogy a szakvélemény vitatja, hogy a Kötelezettségvállalásban előírt feladat a kultúrafogyasztási szokásokra kellett, hogy fókuszáljon és értelmezhetetlen számára, hogy miért

³⁵⁹ VJ/5-84/2018. 2. sz. melléklet

³⁶⁰ Special Eurobarometer Survey on Cultural Participation

³⁶¹ VJ/12-196/2020. sz. Versenytanács határozat 305. bekezdése

- az üreshordozókkal kapcsolatos felmérést vár el. Álláspontja szerint a Kötelezettségvállalás a kultúrafogyasztási szokások vizsgálatát írta elő (melynek eszköze a [üzleti titok] felmérés) és ezzel összefüggésben vizsgálta az üreshordozók használatát. Álláspontja szerint a Kötelezettségvállalás *expressis verbis* a 2015. évi tanulmány alapján a [üzleti titok] felmérés elkészítését írta elő. Továbbá véleménye szerint mind a Kötelezettségvállalása, mind a vizsgálati dokumentáció bőven indokolja, hogy a kultúrafogyasztási szokások mérésére miért ez a módszer a legalkalmasabb. Kifejti, hogy a célok között semmilyen módon nem szerepelt az a szempont, hogy az eredmények a közös jogkezelő egyesületek felosztási tevékenységét támogassák.
598. A szakértő azon kijelentése, hogy a kérdőív csak közvetve felel meg a kutatás céljának, szakmai indokolás hiányában aggályos, így nem vehető figyelembe, az szakvélemény alá nem támasztott következtetései az eljárás alá vontak terhére nem értékelhetők.
599. Az Artisjus előadja, hogy Kötelezettségvállalás alapján az eljárás alá vontaknak 2015. évi tanulmányban alkalmazott módszert kellett újra elvégezniük, ami a fogyasztói csoportképzésre a klaszterelemzés volt. Álláspontja szerint a szakértő a Kötelezettségvállalás fogyasztói csoportképzésre vonatkozó részét értelmetlennek minősíti, ugyanakkor az elvégzett klaszterelemzéssel szemben kifogást nem emel, megjegyzésével a kirendelés keretein súlyosan túlterjeszkedik.
600. Álláspontja szerint a szakvélemény tévedésben van a fogyasztó fogalmának a magánmásolás kontextusában való megfelelő értelmezésével, és nem veszi figyelembe, az ÜHD mentesítés lehetőségét.
601. Az Artisjus előadta, hogy a szakértő félreérti a magánmásolási díjigény szabályozását, mivel a Vállalt Kutatásnak a legális, szerzői jogi szabályok szerinti szabad magáncélú másolatkészítések körében kellett kutatásokat és elemzéseket végeznie, a munkában éppen, hogy az illegális másolatok, letöltések vizsgálati körből történő kizárása merült fel feladatként. Álláspontja szerint a 2017. évi Tanulmány a magánmásolási díjigény kompenzációs szükségletének kimutatását, a modellek eredményének értékelése mellett elvégezte. Egyik évben sem irányult az elvégzett modellezés arra, hogy illegális felhasználásokat a kompenzációs igény körében számításba vegyen.
602. Kifogásolja, hogy a szakvélemény szerint nem követhető, hogy adott kérdésre összesen hány válasz érkezett, mert álláspontja szerint ugyan a Tanulmány szövege nem, de az R-programkód és a mellékelt adatforrások a kifogásolt adatokat teljeskörűen tartalmazzák. Továbbá álláspontja szerint a vizsgálati dokumentáció a kiválasztás módjára, a [üzleti titok] megállapítására és mértéjére is tartalmaz adatokat.
603. Az Artisjus a szakvélemény hipotézisekkel kapcsolatos megállapításaival összefüggésben kifejti, hogy a fogyasztói csoportképzéshez hipotézisek alkalmazása nem volt indokolt.
604. Kifogásolja, hogy a szakértő a modellek megbízhatóságát külön-külön elismeri, mégis elvárná egy harmadik modell kidolgozását. Álláspontja szerint a szakértő indoklás nélkül hagyja azt a kijelentését, hogy a két modell eredménye közti [üzleti titok]eltérés nem elfogadható. Az Artisjus álláspontja szerint ez a különbség nem tekinthető kirívó jelenségnek, továbbá semmilyen szakmai előírást nem ismer, ami a nehezen értékelhető jelenségekre felállított közgazdasági modellek eredménye közötti eltérést szakmai hibának minősítené. Álláspontja szerint a modellek közötti eltérés értékelésére a 2017. évi Tanulmány iránymutatást ad azzal, hogy alsó és felső korlátként értelmezi a két eredményt. Az Artisjus véleménye szerint önellentmondásba keveredik a szakértő, amikor a modellek célját érthetőnek nevezi, miközben azt ismétli, hogy a kutatás célját nem megállapítható. Az Artisjus a modellek kapcsán továbbá kifejti, hogy a platformszolgáltatók okozta [üzleti titok]jogosulti jövedelemkiesésnek a kutatási és értékelési módszertana világszerte kutatott és vitatott terület. Álláspontja szerint a szakértő nem ad érdemi választ a vonatkozó kérdésekre, mivel nem a modellek adatszükségletét vizsgálja, következtetése minden indokolást nélkülöz.

605. Az Artisjus álláspontja szerint abból, hogy egy adott reprezentatív fogyasztói kutatás kérdéseire a megkérdezettek csak egy kis hányada ad értékelhető választ semmilyen minőségi következtetés nem vonható le a kutatásra és az abból készített elemzésre.
606. Álláspontja szerint az, hogy a szakértő az adatok súlyozását nem tudta követni, szakértelmének hiányára utal. Kifejti, hogy a szakvélemény önellentmondást tartalmaz azzal kapcsolatban, hogy a súlyozás alkalmazását egyszerre statisztikailag megszokottnak és feleslegesnek is tartja. Álláspontja szerint a szakvélemény ezzel a kijelentéssel kapcsolatban a korábbi szakértők álláspontjával ellentmondásba kerül, így a kirendelés e kérdés tisztázására sikertelennek tekinthető, az egyes fel nem oldott ellentmondások az eljárás alá vontak terhére nem értékelhetőek.
607. Az Artisjus álláspontja szerint a szakvélemény szakmai indoklás nélkül jelenti ki, hogy a válaszok bizonytalanok, valóságtartalmuk megkérdőjelezhető, továbbá figyelmen kívül hagyja a korábbi szakértők véleményét a kérdőív terjedelméről és a válaszok ebből adódó jellegéről. Véleménye szerint azon kifogás, hogy az üreshordozók csak marginálisan jelennek meg a Fogyasztói Felmérés-ben, nem felel meg a vizsgált iratok tartalmának, így az eljárásban nem vehető figyelembe.
608. Az Artisjus álláspontja szerint a szakértő nem támasztja alá indoklással miért nem felel meg az elvárt reprezentativitásnak az adatok. Álláspontja szerint a szakvélemény nem hivatkozhat a BR által leírtakra, mivel a BR szakvéleményét a korábban általa kifejtett indokok alapján nem lehet figyelembe venni. Álláspontja szerint kétséges, hogy a BR korábbi véleményét az új szakértő felülvizsgálta volna.
609. A modellek összehasonlíthatóságával kapcsolatban az Artisjus előadta, hogy egy ilyen változó körülményeket mutató területen, annak igényével, hogy a módszertan alkalmazása ezekhez alkalmazkodjon és az új jelenségekre reagáljon nem lehetséges stabil évente pontosan összehasonlítható vizsgálatokat elvégezni. A Kötelezettségvállalás a fogyasztói csoportképzés és nem a kompenzációs igényre vonatkozó modellek körében írta elő az összevethetőséget. Így a szakvéleményben foglaltakkal nem ért egyet.
610. A szakvélemény Utóirat című fejezete kapcsán előadta, hogy álláspontja szerint az a szakvélemény részeként nem vehető figyelembe, mivel azok indokolással és szakértői módszerekkel alá nem támasztott problémafelvetések.

V.4.2. A MAHASZ és az EJI közös álláspontja³⁶² az Abiungo szakvéleményével kapcsolatban

611. Az alábbiakban csak a fenti magánszakértői szakvéleményben és az Artisjus észrevételeiben kifejtetteken túlmenő észrevételek kerülnek ismertetésre.
612. A MAHASZ és az EJI beadványukban jelezték, hogy kénytelenek úgy tenni a szakvéleményre észrevételeket, hogy nem ismerhetik meg az eljárás kontextusát, irányát, továbbá a szakvéleményhez felhasznált dokumentumokat, mivel a Tpv. 55. §-a nem teszi lehetővé számukra az iratbetekintést a vizsgálat jelen stádiumában. Emiatt fenntartják jogukat arra, hogy a szakvélemény kapcsán később további észrevételeket fogalmazzanak meg. Álláspontjuk szerint a szakértő megsértette a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara Etikai Kódexét, mivel olyan módon tartotta a kapcsolatot az eljárás alanyaival, hogy arról az eljárás többi alanya nem értesülhetett.
613. Véleményük szerint a szakértő kirendelése formailag hibás, mivel nem tartalmazza az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 45. § (2) bekezdés f) pontja szerinti azon rendelkezéseket, amelyek a vizsgálatához átvett iratok visszaadására, vagy megsemmisítésére vonatkoznak. Ezért kéri a GVH-t, hogy hozzon olyan végzést, ami a szakértőt erre kötelezi utólag.
614. Álláspontjuk szerint a szakvélemény formai hibás, mivel nem tartalmazza a szakértő bélyegzőjének lenyomatát, ezért a szakvéleményt az eljárásból ki kell zárni.

³⁶² VJ/5-242/2018

615. Álláspontjuk szerint a szakértői kirendelésben feltett 5. kérdésbe belefoglalt állítás („Kérjük, mindenképpen térjenek ki arra, hogy az alábbi tényezők milyen módon befolyásolják az adatok megbízhatóságát!”) prejudikál, és ezáltal a kérdés irányítottnak minősül.
616. Álláspontjuk szerint a 2017. évi Fogyasztói Felmérés kérdéseinek száma nagyságrendileg megfelelt a 2015. évi Felmérés során feltett kérdések számának. Sőt maga a Kötelezettségvállalás kötelezte az eljárás alá vontakat arra, hogy olyan területekre is kiterjesszék a kutatást, amire azt megelőzően kevesebb figyelem jutott, így elkerülhetetlen volt a kérdések számának kismértékű növelése.
617. Álláspontjuk szerint a szakértő a 10. kérdésre³⁶³ adott válasznál nem a feltett kérdésre válaszolt. A 12. kérdés³⁶⁴ kapcsán kifogásolja, hogy a szakértő arra utal, a Vállalt Kutatás nem adott válaszokat az új eszközök használatának módjára, miközben ugyanitt megállapítja, hogy helyes következtetés volt az, hogy nem azonosítható újonnan bevonható üreshordozó.

V.5. Az eljárás alá vontak észrevételei a kiegészítő vizsgálati jelentésre³⁶⁵ és a kiegészítő előzetes álláspontra³⁶⁶

V.5.1. Az Artisjus észrevételei

V.5.1.1. Jogi észrevételek

618. Az Artisjus az előzetes álláspontra³⁶⁷ vonatkozóan korábban tett észrevételeit³⁶⁸ továbbra is fenntartotta, azt ismételten ismertette. Álláspontja szerint a GVH nem az utóvizsgálati eljárásjogi rezsím alapján járt el. Szintén az előzetes álláspontra adott korábbi észrevételeire hivatkozik, amikor azt állítja, hogy a BR kirendelt szakértőt az utóvizsgálati eljárásból ki kellett volna zárni és a BR Szakvéleményét, mint jogsértő bizonyítékot, ki kellett volna rekeszteni.

V.5.1.2. Vizsgálati kifogás

619. Az Artisjus a vizsgálati kifogásban³⁶⁹ foglaltakat továbbra is fenntartja, többek között azt, hogy a szakértők álláspontjai közötti ellentmondások feloldására újabb szakértő kirendelése nem az eljárás egyszerűsítéséhez és hatékonyságához, hanem éppen annak elhúzódsához vezetett, valamint azon álláspontját is, hogy a hatóság által kirendelt szakértő véleményét nem lehet magasabb rendűnek minősíteni.
620. A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 7. fejezete kapcsán előadja, hogy nem állította, hogy a vizsgálat során a szakértőnek feltett bármely kérdés egy az egyben szerzői jogi szakkérdés lenne. Az eljárásnak nem is feladata szerzői jogi szakkérdések vizsgálata, ahogyan ezt a Kötelezettségvállalás indokolása is megállapítja, azonban, ha a GVH vagy az általa kirendelt szakértő a szakkérdés megválaszolásához az ahhoz kapcsolódó szerzői jogi kérdésben is megállapítást tesz, akkor túllépi hatáskörét és szakmai kompetenciáját. Ha ilyen kérdés megválaszolása szükséges, akkor először a szerzői jogi szakkérdés tisztázására van szükség.
621. A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 282. bekezdésére³⁷⁰ vonatkozóan előadja, hogy az egyrészt hiányos, mert a felkért magánszakértők más körben is adtak szakvéleményt (pl. ESSNET

³⁶³ 10. Megfelelően értékeli-e a 2017. évi Tanulmány a zenei és filmes letöltések számának alakulását, figyelembe véve mind a 2017. évi, mind a 2015. évi Fogyasztói Felmérés ide vonatkozó adatait?

³⁶⁴ 12. Helyes következtetés volt-e a 2017. évi Fogyasztói Felmérés eredményei alapján az, hogy nem azonosított a Tanulmány az üres hordozói díjszabásba újonnan bevonható, illetve abból elavultsága okán kivenni szükséges másolásra alkalmas eszközt?

³⁶⁵ VJ/5-246/2018.

³⁶⁶ VJ/5-281/2018.

³⁶⁷ VJ/5-114/2018.

³⁶⁸ VJ/5-127/2018.

³⁶⁹ VJ/5-181/2018.

³⁷⁰ „A vizsgálat az akta visszaadását követően arra jutott, hogy az eljárás alá vont által felkért magánszakértők érvelése alapvetően olyan értelemben ellentétes a kirendelt szakértő véleményével a módszertani vonatkozású kérdések

módszertannak történő megfelelés, a hazai piackutatási bevett megoldások, stb.), másrészt nem csupán a kirendelt szakértő által jelzett hiba hatását értékelték, hanem megvizsgálták azt, hogy a hiba fennáll-e, a jelzett módon áll-e fenn (álláspontja szerint jellemzően a kirendelt szakértő olyan hibát állított, amelyet tévesen mutatott be, körülményeit nem tárta fel, vagy eltúlozva mutatta be), és az így feltárt, jellemzően kisebb számítási hibát korrigálták a hatás kimutatásával), és az Artisjus sem csupán a „hibák jelentőségét” vitatta. Véleménye szerint a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés ezen a ponton bagatellizálni kívánja a kirendelt szakértők és a magánszakértők szakvéleménye közötti ellentmondásokat, nyilvánvalóan azért, mert ezeket az Abiungo új szakértő kirendelésével sem sikerült feloldani, és erre a vizsgálat - a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés bemutatása szerint (pl. 258., 261., 262. bek.) - nem is tett kísérletet, valamint igazolni kívánja azt, hogy az Abiungo Szakvéleménye szakértői módszereket nélkülöző, és feltételezésekbe bocsátkozó kijelentései miatt vezethettek mégis a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés megállapításaihoz.

622. Az Artisjus vitatja és iratellenesnek tartja a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 285. bekezdésének megállapítását³⁷¹ is, ugyanis véleménye szerint a benyújtott magánszakértői vélemények elolvasása alapján látható, hogy azok a kérdések eldöntése szempontjából lényeges és releváns kérdésekben, az eljáró szakértők szakmai kompetenciáján belül, laikus olvasó számára is érthetően, de mégis szakszerűen, a szakértő olvasó számára pedig adatokkal, számításokkal és hivatkozásokkal alátámasztott választ adtak. Azok alátámasztottsága és indokolása messze meghaladja a kirendelt szakértők által adott szakvélemények alaposságát és szakszerűségét a vizsgált kérdésekben.

V.5.1.3. Az Artisjus Abiungo Szakvéleményére adott nyilatkozata

623. Az Artisjus fenntartja a korábban tett nyilatkozatát, amely szerint az Abiungo szakvéleménye nem fogadható el, mint aggálytalan szakvélemény, és utal az abban kifejtettekre.³⁷² Az Artisjus hivatkozik a VJ/12/2020. számú versenyfelügyeleti eljárásban tett azon megállapításra, amely szerint a „*szakértői vélemény egyik legfontosabb tulajdonsága az aggálytalanság, amelyet a bírói gyakorlat a közigazgatási határozat megalapozottságának elengedhetetlen és lényeges feltételeként kezel. A szakvélemény a kialakult közigazgatási joggyakorlat, valamint a bírósági gyakorlat értelmében akkor aggályos, ha az homályos, hiányos, önmagával, vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, avagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér.*”
624. Az Artisjus vitatja, hogy a Kiegészítő Vizsgálati Jelentésben a 6.2.4. fejezetben az Artisjus Abiungo Szakvéleményére adott észrevételeinek értelmezése a vizsgálat részéről alapos lenne. Ebben a körben azonban további cáfolatokat részletesen nem adott elő, hanem az Abiungo Szakvéleményre adott észrevételeit, azok szó szerinti értelme szerint fenntartotta, illetve felhívta a figyelmet arra, hogy azokat is az eljárás teljes dokumentációjával együtt szükséges értékelni.
625. A szakértői vélemény észrevételezésével kapcsolatban előadta, hogy a bizonyítás, a szakértő véleményében fellelhető hibák, ellentmondások feltárása, javíttatása és feloldása a tényállás tisztázása érdekében a GVH-t terheli. Az Artisjus utal arra, hogy észrevételeiben számos, az Abiungo Szakvéleményével kapcsolatos hibát és feloldatlan ellentmondást jelzett, sőt maga a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés is azonosít ilyen hibát (242. bekezdés). Ez utóbbi észrevételezési hiányosságát azonban tévesen az Artisjusnak rója fel, azonban sem a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés, sem az eljárás betekinthető iratai nem utalnak arra, hogy a vizsgálat a kijavítást kérte volna.

---

tekintetében, hogy az azonosított adatfeldolgozási hibák jelentőségét vitatják a kutatás céljának és outputjának szempontjából.”

³⁷¹ A vizsgálat álláspontja szerint az ügy összetettségére és a felmerült kérdések súlyára tekintettel nem készített indokolatlanul a vizsgálati kifogással érintett vizsgálati cselekmény az eljárás befejezését.

³⁷² VJ/5-240/2018.

V.5.1.4. Ügyintézési határidő kapcsán tett előadása

626. Az Artisjus azt állítja, hogy a GVH az ügyintézési határidőt 57 nappal túllépte, amelynek alátámasztásául számításait mellékletként³⁷³ csatolta. Megjegyzi, hogy az utóvizsgálati eljárás alapját képező versenyfelügyeleti eljárás³⁷⁴ 2014. februárjában indult, ezért az utóvizsgálati eljárásra is a 2014. július 1-jét megelőzően hatályos Tptv. rendelkezéseket kell alkalmazni. Az általa végzett számítás során mindenhol a kedvezőbb számítási módszert vette alapul, de megjegyzi, hogy a számításai nem tekinthetők teljesen pontos és hiteles számításnak, valószínűsíti, hogy a határidő túllépése ennél is jelentősebb lehet. Utal a Kúria alábbi megállapításaira: „nem az okozott hátrány számszerűsítése a lényeg, hanem a határidő jelentős túllépése és az azzal okozott sérelem”³⁷⁵; „az ügyintézési határidőbe be nem számítható több eset egymás utáni igénybevétele, és/vagy egy- egy eset (pl. a hiánypótlás) többszöri megisméltése, teremthet olyan helyzetet, hogy az ügyintézési határidő megtartása ugyan formálisan jogszerű, azonban az alapjog szerinti észszerű határidő követelménye sérül.”³⁷⁶
627. Álláspontja szerint ügyintézési határidő megtartása tehát formálisan sem volt jogszerű és annak meg nem tartása sértette a tisztességes eljáráshoz való jogát, így a bírság kiszabása vagy más szankció alkalmazása ellentétes lenne a Kúria jogalkalmazási gyakorlatával. Hivatkozik az Alkotmánybíróság versenyügyekben is irányadó 25/2020 (XII. 2.) AB határozatára, amelyhez képest véleménye szerint a jelen esetben nem a határidő "néhány nappal való" vagy "kisebb mértékű" túllépéséről van szó. Utal a Kúria azon megállapítására is, amely szerint „a büntetőjogias karakterrel rendelkező versenyfelügyeleti eljárásban a tisztességes hatósági eljárást sérti az ügyintézési határidő meghosszabbítása nélkül, az ügyintézési határidőn túl szankció alkalmazása, versenyfelügyeleti bírság kiszabása”.³⁷⁷

V.5.1.5. Érdemi észrevételek a Kötelezettségvállalás alapján

628. Az Artisjus előadta, hogy a Kötelezettségvállalás meghozatalát követő 6. évben a vizsgálat iratellenesen átértelmezi a kötelezettségek tartalmát. Ez nyilvánvalóan téves következtetésekre vezet, hiszen az Artisjus ezeket az értelmezéseket sem belátni nem tudta, sem nem elvárható tőle az azoknak való megfelelés.
629. Előadta továbbá, hogy a szakkérdésekben fennálló feltáratlan ellentmondások miatt az utóvizsgálati tényállás nem tisztázott, ezt a vizsgálat saját, szakkérdésekben tett megállapításaival próbálja pótolni (amelyre a szakértelme valójában nem is terjed ki), és ezért szintén nyilvánvalóan téves megállapításokra jut.
630. Az Artisjus fenntartja, hogy a vizsgálat BR és Abiungo szakvéleményei alapján tett megállapításai nem vehetőek figyelembe mert mindkét szakértőt ki kell zárni az eljárásból. Teljes egészében fenntartja a szakvélemény aggályosságára vonatkozóan korábban tett észrevételeit.³⁷⁸ Észrevételei ellenére a vizsgálat az Abiungo Szakvéleményt a Kiegészítő Vizsgálati Jelentésben figyelembe vette, ezáltal átvette értékelésében azt is, ahogyan a Kötelezettségvállalásban foglaltaktól eltért. A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés ezen hibái tehát közvetlen összefüggésben állnak az Abiungo Szakvélemény ugyanilyen tévedéseivel. A Kötelezettségvállalás tartalma nem választható el az alapeljárásban keletkezett iratok tartalmától, így különösen az előzmény tanulmányoktól, különös tekintettel arra, hogy az elrendelt kötelezettségvállalás fő célját a GVH ezek továbbfejlesztésében jelölte meg. Nem hagyhatja figyelmen kívül a vizsgálat az alapeljárásban a Kötelezettségvállalás indokolását, különösen annak IX. fejezetét, amely az előzetes álláspont szerinti jogi értékelést tartalmazza. Meglátása szerint a Kötelezettségvállalásban előírt kötelezettségek tartalma az eljárás alá vontaktól csak ezekben a keretekben várhatóak el, tekintettel arra, hogy ezektől különböző

³⁷³ VJ/5-269/2018. sz irat, 1. sz. Melléklet.

³⁷⁴ VJ/15/2014. sz. versenyfelügyeleti eljárás.

³⁷⁵ Kf.VI.39.085/2021/5. sz. Vikuv-ügy, 15. bekezdés.

³⁷⁶ Kfv.IV.3 7.759/2021/9. sz. Vodafone-ügy, 68. bekezdés.

³⁷⁷ Kf.II.37.959/2018/14. sz. Alcufer- ügy, 77. pont.

³⁷⁸ 2022. február 5-én kelt észrevételek.

értelmezés vagy elvárás az eljárás alá vontak által a kötelezettségek teljesítése során sem megismerhető, sem belátható nem volt.

631. Az Artisjus álláspontja szerint a Kiegészítő vizsgálati jelentés több ponton ellentétes a Kötelezettségvállalásban foglalt kötelezéssel, ezáltal eltérő elvárásokat támaszt az eljárás alá vontakkal szemben:

- A Kötelezettségvállalás 423. és 424. pontjaival kapcsolatban³⁷⁹ megjegyzi, hogy a kötelezettségvállalás teljesítésének nem célja az üres hordozó díjak szerzői jogi megfelelőségének az igazolása, mert ebben - a versenyjogi értékeléstől függetlenül - az erre hatáskörrel rendelkező állami szerv döntése irányadó. A GVH vizsgálata sem irányul, és nem is irányulhat az üres hordozó díjigény szerzői jogi megfelelőségének a vizsgálatára, erre vonatkozó megállapításokra, tehát lényegében két párhuzamosan, egymással nem érintkező feltételrendszernek kell az eljárás alá vontaknak megfelelniük. Ehhez képest a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés az üres hordozó díjigény szerzői jogi szempontjait is az értékelés részévé teszi.
- A Kötelezettségvállalás 428. pontjával³⁸⁰ kapcsolatban megjegyzi, hogy a kötelezettségvállalás teljesítése során az egyes potenciálisan eltérő fogyasztók csoportjainak azonosítását tekintette a fő feladatnak. Ilyen csoportokat korábban sem az eljárás alá vontak, sem más nem azonosított és ilyenre utaló panaszok, vagy egyéb erre utaló körülmény sem állt ebben az eljárás alá vontak rendelkezésére kiindulópontként. E kérdésnek a megválaszolása, a Kötelezettségvállalás indokolása alapján, a többi felvetett versenyjogi szempontú vizsgálat előkérdése, azaz amennyiben nincsenek elkülöníthető csoportok, a díjrendszerre versenyjogi következtetések nem vonhatóak le. A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés ezzel szemben a Kötelezettségvállalás olyan elemeiben vétett kisebb eltéréseknek tulajdonít lényeges jelentőséget, amelyek ezzel a versenyjogilag releváns céllal nem állnak összefüggésben.
- A Kötelezettségvállalás 442. pontjával³⁸¹ kapcsolatban megjegyzi, hogy nem volt arra vonatkozó kötelezettsége, hogy nemzetközi összehasonlítást végezzen a kötelezettségek teljesítése során. Azonban a Kiegészítő Vizsgálati jelentés a [üzleti titok] kutatás célját az összehasonlíthatóságnak látja és felrója, hogy összehasonlítás nem történt. Hasonló [üzleti titok] kutatás ugyanakkor csak nemzetközi viszonylatban létezik, és ilyen összehasonlításra nem volt szükség.
- A Kötelezettségvállalás 443. pontjával³⁸² kapcsolatban megjegyzi, hogy a kötelezettségvállalás teljesítése során kiemelt feladat volt annak vizsgálata, hogy van-e olyan a versenyjogi szempontokat a díjmegállapítás folyamatában kiszolgáló jobb módszer annál, mint amit az eljárás alá vontak alkalmaznak. Ennek részfeladata egy olyan felmérés készítése volt, amely alapján az elkülönülő felhasználói csoportok azonosíthatóak, vagy kizárható ezek létezése, és ha ilyenek azonosíthatóak, ezek sajátosságai hogyan vehetőek figyelembe. A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés azonban figyelmen kívül hagyja azt, hogy a feltételezett

³⁷⁹ „egy versenyjogi szempontú elemzés célja nem a díjazás szerzői jogi értelemben vett megfelelőségének, méltányosságának vizsgálata, sokkal inkább versenyjogi, rendszerszintű áttekintésről és versenyjogi szempontú elemzésről van szó.”

³⁸⁰ „a versenyjog az egyes fogyasztói csoportok, eltérő, piaci szemszögéből szemlélve vizsgálja azt, hogy az erőfölényben lévő vállalkozások jogdíj megállapítási gyakorlata mennyire vette figyelembe az adott csoport sajátos körülményeit, mennyire biztosította az ő beazonosíthatóságukat és vette figyelembe az esetleges más csoportoktól való eltérő felhasználási gyakorlatukat?”

³⁸¹ A tagállamok közötti összehasonlítás módszere rendkívüli nehézségekbe ütközne és nem biztos, hogy eredményre vezetne.

³⁸² A Kanal 5 ügy jogi testje alapján teszt alapján „az üres hordozói jogdíjak megállapítása akkor valósíthat meg erőfölénnyel való visszaélést, amennyiben van olyan más díjmegállapítási módszer, amely lehetővé teszi a felhasznált művek, valamint a közönség pontosabb beazonosítását és számszerűsítését, és e módszer anélkül alkalmas ugyanazon törvényes cél – vagyis a szerzők, zeneszerzők és zeneműkiadók érdekeinek védelme – elérésére, hogy aránytalanul növelné a szerződések kezelésének és a védett zeneművek felhasználása ellenőrzésének költségeit.”

csoportok adott esetben nem léteznek, és ezért nem azonosíthatóak, a nem létező csoportok további vizsgálatának számonkérése pedig nem értelmezhető.

- A Kötelezettségvállalás 445. pontjával³⁸³ kapcsolatban megjegyzi, hogy az eljáró versenytanács a jogosultak által a szerzői jogi szempontú megfelelésre alkalmazott felmérésekkel kapcsolatban több lényeges problémát látott. Ennek megfelelően az Artisjus azt a következtetést vonta le, hogy a versenyjogi szempontokat is kielégítő alternatív módszer nem alapulhat a versenyjogi szempontból hibásnak minősített módszeren és felméréseken. Ezért a Kötelezettségvállalás során az ezekben a felmérésekben alkalmazott megoldásokat nem tekintette alkalmazhatónak, és bár ezeket megbízott kutatója ismerte, a Kötelezettségvállalásnak megfelelő eljárás miatt követnie nem kellett. A különösen kiemelt kifogások³⁸⁴ elhárítása (omnibusz kutatás, mintavétel módja) szerepel az előírt kötelezettségek között.
- A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés ezeket a kiemelt kifogásokat figyelmen kívül hagyva az Artisjus által a Kjkt. alapján végzett felmérést és jogdíjmegállapítást, mint legjobb gyakorlatok alkalmazását várná el az eljárás alá vontaktól.
- A Kötelezettségvállalás 445. pontjával kapcsolatban megjegyzi, hogy indokolás mintának a 2012-es közgazdasági tanulmányt hozta fel. Az Artisjus ennek alapján készítette el a 2015-ös Tanulmányt, amire a Kötelezettségvállalás előírásai alapultak. Mivel más közgazdasági elemzést nem ismert, a kötelezettségvállalás teljesítését e két tanulmány továbbfejlesztésével rendelte meg (az előírt célnak megfelelően), attól a kutatótól, aki ismeretei szerint egyedüli módon foglalkozott ezzel a területtel, és a korábbi két tanulmány szerzője volt. A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés a 2015-ös Tanulmányt hivatkozva, viszont nem veszi figyelembe azt, hogy a Kötelezettségvállalás teljesítése ennek pontos ismeretében lett elrendelve, a 2017-es Tanulmányt és a 2015-ös Tanulmányban leírtakkal együtt kell értékelni, valamint olyan eltéréseket is elvár a 2015-ös Tanulmánytól a 2017-es Tanulmányban, ami a teljes eljárás ismeretében az eljárás alá vontaktól nem volt elvárható, sőt, számukra belátható sem volt.
- A Kötelezettségvállalás 454. pontjával³⁸⁵ kapcsolatban megjegyzi, hogy a 2012-es tanulmányban kialakított, fogyasztói előnyökre vonatkozó számítási módszert irányadónak és elfogadhatónak tartotta a Kötelezettségvállalás teljesítése során. A másik követelmény,

³⁸³ Az eljáró versenytanács a Kötelezettségvállalás IX.6.2.2.1. számú fejezetének alpontjaiban határozta meg, ezeket a hibákat.

³⁸⁴ Lásd Kötelezettségvállalás 502. pontjában:

- a. omnibusz típusú piackutatás hátrányai,
- b. hiányzik a megfelelően szegmentált mintavételezés, a fogyasztói csoportképzés,
- c. hiányzik a teljes tartalomfogyasztói szokások, így elsősorban az audiovizuális tartalomfogyasztás önálló vizsgálata; az eljárás alá vontak részéről kizárólag a zenei fogyasztói szokások önálló értékelése történik meg,
- d. ehhez kapcsolódóan az audiovizuális tartalmak díjmeghatározása, figyelembevétel az audio és az audiovizuális tartalmak közötti igen jelentős különbséget, nem alapulhat a korábbi audio tartalmakhoz kötött díjmeghatározáson,
- e. a felmérések leginkább az egyes hordozók magáncélú másolásra használásának arányát adják meg, amelyek kizárólag a perc és névleges kapacitás alapú szemlélettel adhatnak becslést a másolások mértékéről, ami viszont hiányzik a felmérésekből,
- f. a felmérések alapján készült közgazdasági elemzés, illetve a 2012-ben készített elemzés gyakorlati átültetésének hiánya,
- g. valamennyi adathordozó vonatkozásában igaz az a megállapítás, hogy a díjmegállapításra historikus módszer alapján került sor, amely egy a fogyasztói szokásokat tekintve dinamikus változó piacon nem megfelelő,
- h. a vizsgált időszakban hiányzott a dinamikus tartalomfogyasztói szokásváltozásokhoz igazodó, új adathordozó eszközök megfelelő időben történő bevezetése (külső merevlemez, tablet),
- i. hiányzott az új tartalomfogyasztói technológiák kellő mértékű figyelembevétele a fogyasztói szokásváltozásoknál (széles sávú interneten alapuló torrent, streaming technológia stb.) és ennek következtében hiányzott ezek hatásának figyelembe vétele az ÜHD megállapításánál.

³⁸⁵ A Kötelezettségvállalás ezen pontja a 2012-es tanulmány alapján állapítja meg, hogy egyszerre kell felmérni a zeneipar és a filmipar kereskedelmi és magáncélú felhasználási mennyiségeit, és a teljes fogyasztást kell értékelni és erre az eljárás alá vontak részéről nem került sor-

az indokolásból azonosítható az, hogy ehhez képest szükséges az érintett zenei és audiovizuális művek teljes szerzői jogi piacának vizsgálata, amely a teljes fogyasztás értékelését jelenti. Enélkül a magánmásolás sem értékelhető, ezt a Kötelezettségvállalás indokolása szó szerint tartalmazza. A Kötelezettségvállalás előírásai ezt követik, a magánmásolás és a teljes fogyasztás értékelését ezen elvárások miatt egyenrangú feladatként megjelölve. A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés ezzel szemben megkérdőjelezi azt, hogy az FF az érintett szerzői művek piacára kiemelten, és nem a magánmásolási kérdéseknek alárendelve koncentrált, valamint a Tanulmány elemzéseiben a teljes piaci adatok elemzése is hangsúlyosan megjelent az egyes rész-adatokhoz képest.

- A Kötelezettségvállalás 458. pontjával³⁸⁶ kapcsolatban megjegyzi, hogy a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés megkérdőjelezi a megbízott kutató szakmai döntéseit a munka elvégzésében (holott ugyanezen kutató szakmai döntései alakították ki az előzmény tanulmányok módszereit), és anélkül teszi ezt, hogy a megbízott kutató szakmai döntéseinek helytelenségét megalapozott szakértői értékelés támasztaná alá.
- A Kötelezettségvállalás 460. pontjával³⁸⁷ kapcsolatban megjegyzi, hogy az az ESSNet módszertan alkalmazását írja elő. Az ESSNet adatfelvételi gyakorlatát szintén a 2012-es tanulmány irányozta elő, a 2015-ös tanulmányhoz pedig alkalmazását a Vállalt Kutatás elkészítésével megbízott kutató dolgozta ki. Ezért ellentétben a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés állításával, az ESSNet módszertan nem bechmarkként, hanem a felmérés közvetlen módszertanaként értékelendő.
- A Kötelezettségvállalás 461. pontjával³⁸⁸ kapcsolatban megjegyzi, hogy többször jelezte az alapeljárás során és a jelen utóvizsgálati eljárásban is, hogy az előírt és elvárt vizsgálatokhoz szükséges adatok részlegesen vagy egyáltalán nem állnak rendelkezésre a közös jogkezelő szervezeteknek, amelyek becsléssel történő pótlását az eljáró versenytanács is elfogadhatónak tartotta. A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés mégis megbízhatatlannak ítéli a kutató szakmai döntésén alapuló becsléseit, ahol a háttérszámítások vagy az adatok bizalmas jellege, vagy eleve az adatok hiánya miatt nem érhetőek el.
- A Kötelezettségvállalás 465. pontjával³⁸⁹ kapcsolatban megjegyzi, hogy az indokolásból az következik, hogy új hordozónak azokat kell tekinteni, amelyek az eljáró versenytanács által kiemelt két hordozó (a külső merevlemez és a tabletbe épített memória) után jelennek meg és válnak elérhetővé a fogyasztók számára. Ezért téves a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés azon megállapítása, hogy a külső merevlemez megjelenését jóval megelőző beépített merevlemez vagy az audiokazetta a Kötelezettségvállalás értelmében új hordozónak lenne tekinthető.
- A Kötelezettségvállalás 470. pontjával³⁹⁰ kapcsolatban megjegyzi, hogy a követelménynek a teljesítése az adathordozók forgalma vonatkozásában az Artisjus rendelkezésére álló egzakt forgalmazási (a jogdíjjal érintett hordozó elszámolási) adataiból biztosítható. Az alacsonyabb forgalmú hordozók a másolás visszaesését jelentik az adott hordozóra, de ezzel együtt arányosan kevesebb üres hordozó jogdíjfizetés is történik rájuk. A Kötelezettségvállalás indokolásában leírt hipotézis ezért automatikusan érvényesül, nem kell külön felmérés a megállapításához. Ezért az egzakt adatokat a kutatónak átadta. A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés ezzel szemben felrója a hordozók forgalmára utaló felmérés

³⁸⁶ A megbízott kutató a GfK volt.

³⁸⁷ Az ESSNet adatfelvételi gyakorlatának átvételét tanácsoló bekezdés a Kötelezettségvállalásban.

³⁸⁸ Az (akár becsléssel is megadható) adathiányt kifogásoló bekezdés.

³⁸⁹ „Ezenfelül az eljáró versenytanács véleménye szerint az is megállapítható, hogy az egyes új adathordozók bevezetésével is késlekedtek az eljárás alá vontak, a technikai fejlődést csak jelentős késéssel követték le.”

³⁹⁰ „(...) Az eljárás alá vontak – a fogyasztói szokások nem megfelelő felmérése miatt – nem kezelték kellően jogdíj megállapításuk során azt a trendet sem, hogy a fogyasztók például a streaming miatt egyre kevesebb adathordozót vásárolnak, mivel egyre kevesebb tartalmat tárolnak, aminek következtében pedig jelentős csökkés állhat(ott) elő az ÚHD vonatkozásában.”

elkészítésének hiányát, illetve a kutató semmivel nem indokolt döntésének tartja azt, hogy milyen hordozók használatára fókuszált az FF-ben.

- A Kötelezettségvállalás 481. pontjával³⁹¹ kapcsolatban megjegyzi, hogy a kötelezettségvállalás szövege a technológiai változások követésére reflektált, azonban az előírt versenyjogi vizsgálat csak abban az esetben tette volna szükségessé a díjtételek felülvizsgálatát, ha annak előkérdése, az elkülöníthető fogyasztói csoportok léte igazolható. Ennek hiányában a díjtételeknek és a díjrendszernek a szerzői jogi szempontú megfelelését a versenyjogi vizsgálat ebből a szempontból nem érinti. Mivel ilyen csoportokat sem a Vállalt Kutatás, sem más körülmény nem igazolt, a kötelezettségvállalás során elvégzett vizsgálatok ezt a kérdést szükségszerűen nem érintették. A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés ezzel szemben a felrója, hogy a fogyasztói csoportképzés - olyan eredménye ellenére, amely elkülöníthető csoportokat nem azonosított - további vizsgálata nem történt meg 2017-ben.
- A Kötelezettségvállalás 488. pontjával³⁹² kapcsolatban megjegyzi, hogy a nehezen mérhető audiovizuális területek részletes mérésére törekedett. Ezért történt meg annak a kutatónak a megbízása a Vállalt Kutatás elvégzésével, aki ennek a módszereit a tisztelt Versenyhatóság által ismert és hivatkozott módon korábbi tanulmányaiban kidolgozta. Az Artisjus részéről nem ismert más, hasonlóan alapos és célzott módszer ennek az elvárásnak a teljesítésére. A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés ezzel szemben e módszer alkalmatlanságát állítja és más, alkalmas - de senki által sem ismert - módszer választását követelné meg az eljárás alá vontakon.
- A Kötelezettségvállalás 494. pontjával³⁹³ kapcsolatban megjegyzi, a Vállalt Kutatás teljesítése során prioritása van az FF-ből elérhető adatoknak. A megbízott kutató ezeket azonban csak az ilyen felmérésből nyerhető adatok korlátaival együtt tudta elemzéseiben alkalmazni, saját szakmai döntései szerint. A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés ezzel szemben a felmérésből származó adatok külső - nem hazai hasonló tárgyú [üzleti titok] kutatásból származó - adatokkal való összevetését hiányolja. Amely adatok sem nem összevethetőek, sem nem adhatnak a Kötelezettségvállalás indokolása szerint megfelelő képet a magánmásolásról és az azzal kapcsolatos jelenségekről.
- A Kötelezettségvállalás 500. és 502. pontjával³⁹⁴ kapcsolatban megjegyzi, a Vállalt Kutatás versenyjogi szempontú követelmények teljesítésének tekinthető. (Azaz nem az üres hordozó díjrendszer szerzői jogi szempontú áttekintésének, amire más eljárásban, más hatáskörrel rendelkező szervek által, más követelményrendszer alapján kerül sor.) A felsorolt hiányosságok versenyjogi szempontú kiküszöbölésére az előírt kötelezettségvállalás adott megoldást, ahogyan a Kötelezettségvállalás indokolása ezt egy későbbi részében összefoglalja. Ehhez képest a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés az üres hordozó díjjégeny szerzői jogi szempontjait is az értékelés részévé teszi (pl. mi a jogsértő forrása a magánmásolásnak, mikor szükséges új díjmérték bevezetése a kármértékre tekintettel.)
- A Kötelezettségvállalás 506. és 507. pontjával³⁹⁵ kapcsolatban megjegyzi, hogy a versenyjogi megfelelés fő eleme, és minden további versenyjogi vizsgálat előkérdése a kötelezettségvállalásban az, hogy azonosíthatóak-e elkülöníthető fogyasztói csoportok. Az Artisjus ugyanakkor az alapeljárásban is jelezte, hogy sem más díjmegállapítási módszert, sem ilyen csoportvizsgálati módszert nem ismer, ilyenek az alkalmazásáról vagy

³⁹¹ „(...)A területet érintő igen jelentős technológiai változások már önmagukban is indokolnák a díjtételek önmagukban történő, abszolút értelemben vett időközönkénti felülvizsgálatát.”

³⁹² A eljáró versenytanács a tanulmány alapján a filmpiaci jogtulajdonosi veszteségek felmérését hiányolta.

³⁹³ Az eljáró versenytanács megállapítása szerint a magáncélú másolások beazonosítása kizárólag a fogyasztói szokások felmérésével és az az alapján levont következtetésekkel, elemzésekkel határozható meg.

³⁹⁴ A fentebb már ismertetett Kanál 5 jogi teszt és a kiemelt problémák ismertetése.

³⁹⁵ „Az Artisjus nyilatkozata szerint nem léteznek egzaktabb díj-megállapítási módszerek, más országokban is hasonlóan zajlik a díjak megállapítása.³⁹⁵ Ugyanakkor a 2012-es tanulmány is azt mutatja, hogy elképzelhető alkalmasabb módszer, illetve ezt az Artisjus maga is felismerte, és törekedett, törekszik annak implementálására.”

módszertanáról nem tud. Egyetlen ilyen módszertani kezdeményezést ismert az Artisjus, a 2012-es tanulmányt, majd annak a 2015-ös továbbfejlesztett változatát. Ezeket hivatkozta az eljáró versenytanács az indokolásában, illetve fogadta el a 2015-ös tanulmányt, mint az előírások referencia megvalósítását a kötelezettségvállalást jóváhagyó végzésében. Ebben a helyzetben az eljárás alá vontak csak ennek alapján voltak képesek a vállalások teljesítésére, és az arra alkalmas szakértő kutató felkérésére e tanulmányok készítőjének személyében. A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés ezzel szemben a nem elkülöníthető fogyasztói csoportok további vizsgálatát hiányolja, valamint azt próbálja az eljárás alá vontaknak felróni, hogy nem választottak jobb (amúgy senki által nem ismert) módszert az előírt kötelezettségek teljesítésére.

V.5.1.6. A kiegészítő vizsgálati jelentés és a kiegészítő előzetes álláspont érdemi megállapításaira tett észrevételei

632. Az Artisjus a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 178-186. bekezdései³⁹⁶ vonatkozásában előadta, hogy a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 12. bekezdésében foglalt összefoglaló megállapítások alaptalanok, amely alátámasztására az alábbi észrevételeket sorakoztatta fel:

- A vizsgálat feltehetően a Kötelezettségvállalás 1.3. pontjának 1.3.1. alpontjára kívánta megállapításait alapítani. Ez a pont azonban a Vállalt Kutatásnak csak az FF részére tartalmaz előírásokat. Az 1.3. pont szövegezéséből egyértelmű, hogy az 1.3.1. pont az FF, az 1.3.2.–1.3.4. pontok a Tanulmány tartalmi követelményeit határozzák meg.
- A vizsgálat hiányolja a piackutatói gyakorlatban a megrendelő ügyfél részére a piackutató által készített, a felmérés eredményeit bemutató dokumentumot. A Vállalt Kutatásra azonban ilyen a Kötelezettségvállalás nem írt elő, és a piackutatótól a felmérés azonnal a megbízott közgazdász elemzőhöz került, aki egyrészt nem piackutató, másrészt a feladata az előírások erre vonatkozó követelményei alapján ezt követően a Tanulmány elkészítése volt. Az azzal kapcsolatos feladatok elvégzése körében a Felmérés adatai felhasználásra, és az elemzés tárgyával indokolt mértékben bemutatásra kerültek.
- A hiányolt piackutatói jelentés, vagy annak megfelelő dokumentum a 2015-ös Tanulmányban sincs, amelynek a Kötelezettségvállalás a kötelezettségvállalás teljesítéséhez történő alapulvételét írta elő. Az eljárás alá vont által nem volt ez a követelmény emiatt belátható.
- A vizsgálat egyes megállapításai e tekintetben rosszhiszeműséggel vádolják az eljárás alá vont Artisjust, illetve a feladattal megbízott kutatót. Az Artisjus szerint ez alaptalan:
  - a Kötelezettségvállalás nem tartalmazott ilyen kötelezettséget, ezért nem készültek ilyen részek a Tanulmányhoz;
  - az utóvizsgálati eljárásban minden olyan dokumentumot az Artisjus a Versenyhivatal rendelkezésére bocsátott, amelyből minden a Felméréssel kapcsolatban kifogásolt információ megállapítható.
- a Tanulmány szakmai közönségnek készült, a szakértői értékelés későbbi feltételezésével, háttérdokumentációja minden kifogásolt adatot tartalmaz. A Tanulmányt az Artisjus üzleti titokként kezeli, azt a többi eljárás alá vont szervezet, a versenyjogi eljárásban és a díjszabás jóváhagyási eljárásban eljáró állami szervek ismerhették meg.
- Az Artisjus korábbi beadványaiban is vitatta és vitatja, hogy bármely alacsony elemszám (válaszadási szám) a Vállalt Kutatás hibájára utalna. Az Artisjus fenntartja, hogy az FF-t az előírt kötelezettségek szerint készítette el, és az annak megfelelő, a kutatás céljára optimális mintavétel mellett lett a mérendő jellemzők gyakorisága a megfigyelt populációban alacsony.

³⁹⁶ A fogyasztói szokások részletes értékelése a zenei és audiovizuális tartalmakra vonatkozó értékelések alapján.

- A Tanulmány a diagramok esetén a szöveges magyarázatban tartalmazza az évet, amelyeknek az adatait bemutatja és azt is, hogy a diagramon milyen értékeket tüntetett fel.
- A Tanulmány „2.3. fejezete részletesen bemutatja az FF magáncélú másolatkészítésre vonatkozó eredményeit, összevetve a 2015-ös megelőző adatokkal. Ezért nem helytálló az, hogy „a felmért magánmásolás mértékének alakulását sem mutatja be”.
- A Tanulmány a kutató által a Kötelezettségvállalás teljesítésével kapcsolatos relevánsnak ítélt elemzéseket tartalmazza. A Kötelezettségvállalás a streaming és egyéb felhasználási formákat a Tanulmányban nem rendelte önállóan vizsgálni, ezért ezek önálló elemzése a Tanulmányon nem kérhető számon, az elvárt célokon belül ezeknek az értékelése megtörtént.
- A [üzleti titok] kutatás megrendelőknek szóló piackutatói bemutatóját a Tanulmány ugyanúgy nem tartalmazza, hogy az FF laikus megrendelőnek szóló piackutatói bemutatását sem, mert nem ez, hanem az adatok alapján a Kötelezettségvállalás előírásának megfelelő elemzések elvégzése volt a feladata.
- Az FF adatainak összevetését más, nem hasonló fogyasztói felmérésekből származó, hanem egyéb mért adatokkal a BR, mint szakértő vetette fel. Ezt követően az Abiungo új szakértő egy, jóval későbbi statisztikai adatsorral való összevetést javasolta. Az ilyen összevetések lehetetlenségét az Artisjus észrevételezte.
- A Tanulmány vizsgálat által kiemelt részei a megbízott kutató szakmai döntéseit tükrözik, amelyekkel szemben általánosságban ellenvélemények megfogalmazhatóak, viszont azt, hogy azok tévesek, hibásak vagy valamely szakmai szabályba, vagy az előírt kötelezettségvállalásba ütköznenek, a vizsgálat nem mutatta ki.

633. Az Artisjus a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 187-196. bekezdései³⁹⁷ vonatkozásában előadta, hogy a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 13. bekezdésében foglalt összefoglaló megállapítások alaptalanok, amely alátámasztására az alábbi észrevételeket sorakoztatta fel:

- A vizsgálat minden alátámasztás nélkül a szükségszerűen alkalmazott becslések tekintetében, olyan kutatói prekonceptiót sugall, amely akár a vállalással is ellentétes lehet.
- A 2017-es Tanulmány a 2012-es és 2015-ös tanulmányok alapján készült, a 2015-ös tanulmányt a Kötelezettségvállalás meghozatalakor mintaként vette figyelembe. Ezekben a tanulmányokban az egyes modellek eredményei között hasonlóan nagyon nagy eltérések mutatkoztak, amelyeket a kutató nem látott feloldhatónak a vizsgált tárgy természetéből adódóan. A modellek értékeinek összevetése és összehangolása nem tekinthető elvárásnak sem a kutatóval, sem az eljárás alá vontakkal szemben.
- Az Artisjus Kjkt. szerinti eljárását a megbízott kutató ismerte, de azt a Vállalt Kutatás szempontjából sem ő, sem az Artisjus nem tekinthette követendő gyakorlatnak.
- A kutató által alkalmazott elvek az Szjt. hazai szabályozásának megfelelnek, amely szerint a jogsértési igény érvényesítése esetén kell figyelembe venni a megfizetett díjat, a gazdagodás, illetve kártérítés mértékének megállapításánál. Ez arra tekintettel van így, hogy a jogellenes másolatok is ugyanolyan üres hordozókra készülnek, mint a jogszerűek. Ugyanehhez kapcsolódik, hogy a CD lemezek és kazetták esetén még a torrentezés aránya sem közelíthető meg, mivel ezekre közvetlen módon ilyen másolatok nem kerülhetnek.
- Az FF audiovizuális másolatok forrására vonatkozó kérdésénél a vizsgálat 191. bekezdésében foglalt megállapítás tényszerűen hibás.
- A transzparencia hiányára utaló megállapításokra tekintettel az Artisjus jelezte, hogy a Tanulmány szakmai közönségnek készült, olyan szereplőknek, amelyeknek lehetőségük van a teljes háttérdokumentáció megismerésére és vizsgálatára. A

³⁹⁷ A Tanulmány Méltányos kompenzációs igény becslésére vonatkozó részének vizsgálat általi értékelése.

számítások menete a benyújtott R kód alapján is rekonstruálható lett volna, azonban további adatkéréssel magyarázatokat kellett az Artisjusnak benyújtania. Álláspontja szerint ez az eljárás a kirendelt szakértők nem megfelelő megválasztása miatt volt szükséges.

- A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 194. bekezdésében ezzel kapcsolatban önellentmondásba keveredik, mert egyszerre minősíti a modellek logikáját „alapvetően egyszerűnek” és „teljeskörűen nem rekonstruálhatónak”.
- A bemutatott modellek egyike a 2012-es tanulmány modellje, a másik pedig a 2015-ös Tanulmány részletes értékelése után az a modell, amelynek kidolgozása 2017-ben a legmegfelelőbbnek volt értékelhető a kutató által. A kutató magyarázata szerint itt már látható volt, hogy a nulla áras platformok (rádió, kereskedelmi tévé, YouTube, közösségi média) adják a fogyasztás nagyobbik részét, ezért az ezt értékelő modell továbbfejlesztése szükségszerűség volt. Azaz azokat a modelleket hagyta el, ahol ez nem volt megtehető.
- A [üzleti titok] bemutatása kapcsán az Artisjus megjegyzi, hogy [üzleti titok] számításokat mind a benyújtott R kód, mind a kiegészítő számítások bemutatják, ezek korlátát képezik azonban azon adatokon alapuló számítások bemutatása, amelyeket a megbízott kutató e célra úgy kaphatott meg, hogy azt az Artisjus részére sem tárhatta fel. Az eljárás alá vontakon és a kutatón kívül álló körülmény, hogy a Tanulmány készítésekor az ún. [üzleti titok] jelenség létezett, azonban értékelésére nem állt rendelkezésre nemzetközi módszertan sem.

634. Az Artisjus a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 197-200. bekezdései³⁹⁸ vonatkozásában előadta, hogy a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 14. és 25. bekezdésében foglalt összefoglaló megállapítások alaptalanok, amely alátámasztására az alábbi észrevételeket sorakoztatta fel:

- Kötelezettségvállalás nem írta elő azt, hogy a fogyasztói csoportképzésnek olyan változókon kellene alapulnia, amelyek eltérő feltételekre vagy eltérő díjterhelésre vonatkoznának. Az ilyen eltérő feltételek vagy díjterhelés alkalmazása éppen, hogy a fogyasztói szokásokon alapuló csoportképzés következménye lehetett volna. Másrészt az előírás a 2015. évi Tanulmány csoportképzését rendelte alapul venni, illetve azonos adattartalom alapuló csoportképzést írt elő, abban pedig szintén nem szerepeltek az egyes fogyasztókat érintő eltérő feltételek vagy díjterhelés, mint csoportképzésre használt változók.
- Az Artisjus azért is nem vállalt ilyen, díjterhelésre vonatkozó adatok alapján történő vizsgálatot, mert ez az üres hordozó díj szabályozási jellege miatt nem vizsgálható fogyasztói felmérés során az, hogy melyik fogyasztó mennyi díjat fizetett.
- Az Artisjus szerint a vizsgálat ezt a kérdést a Kötelezettségvállalás indokolásához képest is át- és félreértelmezi, és ennek alapján tévesen állapítja meg a kötelezettség nemteljesítését.
- A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés ténybeli tévedést tartalmaz a 2015-ös Tanulmányban és a 2017-es Tanulmányban a fogyasztói csoportképzéshez alkalmazott változók tekintetében.
- A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés szerint „a kutatási és elemzési koncepció, valamint az alkalmazott gyakorlat teljes újragondolására és megváltoztatására van szükség”, ami azonban a kötelezettségvállalás jelenlegi szövegével ellentétes.

635. Az Artisjus a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 201-205. bekezdései³⁹⁹ vonatkozásában az alábbi észrevételeket adta elő:

³⁹⁸ A Tanulmány eltérő feltételekkel vagy díjakkal terhelendő fogyasztói csoportok vizsgálatára vonatkozó értékelésének vizsgálat általi elemzése.

³⁹⁹ A Vállalt Kutatás módszertana kapcsán az FF kérdéseinek elemzése a vizsgálat részéről.

- A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés a kérdések arányát kéri számon a kötelezettségvállalás teljesítésében, azonban a kötelezettségvállalást előíró végzés semmilyen ilyen, a kutatásban "elvárt arányt" nem írt elő.
- A kutatást az alkalmazott módszertan meghatározta, amelyet a Kötelezettségvállalás és annak indokolása nem „benchmarkként” rendelt alkalmazni.
- Az Artisjus szerint a vizsgálat átértelmezi az előírt kötelezettségeket, amelyek ekként eljárás alá vontakkal szemben nem elvárhatóak.
- Azt kifogásolta a vizsgálat, hogy nem teljes körű az ESSNet ajánlásokhoz képest a megfelelés, itt pedig ezzel ellentétesen azt állítja, hogy az ESSNet ajánlások csupán csak „benchmarkként” kellett volna szolgáljanak, és a Felmérés túlságosan is követte ezeket.
- Az Artisjus szerint a vizsgálat kétségbe vonja az FF kizárólagos jellegét, mely azonban teljességgel téves.
- A vizsgálat a BR véleményére alapozza megállapításait, és az eljárásban csatolt magánszakértői véleményekkel kapcsolatos ellentmondásokat maga próbálja feloldani. Ezek ugyanakkor olyan szakkérdések, amelynek megválaszolására az Abiungo kirendelése történt. Az Abiungo Szakvélemény azonban egyértelműen nem adott az ellentmondásra választ.

636. Az Artisjus a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 206-213. bekezdései⁴⁰⁰ vonatkozásában az alábbi észrevételeket adta elő:

- A vizsgálat félrevezetően hivatkozza az Artisjus által felkért magánszakértő véleményét.
- A vizsgálat megállapítása a mintavétel kapcsán ténybeli tévedésen alapul.
- A dokumentáció kapcsán a vizsgálat elvárása túlzó, és a kérdések megválaszolásához a hiányolt dokumentáció nem is szükséges. A mintavételi és súlyozási terv a szokásos piackutatási gyakorlat szerint nem része a piackutató által a megrendelőnek átadott terméknek.
- A piackutató által tévesen kvótaszempontoknak nevezett valójában rétegzési szempontokat a véletlenszerűen kiválasztott háztartásokon belül érvényesítették. A [üzleti titok] esetlegesen téves terminológia használatán kívül nincsen olyan az vizsgálat tárgyát képező dokumentáció, amely a [üzleti titok] megoldást igazolná. A vizsgálat sem jelöl meg ilyet, és az pedig hibás megállapítás, hogy ezt maga a felmérés kérdőíve mutatná.
- A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés állítása, amely szerint „A vizsgálat e körben megjegyzi, hogy utósúlyozással lényegében bármilyen minta reprezentatívvá tehető” téves. A súlyozásnak sem torzító, sem a véletlen hibát jelentősen növelő hatása nincs.
- Az Artisjus vitatja a vizsgálat 213. bekezdésében tett megállapítást. A mintavétel módját és a vizsgált célcsoportot a Kötelezettségvállalás meghatározta.

637. Az Artisjus a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 214-215. bekezdései⁴⁰¹ vonatkozásában az alábbi észrevételeket adta elő:

- A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés az extrém értékek kezelésével kapcsolatos új megállapításokat nem tesz, az Abiungo Szakvéleménye nem oldotta fel az e kérdésben fennálló ellentmondásokat. Kifejezett előírás hiányában az extrémérték-kezelés megválasztása a megbízott kutató szakmai döntési szabadsága körébe tartozott.

638. Az Artisjus a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 216-218. bekezdései⁴⁰² vonatkozásában az alábbi észrevételeket adta elő:

⁴⁰⁰ A Vállalt Kutatás módszertana kapcsán a reprezentativitás értékelése a vizsgálat részéről.

⁴⁰¹ A Vállalt Kutatás módszertana kapcsán az extrém értékek kezelésének értékelése a vizsgálat részéről.

⁴⁰² A Vállalt Kutatás módszertana kapcsán az adatrögzítési hibák kezelésének értékelése a vizsgálat részéről.

- A vizsgálatnak e körben sem sikerült a tényállást tisztáznia, azaz még a kirendelt szakértőinek szakvéleménye közötti ellentmondás is feloldatlan maradt.
- Kifejezett előírás hiányában az adatrögzítés megvalósítása a megbízott piackutató szakmai döntési szabadsága körébe tartozott.

639. Az Artisjus a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 219-221. bekezdései⁴⁰³ vonatkozásában az alábbi észrevételeket adta elő:

- A vizsgálat e bekezdésekben foglalt megállapítása iratellenes. Az Artisjus a Versenyhivatal VJ/5-163/2018. sz. felhívására 2021. június 30-án kelt válaszában részletesen nyilatkozott és összefoglalta az alapeljárásban és az utóvizsgálati eljárásban bemutatott, összes elérhető és megismerhető olyan példát, megoldást és gyakorlatot, amelyek az üres hordozó díjigényre és a Vállalt Kutatásra vonatkoztak.
- Az Artisjus nyilatkozott, hogy az üreshordozó-díjrendszerek egyik legfőbb alakítója az Európai Unió Bíróságának joggyakorlata, e döntéseket azonban nem csatolta, mert azok közzétéve elérhetőek a Bíróság hivatalos felületén.
- A vizsgálat 220. bekezdés szerinti megállapítása alaptalan és iratellenes.
- A Kötelezettségvállalás új, versenyjogi szempontú módszer alkalmazását írta elő. Az Artisjus fenntartja, hogy a magánmásolás nem piaci jelenségének és a magánmásolási díjigény piaci magatartásnak nem minősíthető érvényesítésének versenyjogi vizsgálata példa nélküli, és ezért egyik tagállamban sem került kidolgozásra olyan módszer, amely e díjigény versenyjogi szempontú értékelését biztosítaná.

640. Az Artisjus a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 222-226. bekezdései⁴⁰⁴ vonatkozásában előadta, hogy a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 15-20. bekezdésében foglalt összefoglaló, eljárás alá vontak terhére tett megállapítások alaptalanok, amely alátámasztására az alábbi észrevételeket sorakoztatta fel:

- A megbízott kutató az elemzésbe bevont hordozókat az Artisjus forgalomra vonatkozó adatainak ismeretében, azok mérlegelésével határozta meg.
- Az audiokazetta 1983 óta része az üreshordozó-díjrendszernek, a 2015-ös forgalmazási adata nagyon magas volt, amely azután visszaesett, a retró hordozók esetleges újjáéledésének vizsgálatára alkalmasnak mutatkozott.
- A minidiszk Artisjus által ismert forgalma 2015-ben [üzleti titok], 2016-ban [üzleti titok] db-ra korlátozódott.
- A közvetett másolatkészítéssel érintett hordozók esetén még a fájlcsere hálózathoz történő letöltés sem értelmezhető.
- A vizsgálat alaptalanul kér számon meghatározott kérdés-arányokat a Felméréssel kapcsolatban, amely ráadásul a kötelezettségvállalást előíró végzésben foglaltak átértelmezésén alapul, valamint a tényállás által nem igazolt módon feltételezi a Felmérés kérdéseinek értelmezési nehézségét.

641. Az Artisjus a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 226-230. bekezdései⁴⁰⁵ vonatkozásában előadta, hogy a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés 24. bekezdésében foglalt összefoglaló megállapítások alaptalanok, amely alátámasztására az alábbi észrevételeket sorakoztatta fel:

- A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés e részében átértelmezi a Kötelezettségvállalásban foglalt új hordozó fogalmát, és erre alapozva olyan kötelezettségszegést állapít meg az eljárás alá vontakkal szemben, amelyet a Kötelezettségvállalás meghozatalakor, tekintettel annak indoklására is, a Kötelezettségvállalás egyáltalán nem tartalmazott.

⁴⁰³ A Vállalt Kutatás módszertana kapcsán a legjobb ÜHD gyakorlatok figyelembevételének értékelése a vizsgálat részéről.

⁴⁰⁴ A Vállalt Kutatás módszertana kapcsán az üreshordozók, tartalomtípusok, tartalomfogyasztási szokások felméréseinek értékelése a vizsgálat részéről.

⁴⁰⁵ A vizsgálat által a Vállalt kutatás eredményeinek figyelembe vételének értékelése a díjszabás kialakítása során.

- A Kötelezettségvállalás indokolása sem tartalmazza a külső merevlemezeknél és tableteknél sokkal régebb óta a piacon lévő belső merevlemezek terhelésének hiányát kifogásként.
- A Kötelezettségvállalás meghozatalát követő 6. évben az, hogy a számítógépbe épített merevlemez Kiegészítő Vizsgálati Jelentés új hordozónak értékeli, téves.
- Ugyanez támasztja alá az „audiokazetta” új hordozóként történő értékelése. Az audiokazetta 1983 óta folyamatosan tárgya a díjrendszernek, ezért teljesen alaptalan 2017-ben új hordozóként tekinteni rá.
- A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés a 97-98. bekezdésében annak az IVSZ-nek a díjszabáshoz adott észrevételét idézi, amelynek tagja a BR, amelynek szakvéleményére alapozva a Kiegészítő Vizsgálati Jelentés az eljárás alá vontak terhére megállapításokat tesz.
- A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés a díjszabás jóváhagyási eljárásokat anélkül értékeli, hogy tekintettel lenne arra, hogy azok a Kötelezettségvállalás indokolása szerint is szerzői jogi szempontú vizsgálatot folytattak le, amelyekre más állami szervezetnek van hatásköre.
- A vizsgálat említést sem tesz arról, hogy az Artisjus a Tanulmányt üzleti titokként kezelte, e minősítéssel tette az eljáró hatóságok felé a díjszabás jóváhagyására irányuló indokolása mellékletévé, annak érdekében, hogy a Kötelezettségvállalás alapján a díjszabás indokolásában tett nyilatkozatát ezzel alátámassza. Figyelmen kívül hagyja továbbá a vizsgálat, hogy a díjszabás jóváhagyására irányuló eljárás törvényességéért az azt lefolytató hatóságok felelnek, vagyis, ha a benyújtott indokolásnak ellenmondó nyilatkozatot tenne az Artisjus, azt e hatóságoknak kell értékelniük, valamint azt is, hogy a hivatkozott eljárások jogerősen lezárultak, és az eljárást záró, díjszabást jóváhagyó határozatokkal szemben a törvényes megtámadás lehetőségével azok a felek sem éltek, amelyek az eljárás során díjfizetési kötelezettségeik csökkentése érdekében súlyos jogsértéseket állítottak.

642. A Kiegészítő Vizsgálati Jelentés nem említi azt a tényt, hogy az Artisjus 2019-es díjszabásai között előkészítette a számítógépek és laptopok belső memóriájára vonatkozó díjszabást. A szükséges konszenzus kialakítása mellett 2020-ra ugyanennek a díjnak a jóváhagyása megtörtént.

V.5.2. Az EJI és a MAHASZ közös észrevétele a kiegészítő vizsgálati jelentésre és a kiegészítő előzetes álláspontra

643. Az EJI és a MAHASZ a BR és az Abiungo által készített szakvélemények kapcsán tett korábbi észrevételeit és álláspontját minden tekintetben fenntartja. Az EJI és a MAHASZ ismét hangsúlyozza azon álláspontját, hogy a BR-t, mint szakértőt az eljárásból ki kell zárni, az általa készített szakvéleményt pedig ekként nem lehet figyelembe venni. Ebből következően, az eljárás korábbi szakaszában általa is lehetséges szakértőként megjelölt, Abiungo szakvéleményének minden olyan megállapítását is figyelmen kívül kell hagyni, amelyet az Abiungo a BR szakvéleményére alapított. Az EJI és a MAHASZ fenntartotta azon álláspontját is, hogy az Abiungo által készített szakvélemény ezen túl is aggályos, ekként az nem fogadható el.
644. A kiegészítő vizsgálati jelentés szerint a „vizsgálat fenntartja a 2019. október 1-jén kelt vizsgálati jelentésben tett indítványát”, így azt is, hogy az „eljáró versenytanács (...) szabjon ki bírságot az eljárás alá vontakra”. A vizsgálat e körben az EJI és a MAHASZ véleménye szerint azonban nyilvánvalóan nem vette figyelembe, hogy a GVH a Tpv-t-ben meghatározott eljárási határidőt jelentősen túllépte, ezért jogszerűen nincsen lehetőség bírság megállapítására.
645. A GVH elnökhelyettese az ügyintézési határidőt először 2019. január 23. napján hosszabbította meg hat hónappal (VJ/5-31/2018.), majd második alkalommal 2019. november 27. napján került erre sor (VJ/5-60/2018.). Az így két alkalommal meghosszabbított ügyintézési határidő utolsó napja - figyelembe véve a Tpv-t. vonatkozó szabályait, de számításon kívül hagyva a szakértőktől való árajánlatkérés időpontját is¹ - legkésőbb 2021. április 6. napján lejárt. A Tpv-t. 63. § (1)

- bekezdése alapelvi szinten rögzíti, hogy a GVH köteles az ügyek ésszerű időn belül történő befejezéséről hivatalból gondoskodni. A Tpv. 63. § (6) bekezdése azt is kimondja, hogy a Tpv. 21. §-a alapján indult ügyekben az ügyintézési határidő legfeljebb két alkalommal, egyenként hat-hat hónappal hosszabbítható meg. A Tpv. szerint tehát ez az az időszak, amelyet ésszerűnek kell tekinteni, amennyi idő alatt a GVH köteles eljárást lezárni.
646. Álláspontja szerint a határidő túllépését követően a GVH még a jogsértés esetleges megállapítása esetén sem vehet ki jogszerűen szankciót. Ezt véleménye szerint egyértelműen alátámasztja a Kúria Kf.37.959/2018/14. számú határozata⁴⁰⁶.
647. Az ügyintézési határidő tekintetében kiemelte, hogy a GVH azért lépte túl a számára törvényileg meghatározott ügyintézési határidőt, mivel az utóvizsgálat során a vonatkozó jogszabályokat megsértve rendelte ki szakértőként a BR-t, a BR pedig egy eljárási és tartalmi hibáktól hemzsegő, az eljárás során fel nem használható, az eljárásból kizárandó szakvéleményt adott át a GVH részére. A határidőtúllépés tehát határozottan nem az ügy - egyébként meglévő - bonyolultságára volt visszavezethető, hanem az eljárás során a GVH, illetve a kirendelt szakértő által vétett azon hibákra, amelyeket utóbb a GVH korrigálni kényszerült. A jelen ügyben fel sem merülhet, hogy az ügyintézési határidő túllépése az eljárás alá vontak esetleges időhúzó magatartására lenne visszavezethető, hiszen az eljárás alá vontak nyilatkozattételi ideje az eljárási határidőbe nem számít bele. Kiemelendő ugyanakkor, hogy miközben az eljárás alá vontak évről évre elvégzik a jogszabályokban és a Kötelezettségvállalásban előírt kutatásokat és vizsgálatokat, a GVH és szakértői számára több mint négy év sem volt elég ahhoz, hogy összesen egy naptári év vonatkozásában a mások által elkészített vizsgálatok és kutatások ellenőrzését elvégezzék és annak eredményét egy aggálytalan szakvéleményben, illetve vizsgálati jelentésben rögzítsék
648. Az EJI és a MAHASZ álláspontja szerint azt az időt is be kell számítani az ügyintézés idejébe, amely a szakértők ajánlatának beszerzéséhez szükséges volt, a Tpv. ugyanis ezzel ellentétes rendelkezést nem tartalmaz. Az ügyintézési határidő jelentős mértékű kimerítése véleménye szerint sérti az eljárás alá vontak tisztességes eljáráshoz fűződő jogát.
649. Az EJI és a MAHASZ előadta, hogy az eljáró versenytanács előzetes álláspontjára⁴⁰⁷ tett, 2021. február 17. napján kelt észrevételeben⁴⁰⁸ részletesen kifejtette, hogy milyen okokból kell kizárni a GVH által kirendelt BR-t, illetve az általa készített szakvéleményt az eljárásból. Az eljáró versenytanács nyilvánvalóan erre tekintettel határozott úgy, hogy „a VJ/5/2018. számú versenyfelügyeleti eljárás iratait a tényállás tisztázáshoz szükséges további vizsgálat céljából a vizsgálónak visszaadja”⁴⁰⁹. Véleménye szerint a vizsgálat akkor járt volna el jogszerűen, ha a BR-t, illetve az általa készített szakvéleményt kizárja az eljárásból, ezt azonban - súlyosan sértve az eljárás alá vontak tisztességes eljáráshoz fűződő jogát - nem tette meg.
650. Az EJI és a MAHASZ álláspontja szerint a BR, mint szakértő összeférhetlensége, a szakvélemény aggályossága, tucatnyi formai és tartalmi fogyatékoságát nem képes ellensúlyozni,

⁴⁰⁶ „[64] (...) A büntetőjogi karakterrel rendelkező versenyfelügyeleti eljárásban a jogsértő büntető jellegű, súlyos bírság (büntetés) mint represszív szankció alkalmazására számíthat, ezért az ügyintézési határidőn túl bírság kiszabására a tisztességes eljárás követelménye miatt már nincs lehetőség. (...) Az alperes a 2016. február 25-én letelt ügyintézési határidőt követően a 2016. július 26-án meghozott határozatában nem szabhatott ki jogszerűen bírságot a felperesekkel szemben.” Ahogy arra a Kúria is rámutatott „Az Emberi Jogok Európai Bírósága több eseti döntésében, amelyekben - különösen a büntetés mértékére (kiemelten nagy összegű bírságok) és jellegére (elrettentő) tekintettel - az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 6. cikk (1) bekezdése szempontjából büntetőjoginak minősítette a versenyfelügyeleti eljárást. Az EJE az A. Menarini Diagnostics S.R.L. kontra Olaszország ügyben [(43509/08), 2011. szeptember 27.] kartellezés miatt lefolytatott versenyfelügyeleti eljárásban kiszabott bírság kapcsán azt állapította meg, hogy a bírság egyrészt represszív jellegű volt, mert azzal az elkövetett jogsértést szankcionálták, másrészt pedig megelőző jellegű volt, hogy az érintett vállalkozást a további jogsértéstől visszatartsák. A bírságot - annak nagyságára tekintettel - az EJE büntetésnek minősítette [(41) bekezdés].”

⁴⁰⁷ VJ/5-114/2018.

⁴⁰⁸ VJ/5-125/2018.

⁴⁰⁹ VJ/5-143/2018.

ha a GVH a korábbi szakvélemények közötti ellentmondások feloldására rendel ki új szakértőt. Ehelyett az alapkérdések vonatkozásában kellett volna a GVH-nak új szakértőt kirendelnie. A GVH végzése⁴¹⁰ alapján nyilvánvaló, hogy a GVH azt határozta meg a szakértő feladatául, hogy „az eljárás korábbi szakaszában keletkezett szakértői vélemények és észrevételek figyelembevételével, azokat egymással és saját szakismeretével összevetve válaszoljon” egyes kérdésekre. A szakértő feladata tehát az volt, hogy véleményét a korábbi szakvéleményre alapozva, ahhoz képest fogalmazza meg.

651. Megjegyezték, hogy álláspontja szerint a kiegészítő vizsgálat jelentés (283. bekezdés) szándékoltan félreérti e tekintetben az EJI és a MAHASZ nyilatkozatait. („Kifejezetten új szakértő kirendelését kérte a szakvéleményekben fennálló ellentétek feloldására (...) közös beadványában az Előadóművészi Jogvédő Iroda Egyesület és a Magyar Hangfelvétel-kiadók Szövetsége Közös Jogkezelő Egyesület.”) Az EJI és a MAHASZ ezzel szemben azért indítványozta új szakértő kirendelését⁴¹¹, mivel a korábbi szakértő (BR) összeférhetetlennek minősült, a szakvéleménye pedig aggályosnak⁴¹². A GVH a VJ/5-179/2018. számú végzésével azonban kifejezetten a BR és az Artisjus magánszakértőjének véleménye közötti különbségek feloldására rendelt ki új szakértőt. A GVH ezen eljárása kifejezetten ellentétes volt az EJI és a MAHASZ szándékával és nyilatkozataival, a kiegészítő vizsgálati jelentés minden ezzel ellentétes állítása tévedésen alapul. Véleménye szerint az a körülmény, hogy az EJI és a MAHASZ a VJ/5-125/2018. a 2.10. pontjában kizárásra vonatkozó indítvány elutasítása esetére megállapítja, hogy elkerülhetetlen új szakértő kirendelése nem értelmezhető olyan módon, ahogyan azt a vizsgálat megtette.
652. Előadták, hogy a kiegészítő vizsgálati jelentés (292. bekezdés) abban a tekintetben is szándékoltan félreérti az EJI és a MAHASZ korábbi nyilatkozatait, hogy a nevezett eljárás alá vontak milyen szakterületre bejegyzett szakértőt tartottak elfogadhatónak. E tekintetben a kiegészítő vizsgálati jelentés azt állítja, hogy az EJI és a MAHASZ „kifejezetten az audiovizuális médiával összefüggő gazdasági kérdések szakterületet jelölte meg mint az újonnan kirendelendő szakértő szakterületét”. Rögzítette, hogy az EJI és a MAHASZ indítványa a BR és szakvéleménye kizárására tett indítványt, ezt az indítványt a vizsgálat érdemi indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta. Másodsorban az EJI és a MAHASZ a VJ/5-125/2018. számon nyilvántartásba vett irata 1.6. bekezdése nem önállóan, hanem az 1.5. bekezdéssel együtt értelmezendő. E két bekezdésben az EJI és a MAHASZ tételesen cáfolja az eljáró versenytanács álláspontját, amely szerint ne lett volna olyan szakértő az igazságügyi szakértők névjegyzékében, akinek kirendelése - a szükséges szakértelem megjelölését követően - jogszerű lett volna. Az EJI és a MAHASZ beadványa e körben és e tekintetben utalt olyan szakértőkre, akiknek szakterületébe az egyes kulturális tartalmak gazdasági kérdéseinek vizsgálata is kiterjedt, amely esetleg - a szükséges szakértelem megjelölését követően - felmerülhetett volna. Az említett bekezdés álláspontja szerint, azonban a jóhiszemű eljárásra vonatkozó elvárások mentén nem értelmezhető olyan módon, hogy az EJI és a MAHASZ e szakértők, vagy e szakterületek szükségességét indítványozta volna. Különösen nem értékelhető olyan módon a beadvány, mint ami felmentené a GVH-t az általa kiválasztott szakértők szakmai kompetenciája megfelelő értékelésének kötelezettsége alól.
653. A kiegészítő vizsgálati jelentés súlyos fogyatékosága, hogy még csak nem is utal arra, hogy a különböző eljárás alá vontak a magánmásolási díjak megállapítása, továbbá a Kötelezettségvállalás teljesítése során eltérő szerepet töltenek be.
654. Ismételten kifogásolta, hogy a kiegészítő vizsgálati jelentés egyetlen félmondatot sem szán arra, hogy a jogszabály a magánmásolási díj megállapítását az irodalmi és a zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezethez utalja. Ennek következménye, hogy az EJI és a MAHASZ tevőlegesen nem vett részt a felmérés elkészítésében, mivel a magánmásolási díjak

⁴¹⁰ VJ/5-179/2018.

⁴¹¹ Többek között a kirendelésre került Abiungo és annak munkatársainak kirendelését.

⁴¹² „A fentiek alapján az EJI és a MAHASZ ismételten kezdeményezi az alaki hibás Szakvélemény kizárását az eljárásból.”

megállapításával, a díjak beszedésével, a hatósági eljárások lebonyolításával összefüggő kompetenciák az Artisjus-nál állnak rendelkezésre

655. Az EJI és a MAHASZ megismerte az Artisjus-nak a kiegészítő vizsgálati jelentéssel kapcsolatban tett észrevételeit. Ezen észrevételekkel az EJI és a MAHASZ egyetért, azokat saját előadásként is kérte figyelembe venni.

V.5.3. A HUNGART észrevétele a kiegészítő vizsgálati jelentésre és a kiegészítő előzetes álláspontra

656. A HUNGART előadta, hogy az EJI és a MAHASZ jogi képviselői által összeállított, az eljáró versenytanács „előzetes álláspontjára”⁴¹³ tett észrevételeivel egyetért, a két észrevétel egymásnak nem mond ellent semmiben, azok legfeljebb kiegészítik egymást⁴¹⁴.

V.5.4. A FILMJUS észrevétele a kiegészítő vizsgálati jelentésre és a kiegészítő előzetes álláspontra

657. Továbbra is kifogásolta magát a vizsgálatot, azt abszurdnak tartja, mivel az ÜHD meghatározása és beszédese semmiképpen sem lehet a piaci versenyre semmilyen kihatással, hiszen az az egyes adathordozókra és a piaci szereplőkre egyformán terjed ki. Annak mértéke ennek tükrében nem befolyásolhat sem piaci folyamatokat, sem piaci szereplőket. Az adott évben alkalmazott jogdíjrendszer állami ellenőrzés és miniszteri jóváhagyás mellett kerül megállapításra, így amennyiben ez jogsértő lenne (mint ahogy véleménye szerint nem az), akkor a „jogsértésben” legalább két állami szervezet is közreműködik (SzTNH és az IM). Nem tartja valószínűnek, hogy ez lenne a helyzet, ez meglátása szerint gyakorlatilag nonszensz.
658. Ismételten hangsúlyozta azt is, hogy ellene nem ez az első ilyen vizsgálat, maga a GVH 2004-2005-ben már lefolytatott egy hasonló eljárást, melynek során egyértelműen azt állapította meg, hogy a FILMJUS tevékenysége ebben a vonatkozásban sem jogsértő (97/2004. VJ határozat). A FilmJUS, illetve a további vizsgálat alá vont közös jogkezelő szervezetek tevékenysége, a rájuk vonatkozó jogi környezet érdemben azóta sem változott. Véleménye szerint a vizsgálati jelentés gyakorlatilag a korábbi GVH döntésnek mond ellent, úgy, hogy érdemi jogszabályi vagy más ismert változás nem történt.
659. Továbbra is kifogásolta a BR szakértői kijelölését és közreműködését, előadta, hogy ugyan az eljárásban újabb szakértőt is felkért a GVH, de a most megküldött kiegészítő vizsgálati jelentés továbbra is több helyen hivatkozik ezen szervezet megállapításaira. Mivel a BR vizsgálati jelentésének megállapításai gyakorlatilag kizárólag ezen cég megállapításain alapulnak, hiszen a kiegészítő vizsgálati jelentés maga is megállapítja, hogy a terület vizsgálatához, minősítéséhez kellő szakértelemmel nem rendelkezik, és elfogatlansága is erősen megkérdőjelezhető, véleménye egyoldalú és elfogult. Álláspontja szerint nem véletlen, hogy maga a GVH is úgy látta, szükséges egy másik szakértői vizsgálat.
660. Vitatta az új, az Abiungo által készített szakértői vélemény tartalmát és következtetéseit, előadta, hogy a szakértői vélemény általa ismert része, bár sokkal visszafogottabb megállapításokat tesz, mint elődje, logikailag sokszor ez sem következetes, ez sem tesz eleget az alapos és körültekintő, és különösen nem a pártatlan vizsgálat követelményeinek. Így következtetései vitathatóak, tehát ez sem alkalmas az eljárásban történő döntés kellő megalapozására, annak meghozatalára.
661. Álláspontja szerint az újabb szakvélemény is csak a vizsgálat módszerét kritizálja, azonban nem mutat be szerinte megfelelő módszert.
662. Előadta, hogy a vizsgálat alá vont szervezetek a Kötelezettségvállalásnak mindenben lehetőségeik szerint eleget tettek. A szakértői véleményekben kimutatott esetleges minimális eltérés nem befolyásolja a kutatás érdemi eredményét és megbízhatóságát sem, és így a jogdíjrendszert, a beszédés gyakorlatát sem. Véleménye szerint mindkét szakértői vélemény egyes megállapításai

⁴¹³ SIC!

⁴¹⁴ VJ/5-271/2018.

- szubjektívek, tehát nem tudományosan megalapozottak, hibásak, és így az ennek alapján hozott döntés is megalapozatlan lesz.
663. Furcsa és érthetetlen számára, hogy a kiegészítő vizsgálati jelentés gyakorlatilag érdemi bírálat nélkül lesöpri a vizsgáltak valamennyi kifogását mindkét szakértői jelentéssel kapcsolatban, holott azok alaposak.
664. Vitatta a tervezett bírságot és különösen annak mértékét. Előadása szerint az előzetes álláspont, melyet jelen okirat kiegészít, előre jelzi, hogy a megállapítások alapján bírság kiszabását tervezi, melynek lehetséges mértékét is megjelöli (567. pont). Álláspontja szerint az újabb „szakértő” megállapításai nem jelentenek valós alapot és alátámasztást a bírság indokaként megfogalmazott állításokhoz. Ezen túlmenően, alaptalannak tartotta mind a bírság vetítési alapját (568. pont), mind annak mértékét. Számára továbbra is nehezen értelmezhető az a döntés, mely alapján a szervezetek teljes éves bevételére vetítve állapítanának meg bírságot. A vizsgálat a közös jogkezelő szervezetek egyik kezelt jogdíjára, az üreshordozó jogdíjra vonatkozott, az 568. pontban szereplő összegek azonban valamennyi jogdíj (és egyéb) bevételeinket veszi alapul. A bírság elméletileg olyan eszköz, mely véleménye szerint az esetlegesen jogszerűtlenül elért haszon (bevétel) egy részét vonja el az ellenőrzött szervezettől. Ebben az esetben ez a kötelezettség a szervezeteiket általánosságban terhelné, ami nem csupán az üreshordozó jogdíjakat csökkentené, hanem minden egyéb kifizetendő jogdíjukat is. Ez gyakorlatilag azt a feltételezést mutatja, hogy a GVH feltételezése szerint a többi jogdíjnál is jogszerűtlen volt az eljárásuk, ezért abból is elvon, számára ez a logika teljességgel elfogadhatatlan, megalapozatlan, így tiltakozik ellene.
665. Ismételten jelezni kívánta továbbá, hogy a közös jogkezelés esetében a bevétel nem saját haszon, azt nem a gazdálkodó szervezet használja fel saját céljaira, nincsenek tulajdonosai, részvényesei, akik a haszonból saját jövedelmet várnak el. A közös jogkezelő szervezetek kötelezettsége egy-egy munkaszervezet fenntartása, mely az elért jogdíj-bevételeket gyakorlatilag tovább köteles adni a jogosultak számára. Tehát a bírság ebben az esetben nem a szervezetet „bünteti”, hanem az évről évre ezen jogdíjra jogosult alkotókat, egyéb jogosultakat, hiszen ez az elvonás (vagyis a bírság) a felosztandó jogdíjukat csökkentené. A FILMJUS-nak nincs más bevételi forrása, nem folytat semmilyen gazdasági tevékenységet, a jogdíjak felosztása végső soron nullára kell, hogy kifusson, így bármely kifizetési kötelezettség a szerzők, jogosultak adott évben kifizethető jogdíját kurtítaná meg.
666. Szinten fel kívánta hívni a GVH figyelmét arra is, hogy a vizsgálat olyan hosszú ideje tart, hogy annak következménye már nem is kapcsolható össze a vizsgált időszak tevékenységével. Kérte ennek is, vagyis az idő jelentős múlásának figyelembevételét. Továbbá fel kívánta vetni, hogy álláspontja szerint az eljárás során az eljárási határidőkkel is lehet probléma, kérte ennek alapos vizsgálatát.

VI. Jogszabályi háttér

667. Az alapügy 2014. február 12-én indult és a Tptv. 2014. július 1-jéig hatályban volt 47. § (1) bekezdése alapján a versenyfelügyeleti eljárás szakaszai közé tartozik az utóvizsgálati eljárás is. Ennek következtében az ezt megelőzően indult versenyfelügyeleti eljárások utóvizsgálatai során az alapügy indításakor hatályban volt rendelkezéseket⁴¹⁵ kell alkalmazni.
668. A Tptv. 44. §-ának (1) bekezdése szerint a versenyfelügyeleti eljárásra – a törvényben meghatározott szűk körű kivételtől eltekintve – a Ket. rendelkezéseit kell alkalmazni.
669. Ennek megfelelően jelen ügyben a Ket. rendelkezései az irányadóak, tekintettel arra is, hogy az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 143. § (1) bekezdésében rögzített átmeneti rendelkezés alapján az e törvény (Ákr.) rendelkezéseit a hatálybalépését követően indult és a megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

⁴¹⁵ Tehát a Tptv. 2014.I.14.-2014.III.14. között hatályban volt rendelkezéseit.

670. A Ket. 13. §-a (2) bekezdésének e) pontja alapján a Ket. rendelkezéseit a versenyfelügyeleti eljárásban csak akkor kell alkalmazni, ha az ügyfajára vonatkozó törvény eltérő szabályokat nem állapít meg.
671. A Tptv. 76. § (1) bekezdés a) pontja alapján a vizsgáló utóvizsgálatot tart a 75. § szerinti végzésben meghatározott kötelezettség teljesítésének ellenőrzése érdekében. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése értelmében az utóvizsgálatra a versenyfelügyeleti eljárásra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni
672. A Tptv. 76. § (4) bekezdés a) pontja szerint az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentése alapján az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben, ha az ügyfél a vállalt kötelezettséget nem teljesítette, végzéssel bírságot (78. §) szab ki, kivéve, ha a körülmények változására tekintettel a kötelezettség teljesítésének kikényszerítése nem indokolt; ilyen esetben, továbbá akkor, ha az ügyfél a vállalt kötelezettséget teljesítette, az utóvizsgálatot végzéssel megszünteti. Az (5) bekezdés értelmében a (4) bekezdés a) pontja szerinti, bírságot kiszabó végzéssel szemben külön jogorvoslatnak van helye (82. §).
673. A Tptv. 78. § (1) bekezdése alapján az eljáró versenytanács bírságot szabhat ki azzal szemben, aki e törvény rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése értelmében a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.
674. A Tptv. 82. §-ának (1) bekezdése szerint az eljáró versenytanácsnak a versenyfelügyeleti eljárás során hozott végzése ellen külön jogorvoslatnak csak akkor van helye, ha azt a Ket. vagy a Tptv. megengedi. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése értelmében az eljáró versenytanács végzésével szemben fellebbezésnek nincs helye, annak bírósági felülvizsgálata kérhető. A (3) bekezdés továbbá kimondja, hogy az eljáró versenytanács végzésének bírósági felülvizsgálata iránti kérelmet a végzés közlésétől számított nyolc napon belül az ügyfél, valamint az terjeszthet elő, akire nézve a végzés rendelkezést tartalmaz, továbbá az, akivel a végzést e törvény alapján közölni kell.

VII.

Jogi értékelés

675. Az eljáró versenytanács a jogi értékelése keretében először az alkalmazandó Tptv. hatályát, a GVH hatáskörét és illetékességét ismerteti. Ezt követően tér ki az eljárás alá vontak felelősségére, majd a Szakértők és Szakvéleményeik elfogultságára és kizárására vonatkozó indítványokat értékeli, majd rátér a Kötelezettségvállalás A) és C) pontjának értékelésére, végezetül összegzi megállapításait:
- A Tptv. hatálya, a GVH hatásköre és illetékessége (VII.1.)
  - Az eljárás alá vontak felelőssége (VII.2.)
  - A Szakértők és a Szakvélemények vonatkozásában tett indítványok értékelése (VII.3.)
  - A Kötelezettségvállalás A) pontjának való megfelelés (VII.4.)
  - A Kötelezettségvállalás C) pontjának való megfelelés (VII.5.)
  - Jogi értékelés összegzése (VII.6.)

VII.1. A Tptv. hatálya, a GVH hatásköre és illetékessége

676. A Tpvt. 76. § (1) bekezdése alapján⁴¹⁶ a jelen utóvizsgálati eljárás megindítása és lefolytatása törvényi kötelezettsége a GVH-nak.
677. Jelen eljárás a VJ/15/2014. számú versenyfelügyeleti eljárás utóvizsgálata, az alapeljárás 2014. február 12-én indult és az ebben az időpontban hatályos Tpvt.-n és a Tpvt. 44. § (1) bekezdése alapján a Ket. szubszidiárius alkalmazásával került lefolytatásra, így az alapeljárás a Tpvt. 2014. július 1-jén hatályba lépő, az utóvizsgálat szabályait is jelentősen megváltoztató módosítását megelőzően.
678. Az eljárás alá vontak kifogásolták, hogy az eljáró versenytanács „rossz eljárási rezsim” alapján jár el, de az eljáró versenytanács álláspontja szerint a Tpvt. 2014. július 1-jéig hatályban volt 47. § (1) bekezdése alapján a versenyfelügyeleti eljárás szakaszai közé tartozik az utóvizsgálati eljárás is. Ennek következtében az ezt megelőzően indult versenyfelügyeleti eljárások (az alapeljárás 2014. február 12-én indult) utóvizsgálatai során az alapügy indításakor hatályban volt rendelkezéseket kell alkalmazni. Ezt erősíti meg a Tpvt. 76. § (3) bekezdése⁴¹⁷ is, amely szerint az utóvizsgálat része az alapeljárásnak, így az alapügy indításakor hatályos rendelkezések az irányadóak.
679. A Tpvt. alapügy indításakor hatályban 44. § (1) bekezdése alapján pedig a versenyfelügyeleti eljárásra, az ott szereplő kivételektől eltekintve, a Ket. rendelkezéseit kell alkalmazni.
680. Fentiekre figyelemmel az eljáró versenytanács jelen utóvizsgálati eljárásra az alapügy indításakor hatályban volt Tpvt.-t és az alapján a Ket.-et alkalmazta.
681. A GVH hatáskörét az utóvizsgálatra a Tpvt. 76. §-ának (1) bekezdésének a) pontja, illetékességét a Tpvt. 46. §-a állapítja meg.

VII.2. Az eljárás alá vontak felelőssége

682. Az eljáró versenytanács elsőként az eljárás alá vontak egyik fő előadására⁴¹⁸, védekezésére („közreműködő teljesítésének esetleges hiányosságaiért a Tpvt. alapján felelősség nem állapítható meg: sem a közigazgatási jog, sem a versenyjog, sem pedig a polgári jogi analógia alapján”⁴¹⁹) figyelemmel rögzíti megállapításait.
683. Az eljárás alá vontak az alap versenyfelügyeleti (azaz közigazgatási) eljárásban kötelezettségvállalás teljesítését vállalták, és azt a GVH kötelezően előírta számukra. A közigazgatási jogi felelősség objektív jellegű, az alól az sem menti ki az adott közigazgatási jogalanyt (ügyletet), ha közreműködőt vesz igénybe, felelőssége továbbra is objektív marad, a közreműködő magatartásáért saját magatartásaként köteles helytállni. Ennek oka, hogy a közigazgatási kötelezés/szankció elsődleges célja, hogy annak címzettjét, a közigazgatási jogviszony alanyát a jogszabályban vagy közigazgatási eljárásban számára előírt, megfelelő magatartásra kényszerítse:

- „A közigazgatási jogi felelősség általános típusa okozatos beszámítású eredményfelelősség. Megállapításakor az eredményt kell alapul venni, nem az annak kialakulása során megnyilvánuló individuális akaratot. Objektív felelősség, ezért a tényeket kell vizsgálni a helytállási kötelezettség megállapításához és nem az azzal összefüggésbe hozható akaratot, ha az egyébként lehetséges is lenne. Egy tényállásszerűen leírt helyzet (jogviszony) általános tartalma – vagyis a jogi felelősség – itt akár tisztán tárgyi beszámítás is lehet.”⁴²⁰

⁴¹⁶ Tpvt. 76. § (1) a) pontja szerint a vizsgáló utóvizsgálatot tart a 75. § szerinti végzésben meghatározott kötelezettség teljesítésének ellenőrzése érdekében.

⁴¹⁷ Tpvt. 76. § (3) Az utóvizsgálatra a versenyfelügyeleti eljárásra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

⁴¹⁸ Ezen érv valamennyi eljárás alá vont beadványában megjelenik, lásd pl.: VJ65-127/2018. 3.3.2 fejezet, VJ/5-269/2018., VJ/5-270/2018., VJ/5-290/2018., VJ/5-291/2018.

⁴¹⁹ VJ/5-140/2018. Artisjus beadvány 3. oldal 2. pont

⁴²⁰ Tamás András: Közigazgatási felelősség és szankciófajták, 5. old., http://real.mtak.hu/123538/1/15_Tamas_276-287_PPB_2020_3.pdf

- „A közigazgatásban gyakran előfordul, hogy az ügyfél úgy kerül a közigazgatási jogviszonyba, hogy mellette egy közreműködő van. Ilyen eset, amikor egy adóalany könyvelőt fogad, vagy egy építető az építési tevékenységre kivitelezővel köt szerződést. Az ügyféli oldalon, azaz a közigazgatási jogviszonyban azonban nem jelenik meg a közreműködő. Ezért irreleváns az, hogy a vétkes magatartást a közreműködő követte el. Mint a jogviszony alanya, az ügyfél lesz a felelős, mégpedig objektívan.”⁴²¹
- „[...] A közigazgatási felelősség jellemzően objektív természetű, azaz a normasértés önmagában elegendő a szankció alkalmazásához, függetlenül attól, hogy az érintett jogalanynak mi volt a pszichikus viszonya ehhez (oka, célja, szándéka, gondossága). Kivétel ez alól a szabálysértési jog, (...) Ennek megfelelően a közigazgatási jogi szankciók is igazodnak az objektív felelősséghez”⁴²²
- „A közigazgatás-ellenesség fogalma viszonylag könnyen megérthető azoknál a jogszabályoknál, ahol a jogalkotó valamely köteletséget ír elő, tiltást, korlátozást alkalmaz. Ezekben az esetekben a szankció elsődleges célja, hogy a jogszabály címzettjét a jogszabálynak megfelelő magatartásra kényszerítse, függetlenül attól, hogy mennyire volt vétkes a jogsértésben. A közigazgatási jogi [36] 15. oldal szankció egyik sajátossága, hogy – ellentétben például a büntetőjoggal –, nincs feltétlenül jelentősége, hogy a jogsértő szándékosan, gondatlanul, felróhatóan stb. követte-e el a jogsértést”⁴²³.

684. Ezt az Alkotmánybíróság 60/2009. (V. 28.) AB határozata is alátámasztja, lásd 16. oldal 2.2. és 2.3. pontját⁴²⁴:

2.2. A munkaügyi bírság intézményét is vizsgáló 29/1998. (VI. 17.) AB határozat kimondta, hogy „az úgynevezett közigazgatási bírságok, mint önálló anyagi jogi bírságok az utóbbi évtizedekben a hazai jogrendszerben széles körűen elterjedtek, s ma már igen sok jogcímen kiszabhatók. (Elegendő utalni a bányafelügyeleti, az építésügyi, a fogyasztóvédelmi, a környezetvédelmi, a légszennyezési, a műemlékvédelmi, a pénztárfelügyeleti, a távközlési, a tűzvédelmi, a vámigazgatási, a versenyfelügyeleti és a veszélyes hulladék bírságokra). Közös jellemzőjük, hogy törvényi szintű szabályozáson vagy felhatalmazáson alapulnak, általában objektív jellegűek (vétkességre tekintet nélkül kiszabhatók), valamint a befolyt bírságösszegek közvetve vagy közvetlenül reparációs célokat szolgálnak (pl. védett értékek sérelmének orvoslását, kutatások támogatását)” (ABH 1998, 211, 217-218.).

2.3. A közigazgatási szankciók lényegüket tekintve két csoportra bonthatók. Az egyik csoportot a szabálysértési szankciók alkotják: (..) A szankciók másik csoportjába azok a közigazgatási szankciók tartoznak, amelyeket a közigazgatási szervek felügyeleti eljárásuk során a

⁴²¹ Turkovics István Felelősség a közigazgatásban, Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar Közigazgatási Jogi Tanszék Turkovics István Felelősség a közigazgatásban, <https://jogikar.uni-miskolc.hu/files/1658/felelosseg-a-kozigazgatásban---turkovics-istvan.pdf>

⁴²² Varga Zs. András: A közigazgatás és a közigazgatási jog alkotmányos alapjai, https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/20.500.12944/6862/A_kozigazgatas_es_a_kozigazgatasi_jog_alkotmanyos_alapjai.pdf

⁴²³ Nagy Marianna: A közigazgatás szankciórendszere [74] pont <https://ijoten.hu/uploads/a-kozigazgatas-szankciorendszere.pdf>

⁴²⁴

<https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=A09H0060.AB&targetdate=&printTitle=60/2009.+%28V.+28.%29+AB+hat%C3%A1rozat&getdoc=1>

közigazgatás-ellenes cselekmények, azaz a közigazgatási jog szabályainak megsértése miatt alkalmaznak. Ezeket a bírságokat nevezi a szakirodalom felügyeleti bírságnak (pl. építésügyi bírság, fogyasztóvédelmi bírság, környezetvédelmi bírság, munkaügyi bírság, adóbírság, jövedéki bírság stb.). Közös jellemzőjük, hogy közigazgatás-ellenes magatartások esetén alkalmazható olyan objektív szankcióknak minősülnek, melyeknek elsődleges funkciója a közigazgatási jog érvényre juttatása, illetve másodlagosan a prevenció. Közvetve szerepük továbbá a jog által védett közösségi érdek, jelen esetben a közúti közlekedés rendjének fenntartása és védelme, illetve ennek helyreállítása, függetlenül a jogsértő bűnösségétől, illetve vétkességétől.

685. A fentiek alapján megállapítható, hogy a magyar közigazgatási jogrendszerben általános érvénnyel az objektív felelősség elve érvényesül, ahol ez alól kivétel van (pl.: szabálysértés) ott a jogalkotó ezt külön rögzíti és az objektív felelősségtől eltérő, vétkességi felelősség elvét határozza meg.
686. Itt jegyzi meg az eljáró versenytanács, hogy ha nem állna fent az eljárás alá vontak objektív felelőssége, akkor a Kötelezettségvállalás nem megfelelő teljesítése miatt nem is lenne olyan személy, akit a Tpvt. alapján az eljáró versenytanács felelősségre vonhatna, hiszen a közreműködő szakértő nem jogalanya a közigazgatási eljárásnak.
687. A Tpvt. 76. § (4) bekezdésének a) pontja az objektív felelősség alól kimentési okként kizárólag azt jelöli meg, ha a körülmények változására tekintettel a kötelezettség teljesítésének kikényszerítése nem indokolt; azonban ahogy ezt az eljáró versenytanács lentebb is rögzíti ilyen körülményt nem azonosított, sőt tekintettel arra, hogy az ÜHD évenként kerül meghatározásra kifejezetten indokolt annak rögzítése és szankcionálása, hogy az eljárás alá vontak nem megfelelően teljesítették a Kötelezettségvállalás, hiszen ha erre nem kerülne sor, akkor a további éves díjmeghatározások is hibásan kerülhetnének meghatározásra, mindenféle jogkövetkezmény nélkül.
688. Itt jegyzendő meg az is, hogy tekintettel arra, hogy az ÜHD Jogdíjközlemény 2018-as évre utólagosan nem változtatható meg, így a Kötelezettségvállalás utólagos teljesítése vagy módosítása is kizárt, így reparációként kizárólag a Tpvt. 76. § (4) bekezdésének a) pontjában rögzített, a Tpvt. 78. § szerinti bírság kiszabási lehetőség áll fent.
689. Továbbá, figyelemmel az Artisjus érveire, az eljáró versenytanács rögzíteni kívánja azt is, hogy bár a felelősség vonatkozásában a közigazgatási jog szigorúbb (vétkességre tekintet nélküli felelősség megállapítás) szabályokat állapít meg, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) szerint is a megbízó felel a megbízott közreműködő személy (szakértő) magatartásáért:

Ptk. 6:148. § [A közreműködőért való felelősség]

(1) Aki kötelezettsége teljesítéséhez vagy joga gyakorlásához más személy közreműködését veszi igénybe, az igénybevett személy magatartásáért úgy felel, mintha maga járt volna el.

690. Ezen kívül azt is fontosnak tartja az eljáró versenytanács rögzíteni, hogy (feltéve, de nem megengedve) ha elfogadná az eljárás alá vontak érvelését, miszerint a szakértő megbízásának ténye elegendő lett volna a megfelelő teljesítéshez, akkor maga az alapeljárás szükségessége, a Kötelezettségvállalás tartalma és célja üresedne ki, hiszen egy szakértő megbízása önmagában nem jelenti azt, hogy azzal a Kötelezettségvállalás lényege, a vállalt végcél, a jogdíjak pontosabb kivetése és elosztása⁴²⁵ teljesül.
691. Ebben az összefüggésben az eljáró versenytanács rámutat arra, hogy a Kötelezettségvállalás deklarált célja, rögtön a legelső pontja (1.1.), a Kötelezettségvállalás indokolásában foglaltak szerint, a korábbi évek vonatkozásában megállapított hiányosságok kiküszöbölése, a 2015. évi kutatásra és tanulmányra épített eredmények továbbfejlesztése, az egész Kötelezettségvállalás

⁴²⁵ Lásd pl.: Kötelezettségvállalás 1.1. 1.3.3. pontjait

ennek, az alapeljárás következtetései alapján lefektetett, alapvető célnak a kontextusában érthető és értelmezhető :

1.1. A Vállalt Kutatás célja, hogy a 2015. évi kutatás és tanulmány módszertanának alapul vételével a 2012-es tanulmány ajánlásait és a 2015. évi kutatás és tanulmány eredményeit továbbfejlessze;

692. Tehát maga a Kötelezettségvállalás rögzít egy tartalmi célt, eredményt, ami nem más mint az ÜHD meghatározás pontosabbá, jobbá tétele, továbbfejlesztése. Erre figyelemmel az eljáró versenytanács álláspontja szerint nem foghat helyt az az eljárás alá vonti előadás, hogy az eljárás alá vontakat nem terhelheti felelősség a Vállalt Kutatás eredményét illetően, mivel a Vállalt Kutatást elvégző szakértők személyének kiválasztásánál a lehető legalaposabban, legkörültekintőbben jártak el.
693. Azt is megjegyezni kívánja az eljáró versenytanács, hogy az alapügyben eljáró versenytanács és az eljárás alá vont a Kötelezettségvállalás tartalmát és az ahhoz kapcsolódó módszertant hosszan egyeztettek⁴²⁶, így az eljárás alá vontaknak tisztában kellett lenniük azzal, hogy a Kötelezettségvállalásukat milyen tartalommal teszik meg.
694. A Kötelezettségvállalás alapján ugyanis az eljárás alá vontak kifejezetten arra vállaltak a korábbi évekhez képest kötelezettséget, hogy tartalmát tekintve az alapügy előzetes álláspontjában és magában a Kötelezettségvállalást elfogadó végzésben jelzett aggályok kezelése érdekében, az ÜHD kivetését és annak elosztását pontosabbá tevő vállalásokat tesznek, így ha az általuk megbízott szakértők munkájukat nem a Kötelezettségvállalás alapján vagy az alapján, de hibásan készítették el, akkor az abból következő felelősség az eljárás alá vontakat objektívan terheli.
695. Az Artisjus arra is hivatkozott⁴²⁷, hogy „ellentétben a Kiegészítő Előzetes Álláspont 365-370. és 10. pontjaiban foglaltakkal, sem az eljárás alá vontaktól, sem az Artisjustól nem elvárható a Vállalt Kutatás szakértői szintű „mélyelemzése”, hiszen nem tekinthető a Vállalt Kutatás ellenőrzéséhez szükséges ismeretekkel rendelkező szakértőnek vagy szakértői testületnek. Az Artisjus meglátása szerint tehát a Vállalt Kutatás esetleges hibájáért felelősségre nem vonható, mivel nem is volt abban a helyzetben, hogy a Vállalt Kutatásnak esetleges hibáját felfedezze”.
696. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint ekörben az eljárás alá vontak objektív felelősségén túl rögzítendő, hogy az Szjt. 1999-es hatályba lépése óta pont azért delegálja az ÜHD meghatározásának a jogosultságát és így ad monopóliumot az eljárás alá vontak számára, mert az eljárás alá vontak a tagjaik tevékenységének ismerete, összefogása alapján megfelelő szakértelemmel rendelkezik ezen piac vonatkozásában. Az eljárás alá vontak évtizedek óta végzik az ÜHD megállapítását, amely során számos szakértőt vettek már igénybe, sőt sok esetben szakértő igénybevétele nélkül saját maguk végezték el az ÜHD meghatározását, folytattak az egyes piaci szereplőkkel (díjfizetők és jogosultak, valamint hatóságok és érdekképviselői szervezetek) a jogszabályok által megkövetelt egyeztetéseket, amelyek következtében évről-évre a legfrissebb információkkal rendelkeznek, így a piacismeretük nem vonható kétségbe, vagy amennyiben az eljárás alá vontak arra hivatkoznak, hogy nem rendelkeznek a megfelelő ismeretekkel, nem tudják az ÜHD-t korrektül meghatározni, akkor az ÜHD megállapítási joguk alapját vonják kétségbe.
697. Az eljáró versenytanács megállapította azt is, hogy ahhoz pedig, hogy a Vállalt Kutatás alapján egy új díjelosztást lehessen létrehozni az eljárás alá vontaknak (Artisjusnak) először is a szakértői számára meg kellett határozni a megbízás tartalmát és mélységét, az az el kellett látnia a szakértőket olyan utasításokkal, amelyek alapján a megbízásukat el tudták látni, ezt követően az Artisjusnak át kellett tekintenie, értékelni kellett a Vállalt Kutatást magát, az alapján meghatározni

⁴²⁶ Lásd az alapeljárás tárgyalását követő írásbeli kötelezettségvállalási egyeztetéseket a VJ/15-134/2014. (2016.09.01.) és a VJ/15-156/2014. (2019.12.06.) számú iratok között

⁴²⁷ VJ/5-290/2018.

a 2018. évre vonatkozó jogdíjközlemény tervezetét (meg kellett határozni az adathorodzók körét és magát a jogdíjat), annak tartalmát meg kellett védenie a véleményezési eljárások során, majd a Kötelezettségvállalás 1. sz. melléklete alapján az értékelésnek megfelelően be kellett mutatni az előző évi díjszabáshoz képesti változásokat⁴²⁸. Ezen értékelések és bemutatások pedig olyan mélységű elemzést igényeltek, amelyek alapján az Artisjusnak fel kellett volna ismernie a szakértői mulasztásokat.

698. Végül azt is meg kívánja jegyezni az eljáró versenytanács, hogy az ÜHD jogdíjközlemény el sem készíthető a Vállalt Kutatás eredményeinek értelmezése és felhasználása nélkül, maga az Artisjus előadása⁴²⁹ is azt támasztja alá, hogy a szakértői anyagokat átnézte, értékelte és az alapján alakította ki az ÜHD jogdíjközleményét. Ugyanis az Artisjus beadványában előadta⁴³⁰, hogy a Tanulmány következtetései alapján a 2018. évi díjszabásban nem látta szükségesnek sem a díjszabásba foglalt hordozók körének, sem a díjmértékeknek, sem a végfelhasználói visszatérítési szabályoknak a módosítását. Az Artisjus álláspontja szerint a modellekkel kimutatott fogyasztói előnyök, illetve jogosulti hátrányok alapján a hazai üres hordozó díjrendszerben beszédett díjak mértéke méltányosnak tekinthető, ebből következően nem volt szükséges a díjigény érvényesítési szabályainak és gyakorlatának az átalakítása a 2018-as évben.
699. Azaz annak ellenére, hogy egy dinamikus változó fogyasztói piacról beszélünk két év piackutatását megelőző⁴³¹ jogdíj megállapítás után, egy az eljárás alá vontak által sokkal pontosabb kutatáson alapuló elemzés alapján is arra jutottak, hogy semmilyen változás nem történt – a 2017-es és a 2018-as Jogdíjközlemények karakterről-karakterre azonosak, ahogy fentebb kifejtésre került.
700. Fentiek alapján, összefoglalva, az eljárás alá vontak felelőssége a Kötelezettségvállalás teljesítése vonatkozásában objektív jellegű eredményfelelősség, kimentési ok tekintetében nem volt megállapítható, illetve az eljáró versenytanács szerint (az objektív felelősséget nem érintve, azon túl) az is megállapítható, hogy az eljárás alá vontak, a Kötelezettségvállalás kontextusában, ésszerűen fel kellett, hogy ismerjék, hogy a Vállalt Kutatás nem minden tekintetben felelt meg a Kötelezettségvállalásnak. Végül, általánosabb szinten, az eljáró versenytanács fel kívánja hívni a figyelmet arra, hogy álláspontja szerint beláthatatlan következményei lehetnének egy olyan döntésnek, mely alapján a közigazgatási eljárások alanyai, a közreműködői felelősségre hivatkozva, kibújhatnának kötelezettségeik jogszerű teljesítésének felelőssége alól.

VII.3. A szakértők és a szakvélemények vonatkozásában tett indítványok értékelése

701. Az eljáró versenytanács tekintettel arra, hogy az eljárás alá vontak másik fő érvelése a Szakértők személyének elfogultságára, illetve a Szakvélemények alaptalanságára vonatkozott, ezért elsőként a Szakértő személyekre vonatkozó kizárási, elfogultsági és alaki hibára vonatkozó indítványokat, majd ezt követően a Szakvéleményekre vonatkozó alaptalansági kifogásokat elemezte.

VII.3.1.1. A BR személyére vonatkozóan tett elfogultsági, kizárási indítványok

⁴²⁸ VJ/15-166/2014. 1. sz. melléklet

- Fogyasztói Kutatás: (...) figyelembe vett kulturális statisztikai ajánlás, módszertani változás történt-e?, módszertani változás indoka, az adatfelvétel mintája (reprezentativitása), lényeges eltérés(ek) a korábbi kutatásoktól,
- Közgazdasági elemzés: elvégezte-e a jogosulti előnyök, fogyasztói hátrányok elemzését?, történt-e jelentős módszertani eltérés a megelőző vizsgálatról?, megtörtént-e a fogyasztói csoportok képzése és vizsgálata?, főbb megállapításai a Tpv. szerinti megfelelés vizsgálata körében,
- A vizsgálat figyelembe vétele a díjszabás kialakítása során: a díjszabás esetlegesen erre tekintettel kialakított vagy módosított pontjainak megnevezése és a módosítás tartalma. a díjszabás indokolása során tett, ezzel kapcsolatos főbb megállapítások felsorolása.

⁴²⁹ VJ/15-184/2014. sz. beadvány 1. sz. melléklete

⁴³⁰ VJ/15-184/2014. sz. beadvány 1. sz. melléklete

⁴³¹ Az Artisjus a jelen eljárás tárgyát képező 2017-es FF és Tanulmány előtt 2015-ben készített tanulmányt (egyébként annak alapját képező felmérés 2014-ben készült), így minimum két év ÜHD meghatározása telt el anélkül, hogy az Artisjus felmérést vagy tanulmányt készített volna.

702. Az eljárás alá vontak a szakértőt érintő kizárási okra a Ket. 43. § (1) bekezdése alapján a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül hivatkozhattak. A BR Szakértő személyéről a kirendelésről szóló végzés átvételével az Artisjus 2018. augusztus 7-én, a Hungart 2018. augusztus 10-én, az EJI 2018. augusztus 6-án, a MAHASZ 2018. augusztus 9-én, a Filmjus 2018. augusztus 6-án szerzett tudomást. Az eljárás alá vontak által a kizárási okaként megjelöltek (a Szakértő IVSZ-ben betöltött tagságából fakadó érvek) az eljárás alá vontak számára a kirendeléskor már ismertek voltak, hiszen a BR IVSZ tagságának ténye egy olyan nyilvános adat, amely az IVSZ honlapjáról bárki számára könnyen megismerhető. Ennek ellenére elsőként az eljárás alá vontak közül az Artisjus a Szakértő személyéről való tudomásszerzést követően, több mint nyolc hónap eltelte után, az Artisjus számára kedvezőtlen tartalmú Szakvélemény megismerése után terjesztette elő kizárási, elfogultsági indítványát. (A többi eljárás alá vont pedig még az Artisjushoz is későbbi időpontban terjesztette elő kizárási, elfogultsági indítványát.)
703. Tekintettel arra, hogy az Artisjus a Szakértő kizárási iránti indítványát határidőn túl (a számára kedvezőtlen tartalmú Szakvélemény megismerését követően) terjesztette elő, illetve arra, hogy a Szakértő az eljárásban nem ügyfél és nem kötelezettje az alapeljárás tárgyául szolgáló díjnak sem, valamint arra, hogy a bejelentésében foglaltak a Szakértő kizárási okaként sem alapozták meg, a vizsgálat a VJ/5-37/2018. sz. végzéssel elutasította az Artisjus a BR kizárási iránti kérelmét, amivel az eljáró versenytanács teljes egészében egyetért.
704. Miután az eljáró versenytanács a vizsgálati jelentést megküldte az Artisjushoz kívüli eljárás alá vontaknak, azok észrevételeikben csatlakoztak az Artisjus szakértő kizárási indítványához, valamint azt az Artisjus is megismételte. Ezen indítványok vonatkozásában az eljáró versenytanács ismételt arra a megállapításra jutott, hogy a Ket. 43. § (1) bekezdése alapján nemcsak, hogy nem vitatottan elkésették, hanem tartalmukat tekintve nem jóhiszeműek, hiszen az eljárás alá vontak csak azután akkor terjesztették elő az indítványukat, amikor tudomást szereztek a számukra kedvezőtlen tartalmú Szakvéleményről; tehát egészen addig, amíg a számukra kedvezőtlen Szakvéleménnyel nem szembesültek nem volt kifogásuk a Szakértő személye kapcsán.
705. Ettől függetlenül az eljáró versenytanács az elfogultsági indítványokat megküldte a BR-nek, majd a BR Szakértőnek erre adott válaszát is megküldte az eljárás alá vontak számára, akik reagálhattak az előadottakra. Ezenkívül az eljáró versenytanács tekintettel arra, hogy az eljárás alá vontak elfogultsági indítványainak egyik fő tényezője az volt, hogy a Szakértő tagja annak az IVSZ-nek, amely szervezet évenként véleményezte a Jogdíjközleményt, adatkérés keretében rákérdezett arra a Szakértőnél, hogy bármely évben részt vett-e az IVSZ a Jogdíjközlemény véleményezési munkájában, amire a Szakértő válasza nemleges volt⁴³².
706. Az is megállapítható, hogy IVSZ-nek több mint 400 tagja van⁴³³, így szinte a teljes piacot lefedi a tagság, ami azt is jelenti, hogy az Artisjus azon alapuló álláspontja, hogy önmagában az IVSZ tagság okot jelent az elfogultságra⁴³⁴ teljesen indokolatlan, ennek kizárólag akkor lenne alapja, ha az Artisjus vagy az eljárás alá vontak igazolták volna, hogy konkrétan a Szakértő tett vagy működött közre olyan véleményadásban, amely a jogszabályi kereteken (Kjkt. 150.§) túlmutató.
707. Ezenkívül, az is megállapítható, hogy az eljárás alá vontak annak ellenére terjesztettek elő elfogultsági kifogást, hogy a Jogdíjközleményt kidolgozó Artisjus 2017-ben, tehát a jelen utóvizsgálati eljárásban vizsgált Jogdíjközlemény és a Szakvélemény elkészítése előtt, megállapodást⁴³⁵ kötött az IVSZ-szel a Jogdíjközlemény kapcsán. Ez a megállapodás a Kjkt. 148. § (2) és 151. § (2)-(4) bekezdése alapján zajlott le, ideértve a Kjkt. 148. § (2) bekezdés alapján kifejezetten a felmérés módszertanát is. Ez a megállapodás, figyelembe véve azon (az eljáró versenytanács által nem osztott) eljárás alá vonti előadást is (az Artisjus egyenesen ellenérdekű

⁴³² VJ/5-108/2018.

⁴³³ <https://ivsz.hu/tagok/>

⁴³⁴ (...) szervezetben való tagsága okánál fogva közvetlenül érintett abban, hogy az Artisjus miként és mennyiben tesz eleget a Kötelezettségvállalásban foglaltaknak." VJ/5-84/2018.

⁴³⁵ <https://ivsz.hu/hirek/jelentos-kezvezmeny-az-ureshordozok-jogdijaira/>

félként nevezi meg⁴³⁶ az IVSZ-t), hogy az IVSZ mindig negatívan véleményezte a jogdíjközleményeket, kifejezetten kedvező volt az eljárás alá vontak számára,⁴³⁷ tekintettel arra, hogy így nem kellett az IVSZ-től az eljárás alá vontaknak a Jogdíjközleményre vonatkozó esetlegesen kritikus, a többi véleményező, az SzTNH és az IM előtt magyarázatot kívánóvéleményére reagálniuk, azt kezelniük.

708. Egyébként az eljáró versenytanács álláspontja szerint az eljárás alá vontak értelmezését követve az a tény, hogy az Artisjus és az IVSZ a 2018-as Jogdíjközlemény kidolgozása előtt megegyeztek sokkal inkább annak kérdését veti fel, hogy a kedvező tartalmú megállapodás után nem beszélhetünk-e pozitív irányú elfogultságról?

709. Az EJI és a MAHASZ az IVSZ Alapszabályában [4. § (d)]⁴³⁸ rögzített a Jogdíjközlemény véleményezésére szóló rendelkezést önmagában elfogultsági oknak nevezik, azt rögzítik, hogy ez alapján deklarált elsődleges célja az IVSZ-nek az ÜHD „díjak szintjének leszorítása, a jogérvényesítés elnehezítése, ami nyilvánvaló ellentétben áll a díjban részesülő művészek és más jogosultak érdekeivel”. Ezzel az eljáró versenytanács nem ért egyet, mivel:

- 1) az IVSZ-nek az alapszabálya abszolút nem tartalmaz a jogdíjak leszorítására való, fent idézett rendelkezést, deklarációt,
- 2) az IVSZ-nek a tagságára tekintettel a Kjkt. alapján jogszabályi lehetősége, feladata a Jogdíjközlemények véleményezése, ennek megfelelően ez az Alapszabályban az a) ponttól j) pontig terjedő feladatok közül egyként lett rögzítve,
- 3) önmagában az, hogy az IVSZ jogszabályi jogával élve véleményt alkot, nem lehet elfogultsági indok. Ezen alapon bármely szervezet, amely véleményezi a Jogdíjközleményt és annak véleménye nem tetszik az eljárás alá vontaknak ellenérdekű fél lehetne a közös jogkezelőkkel szemben és elfogultnak volna véleményezhető. Pedig a véleményezési eljárásnak éppen az a szerepe, hogy az egyedül a közös jogkezelők által elkészített jogdíjközlemény tervezet olyan szervezetek is véleményezzék, akik a piacot más oldalról is ismerik. Így ez az eljárás alá vonti előadás ellentétes a jogszabályi [Kjkt. 148. (2) és 150. § (1)]⁴³⁹ rendelkezésekkel, hiszen ez a Kjkt. által kógensen deklarált véleményezési jogot kívánja megszüntetni, a Kjkt. által meghatározott véleményalkotási szabadságot kívánja korlátozni mindenféle konkrét tartalom nélküli elfogultságra hivatkozással, amikor azzal érvel, hogy az IVSZ „*az üres hordozó díjrendszert támadó véleményt fogalmaz meg*”, hiszen csak arról van szó, hogy él a jogszabályi véleményezési jogával, ami pedig nem lehet önmagában egy elfogultsági kifogás alapja.

710. Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy az Artisjus ahogy fentebb kifejtésre került⁴⁴⁰, annak ellenére kérte az SzJSzT-t szakértőként kirendelni, hogy abban az eljárás alá vontak vezető tisztségviselői, illetve az eljárás alá vontak jogi képviselői is tagok vagy tagok voltak az indítvány megtételekor. Ezt akkor az Artisjus nem látta problémának, de azt, hogy egy kizárólag a Jogdíjközlemény véleményezésében részt vevő egyesületnek passzív tagja a kirendelt szakértő (BR) már problémásnak találja. Tehát amíg egy eljárásjogilag sokkal fontosabb szerepet betöltő pozícióban (szakértő) lévő tagság nem jelentett álláspontja szerint elfogultságot, addig egy

---

⁴³⁶ VJ/5-93/2018.

⁴³⁷ A fentiek mellett szól az is, hogy az utóvizsgálati eljárást megelőző bejelentési eljárásban is azt állította a bejelentő (lásd jelen előzetes álláspont 6. pontját), hogy a megállapodás kifejezetten előnyös az Artisjus számára.

⁴³⁸ 4. § d) A Szövetség feladatai: az érintett Tagok, mint szerzői jogi védelem alá eső művek felhasználóinak szakmai képviselője, különösen a szerzői és szomszédos jogok kezelését végző szervezetek díjszabásainak véleményezése során.

⁴³⁹ 148. § (2) (...) A felmérés módszerének meghatározásához ki kell kérni a jelentős felhasználók és felhasználói érdekképviselői szervezetek véleményét. A felmérés eredményét a díjszabás jóváhagyására irányuló eljárásban részt vevők számára hozzáférhetővé kell tenni.

150. § (1) Az SZTNH a jóváhagyási eljárás lefolytatása céljából megküldött díjszabásról annak kézhezvételét követően haladéktalanul véleményt kér a jelentős felhasználóktól és a felhasználók érdekképviselői szervezeteitől

⁴⁴⁰ Lásd V.4.1. fejezet, [Az Artisjus álláspontja az Abiungo szakvéleményével kapcsolatban című fejezetet](#)

- véleményező egyesületben lévő passzív tagság már igen, ez nyilvánvalóan kettős mérce alkalmazása az Artisjus részéről az eljáró versenytanács véleménye szerint.
711. Az EJI és a MAHASZ akként érvelt⁴⁴¹, hogy az nem számít, hogy a BR nem tagja az IVSZ Jogdíjközleményt véleményező jogi munkacsoportjának, de az az elfogultságát támasztja alá, hogy tagja az IVSZ kutatási munkacsoportjának. Ez nyilvánvalóan olyan kettős mérce, ami nem állja meg a helyét és önellentmondó is, hiszen ezek szerint a BR nem is vett részt az IVSZ Jogdíjközlemény véleményező munkájában, ennek ellenére azt mégis problémának tartja, hogy az IVSZ kutatási munkacsoportjának a tagja, noha az Artisjus által javasolt SzJSzT esetében az nem elfogultsági indok, hogy annak tagjai között az eljárás alá vontak vezetői és jogi képviselői is tagok vagy tagok voltak.
712. Az EJI és a MAHASZ közös jogi képviselője hivatkozott arra is, hogy a BR Szakértő piaci versenytársa a [üzleti titok] a piackutató piacon, így véleménye nem tekinthető érdekeslegesen, elfogulatlan, ekörben azt kívánja rögzíteni az eljáró versenytanács, hogy egy ilyen általános kijelentés, mindenféle objektív tartalom nélkül nem lehet indoka az elfogultságnak, hiszen ha ezt elfogadná az eljáró versenytanács akkor egyetlen egy a piacon tevékenykedő szakértő sem rendelhető ki, ami eleve kizárná a szakértői bizonyítás lehetőségét.
713. Az Artisjus hivatkozott arra is, hogy a szakértőknek (jelen esetben az Artisjus előadása a BR-re vonatkozott) tilos jogkérdésekben megnyilvánulni. E körben az eljáró versenytanács megállapította, hogy az Artisjus hivatkozása nem helytálló, ugyanis, az való igaz, hogy a szakértő nem nyilatkozhat az eljárás tárgyát képező jogkérdésben (hiszen az kizárólagosan az ügyet eldöntő hatóság hatásköre), viszont az ő személyét és eljárásbeli státuszát megkérdőjelező kérdésben, ami jogi relevanciával bír nemcsak, hogy nyilatkozhat, hanem kötelessége is, így annak kinyilvánítása, hogy nem igazságügyi szakértő és így rá más szabályok vonatkoznak nemhogy jogellenes, de szükségszerű is, hiszen az egy eljárásjogi ténykérdés a szakértő státuszát illetően és nem az eldöntendő jog kérdésre irányul.
714. Ettől függetlenül az eljáró versenytanács ekörben egyetért az EJI és a MAHASZ előadásával nevezetesen azzal, hogy az eseti szakértőre is az Szaktv. rendelkezései vonatkoznak, hiszen ezt maga az Szaktv. is deklarálja az 1. § b) bekezdésében. Ennek megfelelően az eljáró versenytanács megkereste a BR-t a szükséges formai nyilatkozatok megtételére⁴⁴².
715. Az EJI és a MAHASZ hivatkozott arra is, hogy a szakértő kirendelő végzés nem tartalmazza, hogy miért indokolt igazságügyi szakértő helyett eseti szakértőt kirendelni. E körben az eljáró versenytanács rögzítette, hogy az igazságügyi szakterületek között nem szerepel⁴⁴³ még a piackutatás sem, ehhez képest az eljárás alá vontak is arra hivatkoznak, hogy az eljárás tárgyát képező piac elemzése egy összetett, speciális piackutatási és közgazdasági szakkérdés. Erre figyelemmel érthetetlen az ezt megkérdőjelező eljárás alá vonti előadás.
716. Az eljárás alá vontak hivatkoztak arra is, hogy a BR, mivel a versenytársa az eljárás alá vontak megbízása alapján az FF-t elkészítő [üzleti titok], így ez is alá támasztja elfogultságát.
717. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy ezen indokolás alapján bármely piackutató céget elfogultnak kellene tekinteni és senkit sem lehetne kirendelni szakértőként. Azt is megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy az eljárás alá vontak által az eljárás során felkért magánszakértők is folytatnak vállalkozási keretben piackutató tevékenységet, pl.: a [személyes adat] tulajdonában lévő Loginda Kft., amely egyébként több esetben a BR-el ugyanazon közbeszerzéseken indult el⁴⁴⁴, tehát ezen érvelés alapján logikailag őt is elfogultnak lehetne tekinteni a BR-el szemben.
718. Az eljárás alá vontak hivatkoztak arra is, hogy az Abiungo tiltott módon keresett meg az ügyben eljáró más szakértőket (pl.: [üzleti titok]), e körben az eljáró versenytanács az Abiungoval értett

⁴⁴¹ VJ/5-83/2018.

⁴⁴² VJ/5-110/2018., VJ/5-113/2018.

⁴⁴³ <https://inyr.im.gov.hu/>

⁴⁴⁴ <https://djkft.hu/wp-content/uploads/2019/04/5.-Szerz%C5%91d%C3%A9sek-list%C3%A1ja.pdf>

egyét és maga is megállapította, hogy a Szaktv. 39. § (1) bekezdése⁴⁴⁵ alapján erre az Abiungo kifejezetten jogosult volt.

719. A fentiek alapján a megállapított tények és érvek mentén vizsgálva az eljáró versenytanács az eljárás alá vontak elfogultsági kifogásait, a szakvélemények kirekesztésére vonatkozó indítványait elutasította és mind a BR, mind az Abiungo személyét elfogulatlanak és szakvéleményüket aggálytalannak találta.

VII.3.1.2. Az eljárás alá vontak kifogása a BR Szakvéleménye kapcsán

720. Az eljáró versenytanács ellentétben az eljárás alá vont előadásával (a BR kirendelése nem vonatkozott a Tanulmány értékelésére is) és egyetértve a vizsgálat álláspontjával, megállapította, hogy az FF értékeléséhez szükséges volt a BR Szakértő számára a Tanulmány egyes részeinek vizsgálata is, tekintve, hogy azok szorosan összekapcsolódnak, hiszen maga a Kötelezettségvállalás tartalmazza azt céljaként, hogy „a 2015. évi kutatás és tanulmány módszertanának alapul vételével a 2012-es tanulmány ajánlásait és a 2015. évi kutatás és tanulmány eredményeit továbbfejlessze”. Ennek ellenőrzése pedig nyilvánvalóan nem valósítható meg a 2015-ös Tanulmány ismerete nélkül⁴⁴⁶. Egyébként az eljáró versenytanács meglátása szerint a BR Szakértő a Tanulmány csak azon részeit vizsgálta, amelyek a vizsgálat által feltett, az FF-re vonatkozó kérdések megválaszolásához szükségesek voltak, azok tárgykörébe tartoztak.

VII.3.2.1. Az Abiungo személyére vonatkozóan tett elfogultsági, kizárási indítványok

721. Az Artisjus beadványában az Abiungo Szakértő kizárására vonatkozó indítványa⁴⁴⁷ a szakértőkként eljáró személyek kompetenciáján alapul, ugyanis előadása szerint „[a] szakértői vélemény egyik legfontosabb tulajdonsága az aggálytalanság”, valamint „a szakvélemény a kialakult közigazgatási joggyakorlat, valamint a bírósági gyakorlat értelmében akkor aggályos, ha az homályos, hiányos, önmagával, vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, avagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér”. Az Artisjus úgy véli az Abiungo Szakvélemény, melynek célja az ügyben korábban keletkezett szakvélemények közötti ellentmondás feloldása lett volna, az ellentmondások feloldását meg sem kísérelte, az ellentmondásokat nem azonosítja, az ellentmondásokat tartalmazó korábbi szakvéleményeket nem hivatkozza, valamint meg sem említi, így alkalmatlan az ügy eldöntésének előmozdítására. Álláspontja szerint az Abiungo Szakvélemény szövege igazolja, hogy készítői alapvető szerzői jogi ismereteknek sincsenek a birtokában, így az arra szakértelemmel rendelkező SZJSZT kirendelése lett volna szükséges”.
722. Az eljáró versenytanács az Abiungo kompetenciája kapcsán ismételt arra a megállapításra jutott, hogy azt az Artisjus csak azt követően kifogásolta, hogy megismerte a számára kedvezőtlen Abiungo Szakvéleményt, holott számára az Abiungo személye már hónapokkal az Abiungo Szakvélemény megismerése előtt ismertté vált. Ezenkívül azt is meg kívánja jegyezni ismételt az eljáró versenytanács, hogy az Abiungo kirendelésénél kifejezetten szempont volt, hogy olyan szakértők működjenek közre, akiket az eljárás alá vontak is kompetensnek tartanak, az Abiungo keretében pedig két olyan szakértő is közreműködött szakértőként, akiket az EJI és a MAHASZ közös jogi képviselője kifejezetten lehetséges és kompetens személynek jelölt meg⁴⁴⁸.
723. Mind az Artisjus, mind az EJI és a MAHASZ közös jogi képviselője az Abiungo kizárását és így Szakvéleményének kirekesztését azért is kérte, mert álláspontjuk szerint nem működött közre olyan szakértő, aki az „R nyelv”-ben / „R-kód”-ban járatos lett volna, így a megfelelő kompetencia

⁴⁴⁵ Szaktv. 39. § (1) A szakértő a hatóságtól, valamint az eljárásban részt vevő személyektől a szakvélemény elkészítéséhez szükséges, a kirendelésben közölt adatokon felül további adatok közlését, iratok, vizsgálati tárgyak rendelkezésre bocsátását kérheti.

⁴⁴⁶ Kötelezettségvállalás 1.1. *A Vállalt Kutatás célja*, hogy a 2015. évi kutatás és tanulmány módszertanának alapul vételével a 2012-es tanulmány ajánlásait és a 2015. évi kutatás és tanulmány eredményeit továbbfejlessze;

⁴⁴⁷ VJ/5-240/2018. és VJ/5-270/2018., VJ/5-290/2018. I.3.

⁴⁴⁸ VJ/5-125/2018.

nélkül készült el a szakvélemény. Ekörben az eljáró versenytanács elfogadta az Abiungo azon előadását, amit a BR előadása is megerősített, hogy „*egyetlen kérdés sem merült fel, amelynek megválaszolásához a – viszonylag egyszerű, szabadon letölthető sé használható – R-kód profzionális ismeretére lett volna szükség*”⁴⁴⁹.

724. Az eljáró versenytanács az Abiungo Szakvélemény szükségességére és az SzJSzT kirendelésére vonatkozó indítvány kapcsán a következő fejezetben fejt ki álláspontját.

VII.3.2.2. Az eljárás alá vontak kifogása az Abiungo Szakvéleménye kapcsán

725. Az Artisjus eljárási kifogásként hivatkozott⁴⁵⁰ arra, hogy „*egy újabb szakértő kirendelése, olyan további tényfeltárási lépésnek minősül, amely következtében tovább húzódik az eljárás, valamint a kérdések tisztázására a Versenyhivatal rendelkezésére áll minden szükséges információ, elsősorban az Artisjus által a jelen eljárásán kívül és a jelen eljárásban felkért magánszakértők által adott válaszok alapján*”, ugyanakkor azt maga az Artisjus adta elő, hogy ellentmondások állnak fent a magánszakértői és a BR szakvéleményei között.
726. A Ket. 59. § (5) bekezdése alapján, ha ugyanazon bizonyítandó tényre készített szakvélemények között az ügy eldöntése szempontjából lényeges szakkérdésben olyan eltérés van, amely a szakértőktől kért felvilágosítással vagy más módon nem tisztázható, a hatóság másik szakértőt rendel ki, aki abban a kérdésben foglal állást, hogy a szakvélemények közötti eltérés mire vezethető vissza, szükséges-e bármelyik szakvélemény kiegészítése. A GVH pontosan az eljárás alá vontak előadásaira és az Artisjus magánszakértőinek a szakvéleményei alapján döntött a Ket. 58. § (9) bekezdése alapján új szakértő kirendeléséről, illetve figyelemmel arra, hogy az EJI és a MAHASZ közös jogi képviselőjének előadása⁴⁵¹ alapján is voltak olyan szakértők, akik kompetensek az eljárás tárgyát illetően (és a GVH az EJI és a MAHASZ közös jogi képviselője által megjelölt szakértőket foglalkoztató szakértő irodát választotta ki), így nem az SzJSzT-t rendelte ki, már csak azért sem, mert abban az eljárás alá vontak vezető tisztségviselői, illetve az az eljárás alá vontak jogi képviselői is tagok.

VII.4. A Kötelezettségvállalás A) pontjának való megfelelés

727. Ahogy az fentebb kifejtésre került a GVH álláspontja szerint a Kötelezettségvállalás A) pontjának való megfelelés szakkérdés, erre figyelemmel rendelte ki a GVH a Ket. 58. § (1) bekezdése alapján a BR-t, több szakértőjelölt előzetes felmérése után szakértőként. A BR Szakvéleményét az eljárás alá vontak számára megküldte, akik saját, magánszakértőjük által kétségbe vonták annak tartalmát, azaz a BR Szakvélemény és az az eljárás alá vontak magánszakvéleményei között ellentmondások voltak azonosíthatóak.
728. Abban az esetben, amikor két szakértő ellentmondó szakvéleményt ad a hatóságnak, a Ket. 59. § (5)⁴⁵² bekezdése alapján kötelező egy új szakértőt kirendelni, aki az ellentmondásokat feloldja.
729. A vizsgálat erre figyelemmel a szakértő kirendelő végzésében a BR által feltárt és az eljárás alá vont szakértői által megkérdőjelezett hibákra, hiányosságokra kérdezett rá, azaz a két szakvélemény közötti ellentmondásokat kívánta feloldani.
730. Erre figyelemmel egy olyan új igazságügyi szakértő iroda, az Abiungo lett kirendelve, akinek két szakértő tagját is javasolta kompetens szakértőként az EJI és a MAHASZ eljárás alá vontak közös jogi képviselője. Az Abiungo a BR Szakvéleményét túlnyomó részt megerősítette, azaz a BR által feltárt hibákat maga is azonosította, a BR Szakvéleményét számtalan esetben sajátjaként fogadta el és szóról-szóra beidézte, ellentétben az FF és a Tanulmány tartalmával a BR megállapításait seholy

⁴⁴⁹ VJ/5-296/2018.

⁴⁵⁰ VJ/5-209/2018. I.2.

⁴⁵¹ VJ/5-125/2018.

⁴⁵² Ha ugyanazon bizonyítandó tényre készített szakvélemények között az ügy eldöntése szempontjából lényeges szakkérdésben olyan eltérés van, amely a szakértőktől kért felvilágosítással vagy más módon nem tisztázható, a hatóság másik szakértőt rendel ki, aki abban a kérdésben foglal állást, hogy a szakvélemények közötti eltérés mire vezethető vissza, szükséges-e bármelyik szakvélemény kiegészítése.

sem vonta kétségbe, ezenkívül a BR megállapításain túl is értékelte a Vállalt Kutatást, további szakmai hibákat azonosított, illetve a szakvéleményének végén javaslatokat fogalmazott meg.

731. Az eljáró versenytanács annak érdekében, hogy könnyebben azonosítható legyenek a BR Szakvéleményében megállapított és az eljárás alá vontak szakértői által kétségbevitelt hibák kapcsán az Abiungo által tett megállapítások, ezeket és a vonatkozó Kötelezettségvállalási előírásokat egy táblázatba foglalta, azon túl, hogy ezen megállapításokat a jelen végzés tényállásában és lentebb részletesen is ismertette:

12. táblázat

	A Kötelezettségvállalásban rögzített követelmények kapcsán észlelt hibák	Kötváll előírás	BR megállapítása	Abiungo megállapítása
1.	Eurostat ESSNet-Culture munkacsoport ajánlásainak való megfelelés	1.2.1	„az FF részben felel meg az Eurostat ESSNet- Culture munkacsoport ajánlásainak” ⁴⁵³	„Ebben a kérdésben is alapvetően egyetértünk a BellResearch által megfogalmazott állításokkal”. Majd idézi ⁴⁵⁴ a BR Szakvéleményt. ⁴⁵⁵
2.	reprezentativitás hiánya (a hazai 15-69 év közötti lakosságra, nemre, korra, településtípusra, iskolai végzettségre és régióra vonatkozó követelmény)	1.2.3. és 1.2.4.	- „Az FF nem reprezentatív a magyarországi magánháztartásokban élő 15-69 év közötti lakosságra”, - „Elvárható lenne, hogy az FF reprezentatív legyen a háztartásokra is” ⁴⁵⁶	„Véleményünk ebben a kérdésben megegyezik a BellResearch által a 2.1.1. pontban leírtakkal.” „A Tanulmányban bemutatott empirikus felmérés mintavétele nem felel meg az elvárt reprezentativitásnak” „Statisztikailag megszokott és elfogadott, hogy különféle súlyozásokkal teszük reprezentatívvá a mintát, jelen esetben viszont ez több lépcsőben, követhetetlen logikával történt, így nem elfogadható”. „Sokféle állítás van az idézetben, nehéz közöttük eligazodni, mivel ezek részben egymásnak is ellentmondanak. De mindez azt igazolja, hogy a minta erősen módosított,

⁴⁵³ VJ/5-17/2018. számú BR kirendelő végzés 1. számú kérdésre adott válasz, lásd BR Szakvélemény VJ/5-23/2018. 5. old. első bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.3.1.1. fejezetében

⁴⁵⁴ BR Szakvélemény VJ/5-23/2018. 26. oldal, 1.1. pont

⁴⁵⁵ VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 6. számú kérdésre adott válasz, VJ/5-2204/2018. 30. oldal utolsó bekezdés. 2. bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.2.7. fejezetében

⁴⁵⁶ VJ/5-17/2018. számú BR kirendelő végzés 2.1.1. és 2.1.2. számú kérdésre adott válasz, lásd, BR Szakvélemény VJ/5-23/2018. 5. old. utolsó bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.3.1.2. fejezetében

				sokszorosán változtatott, így már nem lehet reprezentatív, és az állítások objektív alapjai sem követhetőek.” ⁴⁵⁷ .
3.	fogyasztói csoportképzés	1.2.1. és 1.3.3. pontja	- „A Tanulmány 5. fejezetének Fogyasztói Csoportokra vonatkozó megállapításainak legnagyobb hányada nem helytálló, mert az elemzés során szakmai hibákat vétettek, ezért sérültek az általános szakmai követelmények” „(...) a fogyasztói csoportképzés hibásnak tekinthető (...)” „2017-es elemzés hibásan címkézi fel az egyes klasztereket”, „A Tanulmányban szereplő klaszterelnevezések a tízből csak két klaszter esetében felelnek meg a klaszterek valóságos tartalmának, ami a véletlennek köszönhető legfőbb problémája, hogy túlságosan sok változóval operál, és ezek a változók nem egyforma erősséggel vesznek részt a szegmentálásban, hatáserejük nagyságrendekkel különbözik. Fogyasztói csoportképzés hibásnak tekinthető” ⁴⁵⁸	„Tanulmány_2017-ben megfogalmazott eredményt nem nyilváníthatjuk sikeresnek. Nem valódi klaszterelemzés az, hogy vannak nagy fogyasztók, meg vannak, akik sosem másolnak semmit illegálisan. Ezt valójában már a kérdés feltevésekor tudni lehetett. A Tanulmány_2017 ezen felül nem rögzíti ezen fogyasztói csoportok egyéb jellemzőit, így - ahogy már az előzőekben is utaltunk rá - véleményünk szerint felesleges volt a feladat maga is, de a végső klaszterelemzés is” ⁴⁵⁹ .
4.	Extrém adatok kezelése Az FF minden esetben követi és értékeli az üres hordozó díj rendszerek elemzésének legjobb nemzetközi gyakorlat (így az adatfeldolgozás és adattisztítás is körében is)	1.2.1.	„az FF feldolgozása során megvalósuló konkrét alkalmazása nem felel meg a vonatkozó általános szakmai követelménynek. Így a közölt adatok nem tükrözik megfelelően a magáncélú másolás mértékét és az erre	„A BellResearch által leírt értékelésben foglaltak alapján látszik, hogy a Tanulmány milyen módon kezelte a kiugró értékeket, és ezt a BellResearch hogyan értékelte. Az ott leírtakkal egyetértünk” (Ezt

⁴⁵⁷ VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 4/A. számú kérdésre adott válasz, VJ/5-2204/2018. 19. oldal 5. bekezdés, 16. oldal második bekezdés. 2. bekezdés, 21. oldal 2. bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.4.2.4. fejezete

⁴⁵⁸ BR kirendelő végzés 1. számú kérdésre adott válasz, VJ/5-23/2018. 5. old. utolsó bekezdés, jelen végzés IV.3. fejezete

⁴⁵⁹ VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 11. számú kérdésre adott válasz, Abiungo Szakvélemény VJ/5-204/2018. 12. oldal utolsó előtti bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.4.2.2. fejezete

			<i>alapozott fogyasztói előny mértékét</i> ⁴⁶⁰	követően a BR Szakvéleményt idézi.) ⁴⁶¹
5.	Adatfelvételi és adatelemzési hibák („mérhetőség, ⁴⁶² a pontosság ⁴⁶³ és a relevancia ⁴⁶⁴ ” követelménye a Kötelezettségvállalás szerint)	1.2.5.	<i>„az FF eredményeit olyan mértékű hibák jellemzik, amelyek miatt nem tekintető helytállóknak a Fogyasztói Csoportokat illetően, s ebből következően robusztusnak nem nevezhetők az eredmények.” Az FF adatfelvételi és elemzési gyakorlata az FF_2015 vizsgálatot követi, de egyrészt az FF_2015-ben is hibásan lettek kialakítva a Fogyasztói Csoportok, másrészt módszertanilag nem alátámasztott okból eltér a kialakítás módja, így az időbeli összehasonlíthatóság sem megvalósítható. a fogyasztói csoportképzést olyan mértékű hibák jellemzik, amelyek miatt nem robusztusak az eredmények</i> ⁴⁶⁵	<i>„modellek által meghatározott piaci/kompenzációs érték között nagy mértékű, mintegy 30 szoros az eltérés. Erre az eltérésre a Tanulmány_2017 semmiféle magyarázatot nem ad, nem kínál feloldást. Ebben az esetben vagy a modell számítási módszer nem jó, vagy nem helyesen alkalmazták azt.” „A Tanulmány elkészítése során alkalmazott [üzleti titok] nem megfelelő, amint azt már korábban is jeleztük. így a modellek elkészítéséhez sem felel meg.”⁴⁶⁶</i>
6.	Szakmai követelményeknek való megfelelés	1.2.	<i>- az FF, mint alapanyag nem szolgáltató kellő megbízhatóságú alapot a felépített közgazdasági modellnek. A Tanulmány az eredmények interpretációja során számos esetben nem tesz fel kérdést az adatok alakulásáról, értelmezéséről, sőt; számos esetben pedig hibás adatokra alapozott, ebből következően hibás következtetéseket von le. Megállapításai többségekor nem használja a statisztika</i>	A mintavétel, a reprezentativitás a súlyozás és a visszakereshetőség, ellenőrizhetőség kapcsán nem felel meg a Vállalt Kutatás a szakmai követelményeknek. „Még néhány kiragadott gondolat a Tanulmány_2017-ből, amely igazolja, hogy nem állapítható meg, hogy a minta hogyan állt össze, ill., hogy az egyes válaszok

⁴⁶⁰ VJ/5-17/2018. számú BR kirendelő végzés 2.2.1. számú kérdésre adott válasz, lásd, BR Szakvélemény VJ/5-23/2018. 7. old. utolsó bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.3.1.3. fejezetében

⁴⁶¹ VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 9. számú kérdésre adott válasz, Abiungo Szakvélemény VJ/5-204/2018. 35. oldal első bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.4.2.5. fejezete

⁴⁶² Mennyire jól mérhető a fogyasztási forma, hány kérdéssel mérhető fel megfelelően?

⁴⁶³ Van-e külső adat, amivel tudjuk tisztítani, pontosítani a mérési hibát; a mintából vett adatok adattisztítási módszerekkel (pl. imputation) javíthatók-e, van-e rá modell?

⁴⁶⁴ Könnyű-e megmutatni az oksági kapcsolatot a másolással, mekkora a várhatóan kimutatható jogosult hátrány, az adatmérés segít-e más adatpont pontosításában, modellezésében?

⁴⁶⁵ VJ/5-17/2018. számú BR kirendelő végzés 2.2.3. számú kérdésre adott válasz, lásd, BR Szakvélemény VJ/5-23/2018. 7. old. utolsó bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.3.1.5. fejezetében

⁴⁶⁶ VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 4/B. számú kérdésre adott válasz, Abiungo Szakvélemény VJ/5-204/2018. 13. oldal első és 21. oldal utolsó bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.4.2.6. fejezete

			<p>eszköztárát állításai igazolására. Az eredmények értelmezésében többször tendenciózus megállapításokat tesz.”⁴⁶⁷</p>	<p>milyen adatbázisból táplálkoztak.” „Mindezek alátámasztják, hogy a Tanulmány_2017-ben foglalt állítások ellenőrizhetetlenek.” „a Tanulmány_2017-hez nem csatlakozik egy statisztikai áttekintő/összesítő tábla, viszont a dokumentum sem önmagában, sem esetleg mellékletben vagy Függelékben sem közli az egyes kérdésekre beérkezett érvényes válaszokat, ill. a válaszok összegzését. Ennek alapján a tanulmány és a levont következtetések erősen megkérdőjelezhetőek. (Ezt a hiányosságot már a BellResearch is jelezte.)”⁴⁶⁸</p>
7.	Alkalmas-e az FF arra, hogy azonosítsa a magáncélú másolások mértékét	1.3.1.	<p>„A 3.1. pontból következően az FF nem alkalmas a magáncélú másolatok mértékének megállapítására az egyes hordozókon belül. Maga a mérési módszer kisebb pontosításokkal alkalmas az egyes hordozótípusok azonosítására. a Tanulmány súlyos szakmai-etikai vétséget elkövetve a szabad felhasználás, a jogosított tartalom és az illegális felhasználás mértékének megkülönböztetése helyett a másolási tevékenységet, annak összességét, „teljes mennyiséget” használja fel az adatközlésekben a szabad felhasználás keretében</p>	<p>- „nem lehet ellenőrizni a Tanulmányban foglaltakat”⁴⁷⁰, - „egyértelműen nem állapítható meg, hogy helyes-e a letöltött mennyiségek mértékének megállapítása, de az eredményt illetően vannak kétségeink”, az egész felmérés alapvetően nem az illegálisnak tekinthető másolások, letöltések mérésére, és annak alapján az üreshordozói díjkompenzáció megállapítására irányult, így az egyes részekről sem várhatjuk el a pontosságot.”⁴⁷¹</p>

⁴⁶⁷ VJ/5-17/2018. számú BR kirendelő végzés 2.2.4. számú kérdésre adott válasz, lásd, BR Szakvélemény VJ/5-23/2018. 10. old. utolsó bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.3.1.6.3. fejezetében

⁴⁶⁸ 19. oldal 6. bekezdés 20. oldal és 16. oldal

⁴⁷⁰ Abiungo szakvélemény 39. oldal utolsó bekezdés

⁴⁷¹ VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 10. számú kérdésre adott válasz, Abiungo Szakvélemény VJ/5-204/2018. 39. oldal utolsó bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.4.2.3. fejezete

			<p>magáncélú másolás mértékének meghatározására. A Tanulmány minden közölt adata, a [üzleti titok] modellje együttesen „magáncélú másolásként” interpretálja a „letöltés/másolás” összetett háttérű tevékenységre kapott válaszokat⁴⁶⁹.</p>	
8.	Alkalmas-e az FF arra, hogy azonosítsa a fentiek szempontjából releváns tartalomfogyasztási és felhasználási szokásokat?	1.3.1.	<p>„az FF és a Tanulmány nem az elvárható gondossággal készült, és nem felel meg a Kötelezettségvállalásnak, illetve nem alkalmas arra, hogy azonosítsa a magáncélú másolással szerzett tartalmak fogyasztása szempontjából releváns tartalomfogyasztási és felhasználói szokásokat”⁴⁷²</p>	<p>1. „Az elvégzett kutatás az üres adathordozói piac felmérése tekintetében nem célirányos, mert a kutatás a magyar lakosság kultúra fogyasztási szokásait vizsgálja, holott a feladat az üreshordozói piac felmérése, és az üreshordozók felhasználásnak vizsgálata lett volna.” „Az eredeti felmérés ([üzleti titok]) a kultúrafogyasztásról szól. Ennek célja felmérni a válaszadók kultúrafogyasztási szokásait, és ebben a felmérésben csak marginális szerep jut az üres adathordozók használati gyakoriságának, mennyiségének és a saját zene letöltéseknek, filmletöltésnek, vagy pld. saját album elkészítésének.”⁴⁷³</p>
9.	új fogyasztói tartalomfogyasztási szokások vizsgálata	1.3.1.	<p>„a tanulmány nem vizsgálja kellő részletettséggel a különböző Over-the-Top típusú, online streaming és letöltés alapú fogyasztási formákat (...)</p>	<p>„Összegezve; az alkalmazott kérdőív csak részben felel meg a szakmai szempontoknak. A kérdőív semmiképpen sem</p>

⁴⁶⁹ VJ/5-17/2018. számú BR kirendelő végzés 3.2. számú kérdésre adott válasz, lásd, BR Szakvélemény VJ/5-23/2018. 12. old. negyedik bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.3.2.1. fejezetében

⁴⁷² VJ/5-17/2018. számú BR kirendelő végzés 3.4 számú kérdésre adott válasz, lásd, BR Szakvélemény VJ/5-23/2018. 14. old. utolsó bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.3.2.4. fejezetében

⁴⁷³ VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 5. számú kérdésre adott válasz, Abiungo Szakvélemény VJ/5-204/2018. 9. oldal első két bekezdése, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.4.2.7. fejezete

			<i>Mindebből adódóan az FF nem alkalmas arra, hogy azonosítsa az esetleges új tartalomfogyasztási szokásokat.</i> ⁴⁷⁴	<i>célirányos, nagyon hosszú, sok felesleges kérdéssel. Korábban már említettük, hogy a kérdőív hossza és tartalma nem felel meg az eredetileg meghatározott célnak, így az adatok megbízhatósága is kérdéses lehet, mivel a válaszadók „elunják” a válaszadást, pontatlan válaszokat adnak.</i> ⁴⁷⁵
10.	Alkalmas-e az FF arra, hogy azonosítsa azokat az eszközöket, amelyek elterjedtségük alapján kikerülhetnének a díjszabásból / bekerülhetnek a díjszabásba?	4.2.	<i>„az FF adatainak robusztussága és megbízhatósága megkérdőjelezhető, ezért nem alkalmas arra, hogy kellő validitással azonosítsa azokat az eszközöket, amelyek elterjedtségük alapján kikerülhetnének a díjszabásból”</i> ⁴⁷⁶ .	Az Abiungo álláspontja szerint az FF nem volt alkalmas arra, hogy azonosítsa azokat az eszközöket, amelyek elterjedtségük alapján kikerülhetnének a díjszabásból / bekerülhetnek a díjszabásba, mert „(...) a kutatás semmilyen módon nem ad válaszokat az eszközök, kapacitások és technológiák használatának módjára és gyakoriságára. Ugyanakkor nem is szűri ki a díjjal terhelt eszközök közül a technológiai duplikációkat és a szinte kizárólag saját audiovizuális tartalom létrehozás eszközeiként használt eszközöket sem.” ⁴⁷⁷
11.	A legális és illegális adatmásolás hibás felmérése (a kérdőív a letöltés szót alkalmazta, így a fogyasztók nem tudták beazonosítani, hogy ez alatt mit kell érteni,	1.3.1.	<i>„A Tanulmány_2017 súlyos szakmai-etikai vétséget elkövetve a szabad felhasználás, a jogosított tartalom és az illegális felhasználás mértékének</i>	<i>„Összegezve: egyértelműen nem állapítható meg, hogy helyes-e a leoltott mennyiségek mértékének megállapítása, de az</i>

⁴⁷⁴ VJ/5-17/2018. számú BR kirendelő végzés 5.2 számú kérdésre adott válasz, lásd, BR Szakvélemény VJ/5-23/2018. 16. old. utolsó bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.3.2.4. és IV.3.2.5. fejezetében

⁴⁷⁵ VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 5.2. számú kérdésre adott válasz, Abiungo Szakvélemény VJ/5-204/2018. 29. oldal utolsó két bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.4.2.7. fejezete

⁴⁷⁶ VJ/5-17/2018. számú BR kirendelő végzés 6.3. számú kérdésre adott válasz, lásd, BR Szakvélemény VJ/5-23/2018. 18. old. utolsó bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.3.2.10. fejezetében

⁴⁷⁷ VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 12. számú kérdésre adott válasz, Abiungo Szakvélemény VJ/5-204/2018. 48. oldal utolsó bekezdés

<p>bele tartozik-e az illegális (pl.: az elterjedt torrent alapú letöltés is, vagy csak a legális letöltések tartoznak ide)</p>	<p><i>megkülönböztetése helyett a másolási tevékenységet, annak összességét, „teljes mennyiséget” használja fel az adatközlésekben a szabad felhasználás keretében magáncélú másolás mértékének meghatározására. A Tanulmány_2017 minden közölt adata, a [üzleti titok] modellje együttesen „magáncélú másolásként” interpretálja a „letöltés/másolás” összetett háttérű tevékenységekre kapott válaszokat.”⁴⁷⁸</i></p>	<p><i>eredményt illetően vannak kétségeink.” „Meg kell itt is erősíteni azt a megállapításunkat, hogy az egész felmérés alapvetően nem az illegálisnak tekinthető másolások, letöltések mérésére, és annak alapján az üreshordozói díjkompenzáció megállapítására irányult, így az egyes részekről sem várhatjuk el a pontosságot.”⁴⁷⁹</i></p>
---	--	---

732. A BR és az Abiungo Szakvéleményeiben és az azokból a fenti táblázatban kiemelt hibák miatt jutott arra a következtetésre az eljáró versenytanács, hogy az eljárás alá vontak a Kötelezettségvállalást nem megfelelően teljesítették, hiszen az abban szereplő vállalások közül számos jelentős vállalat nem tartottak be.
733. Ennek kapcsán az eljáró versenytanács ki kívánja emelni a reprezentativitás hiányát. Nemcsak azon nyilvánvaló tény miatt, hogy abban az esetben, ha egy felmérés, piackutatás nem reprezentatív akkor annak eredménye is nyilvánvalóan kétséges, hanem azért is, mert a reprezentativitás hiánya nem csak a Kötelezettségvállalást sérti, hanem az eljárás alá vontakra vonatkozó Kjkt 148. § (2) bekezdésében⁴⁸⁰ rögzített, kógens törvényi kötelezettséget. Ugyanis az eljárás alá vontaknak az éves díjmegállapításukhoz „a magáncélú többszörözés mértékét reprezentatív módon megjelenítő felmérést is csatolni kell”, kellene.
734. Az eljáró versenytanács figyelemmel az eljárás alá vontak nagy számú észrevételére jelen végzése kapcsán hivatkozni kíván a Kúria VJ/97/2016. számú versenyfelügyeleti ügyben 2022. április 26. napján kelt Kfv.IV.37.739/2021/12. sz. ítéletének 72. pontjára, amely szerint

„A közigazgatási (hatósági) eljárások során – szemben polgári vagy közigazgatási perrel – a tényállást a hatóság hivatalból tisztázza, vagyis őt terheli annak tisztázási kötelezettsége. Ez a Ket. 3. § (2) bekezdésének b) pontjában a hatóságot terhelő alapelvi rendelkezésként, a Ket. egészét átható módon jelent meg, amikor kimondta, hogy hivatalból állapítja meg a tényállást. E kötelezettség nem parttalan, kizárólag az ügy szempontjából releváns tényállási elemek tisztázására terjed ki. Azok tekintetében azonban a Ket. hivatkozott rendelkezése utolsó fordulata

⁴⁷⁸ VJ/5-17/2018. számú BR kirendelő végzés 3.1 számú kérdésre adott válasz, lásd, BR Szakvélemény VJ/5-23/2018. 11. old. utolsó bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.3. fejezetében

⁴⁷⁹ VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 9. számú kérdésre adott válasz, Abiungo Szakvélemény VJ/5-204/2018. 45. oldal második és harmadik bekezdés

⁴⁸⁰ Kjktv. 148. § (2) A rádió- és a televízió-szervezetek műsorában sugárzott, a saját műsort vezeték útján a nyilvánossághoz közvetítők műsorába belefoglalt, valamint a kép- vagy hanghordozón forgalomba hozott művek szerzőit, előadó-művészi teljesítmények előadóművészeit, továbbá filmek és hangfelvételek előállítóit műveik, előadó-művészi teljesítményeik, illetve filmjeik és hangfelvételeik magáncélú másolására tekintettel megillető megfelelő díjazás megállapításához a magáncélú többszörözés mértékét reprezentatív módon megjelenítő felmérést is csatolni kell. A felmérés módszerének meghatározásához ki kell kérni a jelentős felhasználók és felhasználói érdekképviseleti szervezetek véleményét. A felmérés eredményét a díjszabás jóváhagyására irányuló eljárásban részt vevők számára hozzáférhetővé kell tenni.

alapján a hatóságot kötelezettség terheli, hiszen kógens rendelkezés írja elő, hogy a tényállás tisztázása során minden, az ügy szempontjából fontos körülményt figyelembe kell vennie.”

valamint analógiaként utal a Kúria Kfv.II.37.646/2015/14. döntésében foglaltakra, amely szerint

„nem kell a fél minden érvére, hivatkozására kimerítően, teljes részletességgel reagálnia, elegendő, ha azok lényegét érintően vizsgálja meg a fél által állított jogsértést, és csak az ügy eldöntése szempontjából releváns, lényeges körülményeket, tényeket veszi figyelembe, míg az irreleváns, lényegtelen körülmények, tények vizsgálatát mellőzi”.

735. A fentiek rögzítése után az eljáró versenytanács a Kötelezettségvállalás pontjain keresztül mutatja be részletesen a szakvéleményeken alapuló megállapításait.

A Kötelezettségvállalás 1.1. pontjának való megfelelés

736. Az eljárás alá vontak által vállalt Kötelezettségvállalás 1.1 pontja alapján a Vállalt Kutatás – és így az FF és a Tanulmány – célja a korábbi, 2012-es és 2015-ös tanulmányok és kutatások ajánlásainak, valamint eredményeinek továbbfejlesztése.

737. A BR és az Abiungo Szakvéleménye alapján megállapítható, hogy az FF és a Tanulmány Kötelezettségvállalásban foglalt célnak való megfelelés csak részben állapítható meg:

- Az FF egyik kiemelt célja a magáncélú másolás mértékének üreshordozó eszközspecifikus becslése. Az eszközök jelentős része nem pusztán személyi, hanem háztartási használatú, ezért az FF kutatómódszerének reflektálnia kellene erre. Elvárható lenne, hogy az FF reprezentatív legyen a háztartásokra is, azaz mind a minta kialakítása során, mind a számítások során érvényesíteni kellene a háztartást, mint megfigyelési és vonatkoztatási egységet; ebből következően a háztartások reprezentációját⁴⁸¹.
- A Tanulmányban bemutatott empirikus felmérés mintavétele nem felel meg az elvárt reprezentativitásnak. A kutatási célnak részben felel meg, mivel a kutatás fókuszában a kulturális fogyasztás áll, nem pedig az üres adathordozók használata⁴⁸².

738. A fentiek és a BR és az Abiungo fentebb bővebben kifejtett szakvéleményei alapján az az eljáró versenytanács álláspontja, hogy az eljárás alá vontak erőfeszítést tettek arra, hogy a Kötelezettségvállalás ezen pontját teljesítsék, azonban a szakvélemények alapján az csak részben és hibásan valósult meg.

A Kötelezettségvállalás 1.2.1. és 1.2.2. pontjainak való megfelelés

739. Az eljárás alá vontak által vállalt Kötelezettségvállalás 1.2.1. és 1.2.2. pontjai alapján a Vállalt Kutatásban az elérhető és releváns európai statisztikai adatok feldolgozása szükséges, a Vállalt Kutatásnak követnie és értékelnie kell az üres hordozó díj rendszereknek, valamint azok elemzésének legjobb nemzetközi gyakorlatait – így az Eurostat által fejlesztett legfrissebb európai kulturális statisztikai ajánlásokat⁴⁸³ és az az alapján készült felméréseket⁴⁸⁴ – továbbá figyelemmel kell lennie a változó jogszabályi környezetre.

740. A BR és az Abiungo szakvéleménye alapján az eljárás alá vontak figyelembe vették az Eurostat ESSNet-Culture ajánlásait, viszont azokat nem alkalmazták következetesen az FF-ben. Továbbá, a generikus kérdőívben – amely a 399. Special Eurobarometer Survey on Cultural Participation

---

⁴⁸¹ BR Kirendelő végzés 2.1.2. pontja szerinti kérdésre adott válasz: Észlelhető-e olyan változó, amelyre – figyelembe véve az FF célját – a reprezentativitás szintén elvárható lenne, de az nem teljesül, vagy nem ellenőrizhető? (Ha igen, akkor mely szempont(ok)ról van szó, és miért lenne az e szerinti reprezentativitás elvárható? lásd jelen végzés IV.3. fejezetét

⁴⁸² Abiungo kirendelő végzés 4/A. számú kérdése: A 2017. évi Fogyasztói Felmérés mintavételének módja, válaszainak súlyozása és reprezentativitásának biztosítása megfelel-e a szakmai standardoknak és a kutatás céljának?, lásd jelen végzés IV.4.2. fejezetét

esetében állt rendelkezésre – alkalmazott módszerhez képest a szűrőfeltételek megváltoztatása, a kérdések típusának és szövegének változtatása nem illeszkedik megfelelően az ESSNet standarditási ajánlásaihoz.

741. A szakmai követelményeknek való megfelelés egyéb szempontjai vonatkozásában felmerülnek adatrögzítési hibák is, melyek következtében az adatbázisok hibás adatokat tartalmaznak, így az eljáró versenytanács álláspontja szerint kifogásolható az FF megbízhatósága.
742. Az elemzés és adatfeldolgozás kapcsán a szakvélemények alapján az eljárás alá vontak nem követték minden téren a legjobb nemzetközi gyakorlatokat. Az extrém értékek detektálása és kezelése egyes esetekben elmaradt, más esetekben a detektálás hibás, valamint előfordul nem megfelelő behelyettesítés, így – habár az eljárás alá vontak által használt módszer önmagában alkalmas lenne az extrém adatok kezelésére és így megfelelné a legjobb nemzetközi gyakorlatoknak – az FF feldolgozása során megvalósuló konkrét alkalmazása részben felel meg a vonatkozó általános szakmai követelményeknek, és így a Kötelezettségvállalásnak.
743. A fentebb rögzített megállapítást támasztja alá mind a BR, mind az Abiungo alábbi állítása:
- „*az FF részben felel meg az Eurostat ESSNet- Culture munkacsoport ajánlásainak*”⁴⁸⁵
  - „*Ebben a kérdésben is alapvetően egyetértünk a BellResearch által megfogalmazott állításokkal*”. Majd idézi⁴⁸⁶ a BR Szakvéleményt.⁴⁸⁷

A Kötelezettségvállalás 1.2.3. pontjának való megfelelés

744. A vállalás szerint az FF-el egy elismert közvélemény-kutató vállalkozást bíznak meg, amely legalább 1000 fős mintán, többlépcsős rétegzett mintavétellel, reprezentatív kutatást fog végezni, és a Fogyasztói Felmérés a hazai 15-69 év közötti lakosságra, nemre, korra, településtípusra, iskolai végzettségre és régióra reprezentatív lesz.
745. Az eljárás alá vontak az FF-el valóban egy elismert közvélemény-kutató vállalkozást bíztak meg, a felmérés pedig legalább 1000 fős mintán, többlépcsős rétegzett mintavétellel történt, így e tekintetben a Kötelezettségvállalásnak megfelel.
746. Reprezentativitás tekintetében ugyanakkor az FF nem felel meg a Kötelezettségvállalásnak, ugyanis egyrészt a mintavétel során a véletlen kiválasztás elve nem kerül következetesen alkalmazásra, másrészt a minta súlyozás után nem tükrözi az alapsokaság minden meghatározott szociodemográfiai ismervét. Az FF így mind a BR, mind az Abiungo Szakvéleménye szerint nem alkalmas az adott korosztály kultúrafogyasztásának, ezen belül a magáncélú másolás mértékének korrekt és megbízható statisztikai becslésére:
- „*Az FF nem reprezentatív a magyarországi magánháztartásokban élő 15-69 év közötti lakosságra*”, - „*Elvárható lenne, hogy az FF reprezentatív legyen a háztartásokra is*”⁴⁸⁸
  - „*Véleményünk ebben a kérdésben megegyezik a BR által a 2.1.1. pontban leírtakkal.*”,
  - „*A Tanulmányban bemutatott empirikus felmérés mintavétele nem felel meg az elvárt reprezentativitásnak*”, - „*Statisztikailag megszokott és elfogadott, hogy különféle súlyozásokkal teszik reprezentatívvá a mintát, jelen esetben viszont ez több lépcsőben, követhetetlen logikával történt, így nem elfogadható*”, - „*Sokféle állítás van az idézetben, nehéz közöttük eligazodni, mivel ezek részben egymásnak is ellentmondanak. De mindez*

⁴⁸⁵ VJ/5-17/2018. számú BR kirendelő végzés 1. számú kérdésre adott válasz, lásd BR Szakvélemény VJ/5-23/2018. 5. old. első bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.3.1.1. fejezetében

⁴⁸⁶ BR Szakvélemény VJ/5-23/2018. 26. oldal, 1.1. pont

⁴⁸⁷ VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 6. számú kérdésre adott válasz, VJ/5-2204/2018. 30. oldal utolsó bekezdés. 2. bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.2.7. fejezetében

⁴⁸⁸ VJ/5-17/2018. számú BR kirendelő végzés 2.1.1. és 2.1.2. számú kérdésre adott válasz, lásd, BR Szakvélemény VJ/5-23/2018. 5. old. utolsó bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.3.1.2. fejezetében

azt igazolja, hogy a minta erősen módosított, sokszorosán változtatott, így már nem lehet reprezentatív, és az állítások objektív alapjai sem követhetőek.”⁴⁸⁹.

747. Ennél a pontnál azt is meg kívánja jegyezni az eljáró versenytanács, hogy nem kizárólag a Kötelezettségvállalás követeli meg a reprezentatív felmérést, hanem a Kjkt. 148. § (2) bekezdése is, így ha az eljárás alá vontak által elkészített évenkénti felmérés nem reprezentatív akkor azzal egy törvényi kötelezettségüket is megsértik.

A Kötelezettségvállalás 1.2.4. pontjának való megfelelés

748. Az eljárás alá vontak a Kötelezettségvállalás 1.2.4. pontjában vállalták, hogy kizárólagos kérdőív készül, amely kizárólag az FF-ben szereplő kérdéseket vizsgálja az adatfelvétel során, és a legjobb nemzetközi gyakorlatokat (az Eurostat ESSNet-Culture munkacsoport ajánlásait) alkalmazza.
749. Az FF kizárólagossága teljesül, így az e tekintetben eleget tesz a Kötelezettségvállalásnak. Az adatfelvétel a Kötelezettségvállalás 1.2.1. és 1.2.2. pontjai értékelésének megfelelően az eljáró versenytanács álláspontja szerint csak részben felel meg az Eurostat ESSNet-Culture munkacsoport ajánlásainak, mivel azokat nem alkalmazták következetesen az FF-ben, valamint több adatrögzítési hibát is elkövettek az adatfelvétel során.

A Kötelezettségvállalás 1.2.5. pontjának való megfelelés

750. A Kötelezettségvállalás 1.2.5. pontjában foglaltak szerint a Vállalt Kutatást költség-haszon elemzés mellett végzik el az eljárás alá vontak, mely biztosítja, hogy például olyan adattároló eszközöket ne érintsenek a kérdések, amelyek használata elenyésző, továbbá az FF alapján megállapítható lehet, ha újabb adathordozó eszközök már megfelelően elterjedtek, így az új eszközök bekerülhetnek a díjszabásba.
751. Ahogy a Kötelezettségvállalás 4.1. pontja teljesítésének értékelésekor az eljáró versenytanács az alábbiakban kitér rá, az FF nem méri megfelelően azon eszközök összességét, melyek bekerülhetnének a díjszabásba, amit az is mutat, hogy az FF ugyanazon hordozótípusokat vizsgálja, mint a 2015-ös felmérés, holott az nyilvánvaló tényként kezelhető, hogy az adathordozók piaca és így a fogyasztók által használt adathordozók és azokon tárolt tartalmak, azok minősége és így adatmennyisége dinamikusan változott. a nagyobb fizikai méretű, de kisebb adatkapacitású adathordozóktól (cd, dvd) egyértelmű elmozdulás valósult meg pár év alatt a kisebb fizikai méretű, de nagyobb adatkapacitású adathordozók (memóriakártyák, és végső soron felhő) irányába, aminek következtében változott a tartalomfogyasztási szokások is a nagyobb adatmennyiségű tartalmak irányába. Az eljárás alá vontak tehát nem vizsgálták az esetleges új hordozótípusokra vonatkozó kérdések bekerülésének költségét és hasznát és így nem biztosítják a Kötelezettségvállalásnak való megfelelést.
752. Ezt támasztja alá az is, hogy a 2018-as évi véleményezési eljárás során számos vállalkozás és szervezet nehezményezte ez (lásd pl.: PC és laptop díjszabásból való kihagyását⁴⁹⁰), illetve ezt a BR és az Abiungo is megállapította:
- A BR „a tanulmány nem vizsgálja kellő részletezettséggel a különböző Over-the-Top típusú, online streaming és letöltés alapú fogyasztási formákat (...)Mindebből adódóan az FF nem alkalmas arra, hogy azonosítsa az esetleges új tartalomfogyasztási szokásokat.”⁴⁹¹
  - Az Abiungo álláspontja szerint az FF nem volt alkalmas arra, hogy azonosítsa azokat az eszközöket, amelyek elterjedtségük alapján kikerülhetnének a díjszabásból / bekerülhetnek a díjszabásba, mert „(...) a kutatás semmilyen módon nem ad válaszokat az eszközök, kapacitások és technológiák használatának módjára és gyakoriságára. Ugyanakkor nem

⁴⁸⁹ VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 4/A. számú kérdésre adott válasz, VJ/5-2204/2018. 19. oldal 5. bekezdés, 16. oldal második bekezdés. 2. bekezdés, b21. oldal 2. bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.4.2.4. fejezete

⁴⁹⁰ Lásd jelen Végzés I.2. fejezetét, amely

⁴⁹¹ VJ/5-17/2018. számú BR kirendelő végzés 5.2 számú kérdésre adott válasz, lásd, BR Szakvélemény VJ/5-23/2018. 16. old. utolsó bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.3.2.4. és IV.3.2.5. fejezetében

is szűri ki a díjjal terhelt eszközök közül a technológiai duplikációkat és a szinte kizárólag saját audiovizuális tartalom létrehozás eszközeiként használt eszközöket sem."⁴⁹²

A Kötelezettségvállalás 1.3.1. pontjának való megfelelés

753. A Kötelezettségvállalás 1.3.1. pontja szerint az FF részletesen felméri:
- i. a magáncélú másolatkészítéssel és az üres hordozó díj kompenzációval érintett tartalmak típusait és a kultúrafogyasztási szokásokat, különös tekintettel
    - a. a magáncélú másolások mértékével kapcsolatos és az elmaradt jogosított fogyasztás fajtájával kapcsolatos kérdésekre; és
    - b. olyan kérdésekre, hogy egyes eszközökre hány zeneszámot, illetve filmet másolnak;
  - ii. a tartalomfogyasztási és felhasználási szokásokat a zenei és audiovizuális tartalmakra vonatkozóan egyaránt, amely kiterjed a másolatkészítések legális forrásaként megjelenő új tartalomfogyasztási szokásokra is;
  - iii. az esetleges új tartalomtípusokat; valamint
  - iv. az esetleges új hordozó típusokat.
754. Ekörben az eljáró versenytanács nem kívánja megismételni a fenti 12. táblázatban szereplő BR és Abiungo megállapításokat, csak vissza kíván utalni a 12. táblázat 3., 6., 7., 8. és 9. pontjában található összegző megállapításokra és hivatkozni kíván a 12. táblázat lábjegyzetében szereplő forrásokra.
755. Az *i.* pont vonatkozásában általánosságban megállapítható, hogy az FF alkalmas lenne arra, hogy azonosítsa a magáncélú másolásokkal érintett tartalom típusokat, ehhez azonban mind a BR⁴⁹³, mind az Abiungo⁴⁹⁴ szükséges lett volna a kérdőívek egyszerűsítése (kérdések számának és részletességének) csökkentése. Lásd például Abiungo válaszait a kirendelő végzés 5. és 6. számú kérdésére: - az alkalmazott kérdőív csak részben felel meg a szakmai szempontoknak. A kérdőív semmiképpen sem célirányos, nagyon hosszú, sok felesleges kérdéssel⁴⁹⁵, - „Ebben a kérdésben is alapvetően egyetértünk a BR által megfogalmazott állításokkal⁴⁹⁶: A kérdések egyszerűbb és érthetőbb megfogalmazása mindenképpen segítette volna a hatékonyabb válaszadás elérését⁴⁹⁷.
756. Ezen belül azonban az *i.a.* pont vonatkozásában az FF-t a BR és az Abiungo nem tartotta maradéktalanul alkalmasnak a magáncélú másolás mértékének azonosítására, mert a kérdés nem megfelelően, nem konkrétan írja le a mérési eljárást.
757. Az *i.b.* pont vonatkozásában a mérési módszer kisebb pontosításokkal alkalmas az egyes hordozótípusok azonosítására, az azonban kérdéses, hogy az FF biztosítja-e az információk teljességét.

⁴⁹² VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 12. számú kérdésre adott válasz, Abiungo Szakvélemény VJ/5-204/2018. 48. oldal utolsó bekezdés

⁴⁹³

⁴⁹⁴ Lásd pl.: VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 5.2. számú kérdésre adott válasz, Abiungo Szakvélemény VJ/5-204/2018. 29. oldal utolsó két bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.4.2.7. fejezete

⁴⁹⁵ Álláspontja szerint a 2017. évi Fogyasztói Felmérés kérdőíve megfelel-e az általános szakmai követelményeknek? Kérjük, mindenképpen térjen ki arra, hogy az alábbi tényezők milyen mértékben befolyásolják az adatok megbízhatóságát! Amennyiben jelentősebb mértékben, akkor milyen lehetőségek álltak volna rendelkezésre a kiküszöbölésükre?

- Kérdőív szerkezete (pl. rátanulás a hosszú kérdésblokkok elkerülésére vagy az ismétlődő kérdések megválaszolását segítő tanulási folyamat),

- kérdések randomizáltsága,

- kérdőív hossza (különösen a két modell és a klaszterelemzés által felhasznált adatok függvényében).

⁴⁹⁶ Lásd Abiungo szakvélemény (VJ65-204/2018.) 30. oldal utolsóelőtti bekezdés megállapítása és azt követő a BR szakvéleményből vett szó szerinti idézetet

⁴⁹⁷ Megfelel-e a 2017. évi Fogyasztói Felmérés az Eurostat ESSNet-Culture munkacsoport ajánlásainak, különös tekintettel a BellResearch Kft. által kiemelt alábbi szempontok vonatkozásában:

- nyitott kérdésfeltevés ordinális skála használata helyett,

- szűrőfeltételek megváltoztatása,

- kérdések szövegének változtatása.

758. A ii. ponttal kapcsolatban megállapítható, hogy az FF nem felel meg a Kötelezettségvállalásnak, mivel nem az elvárható gondossággal készült, és nem alkalmas arra, hogy azonosítsa a magáncélú másolással szerzett tartalmak fogyasztása szempontjából releváns tartalomfogyasztási és felhasználói szokásokat. A zenei és audiovizuális tartalmakra vonatkozóan az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a kérdőívblokkok sorrendje valószínűsíthetően hatással van a két területen kapott eredményekre, a „tanulási folyamat” hatásának iránya nem releváns.
759. A BR és az Abiungo szakvéleménye⁴⁹⁸ alapján megállapítható a ii.a. pont vonatkozásában az FF nem alkalmas arra, hogy azonosítsa az esetleges új tartalomfogyasztási szokásokat, mivel nem vizsgálja kellő részletettséggel az online fogyasztási formákat, valamint különböző adat- és feldolgozási hibákat is vét, mely következtében megalapozatlan következtetéseket von le.
760. Az FF módszere alkalmas lehetne új tartalomtípusok azonosítására, így megfelelhetne a iii. pontnak, azonban a válaszok érvényességét elősegítené a kérdőív lerövidítése/átstrukturálása.
761. A iv. pont vonatkozásában a mérési módszer alkalmas lenne az egyes hordozótípusok azonosítására, ugyanakkor az FF nem méri az új tartalomfogyasztási eszköztár egyes fontos elemeit (digitális adattárolás), és így nem méri az audiovizuális tartalomfogyasztásban bekövetkezett változásokat.
762. Összességében e pont kapcsán is az állapítható meg, hogy az eljárás alá vontak nem megfelelően teljesítették a Kötelezettségvállalásban foglaltakat.

A Kötelezettségvállalás 1.3.3. pontjának való megfelelés

763. Az eljárás alá vontak a Kötelezettségvállalás 1.3.3. pontjában vállalták, hogy a reprezentatív minta további almintáit elfogadott statisztikai módszerekkel fogják vizsgálni annak ellenőrzése érdekében, hogy a fogyasztói szokások változásával nem alakultak-e ki olyan fogyasztói csoportok, amelyek eltérő feltételekkel vagy díjakkal lennének terhelendők, tekintettel az esetlegesen kialakuló fogyasztói szokásbeli, illetve egyéb változásokra is.
764. Ebben a tekintetben az eljáró versenytanács elfogadta a BR Szakvélemény megállapításait (és az azt elfogadó Abiungo Szakvéleményt⁴⁹⁹), hogy a k-közép klaszter-eljárás ugyan alkalmas a Kötelezettségvállalásban előírtak elemzésére, az elemzés koncepciója – amely meghatározná azokat a változókat, amelyek alkalmasak a klaszterek kialakítására – azonban nem megfelelően alátámasztott. Továbbá, a klaszterképzés validálása nem történt meg: az egyes klaszterek értelmezése hibás, mivel a hozzárendelt címkék nem a klaszter jelentését fejezik ki, valamint a súlyváltozó szerepeltetésre került a klaszterképző változók között. Ezek a hibák hatásának értékelése nem szükséges, hiszen az elemzés maga helytelen és megbízhatatlan, amelynek következtében sérülnek az általános szakmai követelmények. A csoportképzést olyan mértékű hibák jellemzik, amelyek miatt nem robusztusak az eredmények, és így az elemzés a Kötelezettségvállalásnak nem felel meg.

A Kötelezettségvállalás 1.3.4. pontjának való megfelelés

765. A Kötelezettségvállalás 1.3.4. pontja szerint az elemzés módszere a 2015. évi kutatásban alkalmazott, „*azonos adattartalom alapuló fogyasztói csoportképzés lesz*”.
766. A BR Kötelezettségvállalás jelent pontjához tett ténymegállapítása (amelyet az eljárás alá vontak magánszakértői sem vontak kétségbe) alapján a 2015-ös Tanulmányhoz képest vannak jellemzők, amelyek nem kerülnek felhasználásra a 2017-es elemzésben, vannak, amelyek újak, valamint szerepelnek megváltoztatott tartalmú változók is, nem teljesül az azonos adattartalom alapuló elemzés elvárása⁵⁰⁰.

⁴⁹⁸ Lásd a 12. táblázat 9. pontját

⁴⁹⁹ „*Véleményünk ebben a kérdésben megegyezik a BellResearch által a 2.1.1. pontban leírtakkal.*” VJ/5-179/2018. számú Abiungo kirendelő végzés 4/A. számú kérdésre adott válasz, VJ/5-2204/2018. 19. oldal 5. bekezdés, 16. oldal második bekezdés. 2. bekezdés, 21. oldal 2. bekezdés, bővebben lásd kifejtve jelen végzés IV.4.2.4. fejezetében

⁵⁰⁰ Lásd BR Szakvélemény VJ/5-23/2018. 59. oldal 2.2.2.6. pontját: Ha összevetjük a FF_2015 és a FF_2017 elemzése során a Fogyasztói Csoportok képzéséhez felhasznált jellemzők körét, akkor azt tapasztaljuk, hogy a FF_2017

A Kötelezettségvállalás 4.1. pontjának való megfelelés

767. A Kötelezettségvállalás 4.1. pontjából következik, hogy az FF-nek azonosítania kell az olyan új, magáncélú másolatkészítésre használt eszköz megjelenését, amelyhez bizonyíthatóan jelentős szerzői jogi jogosultat érő vagyoni hátrány köthető. Így az FF-nek figyelemmel kell lennie a különböző hordozókon tárolt tartalom mennyiségének változására, dinamikájára.
768. Ezzel a vállalással kapcsolatban a Kötelezettségvállalás 1.2.5. és 1.3.1. iv. pontjai (az új üres hordozó típusok azonosítására vonatkozó) kapcsán tett BR és Abiungo megállapítások⁵⁰¹ is érvényesek. Ezen BR és Abiungo megállapítások alapján az FF nem méri azon eszközök összességét, melyek bekerülhetnének a díjszabásba, tekintettel arra is, hogy az FF ugyanazon hordozótípusokat vizsgálja, mint a 2015-ös felmérés, és így nem veszi figyelembe a technikai fejlődést, új üres hordozó típusok és ehhez kapcsolódó fogyasztói tartalomfogyasztási szokásokat. Itt kell felhívni arra is a figyelmet, hogy az új típusú adathordozók megjelenése sok esetben magával vonja a korábbi adathordozók használatának devalválódását. Ilyen trendként volt megfigyelhető a CD/DVD lemezek használatának lecsökkenése, majd ennek következményeképpen például a számítógépekből való CD / DVD lejátszóknak az elhagyása és a tartalmak online térbe (streaming tartalomfogyasztásba és / vagy felhőbe) költözése.

A Kötelezettségvállalás 4.2. pontjának való megfelelés

769. A Kötelezettségvállalás 4.2. pontjából következik, hogy az FF-nek azonosítania kell az olyan, korábban magáncélú másolatkészítésre használt eszköz megjelenését, amelyhez az eszköz elavultsága miatt bizonyíthatóan nem köthető szerzői jogi jogosultat érő vagyoni hátrány. Így az FF-nek figyelemmel kell lennie a különböző hordozókon tárolt tartalom mennyiségének változására, dinamikájára.
770. A BR és az Abiungo szakvéleménye szerint az eljárás alá vontak nem feleltek meg a Kötelezettségvállalás 4.2. pontjának, mivel az FF adatai valószínűsíthetően nem robusztusak és megbízhatóak, ezért a felmérés nem alkalmas arra, hogy kellő validitással azonosítsa azokat az eszközöket, amelyek elterjedtségük alapján kikerülhetnének a díjszabásból.
771. Itt kíván utalni az eljáró versenytanács az előző alfejezetben utaltakra, vagyis arra, hogy a Kötelezettségvállalás alapján fel kell (kellett volna) mérni azt is, hogy a fogyasztói tartalomfogyasztás mennyire „költözött át” a fentebb említett streaming vagy felhő alapú tartalomfogyasztás irányába, illetve utalni kíván arra is, hogy a PC-be, a laptopba épített merevlemezek, annak ellenére nem kerültek az ÜHD Jogdíjközlemény hatálya alá, hogy annak indokoltságát a véleményezési eljárás során számos vállalkozás és szervezet jelezte, illetve a BR és az Abiungo is jelezte ezt:

- *„Véleményünk szerint elterjedtség alapján egyetlen olyan hordozó van, aminek díjrendszerbe való beemelése óriási változást hozhat a díjterhelés változásában, és a számítógépekbe épített merevlemez hiszen a merevlemez tárhelykapacitása révén nagy adatmennyiség tárolására alkalmas.⁵⁰²”*
- *„Az asztali és a laptop számítógép korábban a másolás és a szórakoztatóelektronika középpontjában állt, ahol folyamatosan és egyszerűen lehetett szinte költség nélkül gyűjteni a másolatokat. A számítógépek használatának háttérbe szorulása ezt a felhalmozást*

---

elemzése során felhasznált jellemzők száma 24, míg 2015-ben 32. A különbözőségek három csoportba sorolhatóak: vannak jellemzők, amelyek nem kerültek felhasználásra (interneten történő fizetés, zenehallgatás gyakorisága, film nézésének gyakorisága); vannak jellemzők, amelyek újak: kulturális TV vagy rádió műsor nézésének/hallgatásának gyakorisága; VALAMINT MAGA A SÚLYVÁLTOZÓ; harmadikként a megváltoztatott tartalmú változók, a zene és film fogyasztásának gyakorisága. Korábban ezt eszközspecifikusan használta a FF_2015 a csoportosításkor, a FF_2017 összevontan, eszköz függetlenül használja. Nem teljesül az azonos adattartalom alapuló elemzés elvárása.

⁵⁰¹ Lásd 12. táblázat 5., 7., 8., 9. és 11. pontjait.

⁵⁰² Lásd BR Szakvélemény VJ/5-23/2018. 130. oldal 6.2.5. pontját

csökkenti, ami nem feltétlenül jelenti a tényleges használat csökkenését. Korábban hatalmas olyan gyűjtemények jöttek létre, amit soha nem használtak, azonban feltehetően jelenleg is megvannak”⁵⁰³.

VII.3.1.2. A Tanulmány

772. Fontos hangsúlyozni, hogy mind a BR, mind az Abiungo által feltárt, az FF-el kapcsolatos hiányosságok közvetlenül kihatnak a Tanulmány eredményeire és következtetéseire, így annak megfelelőségére. A Tanulmány például az FF megfigyeléseire alapozva értékeli a piaci változásokat, határozza meg a fogyasztók és a jogosultak között felosztandó, magánmásolásból származó fogyasztói többletet, valamint a felmérésből származó adatok alapján képezi a fogyasztói csoportokat is. Így a Tanulmány interpretációinak, következtetéseinek további értékelése kapcsán az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy azok nem megbízható, adott esetben hibás, sokszor nem megfelelő módszerrel feldolgozott adatokon alapulnak, így alapból megkérdőjelezhető azok helyessége, ahogy ez a 12. táblázatban összegző jelleggel be lett mutatva (reprezentativitás és fogyasztói csoport hiánya, adatfelvételi hibák, extrém adatok kezelésének anomáliája, kérdőív hibái, szakmai követelényeknek való megfelelés hiánya, ...).

VII.4. A Kötelezettségvállalás C) pontjának való megfelelés

773. Az eljáró versenytanács a jelen végzés IV.4. pontjában leírtak alapján arra a megállapításra jutott, hogy az eljárás alá vontak a kötelezettségvállalás C) pontjában előírt, az üres hordozó díj visszatérítési jogintézményének bevezetéséhez és a visszatérítési igényhez kapcsolódó szerzői jogi edukációs kampány lefolytatásához kapcsolódó előírásokat teljesítették.

VII.5. Jogi értékelés összegzése

774. A fentiekre tekintettel az eljáró versenytanács álláspontja szerint a Vállalt Kutatás – vagyis az FF és a Tanulmány – az előző pontban rögzítettek szerint - több tekintetben sem felel meg a Kötelezettségvállalás A) pontjában leírtaknak. Megjegyzendő, hogy ennek fő okai az FF-el kapcsolatos hiányosságok és hibák, amelyek közvetlenül kihatnak a Tanulmány eredményeire és következtetéseire is. Ezek a hibák elfogadva és egyetértve a BR és az Abiungo szakvéleményeiben szereplőkkel alapjaiban befolyásolhatják a teljes jogdíj közleményt, hiszen ha pontatlan a bázis, ami alapján a készül a tanulmány akkor nem lehet pontos az az alapján készített díjmeghatározás sem.
775. Az eljáró versenytanács hangsúlyozza, hogy az eljárás alá vontak a jogdíjközleménnyel évről-évre több milliárd (a jelen eljárás tárgyát képező 2018-as évben 11,4 milliárd) Ft sorsáról, kiszabásáról és elosztásáról döntenek. Erre figyelemmel elvárható, hogy mindent megtégyenek annak érdekében, hogy az a lehető legpontosabb legyen. Az Európai Unió Bírósága ennek körében kimondta, hogy a jogdíj díjmegállapítási módszereinek egyetlen egy korlátja van, ez pedig az, ha a kutatás aránytalanul növelné a szerződések kezelésének és a védett zeneművek felhasználása ellenőrzésének költségeit⁵⁰⁴, itt megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy az alapügyben kiadott előzetes álláspont is ezt tartalmazta, külön felhívva erre a figyelmet. Jelen esetben tekintve azt, hogy 11,4 milliárd Ft-os üreshordozói díj került megállapításra 2018-ban, semmiképpen sem mondható, hogy az Artisjus által a Vállalt Kutatás kapcsán mindent megtett annak érdekében, hogy megfelelj ezen elvnek és a Kötelezettségvállalásban foglaltaknak, hiszen a szükséges források és a több évtizedes tapasztalat, továbbá a Kötelezettségvállalásban lefektetett keretek rendelkezésre álltak, illetve tudottak voltak számára.
776. Így összességében az eljáró versenytanács BR és Abungo szakvéleményeken alapuló megállapítása szerint az eljárás alá vontak a Vállalt Kutatás vonatkozásában Kötelezettségvállalásukat nem megfelelően teljesítették, erre figyelemmel a Tptv. 76. § (4)

⁵⁰³ Lásd Abiungo Szakvélemény VJ/5-204/2018. 39. oldal 3. pontját

⁵⁰⁴ Lásd Kötelezettségvállalás 66-68. pontjait [C-52/07 Kanal 5 és TV 4 ügy, EBHT 2008 I-09275. o. (Kanal5 ügy)]

bekezdésének a) pontja alapján, a Tpv. 78. §-nak megfelelően versenyfelügyeleti bírságot szabott ki jogkövetkezményként.

777. A Kötelezettségvállalás C) pontjában előírt, az üres hordozó díj visszatérítési jogintézményének bevezetéséhez és a visszatérítési igényhez kapcsolódó szerzői jogi edukációs kampány lefolytatásához kapcsolódó előírásokat az eljárás alá vontak az eljáró versenytanács álláspontja szerint is teljesítették, így ekörben az eljáró versenytanács nem állapított meg jogsértést.

VIII. Jogkövetkezmények

778. Az eljáró versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vontak a Kötelezettségvállalás A) pontjában foglalt kötelezettségüket nem megfelelően teljesítették és erre tekintettel a Tpv. 76. § (4) bekezdés a) pontja alapján a Tpv. 78.§-a szerint bírság kiszabásának van helye.
779. Az eljárás alá vontak hivatkoztak arra, hogy a Tpv. 76. § (4) bekezdés a) pontja értelmében a kötelezettség teljesítése mellett akkor is az utóvizsgálat megszüntetésére van szükség, ha a körülmények változására tekintettel a kötelezettség teljesítésének kikényszerítése nem indokolt.
780. Ahogyan azt a törvény indokolása is rögzíti, a „bírságolás alól csak az olyan körülmény-változás mentesít, amely a verseny védelméhez kapcsolódik (azaz nem a vállalkozás egyedi helyzetéhez), vagyis azt kell vizsgálni, hogy a törvény megsértésével kapcsolatos aggályok nem szűntek-e meg a kötelezettség teljesítése nélkül is a körülmények változása folytán.” Ekörben az eljáró versenytanács megállapította, hogy nem azonosított és az eljárás alá vontak sem hivatkoztak olyan körülmény-változásra, ami miatt a törvény megsértésével kapcsolatos aggályok megszűntek, illetve a kötelezettség teljesítésének kikényszerítése nem lenne indokolt. Sőt az eljáró versenytanács azon az állásponton van, hogy a Kötelezettségvállalás teljesítése különös tekintettel a dinamikus változó piaci tendenciákra kifejezett olyan közérdek (a fogyasztók, a díjjogosult alkotók és a díjfizetésre kötelezett adattárolókat forgalombahozó vállalkozások érdeke és ahogy az Artisjus is írja az eljárás alá vontak *közcéli feladatokat látnak*), aminek teljesítése továbbra is indokolt, már csak azért is, mert az ÜHD megállapítása évről-évre esedékes.
781. Mindezek alapján az eljáró versenytanács a jelen helyzetre vonatkozóan nem látta alkalmazhatónak a Tpv. 76. § (4) bekezdés a) pontjának „a kötelezettség kikényszerítése nem indokolt” fordulatát.
782. A bírságkiszabás jogellenessége körében a MAHASZ és az EJI közös jogi képviselője többek között arra hivatkozott⁵⁰⁵, hogy *„azért sem lehet bírságot megállapítani, mert – mint azt a Versenytanács Előzetes Álláspontja is rögzíti – kötelezettségvállalással záruló ügyekben nem kerül megállapításra semmilyen jogsértés. Ennek következtében hibás a Versenytanács azon megközelítése is, hogy a díjszabás alapján realizált bevétel bírságalapot képezhet, mivel nem került megállapításra, hogy a díjszabás (és így az abból származó bevétel) jogsértő lenne”*. Az eljáró versenytanács rögzíteni kívánja, hogy előzetes álláspontjában az szerepelt, hogy jogsértés megállapításának nincs helye, de és ekörben az EJI és a MAHASZ jogi képviselőjének előadása téves, a Tpv. 76. § (4) bekezdés a) pontja alapján a kötelezettségvállalás nem teljesítése esetén *„az eljáró versenytanács (...) ha az ügyfél a vállalt kötelezettséget nem teljesítette, végzéssel bírságot (78. §) szab ki”*. Ebből következően nemhogy nincs bírságkiszabási joga az eljáró versenytanácsnak, hanem a Tpv. alapján egyenesen kötelezettsége ez.
783. Az EJI és a MAHASZ közös jogi képviselője arra is hivatkozott⁵⁰⁶, hogy *„Versenyfelügyeleti bírság azért sem szabható ki, mert az EJI és a MAHASZ Szjt. 20. § (2) bekezdése szerinti egyetértési joga nem a díjak meghatározásának módszertanának meghatározására, hanem az Artisjus által már előzetesen meghatározott díjak utólagos „elfogadására” korlátozódik”*. Ezen érv azért alaptalan, mert az adott közös jogkezelő kifogásolhatja a díj meghatározását, az Szjt.

⁵⁰⁵ VJ/5-291/2018. 4.6. pont

⁵⁰⁶ VJ/5-291/2018. 4.5. pont

szerint ezen körben is egyértelmű együttes döntést kell hozniuk az ÜHD elfogadása kapcsán az eljárás alá vontaknak, bármely eljárás alá vont megvétőzhatja annak elfogadását, az Szjt. pedig nem tartalmaz szűkítő rendelkezést, hogy ez csak egy bizonyos részére terjedne ki a Jogdíjközlemény tervezetnek. Itt jegyzi meg az eljáró versenytanács, hogy korábban az Artisjus-on kívüli egyéb közös jogkezelőknek csak véleményezési joguk volt, de ekkorban az Szjt. akként módosult 2004. május 1-jétől, hogy „a többi jogosult közös jogkezelő szervezeteivel egyetértésben”.

784. Az Artisjus hivatkozott⁵⁰⁷ arra is, hogy „meglátása szerint a kiszabni tervezett bírság összege jogellenes és aránytalan a közcélú feladatokat ellátó Artisjus gazdasági erejét tekintve, valamint az állítólagos jogsértés jellege sem indokolja azt, hogy ilyen magas összegű bírságot szabjon ki az eljáró versenytanács”. Az aránytalanság kapcsán az eljáró versenytanács jelezni kívánja, hogy az Artisjus tényleges működési ráfordítás mutatója⁵⁰⁸ [ennek kimutatására a 216/2016. (VII.22.) Kormány Rendelet 9.§-a kötelezi az eljárás alá vontakat] több mint 15%⁵⁰⁹, azaz a nettó árbevételének több mint 15%-a (ez az összeg több mint 3,3 milliárd Ft volt) kerül évenként a saját működésük finanszírozására, ennek az összegnek az 5%-t sem éri el a kiszabott bírság, aminél egyébként évekenkel el az Artisjus lényegesen nagyobb összegben céltartalékot különített el anélkül, hogy a működését ez bármilyen módon befolyásolta volna (arra vonatkozóan az Artisjus részéről semmilyen bizonyíték vagy jelzés nem érkezett, hogy működésében akadályt képezne a kiszabni tervezett bírság; ráadásul az Artisjus évek óta a kiszabott bírságot jelentősen meghaladó összegű (310 millió Ft) céltartalék képzése mellett végzi tevékenységét).
785. A versenyfelügyeleti eljárásokban meghatározható bírság kiszabásának célja az, hogy a vállalkozásokat visszatartsa a tisztességtelen magatartástól, és egyúttal megteremtse a gazdasági verseny tisztességét. A bírság összegének megállapítása során ezért az eljáró versenytanács is szem előtt tartja, hogy a bírság kiszabásának Alkotmánybíróság által is elismert célja a büntetésen túl az egyedi és általános elrettentés. A bírság összegének alkalmasnak kell lennie arra, hogy a vállalkozás számára a jogsértő magatartásért megfelelő büntetést helyezzen kilátásba, ami a jogsértés gazdasági jelentőségét is kifejező szankció alkalmazását teszi szükségessé. Emellett a bírság összegének ösztönöznie kell azt is, hogy mind az adott vállalkozást, mind pedig a hasonló helyzetben lévő vállalkozásokat visszatartsa a (további) jogsértések elkövetésétől, egyben megerősítse a jogkövető vállalkozásokat abban, hogy a tisztességes üzleti magatartás a helyénvaló. Ez a cél pedig csak olyan mértékű bírsággal valósítható meg, amely a jogsértést megvalósító vállalkozásnak arányos, de érezhető megterhelést jelentő anyagi hátrányt okoz.
786. A joggyakorlat⁵¹⁰ értelmében mindazonáltal a Tpvt. 76. § (4) bekezdés a) pontja szerinti bírság tekintetében a Tpvt. 78. § (3) bekezdésében foglalt „jogsértés”, illetve „törvénybe ütköző magatartás” fogalmakon értelemszerűen nem a versenyfelügyeleti eljárás tárgyát képező magatartást kell érteni, mert a Tpvt. 75. § (1) bekezdés szerinti kötelezettség előírása nem jelenti a törvénysértés megvalósulásának megállapítását. A Tpvt. 76. § (4) bekezdés a) pontja szerinti bírság Tpvt. 78. § alapján történő megállapításakor jogsértés (törvénybe ütköző magatartás) helyett azon magatartást kell értékelni, hogy a vállalkozás a vállalása alapján előírt kötelezettséget nem, illetve jelen helyzetben nem megfelelően teljesítette és annak milyen következménye van.
787. Erre figyelemmel az eljáró versenytanács azt értékelte, hogy az eljárás alá vontak a Kötelezettségvállalást nem teljes körűen valósították meg. Ahogy fentebb az eljáró versenytanács utalt rá az ÜHD megállapítása egy több lépcsős folyamat. Ennek első és legfontosabb része a fogyasztói szokások felmérése, ezen alapszik az ezt követő valamennyi lépés, így tehát ha ez nem megfelelő, vagy nem elég pontos akkor ezt a későbbiekben már nem lehet kijavítani. Az eljáró versenytanács a BR és az Abiungo Szakvélemények alapján arra a megállapításra jutott, hogy a

⁵⁰⁷ VJ/5-290/2018. I.5.3.1. pont

⁵⁰⁸ Lásd az Artisjus lentebb hivatkozott 2021. évi beszámolóját.

⁵⁰⁹ pl.: Artisjus 15,37%, EJI 17,61%

⁵¹⁰ A Gazdasági Versenyhivatal versenytanácsának a Tpvt.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései (2019) 77.2.

fogyasztói szokásokat felmérni hivatott FF a Kötelezettségvállalásban szereplőkhöz képest rendkívül sok hibát, hiányosságot, pontatlanságot tartalmaz, ami alapjaiban torzíthatja az ÜHD megállapítását és így annak mértékét, ami kihathat a jogdíj mértékére is és azon keresztül az adathordozókat forgalmazók fizetési kötelezettségére és a szerzők bevételére is..

788. Az eljáró versenytanács ezen szempontok figyelembevételével a Tpvt. 78. § (3) bekezdésében szereplő szempontok alapján határozta meg a bírság összegét az eset összes körülményeire, így különösen az eljárás alá vontak magatartásának súlyára, a annak időtartamára, az eljárás alá vontak a piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására. Értékelte az eljáró versenytanács azt is, hogy az az eljárás alá vontak magatartásának súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.
789. Az Artisjus hivatkozott arra, hogy az ÜHD nem egyenlő az „árak értékesítésből származó bevétellel (nincs sem szolgáltatás közvetítése, sem áru eladása)”⁵¹¹, az alaptevékenységhez kapcsolódó bevételek nem minősülnek a Bírságközlemény szerinti áruk értékesítéséből származó bevételnek⁵¹². Ekörben az eljáró versenytanács azt állapította meg, hogy jelen esetben jogszabály, az Szjt. definiálja a piacot és az abból származó bevételt, ami a szerzői jogi művek magáncélú másolással érintett szabad felhasználásának piaca és az ÜHD. melyet szerzői jogi védelem alatt álló művek magáncélú felhasználására tekintettel kell megfizetni, így az Szjt. maga definiálja az eljárás alá vontak jogszabályi közös erőfölényes pozíciójukból származó bevételt, az ÜHD-t.
790. Erre figyelemmel az eljáró versenytanács a jelen utóvizsgálattal érintett 2018. évi ÜHD díj eljárás alá vonti bevételéből indult ki, mint releváns árbevételből:

Artisjus	8.700.484.000,- Ft
EJI	1.363.245.111,- Ft
Filmjus	345.152.918,- Ft
Hungart	25.347.626,- Ft
MAHASZ	999.140.982,- Ft
Összesen:	11.433.370.637,- Ft

791. Az eljáró versenytanács tekintettel arra, hogy az ÜHD valamennyi eljárás alá vont esetében külön-külön megállapítható úgy döntött, hogy az előzetes álláspontjában szereplőktől az eljárás alá vontak javára eltérően a bírságot külön-külön határozza meg, egyetemleges fizetési kötelezettség nélkül.
792. Az eljáró versenytanács gyakorlatának megfelelően ezen ÜHD bevétel 10%-t vette a versenyfelügyeleti bírságának alapjául. Ez nem jelenti azt, hogy az eljáró versenytanács nem értékelte azt, hogy az eljárás alá vontak erőfeszítést tettek a Kötelezettségvállalás teljesítése érdekében. Ezt az eljáró versenytanács a bírságszámítása során későbbiekben az eljárás alá vontak javára értékelte a túlzott elrettentés elkerülése érdekében, korrekciós tényezőként. Azonban, ahogy fentebb kifejtésre került az FF-ben olyan fokú hiányosságok és hibák kerültek megállapításra, ami indokoltá teszi a bírságkiszabást, hiszen az a teljes Kötelezettségvállalásra, díjmeghatározásra kihathatott.

A jogsértés súlya

793. A Tpvt. 78. § (3) bekezdése alapján a gazdasági verseny veszélyeztetettségének fokát az eljáró versenytanács alacsonynak ítélte meg, míg a piaci hatást teljes körűnek, tekintettel arra, hogy közös erőfölényről, monopóliumról beszélhetünk az eljárás alá vontak vonatkozásában.
794. A fentiek alapján a releváns árbevétel összegéből számított bírság kiinduló összege, a 2018-as ÜHD 4,16%-a lett valamennyi eljárás alá vont vonatkozásában.

⁵¹¹ VJ/5-140/2018. 4. oldal 3. pont

⁵¹² VJ/5-290/2018.

Viszonyulás a jogsértéshez, szerep a jogsértésben, külső tényezők, időmúlás

795. A felróhatóság kapcsán eljáró versenytanács közepes fokú felróhatóság alsó értékét (5%) állapította meg figyelemmel arra, hogy eljárás alá vontak alapvetően meg kívántak felelni a Kötelezettségvállalásban foglaltaknak, azonban annak érdekében nem tettek meg mindent, nem jártak el a kellő körültekintéssel.
796. A jogsértésben betöltött szerep kapcsán az eljáró versenytanács értékelte azt, hogy az Artisjusnak az Szjt. 20. § (2) bekezdése alapján deklaráltan vezető szerepe van a jogdíjközlemények kidolgozásában és a Kötelezettségvállalásban foglaltak teljesítésében, ezt az eljáró versenytanács közepes fokú súlyosító körülmény felső értékeként (15%) vette figyelembe. Egyébként erre valamennyi az Artisjuson kívüli az eljárás alá vont hivatkozott akörben, hogy ez álláspontjuk szerint az ő vonatkozásukban tekintendő enyhítő vagy mentesítő körülményként.
797. Ekörben az Artisjus előadta⁵¹³, hogy álláspontja szerint „vezető szerepet abban az esetben értékeli a Versenyhivatal (akár súlyosító, akár enyhítő körülményként), hogyha a jogsértésben részt vevő felek közül valamelyik vezetőként vagy szervezőként azonosítható (..), a versenyt korlátozó megállapodások és a közös erőfőlényvel való visszaélések esetén releváns, nem pedig kötelezettségvállalások állítólagos megsértése esetén”.
798. Az eljáró versenytanács fel kívánja hívni egyrészt arra a figyelmet arra, hogy a Tpv. 76. § (3) bekezdése alapján az utóvizsgálatra a versenyfelügyeleti eljárásra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni, másrészt arra, hogy maga a Kötelezettségvállalás és az Szjt. is rögzíti az Artisjus vezető szerepét, ezen kívül valamennyi egyéb az eljárás alá vont is hivatkozott⁵¹⁴ az eljárás alá voltak differenciált szerepére felelősségének negligálása kapcsán is erre (Artisjus vezető, szervező szerepére) hivatkozott.
799. Az eljáró versenytanács a súlyosító körülményekre figyelemmel (felróhatóság és az Artisjus esetében a jogsértésben betöltött szerep) az Artisjus bírság kiinduló összegét 30%-kal, az egyéb az eljárás alá vontak esetében pedig 15%-kal növelte.
800. Ezt követően tért rá az eljáró versenytanács az enyhítő körülmények számbavételére.
801. Az eljáró versenytanács figyelemmel a Kúria joggyakorlatára⁵¹⁵ nyomatékos, kiemelt enyhítő körülményként (15%) veszi figyelembe az eljárás elhúzódását, az időmúlását. Ennél magasabb bírságcsökkentést azonban az eljáró versenytanács nem látott szükségesnek, mivel a speciális és generális prevenciós célok az elkövetett jogsértés jellegére (évenkénti díjmeghatározás) nem vesztek jelentőségükből, relevanciájukból⁵¹⁶, illetve az eljárás elhúzódása annak is be tudható, hogy az eljárás tárgya olyan szakkérdés, aminek feldolgozása, értékelése (az alábbiak szerint bemutatva) valamennyi eljárási szereplő számára sok időt vett igénybe.
802. Ami a foganatosított eljárási cselekményeket illeti az eljárás alá vontak nyilatkozattételre való többszöri felhívásán túlmenően szükséges volt két alkalommal szakértő kirendelésére, a szakvélemények észrevételeztetésére, illetve az azokra adott magánszakértői észrevételek megküldésére a hivatalból kirendelt szakértők részére, az eljárás alá vontak által előterjesztett részletfizetési kérelmek miatt adatkérő (hiánypótló) végzések kiküldése, és a terjedelmes iratanyag feldolgozására. Emellett az eljáró versenytanács két alkalommal is tárgyalást biztosított az eljárás

⁵¹³ VJ/5-127/2018. 120-121. pont

⁵¹⁴ Pl.: EJI és MAHASZ közös jogi képviselője VJ/5-270/2018. 4.1. és 4.2. pontban:

„4.1. A vizsgálati jelentés súlyos fogyatékosága, hogy még csak nem is utal arra, hogy a különböző az eljárás alá vontak a magánmáslási díjak megállapítása, továbbá kötelezettségvállalás teljesítése kapcsán milyen szerepet töltenek be.

4.2. Ismételten kifogásoljuk, hogy a vizsgálati jelentés egyetlen félmondatot sem szán arra, hogy a jogszabály a magánmáslási díj megállapítását az irodalmi és a zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös képviselőjét végző szervezethez utalja. Ennek következménye, hogy az EJI és a MAHASZ tevőlegesen nem vett részt a felmérés elkészítésében, mivel a magánmáslási díjak megállapításával, a díjak beszedésével, a hatósági eljárások lebonyolításával összefüggő kompetenciák az Artisjus-nál állnak rendelkezésre.”

⁵¹⁵ Lásd VJ/76/2016-os ügyben született Kfv.IV.37.759/2021/9. számú ítélet [68]

⁵¹⁶ Szemben például a Kúria Kfv.IV.37.759/2021/9. számú ítéletében értékelt helyzettel.

- alá vontak számára. Az eljárás elhúzódásának legjelentősebb oka a szakértői anyagok elkészítése és az azokra való észrevételek tétele volt, amelyre a bizonyítékok felhasználhatóságának tisztázása miatt került sor, és amelynek szükségességét az eljárás alá vontak is felvetették. Mindezen körülmények együttes eredményeként az eljárási határidő 2023. január 18-án lejárt.
803. Ezenkívül az eljárás elhúzódása annak is betudható, hogy az eljárás alá vontak 26-szor⁵¹⁷, míg a szakértők 6-szor⁵¹⁸ kértek határidő hosszabbítást. Ezeknek azért, hogy a védekezési jog a lehető legteljesebben gyakorolható legyen az eljáró versenytanács mindig helyt adott, annak ellenére, hogy az ügy bonyolultsága miatt eleve hosszú teljesítési határidőket határozott meg. Így csak a határidő hosszabbítások miatt (nem beleszámítva az alaphatáridőket) 427 nap telt el az eljárásból.
804. Az Artisjus enyhítő körülményként kérte figyelembe venni,⁵¹⁹ hogy a törvényi kötelezettségén túlmutatóan együttműködött a GVH-val az eljárás folyamán. Ekörben az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy önmagában az, hogy egy eljárás alá vont eleget tesz a törvényi kötelezettségének és válaszol a hatóság felhívásaira, még nem minősül törvényi kötelezettségén túlmutató együttműködésnek, így az eljáró versenytanács nem azonosított ilyen magatartást.
805. Az eljáró versenytanács az eljárás alá vontak észrevételeire⁵²⁰ figyelemmel meg kívánja jegyezni, hogy az eljárás alá vontak által hivatkozott⁵²¹ Alcufer ítéletet⁵²², amelyre hivatkozással az eljárás alá vontak a bírságkiszabási szankció mellőzését kérték, a pl. fentebb idézett Kúriai bírói gyakorlat⁵²³ meghaladta és a bírói gyakorlat szerint az eljárási határidő túllépése nem okozza a bírságkiszabási jog eliminációját, azonban ahogy az fentebb kifejtésre került az időmúlását enyhítő körülményként figyelembe kell venni.
806. Ugyanis a 3458/2020. (XII.14.) AB végzés szerint „a törvény szerinti eljárási határidő nem azonosítható mechanikusan az alapjog szerinti észszerű határidővel.” Ez a megállapítás a Kúria Kfv.VI.37.026/2022/8. számú ítélete⁵²⁴ (Ezen ítélet helytállóságát a Kúria azzal is megerősített, hogy az ellene benyújtott jogegységi panaszt a JPE.II.60.044/2022/10. számú végzésével visszautasította⁵²⁵.) értelmében „elsősorban arra vonatkozik, hogy a törvény szerinti eljárási határidő túllépése nem jár automatikusan a tisztességes eljáráshoz való alapjognak az ügyek észszerű határidőn belüli befejezését előíró követelménye sérelmével. A Kúria megítélése szerint ugyanakkor a fenti állítás fordítottja is igaz, azaz – adott esetben – értelmezhető úgy is, hogy az eljárási határidő formális megtartása még nem jelenti azt, hogy az adott ügyet a hatóság észszerű határidőn belül befejezte. Egy abszolút értelemben rövid időtartamú eljárás is lehet elhúzódó, ha nem állapítható meg az eljáró hatóságok azon erőfeszítése, amely arra irányul, hogy a tisztességes eljárás követelményrendszerének szem előtt tartása mellett mielőbb döntést hozzanak. A fentiek szerint a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének vizsgálata körében nem annak van döntő jelentősége, hogy a hatóság megsértette-e az ügyintézési határidőt meghatározó jogszabályt, hanem annak, hogy az eljárás egésze tekintetében megállapítható-e az eljáró hatóság indokolatlan késlekedése.”

⁵¹⁷ VJ/5-79/2018., VJ/5-80/2018., VJ/5-82/2018., VJ/5-90/2018., VJ/5-102/2018., VJ/5-119/2018., VJ/5-120/2018., VJ/5-121/2018., VJ/5-122/2018., VJ/5-145/2018., VJ/5-147/2018., VJ/5-163/2018. , VJ/5-177/2018., VJ/5-197/2018., VJ/5-232/2018., VJ/5-233/2018., VJ/5-234/2018., VJ/5-238/2018., VJ/5-261/2018., VJ/5-262/2018., VJ/5-263/2018., VJ/5-264/2018., VJ/5-284/2018., VJ/5-285/2018., VJ/5-286/2018., VJ/5-314/2018.,

⁵¹⁸ VJ/5-14/2018., VJ/5-19/2018., Vj/5-21/2018., VJ/5-40/2018., VJ/5-182/2018., VJ/5-192/2018.

⁵¹⁹ VJ/5-127/2018. 3.3.3. fejezet

⁵²⁰ Artisjus jogi képviselője, valamint EJI és MAHASZ közös jogi képviselője többször felhozta ezt pl.: VJ/5-127/2018. VJ/5-270/2018.

⁵²¹ Pl.: VJ/5-/2018., VJ/5-290/2018.

⁵²² Kúria Kf.II.37.959/2018/14. számú ítélete

⁵²³ Lásd VJ/76/2016-os ügyben született Kfv.IV.37.759/2021/9. számú ítélet

⁵²⁴ Amely a VJ/19-119/2018. számú ügyben született.

⁵²⁵ <https://kuria-birosag.hu/en/node/17500>

807. Az EJI és a MAHASZ közös jogi képviselője hivatkozott⁵²⁶ arra is, hogy a „*díjszabás alapján realizált bevétel bírságalappá tétele azért sem jogszerű, mert (...) a teljes bevételt veszi alapul*”, holott maga az eljáró versenytanács sem állítja azt, hogy a teljes Kötelezettségvállalás hibás lenne. Az eljáró versenytanács mind az előzetes álláspontjában⁵²⁷, mind a kiegészítő előzetes álláspontjában⁵²⁸ jelezte, hogy a túlzott elrettentés elkerülése érdekében ezt a körülményt bírságkiszabása körében értékelni kívánja korrekciós tényezőként, hiszen maga az eljáró versenytanács is arra a megállapításra jutott, hogy az eljárás alá vontak nem teljes egészében nem teljesítették a Kötelezettségvállalást, hanem annak A) részében foglaltakat nem teljesítették megfelelően. Erre figyelemmel az eljáró versenytanács valamennyi eljárás alá vont vonatkozásában felezte a számított bírságösszegét. Az így számított bírságösszeg az Artisjus vonatkozásában több mint 167 millió Ft, az EJI vonatkozásában több mint 22 millió Ft, a FILMJUS vonatkozásában több mint 5 millió Ft, a HUNGART vonatkozásában több mint 400 ezer Ft, a MAHASZ vonatkozásában több mint 16 millió Ft lett. Végezetül az eljáró versenytanács az eljárás alá vont javára lefelé kerekítette a versenyfelügyeleti bírság összegét.
808. A bírságösszeg utolsó lépésének meghatározásaként az eljáró versenytanács utalni kíván arra, hogy a Tptv. 78. § (1) bekezdése alapján a bírság összege legfeljebb a vállalkozás utolsó üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet. Ennek keretében az eljáró versenytanács megállapította, hogy a kiszabott versenyfelügyeleti bírság összege egyetlen eljárás alá vont esetében sem haladja meg az eljárás alá vontak 2021. évi nettó árbevételének 10%-át, (a törvényi maximumot), tekintettel az eljárás alá vontak utolsó ismert, 2021. évi nettó árbevételére, amely az alábbiak szerint alakult:

Artisjus	20.750.513.000,- Ft ⁵²⁹
MAHASZ	2.138.046.775,- Ft ⁵³⁰
EJI	1.367.882.000,- Ft ⁵³¹
Filmjus	1.263.929.203,- Ft ⁵³²
Hungart	291.775.868,- Ft ⁵³³
Összesen:	25.812.146.846,- Ft

13. táblázat

809. Az eljáró versenytanács meg kívánja jegyezni, hogy a versenyfelügyeleti bírság négy eljárás alá vont esetében a nettó árbevételének 1%-t sem éri el, míg az EJI esetében is annak csak 1,6%-a, ami annak tudható be, hogy az EJI bevételének nagy részét az ÜHD teszi ki, arányaiban messze a legmagasabb az eljárás alá vontak között. Ekörben azt is meg kívánja jegyezni az eljáró versenytanács, hogy az eljárás alá vontak tényleges működési ráfordítás mutatója⁵³⁴ [ennek kimutatására a 216/2016. (VII.22.) Kormány Rendelet 9.§-a kötelezi az eljárás alá vontakat] több mint 15%⁵³⁵, azaz a nettó árbevételüknek több mint 15%-a (pl.: Artisjus esetében 2021-ben ez az összeg több mint 3,3 milliárd Ft volt) kerül évenként a saját működésük finanszírozására és ebből kerül finanszírozásra az ÜHD megállapításával kapcsolatos költségek is, így ezen költségekből, illetve az Artisjus esetében az elkülönített céltartalékból is kerülhet megfizetésre a jelen végzéssel

⁵²⁶ VJ/5-291/2018. 4.7. pont

⁵²⁷ VJ/5-114/2018.

⁵²⁸ VJ/5-281/2018. 379. pont

⁵²⁹ https://www.artisjus.hu/wp-content/uploads/2022/06/Artisjus_beszamolo_2021_kozhaszn_melleklettel.pdf

⁵³⁰ <https://www.mahasz.hu/userfile/mahasz-eves-beszamolo-2021.pdf>

⁵³¹ <https://www.eji.hu/cikk/beszamolok>

⁵³² http://archiv.filmjus.hu/6_jegyzokonyvek/besz_21re/filmjus_merleg_ekimut.pdf

⁵³³ http://www.hungart.org/wp-content/storage/2022/06/szamviteli_beszamolo_2021.pdf

⁵³⁴ Lásd az előző bekezdésben hivatkozott beszámolók adatait.

⁵³⁵ pl.: Artisjus 15,37%, EJI 17,61%

kiszabott bírság, azaz nem helytálló az eljárás alá vontak azon észrevétele, hogy azt az ÜHD jogosultaknak kellene megfizetniük.

IX. Egyéb kérdések

IX.1. Egyéb eljárási kifogások

810. A Szakértőkre vonatkozó eljárási kifogásokat az eljáró versenytanács fentebb már értékelte, ezen fejezetben az eljáró versenytanács az eljárás folyamán tett egyéb eljárási kifogást értékelte. Az eljárás folyamán két nyilvános tárgyalásra került sor⁵³⁶, amelyek közül az első tárgyalásra (figyelemmel a koronavírus miatti egészségügyi vészhelyzetre) online került sor. Az EJI és a MAHASZ közös jogi képviselője vitatta, hogy a GVH joghatályosan online is megtarthatta volna a tárgyalást.
811. Ekörben első sorban fel kívánja hívni a figyelmet arra az eljáró versenytanács, hogy az online tárgyalást követően jelenléti tárgyalásra is sor került, tehát az eljárás alá vontaknak személyesen is lehetőségük volt előadni érveiket, így már ez önmagában okafogyottá teszi az eljárási kifogást. Másodsorban arra kívánja felhívni a figyelmet, hogy az online tárgyalás során valamennyi eljárás alá vont vonatkozásában (előzetes egyeztetést követően) biztosított volt az online tárgyaláson történő részvétel technikai feltétele, így valamennyieljárás alá vontak jogi képviselői és vezető tisztségviselői is részt vehettek azon, felszólaltak. Minden eljárás alá vont a tárgyalást megelőző egyeztetést követően be lett azonosítva és a tárgyaláson korlátozás nélkül gyakorolhatta védekezési jogát, ennek hiányára egyébként egyetlen egy eljárás alá vont sem hivatkozott, így erre figyelemmel érdemi kihatása nem lehetett annak, hogy a jelenléti tárgyalás helyett online módon került sor a tárgyalásra, az egészségügyi vészhelyzetre tekintettel. Egyebekben az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy az online tárgyalás megtartása az ésszerű határidő megtartását és az eljárás alá vontak érdekét is szolgálta, illetve az egészségügyi veszélyhelyzet ideje alatt az eljáró versenytanács nem lehetett tudatában annak sem, hogy az mennyi ideig fog még tartani, azonban ez a versenyfelügyeleti eljárások lefolytatását nem akadályozhatta.

IX.2. Eljárási költség

812. A versenyfelügyeleti eljárásban a feltételezetten jogsértő magatartás megítéléséhez szükséges szakkérdések megválaszolása érdekében a GVH a BR-t és az Abiungo-t rendelte ki szakértőként. A BR szakértői díja bruttó 4.114.800,- Ft-ban, míg az Abiungo szakértői díja 2.568.321 Ft-ban került jogerősen megállapításra. A GVH rendelkezett⁵³⁷⁵³⁸ ezen összegeknek a szakértők részére – a GVH által megelőlegezett eljárási költségként, a GVH költségvetésének terhére – történő kifizetéséről. A szakértői díj együttesen 6.683.121,- Ft.
813. A Tpvt. 62/B. § (1) bekezdése alapján a 67. § (2) bekezdése alapján a hivatalból indított eljárásban felmerült egyéb eljárási költséget a törvénybe ütköző magatartás megállapítása esetén az ügyfél viseli. Ha több vállalkozás együttesen valósította meg a törvénybe ütköző magatartást, az eljárási költség megfizetéséért egyetemlegesen felelnek.
814. A jelen ügyben tehát az eljáró versenytanács az eljárás alá vontakat egyetemlegesen kötelezte a versenyfelügyeleti eljárás során keletkezett 6.683.121,- Ft eljárási költség megfizetésére.
815. A Tpvt. 84/D. § (1) bekezdése szerint a teljesítési határidőben meg nem fizetett eljárási költség, valamint a meg nem fizetett eljárási költség után felszámítandó és meg nem fizetett késedelmi pótlék végrehajtását a Gazdasági Versenyhivatal foganatosítja. 250. A Tpvt. 62/B. § (10) bekezdése alapján az eljárási költség meghatározására, az eljárási költség előlegezésére és az

⁵³⁶ 2021. március 12. (VJ/5-142/2018.) és 2022. szeptember 7. (VJ/5-295/2018.)

⁵³⁷ VJ/5-25/2018.

⁵³⁸ VJ/5-208/2018.

eljárási költség viseléséről való döntésre az Ákr. rendelkezéseit kell alkalmazni. Az Ákr. 81. § (1) bekezdés szerint a döntés tartalmazza a rendelkező részt a felmerült eljárási költséggel.

IX.3. Fizetési kedvezmény, részletfizetési kérelmek⁵³⁹

816. Az Artisjus a COVID-19 pandémia hatására, az infláció speciális hatására⁵⁴⁰, valamint arra hivatkozással⁵⁴¹, hogy az árbevétele 2019-es évhez képest 10%-os csökkenést mutat előadta, hogy a tervezett bírság megfizetése fizetési nehézségeket okoz számára, ezért elsődleges a bírságkiszabás mellőzését, másodlagosan annak csökkentését kérte.
817. Az eljáró versenytanács ekörben egyrészt megvizsgálta az Artisjus 2021. évi beszámolóját és megállapította, hogy 2020-hoz képest több mint 10%-kal nőtt az árbevétele, így előadása az árbevétel kapcsán okafogyottá vált, másrészt azt is megállapította, hogy az Artisjus a bírság vonatkozásában jóval nagyobb céltartalékot tudott képezni, mint a ténylegesen kiszabásra került bírság, ami egyébként a 2021-es nettó árbevételének az 1%-t sem éri el, a pandémia hatása már nem érvényesül, az infláció pedig figyelemmel a céltartalék képzés keretében elkülönített, a bírságot meghaladó összegre nem fejt ki így hatást, ezekre figyelemmel az eljáró versenytanács nem adott helyt a kérelmének.
818. A FILMJUS kivételével valamennyi eljárás alá vont részletfizetés iránti kérelmet terjesztett elő (Megjegyzendő, hogy a FILMJUS is terjesztett elő részletfizetés iránti kérelmet⁵⁴², de azt későbbiekben visszavonta⁵⁴³). Az eljáró versenytanács megvizsgálta ezeket a kérelmeket, azok vonatkozásában hiánypótlásokra hívta fel az eljárás alá vontakat, majd azok alapján arra a megállapításra jutott, hogy a kérelmeknek a Tptv. 62/C. § (1) bekezdése alapján teljes egészében helyt ad⁵⁴⁴, így ekörben mellőzi a részletes indokolást.

IX.4. Egyéb eljárási kérdések

819. A GVH hatásköre az utóvizsgálat tekintetében a Tptv. 76. §-án alapul, illetékességét a Tptv. 46. §-a állapítja meg.
820. A végzés elleni jogorvoslati jogot a Tptv. 76. § (5) bekezdése és 82. §-a biztosítja.
821. A bírságnak a Magyar Államkincstár 10032000-01037557-00000000 számú Versenyfelügyeleti Bírságszámlája javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő az eljárás alá vont neve, a versenyfelügyeleti eljárás száma, a befizetés jogcíme (versenyfelügyeleti bírság).
822. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 157. §-ának (7) bekezdése szerint, ha jogszabály bírósági felülvizsgálatot tesz lehetővé, azon 2018. január 1-jétől közigazgatási pert kell érteni. A közigazgatási per szabályait a Kp. határozza meg.
823. A Kp. 29. §-ának (1) bekezdése az elektronikus kapcsolattartásra a polgári perrendtartás szabályait rendeli megfelelően alkalmazni. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. §-ának (1) bekezdése szerint az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) alapján elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett minden beadványt kizárólag elektronikusan - az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon - nyújthat be a bírósághoz.

⁵³⁹ VJ/5306/2018., VJ/317/2018., VJ/5-318/2018., VJ/5-319/2018.

⁵⁴⁰ VJ/5-290/2018.

⁵⁴¹ VJ/5-290/2018. I.5.3.1. pont

⁵⁴² VJ/5-295/2018.

⁵⁴³ VJ/5-305/2018.

⁵⁴⁴ A Tptv. 44. §-a alapján a Ket. versenyfelügyeleti eljárásra is irányadó 74. §-ának (1) bekezdése szerint, ha a kötelezés jellege megengedi, a hatóság részletekben történő teljesítést is megállapíthat. A Ket. 74. §-ának (2)-(5) bekezdései fizetési kedvezmény kérelmezésével és engedélyezésével kapcsolatos rendelkezéseinek alkalmazását ugyanakkor a Tptv. 44. §-a a versenyfelügyeleti eljárás tekintetében kizárja.

824. Az E-ügyintézési tv. 9. §-ának (1) bekezdése alapján elektronikus ügyintézésre köteles az államigazgatási szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben ügyfélként eljáró gazdálkodó szervezet és annak jogi képviselője.
825. A Kp. 39. §-ának (6) bekezdése szerint – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs. Ugyanakkor a Kp. 50. §-a szabályozza az azonnali jogvédelem iránti kérelmet az alábbiak szerint. Akinek jogát, jogos érdekét a közigazgatási tevékenység vagy az azzal előidézett helyzet fenntartása sérti, a közvetlenül fenyegető hátrány elhárítása, illetve a jogvitára okot adó állapot változatlan fenntartása érdekében a perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságtól az eljárás során bármikor azonnali jogvédelmet kérhet. Azonnali jogvédelem keretében kérhető a halasztó hatály elrendelése is. A kérelem benyújtható a keresetlevéllel együtt is. Ha nem a keresetlevéllel együtt nyújtják be, a kérelmet a bírósághoz kell benyújtani. A kérelemben részletesen meg kell jelölni azokat az indokokat, amelyek az azonnali jogvédelem szükségességét megalapozzák, és az ezek igazolására szolgáló okiratokat csatolni kell. A kérelmet megalapozó tényeket valószínűsíteni kell.
826. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 37. § (1) bekezdése szerint a bírósági eljárásért az Itv.-ben megállapított illetéket kell fizetni.
827. Az Itv. 45/A. § (2) bekezdése alapján az illeték alapjára a 39-41. §-ban foglaltakat, az illeték mértékére a 42. §-ban foglaltakat kell alkalmazni a marasztalási perben, valamint akkor, ha az eljárás tárgya adó-, illeték-, adójellegű kötelezettséggel, társadalombiztosítási járulék- vagy vámkötelezettséggel, versenyfelügyeleti ügygel, sajtótermékkel és a panaszügyek kivételével médiaszolgáltatással, továbbá elektronikus hírközléssel vagy közbeszerzéssel kapcsolatos.
828. Az Itv. 62. § (1) bekezdés h) pontja alapján a közigazgatási bírósági eljárásban a felet illetékfeljegyzési jog illeti meg. Az Itv. 59. § (1) bekezdése szerint az, akit tárgyi illetékfeljegyzési jog illet meg, mentesül az illeték előzetes megfizetése alól. Ilyen esetben az a fizeti az illetéket, akit a bíróság erre kötelez.
829. A Tpvt. – 95/F. § (1) bekezdése értelmében a Tpvt.-nek a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény, valamint az azzal összefüggő egyes törvényi rendelkezések módosításáról szóló 2017. évi CXXIX. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv4.) megállapított eljárási rendelkezéseit – a (2) bekezdésben írt eltéréssel – az e rendelkezések hatálybalépését követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni. A Tpvt. 95/F. §-ának (2) bekezdése alapján azonban a Tpvt.-nek a Módtv4.-gyel megállapított, a végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseit az e rendelkezések hatálybalépésekor még el nem rendelt, és az e rendelkezések hatálybalépésekor folyamatban lévő végrehajtási eljárásokra is alkalmazni kell.
830. A fentiek alapján a Tpvt. 95/F. § (2) bekezdésére tekintettel alkalmazandó Tpvt. XII/A. fejezete rendelkezik a Gazdasági Versenyhivatal döntésének végrehajtásáról.
831. A Tpvt. 84/A. §-a alapján a végrehajtásra a fejezetben nem szabályozott kérdésekben az Ákr. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
832. A Tpvt. 84/C. §-a értelmében ha a kötelezett pénzfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, illetve az állam által előlegezett költség után a megelőlegezés időtartamára az adózás rendjéről szóló törvény szerinti késedelmi pótlékkal azonos módon számított mértékű késedelmi pótlékot fizet.
833. Az Ákr. 133. §-a értelmében a végrehajtást – ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik – a döntést hozó hatóság, másodfokú döntés esetén pedig az elsőfokú hatóság rendeli el. Az Ákr. 134. §-a értelmében a végrehajtást – ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben helyi önkormányzat rendelete másként nem rendelkezik – az állami adóhatóság foganatosítja.
834. A Tpvt. 81/A. § szerint a jogorvoslatra a Tpvt. XII. fejezetében nem szabályozott kérdésekben az Ákr. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Az Ákr. 112. § szerint a hatóság határozata ellen önálló jogorvoslatnak van helye, a 113. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási per kérelemre

induló jogorvoslati eljárás. A 114. § (1) bekezdése szerint az ügyfél – az önálló fellebbezéssel nem támadható végzések kivételével – a véglegessé vált döntés ellen közigazgatási pert indíthat.

Budapest, 2023. május 5.

dr. Köhalmi Attila
előadó versenytanács tag

dr. Gál Gábor
versenytanács tag

dr. Kuritár Dávid
versenytanács tag

Melléklet:

A VJ/15-166/2014. számú végzésben rögzített Kötelezettségvállalás

A) „Vállalások a 2018-as évre vonatkozó díjszabás kapcsán

1. Az eljárás alá vontak vállalják, hogy 2017. június 30-ig önálló fogyasztói felmérést (továbbiakban: Fogyasztói Felmérés) és közgazdasági tanulmányt (továbbiakban: Tanulmány) (továbbiakban a Fogyasztói Felmérés és a Tanulmány együttesen: Vállalt Kutatás) készíttetnek,⁵⁴⁵ az alábbiak szerint:

1.1. A Vállalt Kutatás célja, hogy a 2015. évi kutatás és tanulmány módszertanának alapul vételével a 2012-es tanulmány ajánlásait és a 2015. évi kutatás és tanulmány eredményeit továbbfejlessze;

1.2. A Vállalt Kutatás módszertana:

1.2.1. Kulturális statisztikai ajánlások követése: A Vállalt Kutatásban az elérhető és releváns európai statisztikai adatok kerülnek feldolgozásra, illetve a Vállalt Kutatás minden esetben követi és értékeli az üres hordozó díj rendszerek elemzésének legjobb nemzetközi gyakorlatait.⁵⁴⁶

1.2.2. Változó körülmények figyelembe vétele: A Vállalt Kutatás az esetlegesen változó jogszabályi környezetre (magyar és uniós jog) és statisztikai ajánlásokra figyelemmel készül el, és az üres hordozó díjakkal kapcsolatos legjobb gyakorlatokat is feldolgozza.

1.2.3. Reprezentativitás biztosítása: A Fogyasztói Felméréssel az eljárás alá vontak egy elismert közvélemény-kutató vállalkozást fognak megbízni, amely legalább 1000 fős mintán, többlépcsős rétegzett mintavétellel, reprezentatív kutatást fog végezni. A Fogyasztói Felmérés a hazai 15-69 év közötti lakosságra, nemre, korra, településtípusra, iskolai végzettségre és régióra reprezentatív lesz.

1.2.4. Kizárólagos kérdőív: az omnibusz módszer helyett a Fogyasztói Felmérés kizárólag a Fogyasztói Felmérésben szereplő kérdéseket vizsgálja az adatfelvétel során. Az adatfelvétel során a legjobb nemzetközi gyakorlatokat fogja alkalmazni a Fogyasztói Felmérés.⁵⁴⁷

1.2.5. Költség-haszon elemzés: A Vállalt Kutatást költség-haszon elemzés mellett végzik el, aminek a szempontjai a mérhetőség,⁵⁴⁸ a pontosság⁵⁴⁹ és a

⁵⁴⁵ A Vállalt Kutatás a 2012-es tanulmány ajánlásait és a 2015. évi kutatás és tanulmány eredményeit fejleszti tovább.

⁵⁴⁶ A Vállalt Kutatást az Eurostat által fejlesztett, legfrissebb európai kulturális statisztikai ajánlásoknak megfelelően készítjük el (jelenleg: Eurostat-ESSNet 2012-es ajánlások), figyelembe véve az elérhető, annak alapján készült legfrissebb európai felméréseket is (jelenleg: 399. sz. speciális Eurobarometer felmérés).

⁵⁴⁷ Az adatfelvétel során is az Eurostat ESSNet-Culture munkacsoport ajánlásait fogja alkalmazni a Vállalt Kutatás.

⁵⁴⁸ Mennyire jól mérhető a fogyasztási forma, hány kérdéssel mérhető fel megfelelően?

⁵⁴⁹ Van-e külső adat, amivel lehet tisztítani, pontosítani a mérési hibát; a mintából vett adatok adattisztítási módszerekkel (pl. imputation) javíthatók-e, van-e rá modell?

relevancia.⁵⁵⁰ Ezen elvek megfelelő alkalmazása biztosítja, hogy például olyan adattároló eszközöket ne érintsenek a kérdések, amelyek használata elenyésző. Amennyiben a Fogyasztói Felmérésből megállapítható, hogy valamely adathordozó eszköz elavulttá vált, az elavult eszközök kikerülhetnek a díjszabásokból. Továbbá szintén a Fogyasztói Felmérés alapján megállapítható lehet, ha újabb adathordozó eszközök már megfelelően elterjedtek (és így azok kapcsán a kompenzációra érdemes szerzői jogi jogosultat érő vagyoni hátrány mértéke pontosan bizonyítható), így az új eszközök bekerülhetnek a díjszabásba. Ezzel biztosítható a rendszer dinamikája.

1.3. A Vállalt Kutatás tartalmi szempontjai:

1.3.1. Tartalom-típusokkal és fogyasztói szokásokkal kapcsolatos kérdések: A Fogyasztói Felmérésben a magáncélú másolatkészítéssel és az üres hordozó díj kompenzációval érintett tartalmak típusaira, illetve a kultúrafogyasztási szokásokra részletes kérdések vonatkoznak (különös tekintettel a magáncélú másolások mértékével kapcsolatos és az elmaradt jogosított fogyasztás fajtájával kapcsolatos kérdésekre is⁵⁵¹) majd. Ezáltal pedig a tartalomfogyasztási szokásokat kiegyensúlyozottan fogja mérni a Fogyasztói Felmérés. Ezáltal a fogyasztói szokások részletes értékelése megtörténik, zenei és audiovizuális tartalmakra vonatkozóan egyaránt. Az esetleges új tartalomtípusokat és terméktípusokat (üres hordozó típusokat) a Fogyasztói Felmérés bevonja a vizsgálat körébe a költség-haszon elemzési szempontok alapján. Ilyen módon a kutatás kiterjed a magáncélú másolatkészítések legális forrásaként megjelenő új tartalomfogyasztási szokások (pl. streaming szolgáltatások, legális letöltéses szolgáltatások) mérésére.

1.3.2. A méltányos kompenzációs igény becslése: A Fogyasztói Felmérés alapján készülő Tanulmány elvégzi a fogyasztói előnyök, és szerzői jogi jogosult hátrányok becslését, különösen a zenei és az audiovizuális területre.

1.3.3. Fogyasztói csoportok ellenőrzése: a Fogyasztói Felmérés alapján készülő Tanulmány a 2015. évi kutatásban és tanulmányban foglalt fogyasztói csoportképzést alapul véve, a reprezentatív minta további almintáit elfogadott statisztikai módszerekkel fogja vizsgálni, annak ellenőrzése érdekében, hogy a fogyasztói szokások változásával nem alakultak-e ki esetlegesen eltérő feltételekkel vagy díjakkal terhelendő fogyasztói csoportok. A Vállalt Kutatás a dinamikus szemléletet követve tekintettel lesz az esetlegesen időközben kialakuló fogyasztói szokásbeli, illetve egyéb változásokra is. Az ilyen ellenőrzések célja a díjrendszer díjterhelési megfelelőségének általános vizsgálata.⁵⁵²

1.3.4. Összevethetőség és dinamika: A Tanulmány megállapításokat fog tartalmazni arra nézve, hogy a 2015. évi kutatás és tanulmány végkövetkeztetéseit mennyiben szükséges módosítani a következő vizsgálati időszakban bekövetkezett változásokra tekintettel. A vizsgálat módszere a 2015. évi kutatás és tanulmányban alkalmazott, azonos adattartalom alapján

---

⁵⁵⁰ Könnyű-e megmutatni az oksági kapcsolatot a másolással, mekkora a várhatóan kimutatható jogosult hátrány, az adatmérés segít-e más adatpont pontosításában, modellezésében?

⁵⁵¹ Különös tekintettel olyan kérdésekre, mint például az, hogy egyes eszközökre hány zeneszámot, illetve filmet másolnak.

⁵⁵² Az ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy vannak-e olyan másolt tartalmak, üres hordozók, vagy olyan speciális kulturális fogyasztási és részvételi szokásokkal jellemző fogyasztói csoportok, amelyeknek a másolási szokásai, üreshordozó-használata vagy más releváns kulturális fogyasztási jellemzője miatt bizonyos értékű másolt tartalmakért az átlagos fogyasztóhoz képest lényegesen eltérő üres hordozó díjat fizetnek.

fogyasztói csoportképzés lesz, amivel a Vállalt Kutatás a korábbi eredmények új eredményekkel való összevethetőségét alapozza meg.

2. *Az eljárás alá vontak vállalják, hogy a Vállalt Kutatást 2017. július 31-jéig a Gazdasági Versenyhivatalhoz önkéntesen benyújtják.*
3. *Az eljárás alá vontak vállalják, hogy a 2018-as évre vonatkozó díjszabás jóváhagyására irányuló eljárás során a Vállalt Kutatás eredményeit figyelembe veszik és a díjszabásra annak megfelelően tesznek javaslatot.*
4. *A Vállalt Kutatás eredményeinek figyelembe vételére az alábbi vezérelvek betartásával (továbbiakban: Vezérelvek) vállalnak kötelezettséget az eljárás alá vontak a díjszabás kialakítása során:*
  - 4.1. *amennyiben a Fogyasztói Felmérés és az annak alapján készülő Tanulmány olyan új, magáncélú másolatkészítésre használt eszköz megjelenését mutatja, amelyhez bizonyíthatóan számottevő szerzői jogi jogosultat érő vagyoni hátrány köthető (ezen eszköz magáncélú másolatkészítéshez való felhasználhatóságából eredően), úgy az eljárás alá vontak a díjszabás javaslatát erre az új eszközre is kiterjesztik;*
  - 4.2. *amennyiben a Fogyasztói Felmérés és az annak alapján készülő Tanulmány eredményeként olyan (korábban magáncélú másolatkészítésre használt) eszköz azonosítható, amelyhez ezen eszköznek elavultsága miatt bizonyíthatóan nem köthető szerzői jogi jogosultat érő vagyoni hátrány, úgy az eljárás alá vontak törlik ezt az eszközt a díjszabási javaslatukból;*
  - 4.3. *amennyiben a Tanulmány a fogyasztói csoportok vizsgálata kapcsán egyes, a fogyasztói magatartások alapján képzett fogyasztói csoportok túlzott terhelését mutatja, az eljárás alá vontak vállalják a díjmértékek vagy a díjszabás egyéb feltételeinek felülvizsgálatával az aránytalanság kiküszöbölését. Abban az esetben, ha a terheléssel aránytalanság arra vezethető vissza, hogy a csoportképzés idejélmúlt (pl.: azért mert a fogyasztói szokások az korábbi csoportokon belül megváltoztak, illetve a csoport összetétele megváltozott), új csoportképzési elvek figyelembe vételével történik a felülvizsgálat. Amennyiben az új csoportképzési elvek a Fogyasztói Felmérés kiegészítését teszik szükségessé, ezt a kiegészítést is vállalják elvégeztetni az eljárás alá vontak.*
5. *Az eljárás alá vontak vállalják továbbá, hogy az ilyen módon elkészített díjszabás javaslatot a Gazdasági Versenyhivatalhoz 2017. szeptember 30-áig benyújtják a jelen végzés I. számú mellékletét képező megfelelési mintával⁵⁵³ együtt. Az Artisjus vállalja továbbá, hogy a díjszabás jóváhagyására irányuló eljárásban részt vevő SzTNH és/vagy a jóváhagyásra hatáskörrel rendelkező minisztérium észrevételeit, illetve az illetékes minisztérium eljárást lezáró határozatát másolati példányban, az eljárás lezárását és az erről rendelkező határozatnak az Artisjus általi kézhezvételétől számított 30 napon belül benyújtja a Gazdasági Versenyhivatalnak.*

B) További vállalások a 2019. és 2020. évekre vonatkozó díjszabás kapcsán

6. *Az eljárás alá vontak vállalják, hogy a 2018. évre vonatkozó fenti kötelezettségvállalásukat a 2019. és a 2020. évre vonatkozóan is fenntartják. Erre tekintettel új Vállalt Kutatás fog készülni, a fent írt szempontok alapján és a Vezérelvek szerint történik a díjszabási javaslat kialakítása ezekben az években is.*
7. *A fenti A) pontban írt határidők a 2019. és 2020. évre vonatkozó díjszabás előkészítése kapcsán is megfelelően alkalmazandók.*

⁵⁵³ Az Artisjus Vj/15-129/2014. számú beadványának 2. számú melléklete szerinti megfelelési minta.

C) Üres hordozói díj visszatérítési jogintézményének bevezetése és a visszatérítési igény kapcsán szerzői jogi edukációs kampány

8. Az eljárás alá vontak vállalják, hogy a 2017. évtől kezdődően díjszabásra vonatkozó díjszabási javaslatban szabályokat fogalmaznak meg⁵⁵⁴ azon alkotó tevékenységet folytató fogyasztók⁵⁵⁵ üres hordozó díj visszatérítésére vonatkozó igényének kezelésére, akik egyes üres hordozó(k)ra kizárólag saját, professzionális tartalmaikat⁵⁵⁶ másolják.
9. Az eljárás alá vontak továbbá kötelezettséget vállalnak arra, hogy 2017. január 15-éig a díjszabás végrehajtására szolgáló, részletes tájékoztatót (továbbiakban: Visszatérítési Tájékoztató) dolgozzanak ki, amely a fogyasztóknak szóló szerzői jogi edukáció keretében rögzíti az üres hordozó díj visszatérítésének eseteit, a jogosultak körét és a visszatérítési igény érvényesítésének pontos eljárásrendjét. Az eljárás alá vontak vállalják, hogy a visszatérítési igény érvényesítésének pontos eljárási rendjét 2017. január 15-éig megküldik a Gazdasági Versenyhivatal részére. A díjszabás végrehajtására szolgáló Visszatérítési Tájékoztatóban foglaltakat az eljárás alá vontak magukra nézve kötelezőnek fogják elismerni és vállalják, hogy ha a jövőben azon változtatni kívánnak, akkor az arra vonatkozó tervezetet az adott év június 30-ig előzetesen a Gazdasági Versenyhivatal részére megküldik.
10. Az eljárás alá vontak az üres hordozói díj visszatérítéséből fakadó a fogyasztó és az eljárás alá vontak közötti jogvita esetére vállalják, hogy amennyiben a visszatérítést igénylő személy a visszatérítéssel kapcsolatos jogvita elbírálására az Egyeztető Testület eljárását választja, akkor az Artisjus (mint az üres hordozó díj érvényesítője) az eljárásban részt vesz. Abban az esetben, ha bármelyik Egyeztető Testületi eljárás lezárultával ajánlott megállapodást az Artisjus nem tudja elfogadni, ezen döntését, az Egyeztető Testület megállapodási javaslatának kézhezvételét követő 30 napon belül, részletes indoklással alátámasztja és az ellenérdekű féllel közli. Az Egyesületek vállalják, hogy fogyasztók visszatérítési igényével kapcsolatban az Egyeztető Testület előtt indult eljárás díját teljes egészében megfizetik, ezáltal lehetővé válik, hogy a fogyasztó díjmentesen vegye igényben ezt a peren kívüli vitarendezési fórumot.
11. Az eljárás alá vontak vállalják, hogy a kötelezettségvállalásuk 12. pont szerinti Kampányukban és a Visszatérítési Tájékoztatóban a fogyasztókat hangsúlyosan tájékoztatják a panaszaik kezeléséről, a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXXVI. törvény 102-105. §-aiban szabályozott, az Egyeztető Testületi eljárás, mint alternatív vitarendezési eljárás igénybe vételének lehetőségéről, módjáról egyéb jellemzőiről és a jogorvoslati lehetőségekről. Vállalják, hogy ezen tájékoztatások a médiaterv részét képezik és ezekre is kiterjed az eljárás alá vontaknak a GVH irányába a 14. pont szerinti tájékoztatási kötelezettségük.
12. Az eljárás alá vontak továbbá a visszatérítési igényekre vonatkozó, a jelen végzés 2. számú mellékletét képező médiatervnek megfelelő⁵⁵⁷ szerzői jogi kommunikációs kampány (továbbiakban: Kampány) megvalósítását is vállalják. A Kampány a következő elemekből fog állni:
  - 12.1. Az eljárás alá vontak vállalják, hogy a Visszatérítési Tájékoztatót a hivatalos honlapjaikon 2017. január 31-éig közzéteszik link elhelyezése útján, és ezt követően folyamatosan elérhetővé teszik;
  - 12.2. Az eljárás alá vontak vállalják, hogy további fogyasztói tájékoztató anyagokat és gyakran ismételt kérdéseket készítenek a visszatérítési igénnyel

⁵⁵⁴ A 2015. évi kutatás és tanulmány eredményeinek való teljes körű megfelelés érdekében.

⁵⁵⁵ Fogyasztó alatt ebben a tekintetben a Sztj. 35. § (1) bekezdése szerinti természetes személyt kell érteni.

⁵⁵⁶ Az üres hordozói díj hatálya alá tartozó tartalmak az Sztj. 20.§ (1) szerint, amelyekre azért nem terjed ki a díjigénnyel kompenzált másolatkészítés, mert azt maga a jogosult (az áthárított díjigény szempontjából a fogyasztó) másolja.

⁵⁵⁷ Az eljárás alá vontak Vj/15-137/2014. számú beadványának 1. számú melléklete szerinti médiaterv.

kapcsolatban, amelyek 2017. január 31-étől szintén elérhetőek lesznek az eljárás alá vontak hivatalos honlapjairól link elhelyezése útján;

- 12.3. Az eljárás alá vontak vállalják, hogy közösségi média felületeiken is tájékoztatást nyújtanak a Visszatérítési Tájékoztatóról, az Artisjus – mint e díj érvényesítésére jogosult reprezentatív közös jogkezelő szervezet – továbbá hetente legalább 3 munkanapon 2-2 órás ügyfélfogadási időben telefonos és személyes ügyfélfogadási lehetőséget biztosít a visszatérítésre jogosult fogyasztók részére;
  - 12.4. Az eljárás alá vontak vállalják, hogy egy önálló honlapot hoznak létre (továbbiakban: Dedikált Honlap) és tartanak fenn, amelyen fogyasztói tájékoztató anyagokat helyeznek el az üres hordozó díjjal kapcsolatban, különös tekintettel az üres hordozó díj visszatérítésére vonatkozóan. Az eljárás alá vontak a hivatalos honlapjaikon közvetlen linkeket helyeznek el, amely a Dedikált Honlapra, illetve annak egyes tartalmaira viszi át az érdeklődő fogyasztót.
  - 12.5. Az eljárás alá vontak szintén vállalják, hogy a hivatalos honlapjaikon a kötelezettségvállalási végzésre hivatkozó linket helyeznek el, továbbá a Dedikált Honlapon közzéteszik a kötelezettségvállalási végzés rendelkező részét és a végzés teljes szövegére linket helyeznek el.
  - 12.6. Az eljárás alá vontak vállalják, hogy országos, illetve regionális/megyei nyomtatott sajtóban és független online oldalakon (különösen fotós, audiovizuális és zenei szakmai portálokon) is népszerűsítik a Kampányt, évente ismétlődő, megfelelően időzített reklámkampány keretében (célcsoport: 18-59 éves, aktív, A, B, C1, illetve C2 státuszú személyek).
13. Az eljárás alá vontak vállalják, hogy a 12.6. pontban foglalt kampány, illetve a fenti fogyasztói tájékoztatás költségkerete mindösszesen nem lesz kevesebb, mint nettó 45.000.000,- Ft a Kötelezettségvállalás 3 évében, azaz 2019. december 31-éig. Ebből a reklámbüdzséből évenként, nagyságrendileg egyenlő arányú reklámköltés valósul meg (ez évenként nettó 12-18 millió forint reklámköltést jelent).
  14. Az eljárás alá vontak vállalják, hogy a Kampány megvalósításának részleteire vonatkozóan (különösen a kampány külsős média felületeiken történő megjelenések helyét, tartalmát, időpontját, megjelenési számát, annak költségét és az elérési számokat érintően) a tárgyévét követően január 31-ig részletes tájékoztatást bocsátanak a Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére, amelyben nyilatkoznak arról is, hogy a tárgyévben hány fogyasztó és milyen összegben élt az üres hordozói díj visszatérítés lehetőségével.

D) A Kötelezettségvállalás időszaka és záró jelentés készítése

15. Az eljárás alá vontak végül vállalják, hogy a Kötelezettségvállalás időszakának lezárulta, azaz 2020. január 31-ig a Gazdasági Versenyhivatalhoz a teljesített kötelezettségekről részletes záró jelentést készítenek (továbbiakban: Záró Jelentés).
16. A Záró Jelentésben az eljárás alá vontak összefoglalják a Vállalt Kutatások eredményeit és azoknak a díjszabásban történt implementációját, a visszatérítési igények kapcsán tapasztalt fogyasztói aktivitás növekedés mértékét, továbbá a megvalósított Kampány részleteit (különös tekintettel a kommunikáció megjelenéseire, költségére és pontos tartalmára).”